

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha č. 10
78.180; Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Poljska opozicija odbija zahteve Treviranusa

Priprave za velika protestna zborovanja sejemske ve- činske opozicije proti diktaturi Pilsudskega in nemški revizionistični akciji

Varšava, 23. avgusta. d. Po zborova-
nju Pilsudskijskih legionarjev, ki naj bi
pokazalo, da stoji za sedanjim režimom
večina naroda kljub večinski opoziciji v
Sejmu, se je pričela gibati tudi opozici-
ja. Zadnje dni se je vršilo zborovanje
osrednjega izvršnega odbora opozici-
jonalnih strank, na katerem je bilo so-
glasno sklenjeno, da bo priredila opozi-
cija v 20 večjih poljskih mestih velike
protestne zборе.

Na teh zborih bodo zahtevali opozici-
jonalni poslanci naj vlada skliče takoj
zasedanje Sejma in izvede čim prej po-
polno likvidacijo prikritih Pilsudskijs-
ke diktature. Poleg tega pa bodo pre-
ložene na vseh teh zborovanjih resolu-
cije, s katerimi izjavljajo opozicijske
stranke, da zavračajo z ogorčenjem
nemško revizionistično kampanjo in da
stojijo v tem vprašanju ves narod kot en
mož za vlado. Poljski narod ne bo nik-
dar pristal na to, da bi se odtrgal od dr-
žave samo pod zemljo.

Kako stališče bo zavzela vlada do teh
protestnih zborovanj še ni gotovo. Radi-
kalno krilo ministrov - polkovnikov za-
hteva, naj jih kratkoročno prepove in na-
roči policijo, da jih z orožjem v roki pre-
preči. Zmernejši krogi pa menijo, da za-
hteva korist države, da se pokaže svetu,
da je poljski narod v vprašanju integri-
tete državnih meja enodušnega mnenja
ter da so pogrešeni računi onih krogov,

ki morda mislijo, da je prišel sedaj ugo-
den trenutek za novo delitev Poljske,
ko so notranje-politične razmere tako
napete.

Varšava, 23. avgusta AA. Na banketu,
ki je bil prirejen na čast članom odbo-
ra FIDAC-a v Katovicah, je izjavil pre-
sednik francoske sekcije Grenier, da bodo
delegati FIDAC-a šele sedaj po obisku
Poljske, zlasti pa Gornje Šlezije mogli ra-
zumeti, kako zelo želi Poljska miru in ka-
ko ji je mir potreben, ter da so se stoprav
sedaj prepirali, da ne bo nihče tako ener-
gično branil nedotakljivost mirovnih po-
godb, kakor Poljska.

Nato je Grenier izrekel svoj dvom, da bi
kdorkoli na zemlji izvršil napad na integri-
teto mirovnih pogodb. Če pa bi bilo potreba
v nesrečo človeštva, kulture in napredka
braniti mirovne pogodbe, lahko Poljska
mirno računa na pomoč medzvezniških
bojnikov, ki se zavedajo pomena organi-
zacije FIDAC-a.

Nemška vlada se mora odločiti

Pariz, 23. avgusta. AA. »Le Temps«
pravi, da vprašanja o poljskem koridorju ne
bo moči postaviti na sedanjem zasedanju
Društva narodov. Nadalje veli list, da bo
moral nemški kancelar g. Brüning dezavui-
rati nastop ministra Treviranusa, ker sicer
Treviranusove izjave ne bodo mogle služiti
interesom Nemčije in bodo nemara ogrožale
zaupanje, ki so ga Nemčiji izkazovale mno-
go države po sporazumu v Haagu.

„Germania“ o zasedanju plenuma DN.

Potreba nadaljevanja razorožitvenih pogajanj — Dru- štvo narodov posveča premalo pozornosti manjšinske- mu vprašanju

Berlin, 23. avgusta. AA. Organ stran-
ke centra »Germania« piše v dalj-
šem članku o bližnjem zasedanju Dru-
štva narodov med drugim:

Londonška pomorska konferenca je
ponovno načela vprašanje razorožitve. S
tega stališča je bila prava grozota, da
se je neobhodno delo za razorožitev na
podlagi rezultatov, doseženih na lon-
donski pomorski razorožitveni konfe-
renci odložilo za polnih osem mesecev
prav do konca leta. Italijanska vlada je
že v svoji noti, v kateri je odgovorila
na Briandov memorandum, pokazala na
ta položaj. Ne moremo si misliti, da ne
bi septembersko zasedanje minilo, ne
da bi se skušalo rešiti vprašanje raz-
orožitve.

Nemška vlada, ki je jasno obrazložila
svoje oddvojeno naziranje že s svo-
jim rezerviranim stališčem do »rezul-
tatov« dela, pomorskega odbora za raz-
orožitev, mora pri tej priliki porabiti
vse svoje sile, da bo s svojim krepkim
prizadevanjem vsaj to pot kot svobod-
na stranka skušala uresničiti to, za kar
leta 1918. zaradi kaosa tedanjega med-
narodnega položaja ni imela nikakršne
nade v uspeh.

Nato »Germania« govori o nezadost-
nih uspehih inicijative pok. Streseman-

na v vprašanju narodnih manjšin ter
ostro kritizira sterilnost nedavno ob-
javljene poročila tajništva Društva
narodov zaradi njegovega načina tre-
tiranja prošnji in peticij raznih nara-
dnih manjšin. »Germania« vzporeja to
zapostavljanje manjšinskega vprašanja
z obširnimi uradnimi publikacijami taj-
ništva o gospodarskih anketah ter z
ugovori formalnopravne prirode in
vprašanje, ali je tega zavestnega za-
nemarjanja važnega mednarodnega
problema kriv samo omenjeni sekretar-
ijat ali pa tudi neka vlada.

Ob sklepu članka omenja list glasove
v francoskem tisku o dozdnevni izpre-
membi kurza nemške zunanje politike
in pravi, da Nemčija ne teži po nikakršnih
drugih novih ciljih, nego v skrajnem
primeru samo za novimi metodami
mednarodne politike; v pogledu tega
vprašanja so vse nemške stranke, ki so
sposobne vladati, popolnoma soglasne.

Evropski kongres

Pariz, 23. avgusta. AA. Francoska vlada
je sklenila predlagati zainteresiranim dr-
žavam, naj se v septembru v Zenevi vrši
tudi Evropski kongres, ki bo razpravljal
o organizaciji in režimu evropske federa-
tivne unije.

Pomen varšavske agrarne konference

Poljska je pravočasno spoznala nevarnosti sedanjega stanja — Po- treba složnega nastopa agrarnih držav pri reševanju poljedelske krize

Varšava, 23. avgusta AA. »Poljski zbro-
len« piše povodom sedanje agrarne krize,
ki je nastala zaradi protekcionizma v
vseh Evropi, da je Poljska pravočasno spo-
znala, da pomeni sedanj sistem tudi v bo-
doče samo vojno vseh proti vsem. Izkustva
pridobljena pri poljsko-nemški carinski vojni,
dovolj dokazujejo, da more trajati agrar-
na carinska zaščita jako dolgo in da more
ustvariti vse hujske in hujske splošne krize, za
poljedelstvo.

Znano je, da sistem izvoznih premij ne
more prav nič zmanjšati splošne krize.
Posamezna država ne more zaustaviti
splošnega gospodarskega oboroževanja, ker
bi v tem primeru morala plačati vse stroš-
ke. Edina razumljiva in pravična rešitev
tega problema je dosegljiva z mednarodni-
mi dogovori. Agrarna konferenca v Varšavi
mora stremeti po tem, da se izpremeni
obupno stanje poljedelstva v Evropi.

Splošno znano je dejstvo, da kaže skli-
canje te konference na to, da obstoji po-
treba po zaščiti poljedelstva, kakor tudi
da današnja sredstva z njeno zaščito niso
zadostna. Splošna konferenca bi bila brez
dvoma jalova. Zato je prav dobro, da se
skušajo grupirati samo gotove države in
sicer one, ki so dopolnjujejo na agrarnem
polju in ki so enako zainteresirane pri re-
šitvi vprašanja izvoza agrarnih pridelkov.
List izraža nado, da bo poskus poljske
vlade rodil zadovoljiv uspeh.

Varšava, 23. avgusta. p. Za konferenco
agrarnih držav, ki jo je poljska vlada skli-
cala za 28. t. m. v Varšavo, se vrše velike
priprave. Na konferenci bo sodelovalo 8

držav in sicer Jugoslavija, Rumunija, Češko-
slovaška, Madžarska, Poljska, Bolgarija,
Estonija in Litva. Finska bo poslala na kon-
ferenco samo svojega opazovalca. Navede-
ne države bodo zastopali na konferenci ve-
činoma kmetijski ministri in ugledni gos-
podarski strokovnjaki. Konferenca bo trajala
tri dni. Zastopnike tujih držav bo sprejel
in osebno pozdravil poljski zunanji mini-
ster Zaleski.

Razprava proti tržaškim atentatorjem

Rim, 23. avgusta. d. Prve dni prihodnje-
ga tedna odpotuje v Trst predsednik po-
sebnega sodišča za zaščito države, general
Guido Cristini v spremstvu vsega sodnega
zbora, kjer bo predsedoval razpravi proti
atentatorjem na uredništvo »Popola di Tri-
este«, Bidovcu, Milošu, Marušiču, Valen-
tiču in ostalim desetim obtožencem. Raz-
prava se bo pričela 1. septembra.

Smrt uglednega židovskega diplomata

London, 23. avgusta. AA. Danes je umrl
znani židovski novinar in diplomat Lucien
Wolf. Pokojnik je bil eden izmed največ-
jih diplomatov židovskega naroda in je na
versajski konferenci 1919 zastopal angle-
ške žide. Posrečilo se mu je skleniti po-
godbe glede židovskih manjšin s Poljsko,
Rumunsko, Češkoslovaško in Grčijo. V
zadnjem času je Wolf ustanovil posveto-
valni odbor pri komisariatu Društva na-
rodov, za manjšinska vprašanja.

Vsi jugoslovenski borci na bratsko delo!

Iz razgovora „Jutrovega“ urednika s predsednikom kraljevske vlade — Poziv g. predsednika narodnim ljudem, da združijo svoje sile v pozitivnem delu za čisto jugoslovensko misel — Čestitke „Jutru“ ob njegovi desetletnici

Bled, 23. avgusta.

Bivanje predsednika vlade g. generala
Petra R. Živkovića na Bledu se nagiblje
h kraju. Že danes se vrača z večino tu
bivajočih ministrov nazaj v Beograd. Z
največjo pozornostjo je vsa jugosloven-
ska javnost sledila konferencam in raz-
govorom, ki so se vršili v blejskem Park-
hotelu. Predsednik vlade je bil, kakor
znano, v stalnem stiku z Nj. Vel. kraljem,
kateremu je opetovano referiral. Sprejeti
pa so bili v Suvooru tudi ostali člani
vlade. Razgovori na Bledu so na eni
strani naravna posledica dejstva, da se
je preko poletnega odmora nabralo mno-
go poslov, o katerih je bilo treba oseb-
nega kontakta med člani vlade, ki se zo-
pet vračajo z dopustov, na drugi strani
pa ni dvoma, da so bili pri teh razgovorih
storjeni tudi zaključki, ki pomenijo na-
daljnjo etapo v doslednem izvajanju ju-
goslovenske politike današnjega režima.
Vsi udeleženci teh razgovorov izražajo
iskreno zadovoljstvo z dnevi na Bledu
ter se vračajo v polni soglasnosti v Beo-
grad.

Vaš urednik je imel priliko, da govori
z gospodom ministrskim predsednikom.
General Živković je izredno razpoložen
in se zlasti tudi prijetno počuti na Ble-
du, ki je te dni razvil v solncu in prijetni
svežosti vse svoje čare. Ljubezno je g.
ministrski predsednik dovolil, da objavi-
te v »Jutru« iz razgovora nekatere
značilne in pomembne odstavke:

»Prišel sem na Bled,« je rekel gos-
pod predsednik vlade, »da referiram
Nj. Vel. kralju o državnih poslih.

Za mi je, da tokrat ne morem pre-
povotati dravske banovine, ker me dr-
žavni posl. vežejo na Beograd. Znano
vam je, da se pripravljamo pomembna
proslava za rojstni dan Nj. Vis. pre-
stolonaslednika Petra dne 6. septem-
bra. Na ta dan bo naša slava ovon-
čana vojaka dobila nove jugosloven-
ske prapore, simbolčen akt, ki znači,
da je procvit in napredek za naš narod
samo v znamenju one čiste ideje dr-

žavnega in narodnega edinstva, ki jo
je proklamiral Nj. Vel. kralj kot idejo
voditeljico našega naroda in ki je za
kraljevsko vlado neodstopna in ne-
spremenljiva osnova vsega njenega de-
la. Izročitev praporov se bo izvršila po
programu, ki ga je minister vojne in
mornarice že objavil. Ves naš narod
bo s srcem in duhom prisoten pri tej

Predsednik vlade
general Peter Živković

svečanosti, v mislih bo z našo junaško
vojsko in se bo skupno z njo udeležil
zakletve, da za nobeno ceno ne bomo
zapustili ustvarjajočega dela za popol-
no zmago ideje kraljevega manifesta.

V nedavnih svojih govorih sem dejal,
da je Nj. Vel. kralj s svojimi odločbami
z dne 6. januarja in 3. oktobra začel no-
vo epoko narodnega življenja in da se
naša nevesela prošlost nikdar več ne bo
povrnila. Narod je to stališče povsod
sprejel z iskrenim navdušenjem in uve-
ril sem se, kako zelo odobrava tudi
deklaracijo kraljevske vlade od 4. julija,
v kateri so postavljena osnovna in ne-

spremenljiva načela za nadaljnje delo.
Program deklaracije mora ujediniti vse
poštene in iskrene narodne ljudi, da s
skupnim složnim delom dovedemo naci-
onalno idejo do popolne zmage. Ta zma-
ga bo dala naši Jugoslaviji gospodar-
sko in socialno zadovoljnost in kultur-
no moč, povzdignila bo naš narodni po-
nos in vero v našo veliko bodočnost,
ojačila bo naš ugled v svetu in pokazalo
se bo, da je okrepitev naše samostojne
države velik dobiček za svetovni mir
in za obči napredek človeštva.

Ako so danes še ljudje, ki se še niso
osvobodili svojih starih strankarskih
predsedkov in ki še nečesto videti, kol-
ko globlje in popolneje izpolnjuje ideja
popolnega državnega in narodnega edin-
stva bitne interese vseh nas Slovencev,
Hrvatov in Srbov, narod v svojem glo-
bokem in zdravem instinktu te ljedi
vsak dan bolj desavuiru. Narod zahteva
pozitivnega dela v duhu čiste ju-
goslovenske misli. To delo bomo nadalje-
vali z vso vmo. Vlada deklaracija od
4. julija je pokazala v jasni luči smer-
nice našega bodočega dela.

Vem, da se bodo moje besede baš tu
in dravski banovini dobro razumele in v
polnem obsegu odobravale. Z občno-
vanjem opažam, kako priden, štedljiv in
trezen je narod tu v vaši banovini.

Sporočate mi, da slavi te dni »Jutro«
svojo desetletnico. Čestitam »Jutru« k
tej desetletnici z nado, da bo i v bodoče
skupno z ostalimi organi javnosti v
dravski banovini propovednik ideje dr-
žavnega in narodnega edinstva ter Ju-
goslovenstva. Dobro razumem, kolike
vrednosti je naše novinstvo za napre-
dek naroda.

Nadaljujte svoje napore, propovedujte
narodu idejo nacionalne solidarnosti, za-
stavite vse sile, da skupno pozabimo
spore prošlosti. Naj se stnejo vsi ju-
goslovenski borci na bratsko delo za pro-
cvit naše Jugoslavije. To je historična
naloge nas vseh v današnjih velikih ča-
slih.

Predsednik vlade se je vrnil v Beograd

Tekom večerajšnjega dne je večina ministrov zopet od- potovala z Bleda — Ministrski predsednik si je ogledal gradnjo osnovne šole v Lescah

Bled, 23. avgusta. o. Živahno politič-
no vrvenje, ki je vladalo od prihoda
ministrskega predsednika na Bled ves
minuli teden, se je danes pogoilo in g.
ministri se vračajo v Beograd, kamor
jih zvezo nujni državni posl. zlasti tu-
di priprave za svečanosti 6. septembra.
Davi sta odpotovala minister pravde
dr. Srškić z avtomobilom in minister
za poljedelstvo dr. Šibenik z brzovla-
kom, popoldne pa se je poslovil od Ble-
da, kojega lepota ga je naravnost očar-
ala, tudi ministrski predsednik gene-
ral Peter Živković z ministrom Uzunovi-
čem. G. predsednik vlade je tudi da-
našnji dan porabil na Bledu za konfe-
rence, ki jih je zaključila dveurna rje-
gova avdiencia pri Nj. Vel. kralju v
Suvooru. Že na vse zgodaj sta bila gg.
Živković in Uzunović na terasi Kazina.
Ob 8. je posetil ministrskega predse-
dnika tudi minister dvora g. Bora Jef-
tić.

Tekom dopoldneva sta bila v Suvo-
boru sprejeta v avdienci od Nj. Vel.
kralja nekdanji podpredsednik bivše
HSS, izdajatelj »Seljačkoga Glasaa«, g.
Karlo Kovačević, in takoj za njim žu-
pan iz Nove Gradiške g. Andrija Berić,
ki je tudi spadal med voditelje bivše
HSS. Opoldne je bil sprejet v avdienci
g. ministrski predsednik, ki je ostal
v kraljevskem dvorcu do 2. popoldne.

Po povratku iz Suvoora se je g. mi-
nistrski predsednik poslovil od mi-
nistrov, ki ostanejo še na Bledu, ter se
odpeljal na Lesce, kjer si je pred odho-
dom brzovlaka ogledal tamošnjo grad-
njo nove šole. Razkazal mu jo je župan
g. Ažman. G. ministrski predsednik se
je pohvalno izrazil o občini Lesce, ki
toliko žrtvuje za narodno prosveto.

Zanimal se je podrobno za šolske raz-
mere v Lescah in okolici.
Z večernim brzovlakom sta se nato
gg. predsednik vlade Živković in mi-
nister Uzunović odpeljala v Beograd. Iz-
med ministrov, ki se še mude na Ble-
du, odpotujeta jutri v Beograd tudi mi-

nister trgovine g. Demetrović, v par
dneh pa tudi minister financ dr. Švr-
ljuga, dočim ostane minister Švegl še
nekaj časa na Bledu. Tudi zunanji mi-
nister dr. Marinković bo najbrž ostal na
Gorenjskem, dokler ne odpotuje v Že-
nevo k zasedanju Društva narodov.

Bled, 23. avg. AA. Finančni mi-
nister dr. Švrjluga se vrne v Beograd
v ponedeljek.

Nj. Vel. kralj na izletu

Bled, 23. avgusta. Popoldne je odšel
Nj. Vel. kralj na daljši izlet po Goren-
jskem v spremstvu maršala dvora ge-
nerala Ace Dimitrijevića. Povsod, ka-
mor je prišel, je bil radostno pozdrav-
ljen.

Diplomati na Bledu

Bled, 23. avgusta. V teku današnjega
dne je bilo opaziti na Bledu posebno
živo kretanje naših diplomatov, ki so
se zbrali v svrhu pretresanja in reše-
vanja raznih važnih zunanje-političnih
vprašanj. Jutraj so dospeli na Bled
med drugimi pooblaščenimi ministri Kon-
stantin Fotić in g. Anastasijević, naš
poslanik v Tirani, iz Trsta pa naš ge-
neralni konzul g. Momčilo Jurišić. Vsi
imenovani gospodje so se nastanili v
hotelu »Belvedere«. Tekom dopoldneva
so poročali o svojih poslih zunanjemu
ministru dr. Marinkoviću.

Kongres inženjerjev in arhitektov

Split, 23. avgusta. č. Dne 26. 27. in 28.
septembra bo v Splitu kongres združenja
jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov,
na katerem se bodo obravnavala razna
vprašanja stanovskega značaja. Po konča-
nem dnevnem redu bo inž. Avramović po-
ročal o prvem svetovnem kongresu inžer-
nerjev v Tokiu, inž. Karan pa o perspek-
tivah za razvoj armiranega betona glede
na uporabo visokovrednih in specijelnih
vrst cementa ter jekla.

Ostavka poljske vlade

Varšava, 23. avgusta. g. Poljska vlada
je nočjo docela nepričakovano odstopi-
la. Državni predsednik je poveril sesta-
vo nove vlade maršalu Pilsudskemu, ki
si je do ponedeljka zaprosil rok za po-
mislek. Pilsudski je izjavil, da bo obdr-
žal ako prevzame novo vlado, vse do-
sedanje ministre.

Odgoditev sej tarifnega odbora

Beograd, 23. avgusta. p. Včera popoldne
in danes dopoldne je tarifni odbor promet-
nega ministrstva nadaljeval svoje delo s
proučevanjem pismenih in ustnih predlo-
gov zastopnikov posameznih gospodarskih
panog. Sklenil je, da se do 15. septembra
podrobno prouči efekt predlogov in na ta
način točno ugotovi, kaj se more v promet-
nem resoru storiti za reformo tarif v ko-
rist izvoza.

Angleški pevci v Beogradu

Beograd, 23. avgusta. p. Angleški pevci,
ki so od včera gostje Beograda, so bili po-
svod sprejeti z največjo pozornostjo. Svoji
jim je občina priredila svečan banket, ki
je potekel v najlepšem razpoloženju. Na
banketu je bilo zapetih več naših in »angle-
ških« pesmi, zlasti lepih škotskih. Goste je
pozdravil predsednik občine g. Milan Nešić,
ki mu je odgovoril dirigent angleške pev-
ske skupine g. Fagge. Organizator turnee
angl. pevcev g. Woodhouse je imel zdra-
vico v srbskem jeziku, kar je vzbudilo ve-
lik aplavz med beograjskimi udeleženci.
Kakor znano, je bil g. Woodhouse v času
vojne na solunski fronti ter je velik prijatelj
našega naroda.

Iz konzularne službe

Beograd, 23. avgusta AA. Z ukazom Nj.
Vel. kralja in na predlog predsednika vlade
in ministra notranjih zadev generala
Petra Živkovića je premeščen za konzula
kraljevskega konzulata v Carigradu v 1-5
Djordje Ivković, konzul kr. konzulata v
Valoni.

Ukrepi proti nevarnosti poplave Dunava

Beograd, 23. avgusta č. Hidrotehnični
oddelek ministrstva za kmetijstvo je poslal
v Apatin strokovno komisijo, da na mestu
podvzame ukrepe skupno s tamošnjim pre-
bivalstvom za obvarovanje ogroženih kra-
jev ako bi Dunav pri Apatinu podrl nasipe.
V potrebi more komisija uporabiti tudi vo-
jaštvo iz okoliških garnizij. Na razpolago
je tudi potreben kredit.

Deset let „Jutra“

Ljubljana, 23. avgusta.

»Jutro« slavi danes mal jubilej. Pred desetimi leti, dne 24. avgusta 1920, je izšla prva njegova številka. Začetek je bil skromen in odkrito priznavamo, da se takrat sami nismo nadejali onega razmaha, ki ga je naš list v tej razmeroma kratki dobi dosegel. Nismo mogli vedeti, da bo »Jutro« čez deset let najjači organ javnega mnenja v naši ožji domovini in eden največjih listov Jugoslavije. Nismo smeli upati, da bo ta list svojo skromno začetno organizacijo tako razširil, da tvori danes najpopolnejše časopisno podjetje v naši državi. V neposredni zvezi z »Jutrom« sta dva ugledna in daleč razširjena tednika, v isti redakciji se piše najpriljubljenejši tednik narodno zavednega slovenskega kmeta in delavca, »Domovina«, iz »Jutrovi« strojev gre med narod v mnogo tisočih izvodih tedenska revija »Življenje in svete«, ki predstavlja svojevrstno rešitev problema poljudne revije v malem narodu, in letos se je vsem tem časopisom pridružila še revija »Naša doba«, ki z uspehom zanaša nove pobude med našo inteligenco.

Izvor tega razvoja in razmaha je v splošnem odobravanju, s katerim je bilo »Jutro« takoj ob svojem početku sprejeto od vse naše nacionalne javnosti. Prva razočaranja našega mladega skupnega državnega in narodnega življenja so bila nastopila leta 1920. Takrat smo zabrodili v prvo težko krizo depresije in po navdušenih začetkih našega novega življenja se je takrat prvič zopet pričela pojavljati notranja medsebojna borba. Mesto ustvarjalnega dela so rušilne roke posegale na našo državno stavbo, trda vera v našo bodočnost se je mnogokje umikala črnoglednemu pesimizmu, separatistične tendence so vedno bolj izbijale na površino in slabše jugoslovnsko fronto. V tej dobi obče depresije je »Jutro« povzdignilo svoj optimistični glas. V programatičnem uvodniku je utemeljilo svojo ustanovitve, čez, skrajni čas je, da se prične proti nacionalnemu defetizmu organiziran boj. Proti frazerstvu onih dni je postavilo zahtevo vsem ljudem, ki so dobre volje, po oni »vdanosti veliki ideji nacionalne države, ki zna doprinesati žrtve, in oni dobri volji, ki v trušcu političnega prepira in v vrtincu upravnih pogrešk nikdar ne omaga«.

Z geslom, da je zdrav optimizem najboljša gonilna sila pozitivnemu delu za narod in državo, je »Jutro« proglasilo, da stopa v krog narodnih optimistov, in se zaklelo, da hoče nesebično služiti konsolidaciji jugoslovnskega naroda in oni ureditvi naše domovine, ki na nespremenljivih osnovah državnega edinstva upošteva praktične potrebe narodnega življenja. Staro pravilo je, da defetizem in pesimizem mnogo lahko pokvarita, ne moreta pa ničesar zgraditi. Zdrav optimizem daje vsakemu delu blagoslov in tudi pogreške pretvarja v uspehe. Značilno je za notranjo treznost našega človeka, da je »Jutrovo« geslo bilo v najširših krogih sprejeto z največjim zadovoljstvom in da je baš v znamenju tega gesla »Jutro« moglo zbrati okoli sebe toliko oduseljenih prijateljev iz vseh delov naroda. Po desetih letih sme »Jutro« reči, da se svoji vodilni ideji, jugoslovnskega optimizmu, ni niti za hip izneverilo in da je

interese države in naroda vedno postavljalo nad vse druge interese. Naravno je, da »Jutro« po 6. januarju z vso svojo vlogo služi politiki nacionalne obnove, ki jo je inavguriral naš kralj s svojim januarjskim manifestom, in da je ono z ostalimi svojimi novinskimi organi najbolj utrdilo v našem delu naroda globoko vero v popolni uspeh te politike.

Tajnost »Jutrovega« uspeha leži mnogo tudi v tem, da je naš list uvedel nov tip dnevnika med Slovenci, lista, ki je razvil poprej v našem novinarstvu nepoznano živahnost in mnogostranost, lista, katerega vse simpatije so bile vedno na strani našega malega človeka. »Jutro« e s posebno vlogo gojilo neposredne stike s svojimi čitatelji, ki tvorijo okrog svojega priljubljenega dnevnika krog zvestih prijateljev. Tak pojav je bil poprej v naši javnosti neznan in ime »Jutro« veče karakteristično označuje, da zveze med »Jutrom« in njegovimi naročniki niso le pravnega in poslovnega značaja, temveč da gredo idejno in moralno daleč preko tega, kar se običajno označuje z besedo naročnik.

Priznamo, da smo na svojo desetletnico nekoliko ponosni; pri vsej skromnosti smemo morda reči, da je v malokatero javno glasilo bilo vloženo toliko nesebičnega in požrtvovalnega truda, toliko vneme in ljubezni, kakor v naše »Jutro«. Uspehi našega lista so bili odvisni ne le od njegovega programa, temveč tudi od načina njegovega urejanja. V tem oziru je bila »Jutrova« redakcija od početka naravnost vzorna vojska slovenskih novinarjev, ki v svojih napori ni poznala razlike med prvim in zadnjim in ki je preko tega znala celo stroje in tiskarno napolniti z najplemenitejšimi ambicijami. Tudi ob desetletnici naj ostane skrito, kar pokriva vsakdanja anonimnost. Le eno ime naj imenujemo, ker ga ne jemljemo iz živga telesa, temveč iz analov naše nacionalne historije. Med ustanovitelji našega lista je bil tudi pokojni dr. Gregor Žerjav. Kakor je bil dr. Žerjav odlični delavec na vseh poljih javnega dela, tako je bil odlični kot žurnalist in požrtvovalen kot urednik. Nebrojni so vse do njegovega odhoda v večnost idejni članki v »Jutru« izpod njegovega peresa. In ob svoji desetletnici se »Jutro« ne le v svojem, temveč v imenu vsega naroda klanja spominu enega najbolj blestevitih in idejno najbolj globokih novinarjev, kar jih je rodil naš celokupni narod.

Preživeli smo dobo najgloblje nacionalne depresije. Sedaj so na delu močne sile, da narod in državo izvedejo iz nesrečne dobe nacionalnega propadanja v ero končne konsolidacije in neoviranega razvoja. Zopet je čas, da se dvigne klic po zdravem optimizmu. Zopet je doba, ko je treba vsakemu narodnemu človeku reči, da je nepogrešljiv pri delu narodne obnove. Zopet je trenutek, ko mora vera v našo narodno bodočnost premagati vse ovire. »Jutro« bi bilo nevredno svoje slavne tradicije, nevedno svoje desetletne zgodovine in nehalno napram onim mnogim tisočim, ki tvorijo krog njegovih prijateljev, ako ne bi z vso svojo vlogo in z vsem svojim vplivom nadaljevalo pred desetimi leti početa dela za končni triumf velike jugoslovnske ideje.

Krasen uspeh Pirca na šahovskem turnirju v Stubnanskih Teplicah

Po zaključku VII. kola se je pospel Pirc na prvo mesto in ima pet točk — Danes igra s Stonerjem

Stubnanske Teplice, 23. avgusta. h. Na mednarodnem šahovskem turnirju je zmagal Jugosloven Pirc v prekinjenem partiju z Erdöljem. V današnjem VII. kolu je Pirc remiziral proti Avstrijcu Elishasenu že po 14 potezah.

V prekinjeni partiji je dr. Zobel remiziral proti Szekelyju. Flohr je matiral Engla v 30 potezah. Opočenski je po 37 potezah dobil partijo proti Poljaku Regedzinskemu. Stoner je porazil Maya. Dr. Zobel je porazil Erdölja. Lienthal pa je matiral Szekelyja. Gilg danes ni igral.

Po današnjem VII. kolu je na čelu tabele Jugosloven Pirc s 5 točkami. Sleddijo mu Stoner 4 in pol, Gilg, Opočenski, Regedzinsky 4, Elishases, Flohr, Lienthal 3 in pol, May, dr. Zobel 3, Engel 2 in pol, Szekely 1, Erdöl pol. Jutri igrajo med drugimi Pirc proti Stonerju, Regedzinsky proti Flohrju in Gilg proti Elishasenu, tri vsekarjo zelo zanimive partije.

Jugoslovnski šahovski mojster
Vel. Beckerek, 23. avg. p. Danes je bil zaključen šahovski turnir za prvenstvo Jugoslavije. Naslov prvaka si je priboril Beogradčan Ozren Nedeljković, drugi pa je Ljubljčan Ludvik Gabrovšek.

Podrobnosti o letalski nesreči pri Jihlavi

Pilot se je hotel umakniti eni nevihti ter je pri tem zašel v drugo — Nesrečno manevriranje pri pristajanju — Strašna smrt sredi plamenov

Praga, 23. avgusta. s. Preciskava o strašni letalski katastrofi pri Jihlavi je dognala sledeče:

Pilot Sedlak je, ko je letel nad Nemškimi Brodom, opazil za seboj nevihto, kateri se je hotel izprijemiti proge preko Jihlave pravčasno izogniti. Tu pa je koj nato prišel v drugo nevihto, ki je ravno divjala nad Jihlavo. Zaradi goste megle in teme se je pilot odločil, da pristane. Pri tem pa je letel preizkušil in je z aparatom treščil v drevo. Zaradi močnega sunka se je zadnji del letala odlomil in letalo je treščilo na streho hiše pri mestni opekarni, s te pa se je zakotalilo na tla, kjer se je zarilo z vijakom v zemljo.

Pri sunku proti drevesu so bili v enem hipu uničeni vsi trije motorji. Nato je še eksplozivni tank za bencin in iz ruševin letalo so švigali plameni. Vročina pri požaru letala je bila tako velika, da se mu dolgo ni mogel nihče približati. Pilot je

bil privezan na svoj sedež in popolnoma obdan od plamenov. Pravi, da je strahovito kričal na pomoč. Plameni so v eni minuti uničili štiri človeška življenja. Potniki, ki so bili v zadnjem delu letala, so videli smrt pred seboj, vendar pa si niso mogli pomagati.

Vodstvo brnskega letališča trdi, da je izrecno opozarjalo na neugodno vremensko razmere. Gotovo je tudi, da se je pilot oziral na svarila Letel je bolj po južni smeri, prišel je pa iz ene nevihte v drugo. Zanimivo je, da je ostala prtljaga potnikov popolnoma nepoškodovana. (Glej tudi podrobno poročilo na 12. strani)

Novi bolivijski predsednik

La Paz (Bolivija), 23. avgusta. AA. Za predsednika republike je bil izvoljen Daniel Salamanca, za podpredsednika pa Ismael Montes in Bautista Saavedra.

Zakaj je prišlo do konflikta v UJU

Nepotreben spor zaradi izvolitve nove uprave — Pojasnilo ljubljanskih delegatov Upanje na skorajšnjo poravnavo

Beograd, 23. avgusta. r. Jubilejni kongres Jugoslovnskega učiteljskega združenja, ki je bil združen s proslavo desetletnice obstoja te stanovske organizacije in ki je bil vse do zadnjega lepa manifestacija stanovske zavesti in tovariške solidarnosti, je končal z neprijetno disonanco, ki jo je treba tem bolj obžalovati, ker je bil baš glavni namen tega kongresa, da se bolj strne učiteljske vrste na jugoslovnskem programu v dobrobit članstva in narodne prosvete. Kakor smo že včeraj poročali, je prišlo do hudih nesoglasij o priliki volitve nove uprave. Dočim so bili zastopniki poverjenstva UJU iz Ljubljane in Zagreba, pa tudi mnogi delegati drugih poverjenstev za to, da ostane dosedanja uprava tako dolgo na krmilu, dokler ne bodo potrjena nova pravila, ki jih je sprejel kongres, so nekateri manjši zastopniki beograjskega poverjenstva v pretirano in dokaj neprimerno temperamentnostjo zahtevali, da se izvrše volitve nove začasne uprave. Vse dokazovanje, da to ni v interesu organizacije, ker bodo mnogi dosedanja preizkušeni učiteljski borci najbolje izvesti iz prejembe pravil izvršila reorganizacijo in pripraviti izredno skupščino za izvolitve nove uprave na podlagi že potrjenih pravil, je bilo bob ob steno. Med silnim trčenjem in prerekanjem so končno zastopniki zagrebskega, ljubljanskega in splitskega poverjenstva zapustili dvorano, tako da so se torej vršile volitve nove uprave ob nezadostnem številu navzočega članstva. V splošnem nerodu mnogi niti niso vedeli, za kaj prav za prav gre in so po končanem glasovanju izjavili, da se s sprejetim sklepom ne strinjajo, tem manj, ker tako izvoljena uprava nikakor ne predstavlja celokupnega v organizaciji zastopnega učiteljskega. V ožjem odboru n. pr. ni niti enega zastopnika ljubljanskega poverjenstva, a v širšem odboru, ki je ostal večinom nespremenjen, pa so mnogi dosedanja člani zaradi teh dogodkov podali ostavko. Za danes dopoldne je bila sklicana seja novega odbora, da bi se konstruiral. Videti je, da so se razgreti duhovi že polegli, kajti do konstituiranja ni prišlo zaradi odsotnosti zastopnikov treh sekcij. Vodstvo poslov je bilo začasno poverjeno dosedanemu podpredsedniku Vujanec, ki pa je izjavil, da prevzame to funkcijo samo do jutri zvečer, želeč, da pride do takrat do poravnave vseh nesoglasij in nesporazumov. Glede na eminentno važnost učiteljske organizacije bi bilo vsakakor želeli, da se ta neljubi in obžalovani vredni incident čim prej poravnava in da pride v organizaciji zopet do prepotrebne slege, ki edina da garancijo za nadaljno uspešno delo.

Pojasnilo ljubljanskih delegatov

Ljubljana, 23. avgusta. Danes dopoldne so se vrnili delegati ljubljanskega poverjenstva UJU s kongresa v Beogradu. Glede na splošno pozornost, ki jo je vsa javnost posvečala učiteljskemu kongresu ter je s trpkim občutkom sprejela vesti o razkolu, se je obrnil naš urednik na vodilne ljubljanske delegate, od katerih je dobil o sporu naslednje informacije:

»Ko smo odhajali v Beograd, pač ni nihče pričakoval, da bo prišlo na jubilejnim kongresu UJU do tako burnih prizorov in nesporazumov. Vse do volitev se je manifestirala najlepša harmonija in solidarnost. Niti v odsekih, niti pri sestavi pravil, niti pri sestavi kandidacijske liste ni prišlo niti do najmanjšega nasprotstva, kajti vsi smo se predobro zavedali, da sedanja zgodovinska doba nikakor ni primerna za eksperimente ali bolesterne ambicije. V odboru je bila sprejeta resolucija, naj bi stari odbor vodil posle, dokler ne bodo nova pravila potrjena. Na kongresu pa naj bi se obenem izvolila nova uprava, ki pa bi prevzela posle šele, ko bodo pravila potrjena in postala veljavna.

Prvi konflikt je nastal že v debati o prenosu organizacije po banovinah. Nekateri so bili za to, drugi zopet so predlagali, naj se obdrže dosedanja poverjenstva. To vprašanje se je končno prepuščilo sporazumni rešitvi med posameznimi poverjenstvi, narkar je nastala nenavadno ostra debata o izvolitvi novega odbora. To vprašanje je predvsem razdvojilo delegate beograjskega poverjenstva ter delegate zagrebskega in ljubljanskega poverjenstva. Beograjski so za vsako ceno zahtevali volitev nove uprave po še nepotrjenih pravilih, dočim smo Ljubljanci skupno z Zagrebčani zastopali mnenje, ki je bilo osvojeno v odseku. Na podlagi podanih pojasnil so se temu stališču pridružili tudi Splitski. Končno je neka skupina sestavila kandidatsko listo, ki bi jo naj proučil poseben odbor in stavil to listo kot predlog skupščini. Ad hoc sestavljeni odbor pa ni prišel do nikakega sporazuma. Razburjenje je vedno bolj naraščalo. Situacija se je še poostila, ko je predsednik Petrovič izjavil, da bo postavljen v Udrženju vladni komisar, če ne bo šlo drugače. Izgledalo je, da bi bil edini izhod demisijske celokupne uprave, izvoljene lani v Zagrebu, naj se izvoli popolnoma nevtralna uprava, ki bi vodila posle do prihodnje izredne skupščine, ko bi bila pravila že potrjena. Beograjski pa na tak kompromisni predlog nikakor niso hoteli pristati. Poskušalo se je tudi, da bi se volitve izvedle po starih pravilih, a tudi ta predlog je bil od opozicije odklonjen. Končno so delegati splitskega, zagrebskega in ljubljanskega poverjenstva zapustili zborovanje, mnogi drugi pa so z večernimi vlaki že odpotovali. Preostali člani beograjskega in še nekaterih drugih poverjenstev so nato na lastno pest izvolili novo upravo, ki pa je splitske, zagrebske in ljubljanske poverjenstvo ne priznava, ker okrnjena skupščina ni imela večine, pa tudi ne moralne upravičenosti za tako izvolitve.

Konsekvence zaenkrat še niso jasne, računati pa se mora z različnimi možnostmi. Situacija je v rokah zunanjih članov poverjenstev. Če pravila v predloženi obliki ne bodo odobrena, bo nastala zopet dočela nova situacija. Dobili bomo nekaj novih poverjenstev, ker določajo pravila organizacije po banovinah. V tem primeru mora priti itak do novih volitev in s tem bo postal korak beograjskih članov brezpredmeten.

ten. Predvsem pa je odvisno od voditeljev učiteljskega v Beogradu, kako se bo situacija razvijala dalje. Vdajamo pa se nadi, da se bodo ublažile disharmonije, ki so žal izbruhnile na jubilejnim kongresu in ki vplivajo na vse učiteljske skrajno mučno. Vsekakor pa je smatrati sedanja krizo le za prehodno, ki ne more imeti težjih posledic za temelje Udrženja. Ker nastali spor ni načelnega značaja, je skoraj gotovo, da se ga bo dalo v kratkem času premestiti z malo dobre volje in s praviim pojmovanjem ciljev in nalog organizacije.

Protest ljubljanskega poverjenstva

Zagreb, 23. avgusta. Snoči so odpotovali iz Beograda člani ljubljanskega poverjenstva z vso delegacijo iz dravske banovine. Člani vodstva so z nekaterimi člani izstopili med potjo v Zagreb, kjer so imeli s člani zagrebskega poverjenstva UJU konferenco, na kateri so zavzeli sporazumno stališče glede na novi položaj v UJU. Podrobne sklepe zaenkrat čuvajo v tajnosti.

Poverjenik Škulj je poslal iz Zagreba naslednjo brzojavko:

Izvršnemu odboru UJU v Beogradu:

»Ne priznamo izvolitve novega odbora in ne konstituiranja. Priznamo samo stari odbor. Poverjenstvo Ljubljana, Andrej Škulj.

Začasno vodstvo uprave

Beograd, 23. avgusta. p. Danes dopoldne je imel snoči izvoljeni izvršni odbor UJU svojo sejo. Člani zagrebske in ljubljanske sekcije seji niso prisostvovali. Odsotni so bili tudi zastopniki splitske sekcije, ki je bila zastopana samo neoficijelno z opazovalcem. Seje bi se imelo udeležiti 37 članov, bilo pa jih je le 19. Navzoči so bili sicer mnenja, da jih je dovolj za konstituiranje, prevladalo pa je mnenje, da bi konstituiranje ne bilo oportuno brez sporazuma s predstavniki vseh sekcij. Določeno je bilo, da vodi posle UJU do konstituiranja izvršnega odbora dosedanja podpredsednik Vujanec, ki pa je izjavil, da sprejema poverjeno mu nalogo le začasno do 24. t. m. ob 5. popoldne, ko se bo smatral razrešene ga dolžnosti. Izvršni odbor se bo medtem pogajal s zastopniki posameznih poverjenstev, ker je prevladalo mnenje, da se mora konstituiranje izvršnega odbora izvršiti s sodelovanjem vseh poverjenstev.

Proslava stoletnice belgijske neodvisnosti

Le Havre, 23. avgusta. AA. V proslavo stoletnice belgijske neodvisnosti, je bilo tu veliko slavlje, ki so se ga udeležili francoski minister pravde Raoul Peret in belgijski minister Carton Dewart. Kakor je znano, je bil Le Havre med svetovno vojno sedež belgijske prestolnice.

Revolucija v Peruju

London, 23. avgusta. s. Kakor javljajo iz Lime, je v provinci Arequipa izbruhnil vojaški upor. Poveljnik Centro je ukazal aretirati generalnega poveljnika Arriasa Osla, nakar so uporniki zasedli vse strategično važne točke mesta. Vlada je proglasila nad provinco obsešno stanje. V proglasu na prebivalstvo izraža vlada upanje, da bo red kmalu zopet vzpostavljen. Do krvoprelitja ni prišlo.

Aretacije finskih komunistov

Helsingfors, 23. avgusta. AA. Na podlagi agitacije Lappovcev proti komunizmu je bilo na Finskem od januarja aretiranih 517 oseb.

Krvave spominske svečanosti v spomin Sacca in Vanzettija

Newyork, 23. avgusta. g. O priliki triletnice justifikacije Sacca in Vanzettija je prišlo v nekaterih mestih Unije do spopadov s policijo. V Averlu v državi Pensilvanija sta bila dva udeležena na nekem zborovanju ubita. Spominske svečanosti v Newyorku se je udeležilo nad 4000 oseb. Policija je skušala razpršiti množico ter je preprečila govore. Tri osebe, ki so hotele govoriti, so bile aretirane.

Voldemaras bo prepeljan v zapor

Kovno, 23. avgusta. d. Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi bo odredilo državno pravdnostvo, da prepeljejo bivšega litvanskega diktatorja Voldemarasa v zapor, ker je osumljen, da je organiziral atentat na ravnateljja oddelka za zaščito države.

Bitka z razbojniki

Newyork, 23. avgusta. AA. Iz Nikaraguge poročajo, da je nikaraguska nacionalna garda obkolila večjo razbojniško tolpo. Po ostri borbi so razbojniki zbežali in ostavili na bojišču 6 mrtvih.

Ciganka zabodla z nožem tovarišico

Sremska Mitrovica, 23. avgusta. Snoči okoli 7. je zabodla ciganka Jela Jovanović svojo konkurentinjo Ljubo Petrovič z nožem, ker se je njen mož Miladin Gavrilović, s katerim je živela izven zakona v Osijeku, nameraval naseliti z Ljubo Petrovičevno v Beogradu. Jovanovičeva je Petrovičevi zasidala nož v desnno stran prsi tako globoko, da je v 10 minutah izdihnila. Morilko so aretirali.

Eksplोजija v ruskem premogovniku

Moskva, 23. avgusta. V rudokopu v donjejski kotlini se je dogodila težka eksplozija premogovnega prahu. Po dosedaj dospelih vesteh je bilo ubitih 14 rudarjev.

Rudniška katastrofa

Moskva, 22. avgusta. V rudniku Kapitanija je nastala večera eksplozija. 10 rudarjev je bilo ubitih, usoda nadaljnjih 15 pa je neznana.

Kriza avstralske mesne industrije

Canberra, 23. avgusta. Avstralski minister Parker je izjavil, da je padec cen v avstralski mesni industriji postal tako katastrofalen, da bo to leto najslabše za avstralsko živinorejo, ako se cene ne popravijo. Meso še ni nikdar doseglo tako nizke cene v Avstraliji kakor jo ima danes.

Mednarodni kongres kriminalistov v Pragi

Praga, 23. avgusta. AA. Danes je bil odprt v češkoslovnskem parlamentu v Pragi 10. mednarodni kongres za kazensko pravo in kazenske zavode. Kongresa se udeležuje več kot 500 delegatov iz 30 držav. Največ delegatov je iz Velike Britanije.

Kongres se bo zlasti bavil z vprašanjem higijene v kaznilih. Poleg tega pa je na dnevnem redu še 12 vprašanj, ki se tičejo obrti kaznjencev, raznih ukrepov, olajšav itd. Kongresisti si bodo ogledali več češkoslovnskih kaznilnic in napravili nekaj izletov po državi.

Rumunska kraljica mati dospela v Sinajo

Bukarešta, 23. avgusta. AA. Danes sta prispeli na povratku z Bleda v Sinajo kraljica-mati Marija in princesa Ileana. Na postaji so ju sprejeli kralj Karol in civilna ter vojaška oblastva.

Nastop našega poslanika v Uruguayu

Montevideo, 23. avgusta AA. Jugoslovnski poslanik v republiki Uruguay je včeraj predal predsedniku republike urugvajske svoja akreditiva.

Ljudsko štetje v Angliji

London, 23. avgusta. AA. Prihodnje leto bo ljudsko štetje na Angleškem. Pri tem opravilu bo zaposlenih kakih 4000 oseb. V glavnih središčih ljudskega štetja bodo to pot uporabili veliko število računskih strojev. To štetje bo važno za državna oblastva, ker bo obenem omogočilo nov vpogled v gospodarski položaj prebivalstva.

Stavka v severni Franciji

Pariz, 23. avgusta s. Delovni minister Laval se je danes po brezuspešnih prizadevanjih, da bi dosegel konec stavke, vrnil iz Roubaixa v Pariz. V Roubaixu stavka še vedno 23.750, v Tourcoingu pa 11.400, v Halluinu 7335, in v drugih okrajih skupno okoli 20.000 delavcev.

SK Ilirija v Linzu

SK Ilirija : SV Urfa 4 : 3 (1 : 2)
Linz, 23. avgusta. Danes dopoldne so po zelo naporni vožnji prispeli semkaj nogometaši ljubljanske Ilirije. Do počitka so Ljubljanci prišli šele po obedu. Ob 17.30 so nastopili na zelo skromnem in slabem igrišču, ki jim ni ravno prijalo. Vendar je Ilirija zmagala s 4 : 3 (1 : 2) nad SV Urfa.

Začetkom je moštvo SV. Urfa diktiralo zelo oster tempo, kateremu so se pa Ljubljanci kmalu prilagodili. Igralo se je zelo živahno. Domačini so bili v početku premočni in so ostro napadali. V 24. min. je sodnik diktiral proti Iliriji enajstmetrovko, ki jo je zakrivil Unterreiter. Urfa je s to enajstmetrovko dosegel vodilni gol. V 27. min. po lepi akciji napada Urfa obramba Ilirije ni mogla dovolj odločno intervenirati in domačini so stanje povzeli na 2 : 0 z lepim plasiranim strelom, proti kateremu je bil vratar Ilirije Mališ brez moči. Po nekaterih brezuspešnih napadih Ilirije se je v 43. min. vendarle posrečilo Doberletu, da je zabil prvi gol. Pri stanju 2 : 1 za Urfa so začeli drugo polovico.

Ze v prvi minuti druge polovice je Doberlet izkoristil napako obrambe domačini ter izenačil. 2 : 2. V peti min je sodnik diktiral dvomljivo enajstmetrovko proti Iliriji, s katero so domačini zopet pršli na vodstvo. 3 : 2 za Urfa. V 11. min. strljen napad Ilirije. Obramba Urfa in terivera prepozno in Doberlet izenačil. 3 : 3. V 28. minuti diktira sodnik tretjo enajstmetrovko proti Iliriji, ki jo pa vratar Mališ obrani in koto. Urfa igra z vsemi močmi na zmago. Toda Ilirija se krepi ko brani in v 38. min. zabije Knežević zmagosni gol za Ilirijo. Stanje 4 : 3 za Ilirijo se ne menja več.

Sodnik Schieberger je bil objektivni. Napravil je sicer par pogrešek in je bil malo prerigorozen pri prisojanju enajstmetrovki proti Iliriji. Publike je bilo okoli 1000. Spočetka je bila rezervirana, kasneje pa je vedno bolj pozdravljala Ljubljance, zlasti izvršno igro vratarja Mališa. Branilca Berglez i. Unterreiter sta bila neslajva. Krilska vrsta Ilirije je nekoliko slabša. Napadalna vrsta je bila dobra, zlasti je taktično pravilno igrala. Smo Doberlet je malo preveč govoril.

Jutri se igra revanšna tekma.

Wacker (Dunaj) : Hašk 3 : 0 (2 : 0)

Zagreb, 23. avgusta. 6. Današnja nogometna tekma med dunajskim Wackrom in Haškom je končala z zmago Dunajčanov 3 : 0 (2 : 0). Hašk je bil popolnoma izven forme, tako da je s svojo igro vznevoljil občinstvo. »Novosti« pišejo med drugim, da bi napravili največjo uslugo hrvaškemu sportu, ako o tej tekmi sploh ne bi pisali. Hašk je skušal pomladiti svoje moštvo, vendar mu to ni uspelo. Wackru ni bilo treba pokazati posebne igre ter je z ozirom na tako slabega nasprotnika igral precej ležerno.

WAC : Fall Rivers 6 : 0 (3 : 0)

Dunaj, 23. avgusta. s. Današnja tekma severoameriškega moštva Fall Rivers proti WAC je prinesla precejšnje razočaranje. Dočim so se Američani v Pragi proti Slaviji držali zelo dobro ter so dosegli z 2 : 2 neodločen rezultat, so morali danes na Dunaju podležiti z 0 : 6 (0 : 3).

Beograd : Ferencvaros : BSK rez. 3:0 (3:0).

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za nedeljo: Postopen porast oblazinosti, zelo topla, morda vetrovno. — Situacija večerajšnja dne: Barometrska depresija z Atlantika čini dalje bolj prodra na kontinent, vendar pa se v južni in vzhodni Evropi vzdržuje še vedno anticiklon, kar ima za posledico vedro in toplo, suho vreme. Pritisk je narastel neznatno samo v Booni, drugače pa je večinom padel za 0.1 do 1.5 mm. Jutranje temperature so ostale skoro neizmenjene ali pa so samo neznatno narastle. Gibale so se od 15 do 24 stopinj C v zaledju, v primorju od 21 do 26 stopinj. Morje je bilo mirno, v južnem primorju slabo valovito.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Sedanje vreme bo trajalo dalje.

Naši kraji in ljudje

Zaključek risarskega tečaja za učiteljstvo obrtnih nadaljevalnih šol

Strokovna razstava — Predavanja in ekskurzije — Odsek poverjenstva UJU

Uvidevajoč nujnost, je banska uprava priredila pod vodstvom direktorja Jožefa Reinsnerja tečaj risarskega tečaja za učiteljstvo obrtnih nadaljevalnih šol. Tečaj, ki se je pričel s 1. junijem, je bil v popolno zadovoljstvo gospodarstva predavateljev kakor tudi udeležencev nad doseženimi uspehi, zaključen včeraj z lepim poslovnim večerom v steklenem salonu kolidorske restavracije.

Našemu obrtnemu šolstvu, ki služi širokim vrstam vajeništva za doseg temeljitosti in globlje izobrazbe v poklicu in to v mestih kakor na deželi, je v vseh poslednjih letih primanjkovalo več ali manj strokovno kvalificiranih učiteljev. Ta nedostatek se je posebno čutno prikazoval v nedostajanju učiteljev-risarjev. Ker so se vrhu tega odvijale nove obrtne nadaljevalne šole, je pristojna oblast že v l. 1926. priredila prvi del risarskega tečaja, ki se je letos — torej po razdobju 4 let nadaljeval in tudi uspešno zaključil.

Obrtno nadaljevalno šolstvo ni zgolj doma na učiteljska — nasprotno mora imeti na uspešnem njegovem razvoju interes vse naše obrtnosti, njegove institucije in gospodarski krogi, ki vidijo v zdravem, napredujočem obrtniškem naraščanju najsigurnejšo osnovo za bodoči dvig nacionalnih podjetij in industrij. V pravilnem spoznavanju teh dejstev se šele more dovolj važno oceniti pravkar dovršeni tečaj, ki daje že s prihodnjim šolnim letom našim obrtnim šolam 40 risarjev iz vrst šolskih upraviteljev in učiteljev dravske, deloma savske banovine.

Učiteljstvo je pokazalo za tečaj veliko zanimanje. Zastopala je bila prav vsa Slovenija. Poleg tovarišev iz Ljubljane in Maribora so bili drugi iz Zagorja, Bleda, Metlike, Hrastnika, Dolnje Lendave, Škofje Loke, Most, Kamnika, Ribnice, Šoštanj, Trzin, Črnomlja, Vrhnike i. dr. Strokovno risanje za stavbe, mehansko tehniško in umetne oblike se je gojilo poleg raznih predavanj povprečno po 8 ur na dan. Predavali so: arh. ing. Rudolf Treo stavbarstvo, tesarstvo, ostrešje, krovska in kleparska dela, stavbo mizarstvo in gradivoznanstvo; strok. učitelj Jost Tratin, pohištveno mizarstvo in strok. učitelj Dolak Adolf, tehnologijo lesa. Univerzitetni docent ing. Romeo Strojnik je obdelal strojno risanje; prof. ing. Stane Premelj, enciklopedijo kovin v zvezi z tvarinostvom; prof. Znidarčič Ivan, umetno stavbarstvo; člana Urađa za pospeševanje obrti, strok. učitelja Knafelj Alojzij, krojaštvo in Steinman Josip, čevljarstvo. Zaključil je predavanja ing. Turnšek Viktor o elektrotehnikah. Pač ogromno snovi, ki se je je lotilo učiteljstvo z resno in trdnjo voljo; z zavestjo da doprinešemo duševne in materialne žrtve ne smejo biti zaman. Z enako brižnostjo je seveda deloval prof. Strojnik, ki je vselej imel pripravo in koristno izbrati iz snovi najpotrebnejše.

V predzadnjem tednu predavanj je bila prirejena v šolski telovadnici razstava, ki sicer ni imela veliko posetnikov — pač zaradi njenega strokovnega značaja. Po mizah in stenah razvrščene risarske izdelke, koncepte in skripte so si med drugim ogledali pomočniki bana dr. Otmara Pirkmajerja, ljubljanski župan dr. Dinko Puc, podpredsednik TOI Ivan Ogrin, trgovinski inšpektor pri banki upravi dr. Fran Ratej, magistratni nadsvetnik Franc Govekar, načelnik dr. Rudolf Mam, prof. Albert Sič in druge odlične osebnosti.

Kopica najrazličnejših izdelkov je najbolj pričala, da se je res delalo. Udeležniki tečaja sta obiskala v predavalnici g. podban, ki je podal v daljšem nagovoru učiteljem več priporočljivih smernic posebnosti glede vzgoje vajencev in pa ljubljanski župan. Večkrat je posetil risarje tudi direktor tehniške šole g. Jožef Reinsner, ki je opetovano uvidevno in prijazno posredoval v različnih upravnih zadevah tečaja. Na g. direktorja se je obračalo učiteljstvo vselej z zaupanjem. Pozornost je posvečal tečaju tudi inšpektor za obrtno nadalj. šolstvo g. Mihael Presl.

Tekom tečaja je bilo prirejenih več pou-

Udeleženci letošnjega rokotvornega tečaja za učitelje in učiteljice, ki se je vršil v Ljubljani v juliju in v začetku avgusta. »Jutro« je o njem nedavno obširneje poročalo. V sredini vsakoletni vodja teh tečajev g. ravnatelj Lojze Novak in na levi strokovni učitelj g. Uršič.

Sedemdesetletnica gospe Marije Pirkmajerjeve

Danes proslavlja v ožjem obiteljskem krogu svojo sedemdesetletnico ga. Marija Pirkmajer, vdova po bivšem nadučitelju v Framu pri Mariboru. V ljubezni vili »Stefica« ob bistri Savinji v Laškem so se zbrali sinovi in hčere ter njih obitelji pri svoji dobri mamici, ki je vzor materinske ljubezni in požrtvovalnosti, delavnosti in vztrajnosti ter vseh pravih kreposti slovenske matere. Čvrsta in vedra obhaja svoj jubilej ter se naslaja ob spominu na preteklost, ki je bila posvečena vsa obitelji, predvsem deci in možu, dalje šoli in vzgoji kmečkih deklet, katerim je bila kot učiteljica ročnih del v Framu skoro 30 let zvesta svetovalka in kažipot k napredku in dobremu gospodinjstvu.

Rodila se je 1. avgusta l. 1860. v Laškem kot najstarejša hči davčnega upravitelja Antona Kukoviča. Leta 1883. se je poročila s takratnim učiteljem Franjom Pirkmajerjem, ki je nekaj let pozneje zavzel mesto nadučitelja v Framu pri Mariboru. Tu je živela gospa Pirkmajerjeva ter se posvetila z vso ljubeznostjo ureditvi doma in skrbni odgoji svojih otrok, ki so se vrstili v blagoslovljenem in srečnem zakonu. Odgojila je 9 otrok. Ob strani svojega skrbnega soproga je žrtvovala dneve in noči, da ni bilo pomanjkanja v hiši in da je bila omogočena izobrazba otrok, ki so po redu zapuščali dom ter se posvetili študijam na višjih šolah.

K poslovnemu večeru so se zbrali zastopniki banke uprave, inšpektor Mihael Presl, direktor srednje tehniške šole Jožef Reinsner s predavateljskim zborom, vztrajni delavci za obrtno nadalj. šolstvo Rudolf Mencin, načelnik ljubljanske postaje Ludvik in malone prav vsi slušatelji tečaja. Vrsto nagovorov je otvoril učitelj Lojze Hofbauer. Nazdravili go so inšpektor Presl, direktor Reinsner, učitelj Završnik in imenoma udeležnikov iz savske banovine učitelj Zajec. Le prehitro je prišel čas, ko je bilo treba prisrčni, nepozabni večer zaključiti.

Vsestransko uspehi tečaj je vzdrževala dravska banovina; prispevala pa sta tudi zbornica TOI in Urad za pospeševanje obrti. —jah.

Pozdravimo naše rojake, izletnike iz Francije in Nemčije

Dne 26. t. m. bo dospela skupina 500 naših rojakov-izletencev iz Francije na Jesenice in po obisku Marije Pomočnice na Brezjah pride cela skupina s posebnim vlakom ob 16.52 v Ljubljano.

Nadalje se pripelje skupina 250 naših westfalskih Slovencev z vlakom ob 15.20 na Jesenice, od tam na Bled in pride prihodnji dan 27. t. m. z vlakom ob 16.15 v Ljubljano.

Mestni magistrat ljubljanski priredi ob sodelovanju družbe sv. Rafaela za varstvo izletencev in Narodnega izseljenškega odbora tem našim rojakom, ki pridejo iz ljubezni do domovine po dolgih letih odsotnosti zopet na svojo rojstno grudo, na kolodvorih na Jesenicah in v Ljubljani ob navedenem času slovesne sprejeme.

Slavno občinstvo se vljudno vabi k sprejemu, s čimer bo dokazalo, da tudi domovina ni pozabila na naše odsotne brate in sestre. Naši dolga leta iz domovine odsotni rojaki bodo pa še bolj vzljubili našo na novo urejeno lepo kraljevino ter odnesli in razširili po svetu naš dober sloves.

Dr. Joža Bohinjec, l. r. predsednik Nar. izseljenškega odbora
dr. Dinko Puc, l. r. župan ljubljanski
Kazimir Zakrajšek
predsednik družbe sv. Rafaela za varstvo izletencev

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice neovirano lahko iztekle iz črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolenje organe. Ustvaritelj klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove« vode ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jeve danes spominjamo, da opozorimo na to vzorno ženo in mater, ki naj služi za zgled slovenskim materam, njej pa, zvesti naši naraščajoči, prisrčno kličemo:

Naj obžareva jesensko solnce Vaš dom ter blagoslovja Vas in vaš vzorni rod. Naj Vam bo lepo še dolgo dobo let v krogu Vaših, ki ste jim dali življenje, in ki Vam hvaležno vračajo ljubezen!

Kamniško kopališče se končno bliža dograditvi

Kamnik, 23. avgusta. O kopališču, ki ga gradi kamniška mestna občina ob Nevljici, se je v časopisu že mnogo pisalo, mnenja so bila prav deljena, mestoma tudi nasprotujoča. Največ pomislekov je nastalo pred kratkim, ko je Nevljica zelo narasla in prinesla v strugo mnogo gramoza. Več vesti je bilo preuranjenih in zato na kratko poročamo o do sedanjih gradbi.

Kopališče je ob Nevljici, ki je zelo toplo in za kopanje prav primerna. Glavni del bazena leži po dolžini nekako od juga proti severu. Prvotna struga Nevljice se je razširila za ca 8 metrov, tako, da je sedaj širina bazena 17 m, dolžina 70 m, možnost plavanja je pa v strugi do ca 200 m. Globina vode bo padala od 2.50 m do 0.90 m. Bazen je zgrajen v strugi, desna stena je betonska, leva pa lesena. Bazen leži v strugi zaradi tega, ker je imela občina velike težkoče pri nakupu sveta, kakor tudi zaradi denarnega vprašanja, kajti naprava bazena, ki bi bil ločen od struge, bi stala mnogo več. Pri takem bazenu je potreba vse betonirati, tudi dno, da bi voda ne uhajala. Ta projekt je bil torej neizvedljiv.

Pomisliki zaradi zasipanja gramoza, ki ga je pri poslednji veliki vodi prinesla Nevljica, so zelo preuranjeni, prvič, ker je bila to izredno velika voda, akoravno bi pri prav tako veliki vodi gramoza ne zastajal v strugi, če bi bila že očiščena. Ob zatvornicah, ki jih pravkar grade, je bilo do 1 m na visoko nagromadenega skalovja in je popolnoma razumljivo, da voda ni imela primerne hitrosti ter je puščala gramoza v strugi. V splošnem pa Nevljica ne nosi velike količine gramoza.

V nekem listu smo čitali, da naj bi se sedaj napravil separaten bazen. To ni izpeljivo iz več ozirov. V nadomestilo gladkih betonskih tal, ki bi jih imeli pri separatnem bazenu, imamo na razpolago, kakor smo že navedli, ca 200 m dolgo plavalno progno in se že sedaj misli na nabavo čolnikov, tako, da se bo tudi veslaški sport oživel.

Po prvotnih poročilih bi moralo biti kopališče dograjeno vsaj do srede avgusta. Zaradi skrajno slabega vremena, pozno došlih načrtov itd., se je dograditev zavlekla tako, da se z delom kabin ni niti pričelo. Kakor smo pa že poročali, je sklep občine, da se do jeseni vse dogradi. Zaenkrat je

Mož uspeha

vpliva in ugleda je mladi ravnatelj L. Vsi priznavajo njegovo nadarjenost za trgovino kakor tudi družabnost. Prištevajo ga tistim, ki obvladajo življenje. Zavedno se varuje vseh tvarin, ki bi utegnile škodovati njegovi življenjski sili. Taka tvarina v kavi je kofein, ki razdražuje.

»Najpotrebnejši so nam zdravi živci. Da jih varujem, pijem kofeina prosto kavo Hag. Vse dobre lastnosti so ohranjene v tej najizbranejši zrnati kavi, odvzete so ji samo neprijetne. Tako je torej kava Hag v pravem pomenu besede dobrotnica in izboljševalka življenja.«

Privoščite sebi in svoji družini odlej kavo Hag, doma kakor tudi na počitnicah! Dobiva se v vsaki boljši prodajalnici s kolonialnim blagom! Tudi v kavarnah in hotelih točijo na željo kofeina prosto kavo Hag.

postavljeno nekaj zasilnih kabin, ki prav dobro služijo svojemu namenu.

S kopališčem bo Kamnik kot tujsko prometno mesto mnogo pridobil in je pričakovati v prihodnjem letu mnogo poseta iz Ljubljane in drugod. V prihodnji dobi se misli postaviti tudi godbeni paviljon.

Načrte za projekt je izvršil Higijenski zavod v Ljubljani. Meščanska korporacija v Kamniku je pa uvidela nujno potrebo po kopališču in na svojem občnem zboru sklenila, da se da ves les brezplačno na razpolago. Za vsjo zgradbo se bo porabilo ca 150 kub. m lesa. Korporacija je dobavila deloma že ves les razven plošč za jez, ki so se nabavile drugje. — Vsa dela je prevzel domače podjetje Franc Homar.

V vasi, kjer je tekom 40 let — osemnajstič gorelo

Kamnik pri Presarjah, 23. avgusta. Tudi danes pripeka na na hribčku čepci Kamnik, tam pod hrbiščem Krima, toplo poletno solnce. Popotnik, ki hodiš spodaj po dolini Černivnik ali hitiš v vlak mimo, se radostno ozreš v breg s cer-

di še pozno zvečer in skoro vso noč. Vodne curke so morali usmerjati z daj v to zdaj zopet v ono pogorišče, kjer se je skušal plamen ponovno razvneti. Razpoloženi ljudje na vasi je bilo skrajno obupno, kajti šele pozneje so se prav zavedali tež-

Gasilci pri gašenju in razkopavanju Lenarčičevega hleva ter Reparjevega skednja.

To-le je ostanek Debevčevega kozolca in Žitkovega skednja.

kivga s hišami in se komaj zaveš, kakšna tuga vlada gori za senco lepega sadnega drevja.

Gorelo je po malem še vso noč. Besneči ognjeni element, ki je z grozno razdiralno silo uničil v Kamniku gospodarska poslopja enajstih posestnikov, se je zaradi nadčloveškega truda in požrtvovalnosti gasilcev iz domače vasi, Preserj, Podpeč, Vnanjih Gor, Brege, Borovnice, Verda in slednjič prav posebnost iz Ljubljane naposled okrog pol 3. umiril in so ognjeni zublji udarjali le še redko iz požarnih skednjev, hlevov, kozolcev in svinjakov. Ognjen pa se je le potuhnil in obsotajala je trajna nevarnost, da se požar ponovno razbese. Med tramovjem se je pobilskavalo venomer, in iz po večini požarnih kupcev sena je zdaj pa zdaj puhnil smrdeč dim. Domači in deloma preserski gasilci so imeli opravka tu-

kih posledic, ki jih je povzročil strahoviti požar, ki bi skoro uničil vso vas. Na strazi so ostali tudi orožniki iz Podpeči pod vodstvom komandirja g. Franceta Novčana, ki so ugotovili

interesantne podrobnosti

glede nastanka požara. Kakor smo že poročali, je izbruhnil ogenj okrog 1.15 pop. in sicer v skednju posestnika Franceta Žitka p. d. Šihtarja na jugozapadnem koncu vasi. Malo poprej sta bila v kuhinji posestnika Josipa Debevca 4-letni rejenček Ivan Brezec ter 2 in polletni Debevčev Jožek. Otroka sta kobacala okrog štedilnika, nakar je eden izmed njiju ugrledal tam škafličico vžigalic. V otroški pameti sta se takoj sporazumela, vzela vžigalice, ne da bi ju kdo videl, in se skrila v žitkov skednji. Od tam se je kratko nato nenadoma pokadilo in naslednji trenutek je že udaril plamen na dan. Prvi

Premijera! Danes ob 3., 5., 7. in 9. uri. Premijera!

Sijajni prizori smeja in zabave!!

v glavnih vlogah: DINA GRALLA, HARRY HALM, PAUL MORGAN.
Petje! — Slagerji! — Dobra godba!

Elitni Kino Matica

Predprodaja vstopnic v nedeljo od 11. do 1/2 1.

Telefon 2124.

sta opazili ogenj ter baš tedaj ven se k-bacajoča otroka Pavla Smole ter Tereza Zitko, ki sta hkrati zavpili: Gori, gori! Istoturno je zapazil dim in plamen tudi 24-letni Petričev hlapec Jakob Selenburger, ki je prišel tudi vpiti. V vasi je mahoma nastala

silovita panika.

Pihal je veter in požar se je v nekaj trenutkih silno razbrazil. V zrak so udarjali močni ognjeni zubji, ki so se grozeče raztezali na sosednje Persinovo gospodarsko poslopje. Naenkrat je bilo v ognju tudi to, dotim so goreči šopi mrve plesali po zraku in se v kratkem prisukali še na Debečev kozolec. Na vasi je nastalo strahovito vpitje in beganje. Ljudje so hiteli na kup in se spet razbežali, hiteč do svojih hiš. Hiteli so močiti ruhe, ki so jih hitro pogrnili po deloma slavnatih strehah, menč, da tako preprečijo razširjenje požara. Ženske so v naglici pograbile šafke in druge posode ter skočile do vodnjakov s kapnico pričele polivati tramovje Zitkovega skednja, Debečevega kozolca in Persinovega gospodarskega poslopja. Zopet druge so begale sem in tja, da rešijo, kar se rešiti da. Ljudje so odnašali iz hiš obleko in druge vrednosti, ki so jih zlagali na kupe za vasio. V naglici so odpirali hleve ter izganjali živino na polje. Največji križ je bil s prasičji, ki so silili v ogenj. Hlapec Jakob Selenburger je zdrvel v Zitkov hlev, odprl svinjak ter komaj in s silo pognal prasice na prosto. Komaj pa je zopet prestopil prag in bil zunaj, že se je udrl tramovje. Manjkalo je le za las, da je ušel strašni smrti v plamenih. Persinovi so pohiteli po 75-letnega mrtvoudnega starega očeta Matevža Persina, ki leži že 5 let v postelji in ga zanesli na varno. Ogenj je medtem divjal dalje. Od gorečih poslopj je puhtela silovita vročina in se je bilo ljudem s šafki vode le težko približati poslopjem v toliko, da je voda sploh imela kak učinek. Tedaj pa so že nastopili domači gasilci. Podnačelnik Jakob Repar je sam pripeljal brzgalno iz Gasilnice doma na prostor k Zitku. Vendar pa ena sama brzgalna ni zadostovala. Ne dovolj močni curek je požar še bolj razvnel. Tedaj so že zatrepetali v zraku žalostni glasovi. V zvoniških cerkvic pri sv. Jožefu, pri sv. Ani, na Žalostni gori, v Kamniku samem ter drugod je jelo biti plat zvona. Zatuili so tudi sirene dolinskih žag. Takrat so že tudi prihiti na pomoč gasilci iz Preserji, nato iz Podpeti, Borovnice, Vnanjih Goric ter od drugod. Toda predno so mogle stopiti v akcijo vse številne brzgalne, so ogorki, frčeci v zraku, zanetili že tudi požar sredi vasi. Vnel se je skedenj in hlev Alberta Petriča, zatem je bil naenkrat v ognju tudi kozolec, zabasan z mrvo Franceta Lenarčica, nato pa je prešel ogenj še na skedenj Jakoba Reparja in na gospodarsko poslopje Ivane Merkurinove, a je stanovitno ogrožal tudi vse zidane hiše. Zaradi višinske lege vasi so strašni požari lahko opazovali z velikega dela Barja in tja gori do polhovgrajskih hribov. Gasilec, ki so delali z brezprimerno poštvalnostjo, je pretila nevarnost, da zmanjka v kraških vodnjakih kapnica. Baš se o pravem času pa so pripeli telefonično obveščeni ljubljanski gasilci z motorno brzgalno in agregatom. Ti so pod vodstvom podnačelnika g. Frana Mežaka nemudoma speljali iz vode v Podkamniku nad 1 km dolge cevi. Pričela sta delati motorna in agregat, nakar je bil tudi vzpostavljen red in se je pričelo z smotnim gašenjem. Posrečilo se je obvarovati pred požarom vse hiše, tako da je ogenj uničil le gospodarska poslopja in je bila vsaj ljudem ohranjena streha. Izredno so se odlikovali pri gašenju in reševanju poleg vseh gasilcev in poštvalnih žensk tudi mladi dijaki Uroš Zupančič, Fran Verbič ter Jože Petrič, ki se je pri gašenju celo precej osmislil, zelo poštvalno pa se je vedel pri reševanju tudi trgovski potnik Iv. Fefer. Po trupolnem nad dveurnem gašenju se je ogenj poleg in ljudje, še vedno vsi zbežani in prestrašeni, so se za silo pomirili. Zdalj šele se je videlo,

kako silno je divjal požar.

Uničena je bila osem posestnikov skoraj vsa letina. Zgorela jim je vsa krma za živino. Uničenega pa je tudi zelo veliko draga poljedelskega orodja in strojev. Ljudje so tembolj prizadeti, če pomislimo, da so baš kamniški posestniki utrpeli veliko škodo tudi zaradi poplave, ki je bila pretekli teden zunaj na polju. So to večinoma ljudje, ki imajo polje na Barju in je voda skoro popolnoma uničila krompir, buče, peso, trpela je ajda in sploh vsi pridelki. Samo škoda, ki jo je prizadel petkov požar, so izračunali možje zvečer na okrog 400.000 Din.

Iz pripovedovanja enega najstarejših kamniških posestnikov, Janeza Debečve, sledi, da je

Kamnik vas, ki je bila tekom časa najčešče žrtev požarov

Leta 1880. je bil tam največji požar. Ogenj je divjal z neznanosko silo in uničil vso vas razen dveh poslopj. Dalje je bil

zelo velik požar l. 1894., ko je pogorelo 28 gospodarstev. Med tem časom in do leta 1903. je bil spet večji požar, ko je postalo žrtev ognjenega elementa 6 poslopj, dotim je l. 1903. zopet pogorelo enako 6 poslopj. L. 1912. so zgorela 4 poslopja, nato pa je gorelo še večkrat. Od l. 1880. je bilo v vasi skupno 18 požarov.

Potrebna je nujna pomoč

Pogorelci v Kamniku, ki jih je usoda obiskala v tako strahotni obliki, so potrebni nujne pomoči, kajti domala vsi oškodovanci so bili zavarovani le za male zneske. Res je, da se zdi kraj danes še kakor v pravljici, saj vize zdaj iz dreves pečena jabolka, a v resnici prevladuje tuga in žalost. Povsod tam kraljuje črna skrb, ki se je naselila v srca iz pogorišč ozganih in raztrganih poslopj. Obratno se po pomoč na sočustvujejo javnost, ki naj jim pomaga, in na sv. Florjano, domačega njihovega patrona, ki naj jih v bodoče obrani takih nesreč...

Z avtom na Mozirsko planino

Kdor je že hodil po strmi stezi na Mozirsko planino in se na tihih jezic nad koreninami in kamenjem, ki leži na pobi, si pač nikoli ni upal misliti, da bo tudi po tej poti kdaj vozil avtomobil. Steza je vse skoz skrajno napeto, na nekaterih mestih tako, da celo pešcu zastane trudni korak. G. Stiger iz Celja pa je večkrat iz daljave gledal v višine Mozirske planine in ko je tako sijajno absolviral svojo avtomobilsko vožnjo na visoko Urško goro, mu žilica kar ni dala miru, da ne bi poizkusil naskočiti tudi Mozirsko planino. Rečeno — storjeno!

V nedeljo smo se zbrali v negovi vili pri Celju in jo v zgodnjih jutranjih urah rdučili proti Mozirju. Savinjska dolina je se ležala v gosti megli, ko jo je naš Tatra rezal po beli cesti. Voz je istega tista, kakor oni, ki je bil na Urški gori, namreč na šestih kolesih s kolosalnimi pnevmatikami, in je pravkar pripeljal iz daljne Francije, kjer je paradirol po Parizu in se po francoskih »kampanjah« udeleževal vojaških manevrov. Na cesti in po vasišah smo srečevali ljudi, ki so se odpravljali k jutranjemu opravilu in radovedni motrili naše žudno vozilo. Ko smo prišli v Mozirje, je bil trg še ves prazen in zaspan, saj je bilo še rano praznično jutro, ko navadno radi zgodaj vstajajo samo oni, ki po cerkvah iščejo duševnega miru. Takoj na sredi trga zavije na desno cesta, ki vodi na Mozirsko planino. Seveda pravega imena cesta sploh ne zasluži, saj takoj v začetku pokaže, da oni, ki se hoče po njej voziti mora pokazati vse spretnosti vozača. Brez posebnih težav smo jo rezali čez globoke jame po blatni cesti mimo vasi Brezje, do malega potoka, kjer levo zavije strma sleza naravnost v hrib. Tatra je menda še zmiraj sanjari o svojih prometnih padcih po pariških boulevardih in francoskih poljanah in se je težko uživel v svojo novo vlogo. Ko pa je le videl, da ne razumemo »spasac«, se je vdal v usodo in začel napenjati svoje sile ter se korajžno gnil v strmi hrib.

Pot je kar s kraja zelo strma, tako da smo se morali počasi držati sedežev, da nismo zdrsnili navzdol. Breg noče pojenjati, a avto se vije med vitkimi smrekami nazgor po ostrih ovinkih. Kmalu smo iz gozda, ko se nam na levi zablisi prijazna cerkva sv. Radekund. Veselo nas pozdravlja pritrdkanje zvonov in pokanje toplicev — ponosno plapolja iz zvoniča jugoslovenska trobojica: imeli so lepo nedeljo, ali po kranjsko »žeganec«. Pot zavije strmo naprej mimo kmata Juga do prijazne kapelice, nato na desno proti Kebru, ki je zadnji kmet pod planino. Lep je od tod razgled. Jutranja megla se je začela »zdigovati in zlati solnični prameni so posijali v bujno Savinjsko dolino. Kakor srebrni pas se vije Savinja mimo Nazarija, Mozirja, proti belemu Celju, obdana od galerije zelenih vrhov. Vidiš vse naše štajerske »gorske« velikanec: Menino, Mrzlico, Gozdni, Kozjak in druge. Prelep je ta svet pod nami. Vendar ni dovolj časa za razgledovanje. Po kratkem počitku je korajžno mahoma naprej. Pot je venomer enako strma. Do skrajnosti mora napeti Tatra svojih 24 konjskih sil, da premaga vse zapreke, ki se nam stavijo na pot. Neustrašno jo reže mimo hounrnikov in dré — pot je na nekaterih mestih zelo ozka, le par centimetrov na levo — in horuk, najmanj 50 m neprostovolne vožnje! — Vendar nimamo vzroka misliti na to. Stoična mirnost našega vozača nam je zadostni porok, da bomo srečno zlezli na vrh. Strmina prehaja v kulminacijo tik pod vrhom. Milo je zapel motor v vseh svojih akordih. Krepro smo se oprijeli naših sedežev. Tudi ta poslednja zapreka je bila srečno za nami — in že so nas pozdravljale na zeleni trati prijazne pastirske koče. Plaho so se stiskale ovce pod košate smreke, boječ se meketale, kakor da protestirajo proti motenju planinskega miru. Se mahjen ovinec navzdol po sočni trati, in tam iz smreke se nam blesti bela streha nove Mozirske koče, kjer nas radovedno pogledavata oskrbnici. Bili sta sami in se sta posebno razveselili nas, ki smo bili to nedeljo njeni prvi in, kakor smo pozneje videli, tudi zadnji gostje.

Lepo v miru stoji Mozirska koča, obdana

od košatih smrek in skalnatih vrhov s krasnim razgledom po vsej Savinjski dolini. Čudili smo se, da je tako slabo obiskana. Deloma po temu krivo, da v koči razven vina in kisle vode dobiš samo to, kar po navadi itak že vsak turist vzame s seboj. Kako smo se veselili čašice pravega planinskega mleka! A ker se naš »notranji« niništer ni hotel zadovoljiti s kozjim mlekom, ki ga je imela oskrbnica na razpolago, dotim kaj drugega toplega ni bilo dobiti, smo razprostrli po zeleni trati vse dobrote, ki smo jih imeli s seboj ter tako temeljito rešili naše »notranje« zadeve. Tatra pa je mežikal proti belemu Celju, kjer smo ga pred tremi urami prebudili iz sanj. Ponosen je bil in ponosni smo bili tudi mi, da smo v tako kratkem času premagali tolikanj strmo in naporno progo. Čas nam je na loplem planinskem solncu kmalu minil in prišla je ura ločitve. Pot navzdol je bila še nekaj bolj nevarna kakor navzgor. Vendar smo jo srečno premerili brez najmanjših nezgod. Po enourni vožnji smo se že ustavili v Mozirju, pri »Pošti«. Radovedni so nas obklopi ljudje in ogledovali avto, pa kar niso mogli verjeti, da smo še pred eno uro bili tam gori visoko v planinskem krajevstvu. — K. —

Z avtomobilom v Št. Jurij pod Kumom

Zagorje, 23. avgusta. Živimo v lovu za rekordi, ki pa, žal, niso vsi praktični in koristni. Med praktične rekorde spada gotovo naslednji, ki ga je bila deležna vasica Št. Jurij pod dolenskim Triglavom — Kumom.

Sofer g. Slavko Novak iz Medije-Izlake je pripeljal iz Zagorja skozi Sklendrovce dva potnika v Št. Jurij s Fordom, 4-cilindrskega tip 28, ki je za asfaltirane ceste. Avto je rabil od postaje Zagorje do Št. Jurja 32 minut in porabil 2,75 kg bencina. Na avtomobilu je bilo tudi za okrog 65 kg prtljage. To je prvi primer, da je bil Št. Jurij, ki leži 770 m visoko, obiskan od avtomobila. Vozna pot iz Zagorja skozi Sklendrovce v Št. Jurij je v zadnji polovici hudo strma in na nekaterih mestih komaj 1 meter široka. Domačini po tej poti ne vozijo tovorov.

Tujci v naši industriji

(Dopis iz delavskih vrst.)

V zadnjem času se je ponovno pričelo obravnavati vprašanje nameščenja tujcev po naših tovarnah. O tem, za nas bolesten vprašanje se je že mnogo pisalo in se bo še pisalo, vendar ostaja vse pri starem in imamo še vedno skoro v vsakem industrijskem podjetju na boljših mestih tujce. Imamo pa dve vrsti nameščenih inozemcev. Prvo vrsto tvorijo inozemci slovenskega porekla, ki so se pri nas že udomačili in proti katerim nima in ne more imeti ničesar, drugo vrsto pa tvorijo taki, ki kljub temu, da imajo dober zaslužek pri nas, dosledno neprijazno ali celo naravnost sovražno nastopajo proti našemu življu. Nemaolkat se pripeti, da našene tak tujce, zlasti Nemce, našega delavca z ne ravno lepimi psokami. Te nam sovražne tujce nameščajo navadno inozemski lastniki tovarn, ki hočejo za vsako ceno imeti na vodilnih mestih svoje zaupnike. Razumljivo je, da se ti tujci nameščenci zavedajo, da so favoriti in da jim je zato vse dovoljeno. Ni malo primerov, da so prisiljeni naši domaći delavci govoriti s takimi tujci v nemščini, četudi jo je za silo lojmo. Znan je primer, ko je zahteval nemški poslovodja, akademsko naobrazen človek, ki je nad 20 let pri nas, da mora vsakdo z njim govoriti le nemško. In narodno zaveden delavec, ki se je temu uprl, je bil postavljen na ceste.

Pa nimamo samo v industriji nastavljenih takih naših državi in narodu sovražnih tujcev, veliko jih je tudi v drugih gospodarskih podjetjih, predvsem na tujih veleposrestitv. Tam šele gospodarji ti tujci po svoje in gorje onemu, ki se jim zameri. Z redkimi izjemami njihovih gospodarji, ki naš narod in državo mrzi, v polni meri odobravorajo nastopanje svojih oskrbnikov. Neki veleposretnik, nemško-avstrijski državljani, je ob prebratu vpeljal v svoje uradovanje dvojezičnost. Naročil je tudi dvojezične tiskovine. Nedavno pa je vse to preklical ter naročil, da se mora uradovati vse nemško, knjigovodstvo vpeljati zopet nemško in celo tiskovine morajo biti samo nemške.

Kako se počutijo naši nastavljenici pri takem gospodarju, si moremo misliti. Večkrat se dogodi, da se tak močnejši spozabi in vprico naših nastavljenecv udriha po državi in po njenih vodilnih možeh; naši nastavljenici morajo to molče poslušati in gorje mu, ki bi si drznil črtni le besedico.

Tem neznosnim razmeram bo vsekakor treba posvetiti več pažnje. Nastavljenici se morajo dobro zaščititi, da bodo smeli spregovoriti. Tudi v teh podjetjih bi se morala vršiti stroga kontrola o duhu, ki vlada v njih. Treba bo obračunati z močotci, ki jim je naš denar dober, pa sovražijo vse, kar je našega.

Tujec, ki živja sadove dela našega delavca in kmata, bi moral spoštovati in visoko ceniti državo, ki ga redi. Če tega ne zna ali ne more, naj gre, kamor ga srce vleče, njegovo podjetje ali posestvo pa naj pride v domače, narodne roke. Tako delajo povsod, kjer se hočejo iznebiti narodnih nasprotnikov.

K.—s.

Borovsko pismo

Kranjska gora, 23. avgusta. Marsikdo je z vso resnostjo prerokoval, da se bo borovsko letovišče zaradi neprestane dežja v kratkem času popolnoma izpraznilo. Tudi Borovce same je že navdjal strah, ker so jih zapustili najboljši vremenski preroki in jih je nazadnje pustil na cedilu oni preslavni Vitranec, ki ga Borovci smatrajo za resnici za boga vseh vremen. A prerokovanje se ni prav nič uresničilo; tujci so sicer odhajali, a prihajali so drugi, tako, da je letovišče vedno polno. Seveda je bilo radi dežja dolgočasno, a iznadjiv človek si najde ob vsaki priliki svojo zabavo. A tudi v dežju imajo planine svoje poezijo, če druge ne, pa bučanje in vrščanje voda, lovečih se po silnih strmih in bobnečih v velikih slapih v dolino. Ali pa sveži sneg, ki se je bogato uspal po najvišjih vrhuncih in je človek pričakoval, da vsak hip prične mestiti tudi po dolini. Zadnja dva dneva sta se pa vendarle držala in manje je, da bo saj zdaj lepo, če ne bo jutri dež.

Blejski jezid mika tudi Kranjsko goro. Pričelo se je razmišljati o tem, ali ne bi kazalo, če bi tudi Kranjska gora pričela

Prihranite si bivanje v zdravilišču!

Ako trpite na protinskih in revmatičnih bolečinah, znakov arterioskleroze (poapneja žil), če se Vas plosača nespečnost, sušenje v ušesih in omotičnost, potem uporabite **RADIOSELERIN KUBO**. Zdravniško priporočeno, prosto prodajne, radiodijum vsebujoče **RADIOSELERIN TABLETE** pospešujejo obtok krvi v žilah odvod-

asfaltirati svojo cesto, ki je bila svoj čas gladka kakor led, a jo je v zadnjih časih avtomobilski promet močno razdrapal, da potrebuje nujnih popravil, dasi se ljudje na vso moč trudijo, da bi jo ohranili na prejšnji višini. Asfaltiranje je sicer dobra in pametna ideja; toda vprašanje je, če se bo dala in kdaj se bo mogla realizirati. Asfaltirati samo košček ceste, to je, skozi vas samo, bi bilo neumestno in skoro brezposlabno; asfaltiranje bi se moralo raztegniti na vso obširno občino; od Podkorena pa daleč doli do Podkuža. Ta progla je pa precej dolga in ne verjamemo, da bi bila borovska finančna moč tako velika, da bi jo zmogla. A vsekakor je že ideja sama znamenja, da je Kranjski gori veliko do tega, da se končno vendarle zmodernizira.

Pred leti se je bilo načelo vprašanje toli potrebne koče v Krmici. Za zgraditev se je zavzela v zvezi z lovskim društvom podružnica SPD, ki je vzela v roke vso akcijo. Vsa stvar je bila zamišljena kot delniško društvo po zgledu nekdanjega Doma na Vrščici; odbran je bil že prostor, ki ga je podružnica podaril njen predsednik. A kljub temu da bi bilo podjetje resnično rentabilno, se zadeva ni mogla spraviti z mesta in je menda zdaj na mrtvi točki. Delnice se ne morejo spraviti med svet, ker v naši javnosti ni razumevanja za to občekoristno stvar. Sicer je vloženega že nekaj denarja, a veliko, veliko premalo, podružnica pa ni tako bogata, da bi mogla graditi kočo na lastno pest. Kakor se vidi, bo Krmica še dolgo živovarila v oni divji zapuščenosti, ki jo pozna že tisočletja, kljub vsem prizadevam in kljub naporu domačinov, ki bi širšemu svetu radi pokazali svojo največjo atrakcijo.

Projektna naprava modernega vodovoda in izpeljava prepotrebne kanalizacije sta se odložila za poznejši čas, ker ima občina druga nujnejša dela in menda tudi nima zadosti sredstev, da bi v redu izvršila ta dva projekta. Vprašanje nove elektrarne v Martuljku se je potisnilo popolnoma v ozadje ker za polniti razadostje sedanjih se ni batl, da bi Pišenci zmanjkalo vode. Kaj takega se more zgoditi le v zimskem času in tedaj pride vprašanje nove elektrarne spet na dnevni red v temnih izbah za pečjo.

Deževje in sneg zadnjih dni pač nista imela le posledice, da bi se že priokovalo jesen. A vendar so postale noči občutno hladne in vse kaže, da se je jadrno bližajo koncu sezone, ki je bila ena izmed najlepših sezon, ki jih je Kranjska gora do sedaj doživela. Bilanca bo pri prebivalstvu interesantna in po vseh znamenjih sočeta, naravnost silajna, dasi ni mogla zadovoljiti tujcev. A krivo pač ni prebivalstvo, ki je prav letos pokazalo svojo dresiranost in prožnost v zadevah tujkega prometa. V.

Primorske novice

Pred tremi leti je ugotovila tržaška pristanška komisija glede transportov tole senzacijo: kamion blaga iz Hamburga na Danaj rabi 48 ur, iz Trsta na Dunaj pa 96 do 102 ur. Dunaj je bližje Trstu za 500 km. iz Hamburga v Prago prispe blago v 52 urah, iz Trsta v Prago pa v 144 do 168 urah. Izpremenilo se ni doslej v tem pogledu prav nič, tačas pa je Hamburg navezal nase skoro že ves srednjeevropski promet.

Elektrifikacija proge Trst-Postojna je bila napovedana predlanskim. Sledil je enoletni molk. Pred letom dni je revija »L'Electrotecnica« poročala, da se izvrši skoro elektrifikacija na progah Trst-Postojna, Trst-Opčine, Bivio-Tržič-Cervinjan in Tržič-Gorica. Sedaj pa se raznaša po Trstu vest, da je prometno ministrstvo opustilo misel elektrifikacije ob vzhodni meji.

Vzorčni sejmovi na Reki je bilo pet. Na lanskem sejmu v avgustu je bila zastopana industrija iz vseh italijanskih provinc. Fašistični tisk je naglašal, da hoče italijanska politika uveljaviti srečno pozicijo, katero ima Reka med Evropo in morjem. Letos je vzorčni sejem na Reki odpadel, ker so se italijanski industrijanci lansko leto prepricali, da se ta obmejni sejem ne izplača. Za izgovor pa služi Italijanom dobro ustanovitev »svobodne cone«.

Rabelski rudnik ima v najemu angleška družba »The Central European Mines Limited, London« za dobo 30 let. Ravnatelj in glavni uradniki so Angleži. Delavcev je okoli 950, med njimi kakih 200 Bočvarov. Rudniška uprava je pričela odpuščati delavce, češ, da je cena rudl padla več kot za polovico in da bo treba obrat omejiti. Delavci zasluži na dan po 16 lir, za ženo dobi 2 liri doklade. Delo z vrtnalnimi stroji se plača po 2 liri od metra. Na dan naredi delavec 20 metrov. Rabelski trg leži 892 m visoko. Rudnik se razteza prav pod trgov in sega pod jezero. Navpični rovi tečejo do velikih globin, celo do 750 metrov.

Izseljeniških grogov v Argentini poročajo: Slabo je posebno za tistega, ki nima nobenega poklica ter mora delati kot težak, ki zvečer ne čuti več ne rok ne hrbta. V delo jemljejo le krepke ljudi, slabotni pa povedo, kar v obraz, da za nje ni dela. V slovenski naselbini La Paternel je devet gostlin, kjer je vedno polno ljudi, ki iščejo dela. Nekateri gostilničarji silijo brezposelnega delavca, da je in pije »na upanje«, ko dobi delo, pa mora plačevati in dolg ni nikoli plačan pri odruškem gostilničarju. Nekateri silno varčujejo, toda če si hoče prističiti v pol letu dva tisoč lir, mora stradati. Zdrava dekleta se navadno dobro zaposlijo in dobijo 350 do 400 lir mesečno poleg hrane in stanovanja. Delati pa treba čvrsto.

A. Razza, predsednik zveze fašističnih poljedelskih sindikatov, je predložil vladnemu načelniku poročilo o kmečkih razmerah v državi. V Jul. Krajini jedo kmetje kruh iz mešane moke, meso pride na kmečko mizo samo ob praznikih. Prihrankov imajo malo ali nič, čisto je pri kmetu več dolgovi kot prihrankov. Jetika je razširjena po vseh pokrajinah, tudi malarije je precej. Nezadostna je prehrana zlasti v Istri. Ljudje se izseljujejo z vseh strani zaradi prisiljene opustitve mnogih zemljišč in zmanjšanja pridelkov, kar je posledica vojne. V Istri je precej nerodovitne zem-

nica in utripalnicah, s čimer se odvrnejo vsi pojavi starosti in ostane delavna moč nezmanjšana. — Vsebinska radija uradno ugotovljena. — Dobiva se v vseh lekarnah. Zaloge in pošajila: Drogerija na veliko »EMBECKUS«, Beograd, Zrinjskega 37. — Prospekte gratis in franko. 162

lje, zaposlitve v industriji pa ni. Zato je posebno istrsko izseljevanje zelo močno. Razza poroča, da dandanašnji po kmečkih hišah malo čitajo. Otroci posejajo šolo redno.

Po novih italijansko-poljskih konvencijah upajo v Trstu na dobre trgovske zveze s poljsko državo. Leta 1928. je bilo med Trstom in Poljsko prometa 1.829.706 kvintalov, lani pa komaj 600.000. Trstu konkurirata glede Poljske Hamburg in Galac in poljsko pristančice. — Lj. misli, da bo mogoče zlasti velik dovoz živine iz Poljske in da se bo radi tega znatno znižala cena uvoznih živin na drugih tržiščih, pred vsem v Jugoslaviji.

Po inicijativi poljskega poslanika v Rimu priredi poljski slikar V. Husarski v Benetkah razstavo grafične in dekorativne umetnosti. Otvorjena bo v kratkem.

Ekskurzija banjaluške kmetijske šole

Novo mesto, 23. avgusta.

Davi je prispelo iz Banjaluke na tukajšnje kmetijsko šolo 31 uniformiranih gojencev II. letnika banjaluške kmetijske šole pod vodstvom profesorja g. inž. Jankovića in strokovnega učitelja g. Kulisa. Gojenci so bili sami mladi kmetijski fantje zagorelih obrazov iz Bosne in deloma iz Hrvatske ter vseh treh veroizpovedi. Na Grmu je mladenice ljubeznjivo sprejel inž. Absec, ki jim je tudi razkazal vse zavodove objekte in ureditve šolskih posestev. Posebno pozornost so zbudili pri gojencih moderno urejeni nanovo zidani živinski hlevi, ki so prvi te vrste v državi. Mladi gostje so bili prav dobro razpoloženi, čeprav jih je utrudila dolgotrajna vožnja v hudi vročini.

Na kmetijski šoli so goste dobro pogostili ter jim opoldne priredili obed. Popoldne ob 6. so se gojenci pod vodstvom profesorja Jankovića odpeljali v Ljubljano, kjer si bodo ogledali gospodinjstvo šole. Združene mlekarne, mestno elektrarno ter druge zanimivosti. Nato posetijo kmetijsko šolo v Št. Jurju ob južni železnici, viinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru ter končno Rogaško Slatino, odkoder se vrnejo nazaj v Banjaluko.

POSELJA V SMARJESKIH TOPLICAH

Jugoslovenski Gastein

od 1. septembra do 30. septembra 11580
14dnevna penzija s kopelmi Din 560.—.

Dopisi

ŠT. VID nad LJUBLJANO. Poverjenik Vodnikov družbe prosi vse one, ki se niso plačali članarine za leto 1930, da jo gotovo poravnajo do 1. septembra. 14 lanskich članov še ni plačalo članarine.

ŠT. VID nad LJUBLJANO. Vpisovane v meščansko šolo v I., II. in III. razred bo 30. in 31. t. m. od 9. do 12. V I. razred se bodo sprejemali učenci in učenke, ki so dovršili 4. razred, odnosno 4. šolsko leto na osnovni šoli. Ponavljalnici izpiti bodo v četrtek 28. avgusta od 8. dalje. Otvoritev šolske sveta masa bo 6. septembra ob 8. V prihodnjem šolskem letu se otvori za deklice tudi gospodinjstvo šola.

BLED. Najlepsi solnčni dan si je naš Opleševalno društvo »Zarja« izbralo v nedeljo 17. t. m. popoldne za otvoritev razgledališča na Kukovnici. Že v soboto popoldne so razpodeli močni vetrovi deževne oblake in zvečer je začela Kukovnica v bajni rdeči luči. Znano je, da jezersko kotlino obdajajo nizki hribi, o katerih že Prešern poje, da »griček še za gričem skrile«. Najvišji je Kuhovnica (185 m nad cesto). Z nje je najlepši razgled na jezero in čez grad. Stražo in Osojino še dalje proti Radovljici in Kranju. Opleševalno društvo si je stavilo nalogo, napraviti to razgledišče dostopno. Imelo pa je velike skrbi za denarna sredstva. Občina je z izdatno vsoto priskočila na pomoč, posestnik g. Franc Švegel je dovolil napraviti 1 m široko pot skozi gozd, razne lesne firme so preskrbele mize, klopi in potrebni les brezplačno. Za izpeljavo poti in ureditev razgledišča sta se najbolj trudila gg. Krainer in Olivetti. Vsem najlepša hvala! Tako je bilo ob najlepšem vremenu v nedeljo razgledišče odprto. Cele procesije letoviščarjev, tujcev in domačinov, so romale gor, da si ogledajo ta kraj, uživajo krasno prirodo in pokušijo prešička, ki se je pekel na raznju. Tudi za druge telesne dobrote je dobro preskrbel hotel Majer. Izletnike je razveseljevala tudi harmonika, gasilska godba z Mikega, pa je svirala veselo koračnice.

BOHINJSKA BISTRICA. Letni javni nastop Sokolskega društva v Bohinjski Bistrici bo na lastnem telovadišču v nedeljo 7. septembra t. l. Vabijo se osebno vsa sorenjska društva, da se nastopa v čim večjem številu udelež. Železniške zveze so ugodne. Udeleženci, ki bodo uporabili izletniški vlak, bodo imeli polovico vožnje; dopolnilne lahko napravijo izlete po Bohinju, popoldne pa vsi k nastopu.

SMARJE PRI LJUBLAHI. V petek 12. t. m. je priredilo tukajšnje Sokolsko društvo s. Turkovi in br. Rozmanu, ki se poročita v nedeljo na Brezjah, animiran družabni večer. Agilnemu sokolskemu delavcu, prosvetarju, se je izrazila odprta simpatija v neštetihi zdravljah. Zelimo njegovi bodoči družici in njemu obilo sreče!

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo priredi v nedeljo 31. t. m. ob 3. v Društvenem domu ob vsakem vremenu veliko tombolo. Glavni dobinki so zlata ura, vreča najfinije moke, ženska in moška obleka, odeja, sladkor in še nad 300 lepih dobikov, ki bodo pred tombolo javno na ogled. Po tomboli bo v Društvenem domu ljudska veselica s plesom. K obilni udeležbi vabljeni vsi od blizu in oddale.

Banovinska trtnica in drevesnica v Leskovcu pri Krškem

Leskovec, 23. avgusta. Ker je pomanjkanje trsnih sadik v zadnji periodi postalo vedno bolj občutljivo in sta dosedaj obstoječi trsnici v Kostanjevici (krški srez) in Arnovem selu (brežiški srez) komaj zadostovali za podsajenje obstoječih vinogradov, se je pokazala potreba, da se ustanovi večjo trsnico, ki bi zmogla nuditi za obnovo vinogradov tolikanj potrebnih sadik.

V to svrhu je že bivši oblastni odbor najel primeren objekt na nadarbinskem posestvu v Leskovcu pri Krškem v izmeri 7½ ha, kjer se je že lansko spomlad nasadil prvi del matenjk in sicer z 3084 kom. »Riparije portalis«, od katere se že letos pričakuje najmanj 30.000 prvovrstnih ameriških ključev.

Pod strokovnjaškim vodstvom sres. ekonoma g. Gabrijele Ambroža se je letošnji spomlad nasad matenjk znatno razširil in sicer z 753 kom. Riparije Portalis, 783 kom. Rupestris 101/14, 261 kom. Solonis riparija 1616 ter 2082 kom. Berlandierie rip. Korber 5 BB in 1903 kom. Berlandierie rip. Teleki 8 B; skupno torej 6565 trsov, z drugimi vred pa 9679 trsov. Za prihodnje leto preostane za nasad še približno 1 ha tako, da bo obsegal 14 tisoč trsov — od katerih se bo letno proizvedlo približno 500.000 trsnih sadik.

Za preizkus trsnih vrst in dobavo cepičev se je letošnji spomlad nasadil tudi sortimentski vinograd, ki bo za tukajšnje in okoliške vinograde največje važnosti. V

čistem nasadu so zastopane naslednje vrste, ki zanimajo naše vinogradnike: Kavčina, beli burgundec, laški rizling, kraljevina, dišeči traminec, renski rizling, rani rdeči veltinec, rumeni plavec, modra frankinja, šipon, zeleni silvanec, portugalka, rdeči burgundec, sovignon, Müller Thurgau, Fröhliov silvanec, bela žlahtnina, rdeča žlahtnina, Elser iz Czahe, muskat hudbina, muskat Aleksandrin, Genuzec, zelena svilavka, muskat Otonel, muskat Hamburg, rdeči muskat, rdeči dresnk, beli dresnk, Smederevka, muskatna žlahtnina, Bajrutska urma, Nalvazija in Imperijal; skupno 5046 trsov. Tako je omogočeno, da bodo vinogradniki ravno v času, ko se bodo obnavljali in izboljšavali vinograde, imeli izbrane vrste na razpolago. S tem se bo izboljšal pridelek in bodo odpadle tudi vse tožbe glede prodaje vina. Naštete vrste bodo dvignile vinogradništvo na visoko stopnjo in odstranile naravnost smešno nizke cene, po katerih so danes vinogradniki prisiljeni odvajati vina.

Pezabilo se ni tudi na prepotrebno drevesnico, ki bo mnogo pripomogla k povzviški sadjarstva v okraju. Letos je bilo že nad 3000 divjakov okuliranih z najboljšimi vrstami jablan, hrušek, črešenj in marelic. Postavila se je tudi fična baraka, ki bo služila za cepljenje in siljenje trt ter za pakovanje trsov in sadnih dreves.

Naj se izpolni upanje, da bo ta trtnica in drevesnica za povzdigo našega vinogradništva in sadjarstva doprinesla mnogo soristi.

Mož med municijo

Celje, 23. avgusta.

Maks Kovač, upokojeni artiljerijski tenični kapetan I., ki bo v ponedeljek praznoval 60-letnico, si je pridobil posebno lepe zasluge kot strokovnjak v vseh vprašanih municiji. V svetovni vojni je v Ptuju vršil nalogo uničevanja italijanskih letalskih bomb in jih je na stotine razstrelil brez vsake neizgode. V maju 1919 je odšel k celovškemu odredu za zbiranje vojnega materiala. V Celovcu si je ob velikem naporu nakopal težko bolezen, a ko je čez leto dni okrevanje, je bil premeščen v Srbijo.

V Nišu mu je bilo poverjeno urejevanje municije vojnega plena. Našel je 32 polno natrpanih municijskih skladišč, v katerih je bilo pomešano in zmetano vse križem, kakor se je pač material nabiral po eksploziji, ki so jo bili na Gradskem polju pri Nišu povzročili Nemci pred umikom sami. V enem letu je kapetan Kovač, tvegajoč dan in dan svoje življenje, pregledal in sortirjal municijo po pripadnosti k francoski, turški, avstrijski, nemški, bolgarski in srbski armadi, vse natančno po kalibr in vrstah orožja. Zbral je tako nič manj kakor 120 vagonov municije, da je bila urejena kakor apoteka z napisli količine in kvalitete. Nerabno pa je vse uničil.

Nato je bil poslan v Skopje, kjer je bilo štirikrat toliko najrazličnejšega streliva sije za pregled in kategoriziranje municije kakor v Nišu, in to kot predsednik komitaja vojnega plena. Po velikem delu v Skoplju pa je uredil še municije v Kičevu, Krivi Palanki, Stinu, Hanrievu, Kumanovu in Gostivaru. Zares veliko in opasno delo, vendar pa nikoli ni bilo čuti o kakšni eksploziji. V Aleksincu je odstranil v monotonosti upravljanje nemške mine, ki je več let ovirala restavriranje manipulacijskega posloja ob železnici, ker se ni nihče upal v bližino. Strokovnjak Kovač jo je brez nadaljnjega izkopala, demontiral in na lico mesta zažgal. Poslednja njegova naloga je bila preselitev vse municije vojnega plena iz mestnega teritorija Skoplja v daljno okolico.

Naloga se ni izpolnil, ko je bil 9. septembra upokojen. Odtlej živi stalno v Celju. Po roku je kapetan Kovač iz staroznane narodne trgovske rodbine v Ložu. Na gimnaziji v Ljubljani, kjer sta mu bila sošolca pisatelj Pinžgar in kanonik dr. Opeka, je slovel kot izvrsten matematik. Zato se je tudi posvetil vojaškemu poklicu. Med vojno je bil eden onih redkih častnikov, ki je dosledno nastopal kot zavezanec in odkrit narodnjak. Njegove tri hčerke se odlikujejo vsaka v svoji kulturni panogi: dr. med. Mila ima v zvezi z dunajskim svetovnoznanim röntgenologom prof. Holznechtom v Mariboru najnovejši röntgenski inštitut v Jugoslaviji, Erna je znana pionirka ritmične gimnastike, Vera pa se je kot Sokolica še pri vseh tehnikah izkazala kot pravilna. — Čestitamo gosnodi Kovaču in mu želimo še dolgo vrsto srečnih, zadovoljnih let. Zdravo!

Iz Semiča na Gače

Semič, 22. avgusta.

V nedeljo me je pot nanesla čez Mirno goro in od tam čez hrib na Gače in Pogorelec. Tu so ravno Kočevarji iz bližnjih vasi Planine, Črmošnjic itd. obhajali 600-letnico svoje naselitve. Za proslavo so postavili dve kameniti piramidi in sicer eno na Gačah, drugo pa v Pogorelcu za priložnost rojstnodneva, kako so predniki tu živeli in trpeli dolgo dobo let. Borbo za kruh in vse druge težave je živo opisal pri od-

kritju piramid župnik g. Samida s poudarkom, da so tudi Kočevarji v svobodni Jugoslaviji doživeli boljše čase.

Od vasi Gače in Pogorelec je samo še nekaj razvalin. V razvalinah je tudi hiša najstarejše prebivalke tega kraja skoro

Če se lažje svetijo kot svila

napravil je to

ELIDA SHAMPOO

PARFUMERIE ELIDA
DONNE 10 LITRES DE MOUSSE

100-letne Brünskulle, ki jo vidimo na sliki pred piramido.

Kočevski hribi nudijo prekrasne izletne točke z obsežnim razgledom. Prebivalstvo je dobro in marljivo, posebno nadebudna je mladina, kateri se prav dobro pozna šolska vzgoja. Dobro bi bilo, če bi to mladino čimprej vzel Sokol pod svoje okrilje. V Črmošnjicah sem govoril s fanti, ki bi prav radi telovadili, nimajo pa nikogar, ki bi jih vodil. Bilo bi umestno, če bi se za prvo v prihodnjem šolskem letu organizirala šolska deca v sokolskem narščaju, kar bi bil najboljši temelj bodočega sokolskega društva.

Naš Sokol v Semiču priredi skupno z bližnjimi sokolskimi društvi 14. septembra javen nastop. Sokoli se že sedaj pripravljajo na to prireditev in prosili so tudi, da bi bili udeleženci deležni polovične vožnje. — A. S.

Delika 11557
Komarjeva zabava
na Sokolskem telovadišču
v Šiški - o - Ostop 2 Din

Zagorsko pismo

Zagorje, avgusta.

Zadnje deževje je močno oviralo dela pri gradnji nove širokotorne proge iz postaje do rudniške separacije. Posebno se je to poznalo pri regulaciji Medije. Sedaj ko se je voda utekla, z mrzlično naglico grade oporni zid za novo strugo, po kateri se deloma teče na novo usmerjena Medija, ki se je morala umakniti, da je napravila prostor za široki tir. Kar čez noč je zrastle ob separaciji leseno ogradoje za novi betonski bunker za separacijo, na zahodni strani pa koplejo v ilovnati teren temelje za nakladalno rampo z bunkerjem in vagonsko tehniko. Delo je pospešeno in večerni pogled na razsvetljeni del, kjer z mrzlično hitrostjo vse hiti, da še pred morebitnim jesenskim deževjem dokonča vsaj temeljna dela, je kaj zanimiv; hvaležnih gledalcev ne manjka. Železna konstrukcija za most pri Resniku je te dni gospoda z Dunaja, v približno enem tednu bo sestavljena in tedaj se bodo nadaljevala dela pri podpornih zidovih od hiše g. Jana do starih hiš št. 9, 10, 145. Kakor kaže dosedaj opravljeno delo, bo stekla prva lokomotiva po normalni progi okrog novembra. — Ogromno skladišče premoga grahovca in orehovca, par tisoč vagonov vsebine, ki je zrastle vstric kina za časa rudarske krize se počasi zgublja. Deloma ga je treba, ker je razpadel, še enkrat prečistiti na separaciji. Da se praznuje posebno v poletnih mesecih, je normalni pojav kritičnih del zadnjih let. Vhod v loški rov je že dovršen, vrše se nadaljna vrtalna dela za glavni rov v smer Vinski vrh. Mimogrede opozarjamo naše rudarje zagorskega revirja na poziv zveze rudarjev Jugoslavije, podružnica Trbovlje, ki je izšel v »Jutru« 22. t. m. in pravi, da imajo vsi oni rudarji, ki so ob izbruhu svetovne vojne, med vojno ali po prevaru zapustili delo v Nemčiji in so v naših bratovskih skladnicah vplačali 36 mesecev za pokojninsko zavarovanje, da imajo torej vsi taki pravico do vseh prejšnjih let v Nemčiji. Nadaljnja navodila za vlaganje prošelj od 30. sept. t. l. so razvidna v omenjeni številki. Prošnje s potrdilom naj se odpošljejo na OUZD v Ljubljani.

Stavbeno gibanje je izredno živahno, vse zida in gradi, na Švepovni so zrastle hiše liki gobe po dežju. Posebno učinkovita je zgradba vile podjetnika Pavliniča. Ob tej priliki bi rad opozoril zagorsko javnost, da je skrajna potreba priključiti na dan olupševalno društvo, ki bo po smotnem programu sedaj še lahko poseglo v kaos dela in odstranila marsikaj pogrešek, kar pozneje ne bo mogoče. Zagorje samo ima izredno lepo lego, mnogo romantike tiči okoli cer-

kve, kjer so bila zadnja leta odstranjene razne grde spake. S tem pa še ni dovršena mnogo, pozorno in harmonije vajeno oko najde še mnogo spodtike povsod. Sedaj, ko smo na pragu nove gradbene dobe, naj bi za olupševalno društvo dalo pobudo županstvo. Občinstvo bi ta ukrep kvitiralo z zadovoljstvom in vsestransko podporo. Kolikor mi je znano, je neke regulacijske načrte Zagorja s posebnim oziranjem na ohranitev romantike, ki jo je v naši dolini — mislim predvsem Zagorje in njega zaledje proti Kotredežu ter sem proti postaji — več kakor si ostali svet predstavlja. O olupševalno društvo na plan! Te dni se bo vršil komisijski pregled: izdajalec g. Weinberger bo zgradil nove apnenice, mostiček čez Kotredežico in začel izrabljati novi kamnolom. Sploh se opaža, da se je letos najbolj razmahnil del okoli Švepovne, kjer bo v par letih vse zazidano.

Zelo umesten odlok je izdalo županstvo z ozirom na zanemarijeno živino, ki jo priženejo malomarni kmetje na semenj. Pod umazanijo skušajo spekulanti prikriti razne hibe živine, s tem pa le odganjajo resne kupec in škodujejo dolinskemu gospodarstvu. Ponovno smo na tem mestu opozorili na brezobzirne kolezarje, ki naj jih zadene obljubljena kazen za divje dirke, ki jih posebno zvečer brez luči radi vprizarjajo po naših cestah. Nikjer nisi varen, iz teme pridirja — zvoni seveda tudi ne — temna postava, da se ji človek komaj ogne. Meni da bomo dosegli brezobzirno izvajanje najavljene občinskih ukrepov šele takrat, ko se bo primerila kaka nesreča. Prosimo tudi v tem oziru za red. Vsaj svetilke naj si nabavijo in uporabljajo pravočasno zvočec. Ceste so, kolikor je mogoče presoditi, v precej zadovoljivem stanju. Do izlaka je sedaj dobro vporabna avtomobilska črta, cestni odbor je na nevarnih mestih napravil lesene ograje. Najbolj nevaren del je pa še vedno pod Robavsom, tam, kjer se je pred par leti primerila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Cesta močno visi in gorje vozilu, ki se mora umikati na tem previsu. Vsekakor je tu treba cesto na spodnjem robu dvigniti in zavarovati.

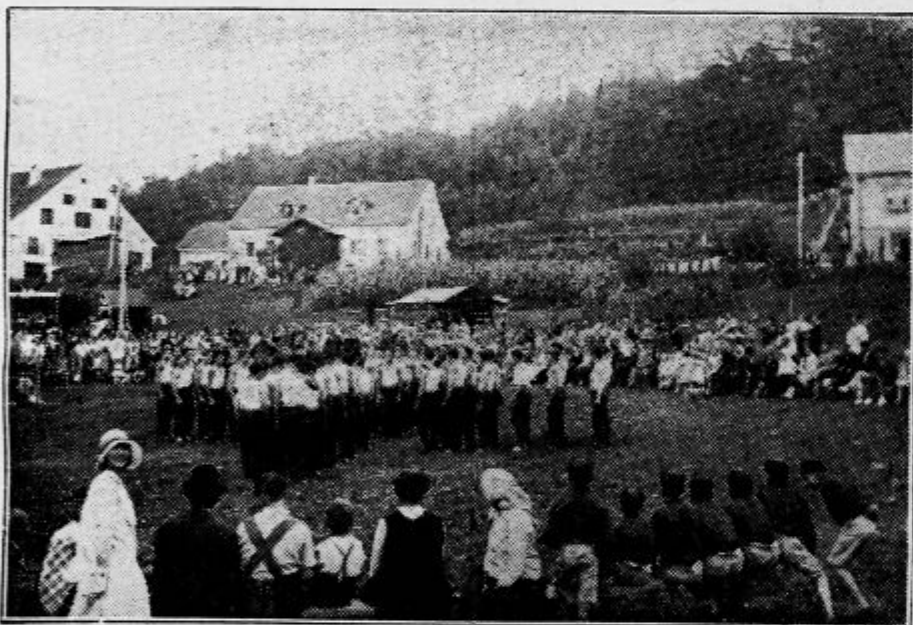
Elektrifikacija loške doline je prispela na mrtvo točko. Svoječasna namera, dobiti tok od TPD, je naletela na ovire časovnega značaja. Za podporo in odobrenje zaprošena banovina je sporočila, da namerala sama izvesti obširno elektrifikacijo banovine sploh s svojim tokom iz Velenja odnosno Završnice. Dokler ne bo strokovna komisija ugotovila, jeli se rentira napeljava preko Trojan, naj se počaka. Če tega ne bo mogla izvesti za loško dolino, bo denarno podprla namero priključitve na omrežje TPD. Ta je pa sporočila, da bo to mogoče šele tedaj, ko bo ob. novem loškem rovu postavila nov transformator. Vsekakor bo loška dolina v doglednem času prišla do zaželenega toka, ki bo velikega pomena za gospodarstvo zasavskega zaledja.

Sokolski dnevi o priliki 40-letnice zagorskega Sokola so za nami. Nekaj prav uspešnih posnetkov je razstavljeno v izložbenem oknu g. Ahčana. Če se bo v našem kinu predvajal film, ki ga je posnel na telovadišču g. Kramar iz Celja, bomo pravočasno sporočili.

Izletne točke Sv. Planino, Sv. Goro in Kum je zadnje lepe dni posetilo številno občinstvo, tudi kopališče v Mediji je precej obljubljeno.

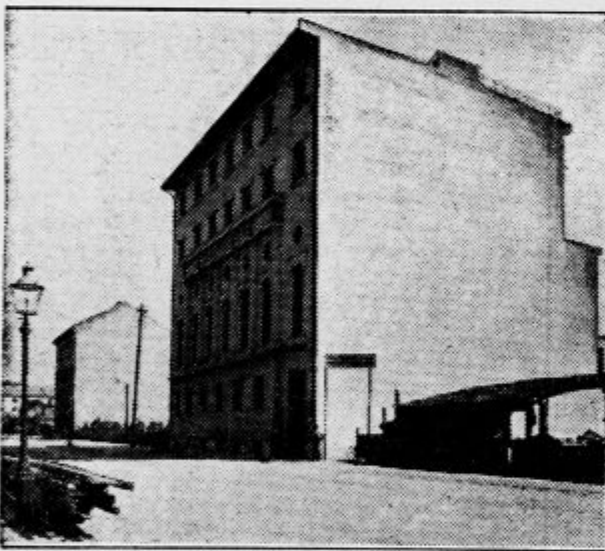
Koncem meseca se bo vrnila iz Kraljevice, kjer je bila na okrevanju, slabotna deca, ki sta jo tja poslala KJS in RK. Pod vodstvom gđ. Likozarjeve iz Ljubljane se tam mudi 18 otrok, ki jih je poslalo KJS, 5 od RK in 3 občine Aržiše. Tudi Vincencijeva družba je poslala večje število otrok na Gorenjsko. Vsem imenovanim in občini gre topla zahvala za človekoljubno dejanje in žrtve, sad požrtvovalnega dela zimskih dni. Akciji naklonjeno občinstvo in uradi se pa naprošajo, da tudi v bodoče ne odtegnajo rok ustanovam, ki so tako prominentne važnosti še posebej za našo dolino. Am.

Javni nastop Sokola Št. Jurij ob juž. žel.

Pristop članstva k prostim vajam. Od domačega društva je nastopilo 52 članov.

Trgovski dom v Ljubljani

Lani so sklenili ljubljanski trgovci zgraditi dom, ki naj bi bil središče njihovega trgovskega življenja. Iz vrst raznih trgovskih organizacij se je ustanovilo samostojno Društvo trgovski dom, ki je zbral potreben kapital ter že lani v aprilu poverilo stavbeniku g. Miroslavu Zupanu zgradbo prvega slovenskega trgovskega doma v Ljubljani po načrtih arhitekta inž. Vladimira Subica. Že v oktobru je bila stavba pod streho. Trgovski dom je s pročeljem obrnjen proti Gregorčičevi ulici ter je štirinadstropni palači priključena enonadstropna stavba, v kateri bo gremijalna šola. Palačo krasi med prvimi in drugim nadstropjem krasen relief akademičnega kiparja Dolinarja. Slavna otvoritev trgovskega doma bo najbrž 15. septembra.

Nezgodna motociklista in kolesarke

Trzin, 22. avgusta.

Nedavno se je pripetila na naši cesti avtomobilska nesreča, snoči pa sta se ponesrečila pri Trzinu motociklist in kolesarka.

Ko je vozil večerni kamniški vlak proti Trzinu, so se z njim, na cesti, ki vodi vstric proge, skušali biciklisti, ki se vozijo vsak večer z dela domov. Vprizarjali so pravcate dirke. Prav tako je vozila proti Trzinu s kolesom neka ženska iz Črnuča, namenjena v Depalo vas. Kolesa pa očitno ni bila vajena, kajti vozila je v jugasto — se držala enkrat leve, enkrat desne strani ceste.

V obratni smeri je precej hitro, a popolnoma pravilno po desni privozil motociklist, mehanik Franc Trampuž, stanujoč na Črnučah na svojem »AJS-u«. Vozil je v hitrem tempu, kar je umevno, kajti cesta je tu popolnoma ravna, brez vsakega najmanjšega ovinka.

Ker je bila cesta polna kolesarjev, ga ženska ni videla. V hipu, ko je vozil Trampuž proti njej, je zavozila zopet na drugo stran Prestrašena je oblast nad kolesom popolnoma izgubila in karambol je bil tu. Suneč je bil močan, nesreča pa občutna. Motociklist si je pri padcu zlomil ključnico in nalomil rebro, občutne poškodbe pa je dobila tudi kolesarka.

Malo po nesreči je pripeljal mimo neki privatni avto, ki je oba ponesrečenca odpeljal do Črnuča. Tja je bil pozvan ljubljanski rešilni avto, ki je odpeljal ponesrečenko v ljubljansko splošno bolnico. K ponesrečenca pa je bil pozvan zdravnik, ga

obvezal in pustil doma v zdravniški oskrbi. Motor in kolo, močno pokvarjeno, so pustili v Trzinu.

Nesreča se je pripetila zgolj po nesrečnem naključju, mnogo pa so krivi tudi kolesarji, ki drivjo vedno ob vozečem vlaku.

Vlomilci na delu

Metlika, 23. avgusta.

V petek ob 1. zjutraj so drzni vlomilci izvršili poizkus vloma v trgovino g. Ivana Malešiča ml.

Ko so meščani sladko spali, je ropot pri vstopu v trgovino prebudil g. Malešiča, ki je takoj skočil k oknu. Razbijanje pri vratih se je medtem nadaljevalo, a ko je gospod Malešič z žepno baterijo posvetil z okna, je naenkrat proti njemu eden vlomilcev oddal strel, ki ga slučajno ni zadel, na kar je g. Malešič oddal proti vlomilec nekaj strela iz samokresa. Vlomilci so nato pobegnili v smeri proti Sv. Roku brez sledu. V isti noči so bili prepodeni tudi iz hodnika trgovca g. Grabrijana.

Po opisu enega vlomilcev je ta isti, ki je bil osumljen vloma v okolici Črnomlja.

G. Malešič trpi škodo od 300 Din povzročeno na vratih in oknih. Odnesti se jim ni posrečilo ničesar.

Član Vodnikove družbe, ali si že pridobil enega novega člana?

Domače vesti

Poset westfalskih Slovencev. Kakor smo zabeležili, poset večja skupina Slovencev, ki jih je borba za vsakdanji kruh poglaval v tujo, prihodnji teden svoje domače kraje. Izlet je organiziral jugoslovenski izseljeniški odbor ob sodelovanju jugoslovenskega delavskega in podpornega društva ter Slovenskega katoliškega društva sv. Barbare, izletnike pa bodo vodili znani organizator naših westfalskih izseljencev g. Pavel Bolha iz Essen-Stoppemberga, nadarjen g. Hriberšek iz Suderwicha, Ivan Andrić iz Meerbecka, Viktor Batič iz Essena, Koncilia iz Gelsenkirchena, Breznikar iz Hoescheida, Ramšak iz Schönebecka, Babič iz Hoescheida, Respert iz Martena, Tepež iz Dorstea, Privšek iz Dortfelda, Kužnik iz Botroppa, Beloh iz Stoppemberga in Mlakar iz Recklinghausena. Izletniki prispelo 26. avgusta ob 2 popoldne na Jesenice, od tam krenejo na Bled, kjer se bo njihova deputacija poklonila Nj. V. kralju. Dne 27. avgusta ob 5 popoldne prispelo v Ljubljano, kjer se razidejo in odpotujejo vsak na svoj dom. Posebna deputacija pa se bo 28. avgusta odpeljala v Beograd, da se pokloni ministrskemu predsedniku generalu Živkoviću in drugim članom vlade. Deputacija bo posetila tudi grob pokojnega kralja Petra na Oplenju in grob neznanega junaka na Avali. Westfalskim izletnikom se pridružijo tudi Slovenci iz francoskih revirjev pod vodstvom Jugoslovenskega podpornega društva v Lencu. Vsem izletnikom bo prirejen na domačih tleh lep sprejem.

Ostavka na državno službo. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je odobril ostavko na državno službo, ki jo je podal administrativni uradnik higijskega zavoda v Zagrebu Rudolf Endlicher.

Slavnostna razdelitev odlikovanj. Ban Savske banovine dr. Šilović je predvčerajšnjim na slavnosten način razdelil odlikovanja 80 odličnim osebnostim na področju Savske banovine. Med odlikovanimi sta tudi bivši ban dr. Matko Laginja in bivši predsednik hrvatskega sabora dr. Bogdan Medaković. Odlikovanje pokojnega dr. Laginje (s Karadjordjevo zvezdo 4. razr.) je prevzel pokojnikov zet dr. Ivan Ražem. Red Belega orla je med drugimi bil izročil prof. dr. Avgustu Mušiču in dr. Gavri Manojloviću; red sv. Save 2. razreda zagrebškemu županu dr. Srkulju; red sv. Save 3. razr. Nikoli Fallerju; red sv. Save 4. razreda pa dr. Ivanu Ražmu in Antonu Stiploviću.

Službeni list banske uprave Dravske banovine objavlja v 20. številki zakon o sodnih taksah ter zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah.

V južni Angliji na kmetih. Pod tem naslovom prinašamo na 14. strani današnje številke zanimiv članek o kmečkem življenju na Angliškem, ki je naša javnost še mnogo manj znano kakor druge angleške razmere. Zato smo prepričani, da bo pričelo zanimati ne le »Jutrove kmečke biteljke«, temveč tudi vse druge. Članek nam je napisala profesorica angleščine na ljubljanski univerzi g. Fanny Copeland. Ki že leta in leta poživljeno deluje za čim tešje medsebojno spoznavanje med Anglije in Jugoslovenci, posebno Slovenci.

Ekskurzija kmetijskih strokovnjakov iz Nemčije se je te dni mudila v Slov. Bistrici. Izletnike je vodil profesor g. Willig iz Kreutznahe v Porenju. Med drugimi pa sta bila navzoča še neki absolvent kmetijske visoke šole iz Bonna ter upravnik in rentni mojster vinorajske šole v Kreutznahe g. Kolarič, slovenski rojak iz ptujske okolice, ki že nad 25 let deluje v Nemčiji. Obiskali so svojega bivšega učenca, ekonomista in hotelirja g. Vinka Gornjaka, ki jim je 20. in 21. t. m. strokovnjako razkazal našo vinorodno okolico, zlasti še vzorne vinograde v Kovachi vasi in v Ritoznoj. Odlični strokovnjaki so bili pogosto v kleh g. Stigerja, grofa Attensa in učitelja Janžekoviča ter so se o našem naprednem vinogradništvu zelo pohvalno izražali. Posebno jim je ugajala lega naših gor in pa prelepo južno pohorsko počasje. Omenili so potrebo selekcije, ki bi donos naših vinogradov lahko znatno dvignila, in naglašali, da naši vinogradniki premalo uporabljajo vprežno orodje. Napravili so večje število filmskih posnetkov, ki jih bodo uporabili za informativno predavanje v svoji domovini. Njihov obisk je vsakomur izredno všeč za propagando tujkega prometa v naših vinorodnih krajih, ki jih hočejo nemški strokovnjaki v svojem časopisu podrobno opisati. Iz Slov. Bistrice je krenila ekskurzija v ormoške gorice.

Naši v Ameriki. Nedavno je v Madsonu v Zedinjenih državah z odličnim uspehom napravil odvetniški izpit naš rojak Matija Simenc, sin znane slovenske rodbine v Milwaukeeju v državi Wisconsinu. Premoženoje Slovenske narodne podporne jednote je znašalo ob koncu junija tekočega leta 4.371.478 dolarjev. — Dne 1. avgusta je v Clevelandu pu mučni boleznj preminula g. Frančiška Svetkova, žena tamkajšnjega slovenskega pogrebniša po rodu iz Naklega pri Kranju, v starosti 53 let. Bila je aglina narodna delavka.

Velika skupščina CM družbe bo 8. septembra v Ribnici na Dolnemskem.

Dijaški dom Kočevje sprejema gojence srednješolske, dijaške državne realne gimnazije kočevske v celotno preskrbo. Pedagoško vodstvo je v rokah aktivnih profesorjev. Celotna letna oskrbina 6750 Din. Lastna ekonomija. Igrišča, sprehodi. Točno opredeljen dnevni red za učenje in razvedrilno. Prospekti na razpolago. Dve tretjini mest že oddanih.

Vsebinska paketov se mora na spremnicah natančno označiti. Da bi se mogle čim hitreje in pravilneje izterjati občinske tržarinske pristojbine od blaga, ki se prevaja v poštnih paketih, oziroma da bi se moglo ugotoviti, ali ni vsebina paketa izključena od odprave s pošto, je ministrstvo naročilo, da morajo sprejemne pošte ob

predaji paketov zahtevati od pošiljatelja, da na spremnici natančno označi vsebino pripadajočega paketa, kakor je to predpisano.

Razstava lovskih psov, ki bo 31. t. m. v prostorih Ljubljanskega velesejma, bo nudila pregled stanja lovskih psov v naši državi. Obisk bo velik, ker se zanimajo za razstavo zlasti lovci iz Savske, Dunavske in drugih banovin. Pozivamo vse zainteresirane, da takoj prijavijo svoje pse. Prijavnina znaša za vsakega psa 20 Din, za legla s psico vred pa 40 Din.

sano v členu 28. pravilnika za notranjo pošto službo.

Samo še danes ob 3. pol 5. 6. pol 8. in 9. uri. Vesela premijera!

Slavna komičarja

TIM in TOM

v smešopolni burki

„Liubi svojega bližnjega“

Globoko znizane letne cene!!!

KINO IDEAL

Rezervni avijatičarji, pozor! Na željo Udruga rezervnih avijatičarjev kraljevine Jugoslavije hočemo izvesti organizacijo tudi v Dravski banovini s sedežem v Ljubljani. Zato prosimo, da se vsi rezervni avijatičarji, ki so služili v Jugoslaviji, javijo po dopisnici, na kateri je treba navesti točen naslov (ime, priimek, bivališče, zvanje) na Aeroklub »Naša krila« v Ljubljani. Organizacija ima predvsem namen ščititi stanovski interes letalskega osebja v rezervi in mu nuditi možnost sistematičnega treniranja na letalih, ki nam jih bo stavila država v to svrhu na razpolago. Čim prej smo zadostno število prijav, bo sklican sešatek v svrhu upoznanja s pravili in pravilnikom organizacije. Dolžnost nas vseh je, da se udeležimo. — Dr. Stane Rape, Ljubljana, Kazino II.

Vpisovanje na tehniški srednji šoli, na vseh delovodskih in strokovno-obrtnih šolah v Ljubljani se bo za prve letnike vršilo od ponedeljka 1. do petka 5. septembra, za ostale letnike v torek 9. septembra. Redni pouk se bo pričel v sredo 10. septembra. Razen običajnih vpisnih prispevkov mora plačati vsak učenec za zdravstveni fond za zaščito učencev po 20 Din. Te takse so pa oproščeni oni učenec, ki prinesejo predpisano ubožno izpričevalo.

Službi pogodbenih poštarjev sta razpisani pri pošti 1 reda v Topolščici in pri pošti 2. reda v Gornji Lendavi. Prošnje s prilagami naj se pošiljajo na direkcijsko pošto in telegrafa v Ljubljani do 31. t. m.

Natečaj za inženjerje kemije. Uprava zavoda »Obilicevo« je razpisala natečaj za tri doktorje kemije ali kemike in enega doktorja fiziko-kemije. Sprejeti kandidati dobe poleg plače doklado v znesku 1500 dinarjev mesečno. Prijave se sprejemajo do 6. septembra.

Na državni meščanski šoli v Ormožu se bodo vršili razredni izpiti 29. in 30. t. m. vpisovanje pa bo 30. in 31. t. m., vsakikrat od 8. do 12. Zglasti se morajo vsi učenci.

Blagajne za plačevanje davkov. V finančnem ministrstvu je dovršen pravilnik za ustanovitev blagajn za vplačevanje davkov. Take blagajne se bodo osnovala pri finančnih direkcijah in davčnih uradih v svrhu, da se pospeši pobiranje davkov.

Propagandna knjižica Poštne hranilnice. Podružnica za Poštne hranilnice v Ljubljani je razposlala poštam knjižico »100.000 vlagateljev pri poštini hranilnici kraljevine Jugoslavije«. Knjižica ima propagandni namen, da se kar najbolj razširi nalaganje denarja pri Poštini hranilnici. Ravateljstvo naroča poštam, naj ob danih prilikah opozarjajo občinstvo na ugodnosti vlaganja prihrankov na hranilnice knjižice Poštne hranilnice.

Otvoritev telefonskega prometa. Dne 15. t. m. je bil odprt telefonski promet med Strniščem in Gradcem ter med Strniščem in Dunašem. Pristojbina za navadno govorilno enoto v relaciji Strnišče-Gradec je 29,70 Din, v relaciji Strnišče-Dunaj pa 37,95 Din. Dne 15. t. m. so se pričeli telefonski pogovori tudi med Brežicami in Trstom. Pristojbina za navadno govorilno enoto je 24,75 Din.

Poroka. Danes se poročita na Brezjah gđ. Mica Turkova, uradnica v šmarju pri Jelšah, in g. Janko Rozman, davkar istotam. Bilo srečno!

Mednarodni nakaznični promet. Uradno se naznanja, da se uvede s 1. septem-

brom t. l. mednarodni nakaznični promet in promet z odkupnimi pisemskimi pošilkami, paketi, denarnimi pismi in škatlami s Tunisom in Marokom. Na nakaznicah za Tunis in Maroko se mora napisati znesek v francoskih frankih. Največja vsota ene nakaznice znaša 1350 francoskih frankov. Omenjeni deželi smeta pošiljati v našo državo največ po 3000 Din. Nakazani znesek mora biti napisan v dinarjih.

Sokolsko društvo v št. Vidu nad Ljubljano priredi na sokolskem telovadišču 7. septembra javni nastop s prosto zabavo in srečelovom.

Izledovanje nafte na planini Malejci. Kakor poročajo iz Zvornika v Bosni, so pri izledovanju nafte na planini Malejci te dni naleteli v globlini 54 do 66 metrov na naftaliziran pesek. Inženjerji, ki so zaposleni pri vrtnju, upajo da bodo v globlini 800 do 1000 m naleteli na močen vrelac nafte.

Kobilice v Zagrebu. V petek zvečer je nenadoma poplavlila Zagreb velika množica kobilic, ki so skozi odprta okna prišle tudi v stanovanja in neprijetno iznenadile stanovalce, ki so se na vse načine trudili, da se rešijo nepovabljenih gostov.

Požar v ladjedelnici. V šibenjski ladjedelnici »Istok« je v petek ponoči nastal požar, ki se je naglo razširil in uničil mnogo orodja in čolnov, ki so bili v delu. Škoda se ceni na 200.000 Din. Kako je požar nastal, se ni moglo ugotoviti.

Samomor mladega diaka. Na Cetinju se je pretekli petek ustrlil Petar Kaluderović, gimnazijec, star 18 let, ker ni imel sredstev, da bi nadaljeval študije, a tudi ni mogel dobiti kake službe. Ustrlil se je istodobno z dvema revolverjema. Z enim je meril v srce, z drugim v glavo. Obležal je na mestu mrtve. Zapušča siromašno mater, ki je v njem imela upanje na boljše bodočnost.

Rodbinska tragedija. V Stari Pazovi se je pretekli petek odigrala grozna tragedija v Paljevici rodbini. Ko je prišel popoldne stari Pali, pijan kakor navadno, domov, in začel pretepati svoje otroke, se je najstarejši sin 19 letni Žiga temu uprl ter branil svoje brate in sestre. Prišlo je med očetom in sinom do hudega spopada, pri katerem je sin pograbil kuhinjski nož ter ga zasedil očetu v srce. Starec se je zgrudil na tla in nekaj minut pozneje izdihnil. Pri zaslišanju je Žiga izjavil, da ne obžaluje svojega čina, ker je rešil rodbino vsakdanjih očetovih napadov.

Gospa, Vi veste, da ta znak

jamči za prvovrstno kvaliteto. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu le pravo

terpentinovo milo GAZELA

288

Autotaksi M. Juvan

Kocenova ul. 5. Telefon 2821

133

ITO — zobna pasta najboljša!

Aretrana tatova in vlomilca. Na ljubljansko policijsko direkcijo sta bila včeraj dopolne privedena dva že dolgo iskana in zasledovana vlomilca in tatova, ki sta se nedavno udeleževala po Gorenjskem. Tam sta v okolici Jesenic in Radovljice vlamljala v razne kmetijske domove in gostilne. Bila sta zelo nasilna in sta celo dejansko napadala ljudi. Nasilna tatova, 22 letni Medja Anton ter 19 letni Rudolf Kožuh sta ko so jima postala tla prevročila, odhitela

v Zagreb, kjer pa so ju kmalu zalotili in ju uklenjena privedli v Ljubljano.

Tečaja za krojače in krojačice v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani namerava v jesenskem in zimskem času prirediti po en tečaj za krojače in krojačice v Ljubljani. Vsi zainteresirani in interesentke, ki želijo obiskovati navedena tečaja, naj čimprej prijavijo svojo udeležbo pisмено ali ustmeno v pisarno Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10-1, kjer dobe vse potrebne informacije.

Opozorjamo na današnji otvoritveni oglas manufakturne trgovine A. Zlender na Mestnem trgu 22.

Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Gospa, bodite dosledni in perite s pravi terpeninovim milom »Gazelac«. Stotisoče gospodinj pere samo z »Gazelac«, ki bo gotovo dobro služilo tudi Vam.

Darujte Podpornemu društvu »lepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III-1«

Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru (odobren od ministra trgovine in industrije v Beogradu). Novi tečaji se začnejo 2. septembra. Prospekti brezplačno pri ravateljstvu zavoda, Maribor, Vrazova ulica 4, ali v trgovini s pisarniškimimi stroji Ant. Rud. Legat & Ko, Maribor, Slomškova ulica 7. Zavod poseduje tudi lastni internat za dečke, na kar se posebno opozarja.

Mednarodni velesejem v Novem Sadu bo od 27. septembra do 6. oktobra. Natančnejše podatke daje in sprejema prijave »Putnik«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, ki ima častno zastopstvo.

Podpisani se najiskreneje zahvaljujemo gđ. DR. JENŠTERLU za usoj njegovo ljubeznost in dobroto, ki jo je nam izkazal o priliki bolezni naše hterke in sestre Justine Stendler.

11577 Rodbina Stendler-Drnovšek.

FOTO-KINO-APARATI

in potrebne priborice
v drogerijah

KANC, LJUBLJANA

KANC Wolfrum, MARIBOR CENIK GRATIS!

Izvršujemo vsa amater. dela v 12. urah.

Vsakovrstno manufakturno blago

v velikih izbirah in po izredno nizkih cenah prodaja 93

Tekstilbazar. Krekov trg

.....

Ako si želite nabaviti

posebno močne in velike KUHINJSKE LONCE in KOZICE iz aluminija, ki pridejo posebno za hotele, gostilne in velike restavracije v poštah, ogledite si bogato izbero pri tvrdki. 14434

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 35

.....

SPECIJALIST za ušesa, nos, vrat in govorilne organe

dr. V. Ohmacht

ORDINIRA OD 1. AVGUSTA

ob delavnikih: od 10.—12. in 4.—5. ure. —

v sredah in sobotah ordinira samo dopolne.

Dne v nedeljah in praznikih ne ordinira.

Telefon 1397 (ordinacija), 405 (stanovanje)

CELOVEC, Domgasse 3 (Hypotheken-Anstalt) 10471

.....

Iz Ljubljane

Načrt za regulacijo Ljubljanice odoben. Iz Beograda poročajo, da je ministrstvo za javna dela odobrilo načrt za izvršitev enega dela regulacije reke Ljubljanice, ki je bila po nastopu svetovne vojne prekinjena. Revidirani proračun za ta del regulacije znaša 5.989.367 Din. Banski upravi se je naročilo, da dražbo za to delo takoj razpiše.

Pravo dunajsko opereto bo imelo priliko videti in slišati naše občinstvo v torek in sredo 26. in 27. t. m. ko bo gostoval v našem opernem gledališču dunajski operetni ansambel Margarete Slezakove. Obe opereti, ki ju bodo izvajali na našem odru,

so za Ljubljano novost in se bosta ob tej priliki sploh privikar pri nas izvajali. Muzikalno komedijo »4-krat poroka« je napisal dr. Neumann, ki bo delo tudi sam dirigiral. Pri drugem, zaključnem gostovanju pa bodo igrali Leharjevo operetno novost »Pomladno dekle«. Vse ljubitelje lahke in vesele glasbe opozarjamo na ta dva večera. Predprodaja pri dnevnih blaginjah v operi v ponedeljek in torek.

Ljubljanske pevce prosimo, da se udeležijo sprejema slovenskih »izseljencev« rudarjev, ki pridejo v torek 26. t. m. ob trideset letu s posebnim vlakom iz severne Francije v Ljubljano na glavni kolodvor, kjer jih pozdravimo z našo pesmijo ter jim tako pri vstopu na domača tla priznamo in učvrstimo narodnostna čustva. — Uprava Hubadove župe JPS.

Pevski zbor Glasbene Matice. V torek 26. t. m. ob trideset letu vsi k sprejemu naših znancev, izseljencev iz Meeričarja in drugih krajev severne Francije. Zvečer ob 20. vaju vsega zbora.

Opozorilo glede zvočnikov in gramofonov. Uprava policije v Ljubljani razglasa: Postavljanje zvočnikov, gramofonov in radioprejemnih aparatov ob javnih cestah je prepovedano. Zvočniki, gramofoni in radioprejemni aparati, ki so postavljeni v privatnih in gostinskih prostorih ter v društvenih prostorih, se po 22. uri zvečer ne smejo več uporabljati. Enako se zvočniki v privatnih stanovanjih smejo uporabljati pri odprtih oknih samo do 22. ure zvečer. Prestopki navedbe se bodo kaznovali z globo 10 do 500 Din v korist državne blaginje. oziroma ob neizterljivosti z zaporom od 1 do 10 dni.

Smrtna kosa. V Rožni dolini je umrl v 63. letu starosti Anton Justin, železniški poduradnik. Pogreb pokojnika bo danes ob 18. na viško pokopališče. Pokojnikovega blag spomin, žalujočim naše sožalje!

na II. dekliskih meščanski šoli v Ljubljani bodo 26. t. m. ponavljalni, 27. privatni in 29. završni izpiti. Vpisovanje pa bo 30. in 31. vesele ob 8. jutraj.

I. državna dekliska meščanska šola v Ljubljani (Sv. Jakob). Ponavljalni izpiti bodo v dnevi 27. in 29. t. m. Vpisovanje 1. in 2. sept. Pričetek ob 8. uri.

Na državnih I. dekliskih meščanski šoli v Ljubljani (Prule) se bodo vršili ponavljalni izpiti v torek 26. t. m. završni izpiti v avgustovem roku se prično v sredo 27. t. m. izpiti za privatiste pa v soboto 30. t. m. vsakikrat pričetek ob 8. Vpisovanje učencev za novo šolsko leto bo v ponedeljek 1. in v torek 2. septembra, obakrat od 8. do 12. Ostala obvestila na razglasni deski v veži šolskega poslopja.

Ravnateljstvo meščanske šole na Viču pri Ljubljani naznanja, da se pričnejo na šoli popravni izpiti rednih učencev v torek 26. t. m. ob 8. jutraj. Kdor ni še zaprosil za popravni izpit, ki ga želi delati, mora vložiti prošnjo, kolkovano s 5 Din in opremljeno za vsak predmet še s kolkom 10 Din najkasneje do 8. jutraj tega dne. Izpiti privatistov so bodo pričeli v četrtek 28. t. m. ob 8. jutraj. Prizadeži morajo prinesiti s seboj vse potrebščine za pisarne naloge in risanje. Vpisovanje učencev v I. II. in III. razred se bo vršilo 1. in 2. sept. vsakikrat od 8. do 12. Šolska maša bo v sredo 3. septembra ob 8. jutraj. Po sv. maši si zberejo učenci v šolski telovadnici, kjer se jim bo povedal pomen meščanske šole in se jim bo obrazložila šolska disciplina. K tej prireditvi se vložno vabilo stariš učencev in učenek.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« sporoča članstvu, da se pričnejo redne vaje v ponedeljek 25. t. m. in sicer: v ponedeljek sopran, v torek alt, v sredo tenor in v četrtek bas. Vpisovanje novih članov v omejenih dnevi od 20. do 21. ure. Hkratu se vabi članstvo, da se udeležijo sprejema slovenskih izseljencev-rudarjev, ki prispelo v Ljubljano 26. t. m. ob tri četrti na 17. ur.

Preskrbo prenočišč v hotelih ali pri vatnih stanovanjih za obiskovalce ljubljanskega jesenskega velesejma od 31. t. m. do 15. septembra bo prevzel tudi letos stanovanjski urad velesejma, ki bo posloval na glavnem kolodvoru nepretrgoma noč in dan. Posebna komisija stanovanjskega urada bo pregledala vse prijavljene sobe, tako da bodo obiskovalci dobro in ceneno preskrbljeni s čistimi in udobnimi prenočišči.

Glasbeno društvo »Zarjak« v Ljubljani priredi na komarjevo nedeljo (24. t. m.) svojo veliko letno prireditev v hotelu »Bellevue«. Igrala bosta celotna godba »Zarjak« in jazz-band. Na sporedni ples, srečelov z lepimi in mnogimi dobitki, šaljiva pošta in druge zabavne točke. Začetek ob 4. popoldne. Vstop prost. Kdor se hoče veseliti in po domače zabavati, naj se udeleži te komarjeve veselice v Bellevueju.

Smrtna nesreča v Dravljah. V Dravljah se je včeraj dopoldne smrtno ponesrečil 83 letni strugar France Omejc. Mož je bil navzlic svojim letom korenina. Vedno je rad delal, a je imel napako, da se ga je tu pa tam malo nalezlo. Predsnočnim je

Znižali smo cene Ovomaltine!

Povečanje prometa nam je omogočilo, da bomo od 1. avgusta t. l. znižali cene našemu priznanemu okrepilnemu proizvodu Ovomaltine. Izkoristite zato tudi Vi ta dogodek, da uporabite v svojem domu to koncentrirano, naravno krepljeno pijačo, ki v obliki okusnega zajtrka mesto kave ali čaja s povečanjem Vaše telesne odpornosti čuva Vaše zdravje, povečuje Vašo sposobnost za duševno ali telesno delo in miri Vaše živce. Ovomaltine se po želji lahko priredi kot mrzla ali topla pijača. Topla Ovomaltine je najokusnejši in najbolj zdrav zajtrk za otroke in odrasle. Mrzla Ovomaltine pa je najugodnejša pijača, ki osvežuje in krepi od poletne žeje trdno telo.

Zenam, ki doje, otrokom, bolnikom, ljudem, ki duševno ali telesno mnogo delajo, vsem, katerim je potrebno jačanje telesne moči brez preobtežitve želodca, pomaga Ovomaltine, izvor zdravja in moči.

Nove cene: Velika škatla Din 56, srednja škatla Din 32, mala škatla Din 16

10365

DR. A. WANDER D. D., ZAGREB.

Omeje prišel v Dravilje, kjer je ostal v neki gostilni tako dolgo, da so jo zaprli. Ker se mu ni dalo ponesti iti domov na Pržanj, kjer je imel svojo hišico, je šel spat kar na skedenj poleg gostilne. Včeraj jutro okrog 5. je hotel po lestvi splezati spet na tla, a mu je spodrsnilo. Nesrečnik je izgubil ravnotežje in strmoglavil kakih 5 m globoko na tla, kjer je obledel. Udaril je v glavo na betonsko tla in si pretresel možgane. Gostilničar je ponesrečenca naložil na voz ter ga odpeljal v Ljubljano, da ga odda v bolnico. Že med prevozom pa je nesrečnemu Omeju postalo ponovno slabo in je umrl. Po zdravniškem pregledu je vozniški trupel odpeljal na pokopnik dom. Tragična smrt priljubljenega starčka je vzbudila v Draviljah in okolici splošno sočutje.

u— Odstranite kamenite kroglice! V Gradcu pred Mundovo hišo je pločnik v skrajno slabem stanju, poleg tega pa je cesta na široko tlakovana s skrajno nerodnimi kamenitimi kroglici. V deževnem vremenu so kroglice zelo nevarne in si je na označenem mestu že marsikdo zvilil nogo. Še huje je na tem mestu pozimi, kajti ob poldnevni je hoja po kroglih naravnost življenjsko nevarna. Skrajni čas bi bil, da se dotični del ceste popravi in se nerodni kamni odstranijo ali vsaj zasujejo s peskom.

u— Avtomobil jo je podrli. Včeraj se je pripetila na Kralja Petra trgu manjša nesreča, katere žrtev je postala 66-letna Josipina Istenečeva, soproga krojaškega pomočnika, stanujočega na Gosposvetski cesti. Imenovana je šla čez trg, ko je nenačakano pridrvel proti njej neki avtomobil ter jo podrli po tleh. K sreči jo je zadel le od strani, zaradi česar je Istenečeva dobila le lažje poškodbe po rokah in nogah. Ženo so morali odpeljati k zdravniku in nato v bolnico.

u— Nesreče in nezgode. Na Tržaški cesti poleg Sokolskega doma na Glincah se je ob mostu čez Glinčico včeraj huje ponesrečil 20 letni dijak Martin Lipovec iz Jezera pri Preserju. Imenovani se je peljal s kolesom v smeri proti Viču, ko mu je tik pred mostom privozil nasproti tovorni avto Štavnene družbe. Zaradi precej ozkega mostu je avto zadel Lipovca in ga vrgel s kolesa na tla. Pri tem je šofer zavozil v stran in se zaril z vozom v jarek ob poti. Lipovec se je pri padcu hudo poškodoval na glavi in si zlomil levo roko v rami. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico. — 57 letni upokojenec železničar Viktor Haderbolc, stanujoč v Lepodvorski ulici v Šiški, je padel včeraj popoldne iz vagona v Šiški in si zlomil več reber. — V bolnico so včeraj pripeljali tudi 32 letnega železniškega premikarja Frana Verbiča, stanujočega na Stožicah. Predsnočnim je v avtomobilu padel na Jezici. Vračajoč se domov so nenadoma napadli neki fantje in ga s kolesom pobili na tla. Verbiča so ponoči spravili neke ljudje domov, a so ga morali zaradi poškodb že jutraj spraviti v bolnico. — 48 letni trgovski potnik pri trdnici Žitih iz Ljubljane je padel včeraj dopoldne v bližini Semeča s kolesa in si precej poškodoval desno nogo. Tudi on je na zdravljenju v splošni bolnici.

u— Seznan najdenih predmetov, javljenih upravi policije v Ljubljani v času od 1. do 15. julija: 10 Din, 100 Din, 5 ključev, 1 črn damski slamak, 1 srebrna ženska ura s trakom, 1 denarnica s 4 Din, 1 lisičja boa, 1 ženski šal z modrimi in rdečimi rižami, 1 denarnica s 95 parami, 1 otroški dežnik, 1 kanarček, 1 srebrna zaponka z imenom »Rikard«, 1 zlat obroček damske ure s šipo in 1 par ženskih in moških nogavic, nekaj čipk in trakov. — V železniških vozovih so se našli ti predmeti: 12 dežnikov, 4 palice, 7 klobukov, 1 čepica, 2 jopiči, 1 damski plašč, 1 dežni plašč, 2 suknjice, 1 dežni suknjič, dvojne naočnice, 2 aktovki, 1 damski površnik, 1 fotografija, 1 motilvenik, 1 žoga z mrežo, 1 nahrbtnik, 1 ročna torbica z 12 Din, 1 denarnica z 9.80 Din, 1 damska ročna torbica in 1 listnica z legitimacijo. — od 16. do 31. julija so bile prijavljene naslednje najdbe: 100 Din, 1 denarnica (v njej 114.50 Din, 3 listi apoteke Piccoli in 1 listek z imenom Snabel, Ambrožev trg), 1 stara brivna britev, 1 črn damski slamak, 1 očala v črnem etuiju, 1 kolo znamke »Styria« s tovarniško številko 401772, 1 ročna torbica (v njej 19 Din, 1 moška srebrna žepna ura in 1 ključek in 1 delavska knjiga na ime Felo Viktor). — V železniških vozovih so se našli ti predmeti: 16 dežnikov, 4 palice, 1 solnčnik, 3 nahrbtniki, 3 aktovke (z raznimi predmeti), 1 prazna aktovka, 4 čepice, 5 klobukov, 1 navadna in 1 termo-steklinica, 2 ročni torbici, 2 denarnici, 1 zavitek tovornih listov s kolki, 1 zračna sesalka, 1 gumijasta blazina, 1 moški suknjič, 2 rešeti, 1 namizna električna svetiljka, 1 površnik, 1 moška žepna ura, 1 zavitek manufakturnega blaga, 1 damska ročna torbica, 1 zavitek (v njem 5 škatel cigarete), 1 kolesna pumpa, 1 damski telovnik in 1 rjava listnica s 510 Din.

u— Fizikalno zdravilišče in kopališče »OUZD« bo od 25. t. m. do vključnega 1. septembra zaradi preureditve zaprto.

u— Legitimacije in vozovnice za veselejem v Pragi, Bratislavi, na Dunaju, v Gradcu, Osijeku, Zagrebu, Novem Sadu in Ljubljani daje »Putnik«, Dunajska cesta 1, in podružnica v Hotelu Mikliču.

u— Povečanje trgovine. Gosp. Bogomir Motoh, trgovec v Ljubljani, je svoje trgovinske prostore na Vodnikovem trgu 5 znatno povečal ter opremil z vrsto najmodernejših električnih pražarne za kavo in najmodernejšega električnega mlinca za mletje kave — ker se je za kavo specializiral — tudi z najmodernejšimi higijenskim aparati za točenje olja in pohranje drugega specifičnega blaga, ki ga ima po brezkonkurenčnih cenah in prvostopenjski kakovosti. S svojo veliko strokovno vedo, ki si jo je prisvojil v širni tujini, se ni plašil ne truda ne stroškov za ustvaritev specialne trgovine, kakršne vidimo le v veselem mestu. Moramo mu le čestitati. Gosp. Motoh pa tudi razume s svojo preudarnostjo in prirojenjo prijaznostjo vsaki stranki ugoditi in doseči njeno zaupanje. Užitek je opazovati ga, s kakšnim veseljem in ljubezljivo postreže vsakogar. Mlademu in marljivemu podjetniku obilo uspeha.

u— Velik tečaj prirobovanja in šivanja za krojače, šivilje, dame za samopomoč 28. t. m. Revnejšim znižano. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

u— Darovala je g. Mary H. Lloydova iz Trsta Društvo slepih 100 Din namesto cvetja na grob umrlega g. Jeana Stacula. Iskrena hvala!

u— Danes vsi v Šiško, kjer priredita CM podružnici in gostilni Reiningshaus veliko ljudsko zabavo. Začetek ob 8. popoldne. Na svidenje!

u— Halo, v Reteče! Zaradi prekrasnega vremena zadnjih dni so se zopet razgrele naše vode. Sava je bila po deževju že občutno hladna, a ima sedaj zopet precej prijateljev. Vendar pa se opaža, da se kopalci ne spuščajo več toliko v njene valove in stoji raje na bregovih, kjer se solnčijo. Prav prijetna pa je še vedno naša bistra Sora, do katere vendar ni daleč in ki nudi toliko užitka, da človeku ni nikoli žal tudi če se pozneje nekoliko segreje v vakuu.

V Retečah je prav te dni vladalo živahno kopsko življenje. Vračajo se vsi, ki so v visokem poletju morebiti nekoliko bolj obrajali hladnejše Savo in v logih pod Gosarjem bifejem je spet najživahnejši živ žav. Danes je v Retečah ob vodi celo imenitna veselica, kjer se bo peko, godlo, rajalo in prepevalo, da bo kaj. Danes torej vsi v Reteče, kjer bo stregel Jurče in prodajal vse kar najboljši za skromen denar.

u— Zobni zdravnik dr. Puher zopet redno ordinira.

Iz Celja

u— S celjske državne realne gimnazije. Dijak Hinko Kinel je dovršil IV. razred z odličnim uspehom in ne s zopet dobitim, kakor pomočnika izkazuje šolsko izvestje.

u— Iz sodne službe. Včeraj se je med telefonskimi vestmi iz Beograda pri sprejemanju pripetila pomota v poročilu o napredovanjih v sodni službi. Pravilno se mora glasiti vest: v I-4 je napredoval sodnik okrožnega sodišča v Celju Franjo Brečko in ne Franjo Breček.

u— Odklonjene kinematografske koncesije. Svoječasno smo poročali, da so zaprosili pri banski upravi v Ljubljani za podelitev kinematografskih koncesij trije posilci iz Celja, in sicer: najemnik celjskega mestnega kina g. Čepelč, g. Tomljenovič in Katoliško prosvetno društvo. Včeraj sta prejela g. Čepelč in Tomljenovič negativni rešitvi, motivirani s tem, da v Celju ni podana lokalna potreba za kak novi kin. Prošnji KPJ je bilo ugodeno in mu je bila podeljena vezana koncesija, tako da sme predvajati izključno samo kulturne in znanstvene filme.

u— Profesor Strohschneider pride v Celje. Znani artist prof. Strohschneider, ki zabava že 14 dni ljubljansko občinstvo s svojimi vratomolnimi produkcijami na tenki vrvi v višini 25 metrov nad cesto, pride v ponedeljek tudi v Celje, kjer bo nastopil v torek 26. t. m. s dvema predstavama v Prešernovi ulici, in sicer ob 17. in 21. Vrv bo napel med magistratom in poslopjem starega okrožnega sodišča.

u— Požarni alarm v Celju. Včeraj dopoldne je neki tukajšnji obrtnik alarmiral celjske gasilce, da je nastal v Razlagovi ulici pri novi stavbi kiparskega mojstra g. Hohnjeca velik požar. Gasilci so bili v nekaj minutah na licu mesta in so mogli le ugotoviti, da se je nekoliko prej vnela smola, ki je prekipela iz kotla, v katerem so jo topili na novi stavbi zaposleni delavci. Smola je zagorela z mogočnim plamenom, ki so ga pa delavci že v naslednjem trenutku pogasili sami. Gasilec ni bilo potrebno stopiti v akcijo.

u— Nočni požar na Ljubečni. V petek zvečer so bili obveščeni celjski gasilci, da je nastal na Ljubečni pri Celju večji požar. Prvi vod gasilcev, ki so imeli dežurno službo, se je takoj odpeljal z avtomobilom obrižgalo na Ljubečno, kmalu pa mu je sledil tudi alarmirani drugi vod z drugo avtomobilsko brižgalo. Na temnem nebu v smeri Vojnika se je odražal mogočen krvavordeč sij. Gorelo je veliko gospodarsko poslopje posestnika Vebra, stoječe tik tamkajšnje narodne šole. Na mesto požara so prispela še gasilna društva iz Gaberja, Trnovelj in s Teharij. Združenim gasilcem pa ni uspelo pogasiti ognja zaradi pomanjkanja vode. Morali so se omejit z golim kaliziranjem požara. Omenjeno gospodarsko poslopje je naglo pogorelo do tla. Živino so vsi rešili, pač pa je zgorela večja množina krme in živeža ter gospodarskega orodja. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

u— Ukraden čoln. Vrtar Alojzij Zelencu na Ljubljanski cesti je prijavil policiji, da mu je izginil z levega brega Savinje, kjer ga je imel priključenega, sportni čoln. Če bi bila Savinja te dni tako narasla, kakor je bila pred dobrim tednom, bi se moglo domnevati, da ga je odnesel močni vodni tok, tako pa se je čoln najbrž polastil kak prehud prijatelj vodnega sporta.

u— Izgubljeno in najdeno. Angela Kranjčeva s Ponikve je izgubila v Celju hranilno knjižico Ljudske posojilnice z vlogo 9000 Din. V mestnem parku so bila najdena očala v rjavo-zelenem etuiju. Včeraj ponoči je bil najden v Prešernovi ulici svetlorumen damski klobuk. Najdeni predmeti se dobe na policiji.

Iz Maribora

u— Fotografiranje na Mariborskem otoku. Občinstvo in še posebno fotografi se ponovno opozarjajo, da je fotografiranje Mariborskega otoka in tamonjnih kopalniških naprav v trgovske svrhe dovoljeno le osebam, ki se izkažejo z legitimacijo Opleševalnega in tujskoprometnega društva za Maribor in okolico. Vse razglednice, ki nimajo žiga »Mariborski otok — Opleševalno društvo za mesto Maribor«, bodo zaplenjene, proti založnikom in fotografom pa se bo uvedlo oblastno postopanje.

u— Nove mesarske stojnice na trgu. Mariborski trg dobi nove mesarske stojnice, ki bodo odgovarjale vsem predpisom higijene. Malo težko bo šlo, ker so nekateri mesarji v pogledu higijene res precej konzervativni. Morda bi bilo umestno, da odredi tržna oblast, da si vsak mesar, ki želi stojnico na trgu, sam nabavi enotno predpisano stojnico, ako že mestna blagajna zanje nima za to razpoložljivih sredstev. Stroški za stojnice, katere bi si mesarji sami nabavili, bi se lahko amoro-

tizirali s popustom stojnine za gotovo dobo.

u— Izprememba posesti. Znano gostilno Teichmeister v Košakah je kupil zakonski par Kolarčič za 180.000 Din.

u— Poceni meso. V ponedeljek se bo na stojnici prodalo od 8. jutraj naprej 50 kg telečjega mesa po 12 Din in sicer največ 1 kg na osebo.

u— Sanatorij v Mariboru. Gosposka 49, telefon 2358. Najmodernejše urejen za operacije in zdravljenje z zdravilnimi aparati (višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Halal«). Lastnik primarij dr. Mirko Čerinič, specialist za kirurgijo.

u— Pri košnji otave se je ponesrečil v Sp. Poljskavi 16 letni sin posestnika Kacijana. Padel je tako nesrečno na ostrino kose, da si je prerezal gleženj desne noge. Prepeljali so ga v splošno bolnico v Mariboru.

u— V znamenju pasjega zapora. Mestni uradni konjač je napravil včeraj po nalogu mestnega županstva racilo proti psom, 8 ih je ujel ter jih s svojim vozom odpeljal v znano »Sintarsko grapo« pri Tezenu.

u— Policijska kronika izkazuje včeraj pet aretacij zaradi beračenja, potepuštvu, nedostojnega vedenja, kaljenja nočnega mira in suma tatvine. Prijav je bilo vloženo 18. od teh 13 proti prometnim grešnikom. Obznanem so bila tudi vložena tri poročila o dnevnih dogodkih, najdbi listnice, nudeni asistenci itd. V zaporu je bilo včeraj 13 oseb.

u— Zobni atelje Schutta je satvorjen od 25.—31. avgusta.

Iz Kranja

u— Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola bo gostovalo danes 24. t. m. v Narodnem domu v Kranju. Začetek ob 3. popoldne. Na sporedu: »Gašperček čevljar in krojač ali kako je Gašperček strahove pregnal.« Veseloliga v 4 dejanjih.

u— Kulturna društva poziva Narodna čistalnica, da se po svojih zastopnikih udeležijo sestanka 2. septembra ob 9. zvečer v Narodnem domu. Namen sestanka je doletiti način proslave 10-letnice koroškega plebiscita.

u— Živiljske potrebščine. Tukajšnje sresko poglavarstvo je z okrožnico opozorilo občine na obstoj zakona o pobijanju draginje živiljskih potrebščin in brezvestne špekulacije. V okrožnici opozarja, da pod pojmom živiljske potrebščine ni razumeti le ljudske hrane, ampak tudi živilsko krmo, obleko, obutev, kurivo, razsvetljavo, kmetijsko orodje, zdravila in vse, kar služi za izdelavo in pripravo teh. Vsak prodajalec mora vidno označiti ceno na predmetu. Prepovedani so kupčije živiljskih potrebščin, nakup na poti na trg in ponudba večjih cen. V našem mestu je vsak ponedeljek živahen živilski trg, za katerega obstoja mestni tržni red in ga nadzoruje tržno nadzorstvo. Da zagotovijo svojemu prebivalstvu cenen nakup živilskih potrebščin, je mestna občina s tržnim redom prepovedala vsako prekupevanje do 11. dopoldne. Vendar kaže, da prekupevanje ni edino zlo na našem trgu, kajti kljub tem prepovedim in strognemu nadzorstvu so cene višje od onih v Ljubljani in celo v Zagrebu. Mislimo, da to temu krivi posamezni dobro situirani domačini in tujci, ki nudijo na trgu vsako zahtevano, četudi pretirano ceno.

u— Dobri državljani. Naši meščani slove kot zvesti državljani. Ta zavednost pa se na čuden način kaže v nekem delu mesta, kjer raz okno vsak večer doni slavna himna »Bog ohrani...« in to ne samo enkrat, temveč dvakrat, trikrat na večer. Stotletnici rojstva Franca Jožefa to najbrže ne bo veljalo. Pa ne, da bi bila v našem mestu hiša, ki je celih 11 let prespala? Potem jo bo pač treba zbuditi...

Iz Trčiča

u— Deška in dekliška meščanska šola v Trčiču. Vsi dijaki, ki so šolsko leto dokončali tako, da so dobili iz enega ali dveh predmetov ponavljalni izpit, morajo vložiti prošnjo za pristopev k ponavljalnemu izpitu do 25. t. m. Prošnje naj kolikujejo s kolkom za 5 Din in tolikokrat po 10 Din, za kolikor predmetov imajo ponavljalni izpit. Ponavljalni izpiti bodo v ponedeljek 1. septembra, in sicer od 8. do 9. pismeni izpiti, od 10. dalje po ustmeni v sobi III. razreda. Zasebni izpiti in mala matura bodo v ponedeljek, 1. septembra in v torek 2. septembra, vsakokrat v sobi IV. razreda. Ponavljalni izpiti za malo maturo bodo v torek ob 10. v sobi II. razreda. Vpisovanje za šolsko leto 1930-31. bo v nedeljo 31. t. m. od 9. do 13. v ravnotežni pisarni za vse razrede. K vpisovanju prinesite s seboj zadnje šolsko izpizvevalo: na novo vstopajoči dijaki predložijo zadnji šolski izkaz, krstni list in potrdilo o cepljenih kozah. Pri vpisu je treba plačati prispevek za zdravstveni fond v znesku 20 Din. Tega plačila so oproščeni tisti, ki se izkažejo s potrdilom občine o siromaštvu. Šolska sv. masa bo v soboto 6. septembra. Redni pouk se prične v torek 9. septembra. Prošnje za knjige iz podorne zaloge vložite do 9. septembra pri gg. razrednikih. Vsaka morebitna izprememba priučnega razglasa se bo pravočasno naznanila.

u— Igralci mariborskega gledališča, ki so pod vodstvom g. Rasbergerja gostovali v petek na sokolskem odru, so povsem zadovoljili žal maloštevilno občinstvo. Gospod Leopold Kovač, ki je nadomestoval obolelega g. Iveljo, je žel po vsaki točki aplavz. Nadvse pa je ugajal gđ. Štefka Fratikova s svojim mehkim, polnim visokim sopranom. Profesor g. Rasberger in skupni nastop z g. F. Tovornikom sta povzročila salve smeha. Škoda, da jih nismo prilike občudovati v kaki igri med sezono, ko bi bila dvorana polno zasedena. Manjkala je seveda »elita«, ki je »vse že videla«.

u— Čuden postopek. Vodja nekega tukajšnjega podjetja nadzoruje svoje delavce, če hodijo redno k sv. masi. Ko se neki uslužbenec ni udeležil mase, ker je imel drugo pot, je bil kaznovan z enodnevni dopustom. Ali je kaj takega dovoljeno? Včas smo rekli takemu početju teror.

Iz Kamnika

u— Kamniški strelcem. 7. septembra bo v Ljubljani nagradno tekmovanje

strelskih družin v streljanju. Člani kamniške strelske družine se opozarjajo, da bo v nedeljo 24. t. m. od 8. dalje na ljubljanskem strelišču vežbanje. Informacije do sobote pri blagajniku g. Kosu v Kamniku.

u— Odgodena občinska seja. V petek zvečer bi se morala vsiti občinska seja. Zaradi nezadostne udeležbe pa se je preložila na prihodnji teden.

u— Za dvig tujskega prometa. Kakor čujemo, je na prodaj stavba v Kopališkem parku, ki so jo pustili napol dozidano usmiljeni bratje. Prilika bi bila, da se osnuje družba, ki bi kupila stavbo, katere je zelo primerna za hotel. Hotel bi se dal prav le po urediti in bi se napravil lahko drevored, ki bi bil zvezan s kopališčem ob Nevljici. Prepričani smo, da se bo našlo v našem kraju nekaj podjetnih ljudi, ki bi se oprijeli tega projekta. Za razvoj tujskega prometa bi bila to vsekakor važna pridobitev.

Vrhnika

Proslava 11589 5 letnice Godbenega društva Vrhnika 6. in 7. septembra

Iz Novega mesta

u— Naš živilski trg je bil v petek bogato založen s sočivjem, kakor fižolom, namizno peso, kumaricami in paradizniki. Cene posameznim vrstam sočivja so: krožnik fižola 1.50 Din, ducat paprike 9 Din, paradizniki 9 Din, kumarice za vdevanje 3 Din kg. Kljub slabi letošnji sadni letini je bilo na trgu tudi precej sliv, hrusk in jabolk. Cena sadju od 3—5 Din za kg. Pojavilo se je na trgu prvo grozdje iz trškogorskih gor. Cena posameznim grozdom je bila 1.50 do 2 dinarja.

u— Novomeški kolesarski klub priredi v nedeljo klubsko dirko na progi Kandija-Gotna vas preko grma. Tekme se udeležijo 20 dirkačev, po večini novincev.

u— Dve nesreči. 16 letni Jože Ravnik, delavec na parni žagi Radohi, je bil zaposlen pri cirkularji. Ko je hotel prežagati na cirkularju neko poleno, mu je mahoma zdrknil iz rok tako nesrečno, da je prišla leva roka na ostrino žage in mu odrezala palec. Fant je prišel iskat zdravniške pomoči v kandijsko bolnico. — Morelu Marijanu, sinu uradnika pri državnem tožilstvu, je stopila krava z vso svojo težino na nogo. Zaradi močnega pritiska je nastalo hudo vnetje in fant je moral iskati zdravniško pomoč v bolnici.

u— Plačati niso hoteli. V gostilno Grobovšek so prišli 4 mladi fantje, posestniški sinovi, doma nekeje od Brusnic, ki so popili okrog 7 litrov vina. Pri plačilu so se sporekli, češ, da so osleparjeni, ter niso pri tem hoteli poravnati celoga računa. Poleg tega pa je eden od družbe spravil skrivaj v svoj suknjič politerko steklenico vina in kozarec, hoteč ga onesti, kar pa je pravočasno opazila točajka, ki je zadevo javila policiji. Fantje so morali celo ceho plačati, obenem pa so prijavljeni pristojnemu oblastvu.

Zahvala.

Štejem si v dolžnost, da se javno zahvalim angleški zavarovalni družbi »Royal Exchange Assurance«, podružnici v Ljubljani, ki mi je takoj brez odtika poravnala škodo, povzročeno po požaru moje parne žage in lesnega skladišča v Ribniku. Zato lahko tudi vsakomur priporočam to solidno podjetje. 11524

FRANC KUMP,
LASTNIK ŽAGE V RIBNIKU.

Iz Krškega

u— Prepoved. Mestna občina je strogo zabranila razstavljanje in prodajo živil kakor tudi pijač na prostoru, kjer se nahaja živilsko sejmišče. Prepoved se nanaša na trgovce z živilji, pijačami, pecivom, jestvinami itd., ki so doslej vršili prodajo ob sejmskih dneh na prostem ali pod šotiri na sejmišču ali v neposredni njegovi bližini.

u— Izvoz krompirja. V zadnjih dneh se opaža velik izvoz krompirja v Zagreb. Cene odbranemu krompirju je 75 par za kg. Največ izvažajo okoliške vasi Drnovo, Velika vas, Leskovec in Brege.

u— Nesreča. V sredo popoldne sta se na kolesih vozila proti Krškemu gg. Z. in B. Zaradi nesporazumenja pri zavijtu v glavne ceste na poljsko pot pa je g. B. zavozil v zadnje kolo tovariša tako, da ga je s kolesom vred vrglo v loku na cesto. Naključju se ima zahvaliti, da razen prask in osmice na kolesu ni odnesel večjih poškodb.

u— Udeleževanje SK »Krško«. Skoro ni nedelje, da ne bi SK Krško nastopal proti prijateljskim klubom v Posavju. Doslej je še povsod dosegel častne in zadovoljive uspehe. Danes, v nedeljo, pa nastopi mlado posavsko moštvo v Sevnici proti tamkajšnjemu sportnemu klubu. Upamo, da se bodo Krčani tudi to pot dobro držali in obdržali dober glas. — Najbolj pereče vprašanje v posavskem sportu je sodniško vprašanje. Pristransko sojenje mora celokupnemu sportu le škodovati. Zmaga, ki si jih nekatera društva na tak način pridobijo, so vse prej kakor častne. Ako se reši to vprašanje, se bo tudi v Posavju sport lepo razvijal.

Iz Zagorja

u— Odbor zagorskega SKJ se najpriščneje zahvaljuje vsem bratskim sokolskim društvom in občinstvu, ki so s svojim sodelovanjem in navzočnostjo kakorkoli pripomogli, da je proslava 40 letnice uspela tako moralno kakor gmotno. Posebej naj prejemajo zahvalo: predstavnik oblastev dr. Podboj, starejšinstvo celjske župe, zastopnik ljubljanske župe dr. Krevelj ter gasilni društvi Zagorje in Loke. Odbor.

Nadaljevanje na 17. strani.

SPORT

S plavalnega prvenstva v Dubrovniku

Juniorska in seniorska tekmovanja v plavanju za državno prvenstvo so prinesla tako lepe rezultate, da smemo prav mirno pričakovati, da bodo naši plavalci in plavke pri plavalnih nastopih, ki jih čakajo prihodnje leto, prav dobro odrezali, ako bodo tako napredovali kakor dosedaj. V letu 1931 bodo imeli naši plavalci in plavke čice prav obilnega mednarodnega posla. Čakajo jih naslednje plavalne prireditve, na katerih bodo morali v teži konkurenci častno zastopati jugoslovnski sport: prvenstvo Evrope v Parizu, slovansko prvenstvo v Jugoslaviji, v Dubrovniku ali v Ljubljani, dvomatch Českoslovaška: Jugoslavija v Pragi in v Jugoslaviji, najbrže v Ljubljani in dijaške igre Male antante v Bukarešti. Torej mnogo težkih, toda častnih nalog. Primerjava rezultatov, ki so jih naši dosegli lani in letos, pa pokazuje, da sta bili letošnji plavalni tekmovanji mejnik v našem plavalnem sportu, ki nam obeta najljepšo bodočnost.

Na levi: Neva Bulat (Beograd), prvakinja v 100 m hrbtno v času 1:35.9; na desni: Nenvenka Godina (Jadran) zasedla je v Dubrovniku za Olgo Rojetovo na 400 m drugo mesto v 6:56.8. Lani na prvenstvu v Varšavi je bila III. z 7:12.8. Ze iz teh dveh rezultatov se vidi njen lepi napredek.

Na levi: Ilirijan Zirovnik, ki je na 100 m hrbtno zasedel peto mesto; na desni: Uroš Marović (Jadran), izborni crawlst. Njegovi rezultati so: 100 m 1:05, 200 m 2:33, 400 m 5:39. Oster konkurent Senjanovicu in Matiču.

Na levi: Najboljši plavač na tekmovanju v Dubrovniku Ante Senjanovic (Jadran). Prvo mesto je zasedel na 400 m v 5:34.5. (v predtekmovanju 5:31.9); na desni: A. Roje (Jadran), ki bi eventuelno prišel v pošte v državno reprezentančno štafeto 2 x 200 m prosto.

Juniorski nogometni turnir

Finale danes ob 15.30

Ilirija : Železnikar (Maribor)

Juniorske nogometne tekme za prehodni pokal SK Ilirije se igrajo letos že čisto leto. Leta 1926 razpisani prvi pokal so si leta 1927 že definitivno priložili juniorji Ilirije. Letos se igra tretjič za drugi juniorski pokal, ki ga zopet branijo juniorji SK Ilirije, prvaki v vseh dosedanjih turnirjih. Zanesljiva organizacija turnirjev, še bolj pa povprečno dobra igra juniorjev in lepe tekme so popularizirale ta tekmovalna med občinstvom in med klubi. Letošnjega turnirja se je udeležilo a. pr. 12 ljubljanskih moštov in 3 mariborska in vse dosedanje tekme so bile razmeroma dobro obiskane. Odločilne igre prinašajo absolutno dober sport in zelo zanimive tekme.

Letošnja finalist sta Ilirija in mariborski Železnikar. Ilirija je prišla v finale z zmagami nad Jadranom 12:1, Hermesom 5:0, Svobodo 3:2. Nič lažje poti nima za seboj Železnikar, ki je imel v izločilnih tekmah za nasprotnika ISSK Maribor in Rapid; nad prvim je zmagal s 4:2, nad drugim s 2:1. Finale je dvojni, enkrat v Mariboru, enkrat v Ljubljani. V Mariboru je preteklo nedeljo zmagala temo s 3:2 Ilirija, ki gre v jutrišnje tekmo torej z 1 golom prednosti. Ako zmagata se danes, postane tretjič zaporedoma juniorski prvak in ostane pokal končno veljavno njena last. Železnikar potrebuje danes zmago z najmanj 2 goloma razlike, da si prehodno priložni pokal in odvzame Iliriji dolgoletni juniorski primat. Sodeč po igri v Mariboru preteklo nedeljo to ni izključeno. Tekmo bo vodil ss. Šetina.

Sporedno se odigrata tudi obe zaključni tekmi za učešno darilo, nogometno žogo. Včeraj ob 18. sta odigrala SK Reka in SK Mladika semifinalne, danes ob 17. pa se sreča Mars I z včerajšnjim zmagovalcem v obojni tekmi. Današnje tekmo sodi ss. Pevalak.

Razpis

Velike propagandne kolesarske klubskopinske »Zvezde voznice« k otvoritvi »Šumarske in lovsk razstave« na Ljubljani skem vselejmu dne 31. avgusta t. l.

1. Prireditelj »Zvezde voznice«: Koturski savez kraljevine Jugoslavije »Triglavske pododbo« v Ljubljani.

2. Pravica udeležbe: Kolesarski klubi, članjeni v Koturskem savezu kraljevine Jugoslavije.

3. Start: Vsak klub starta na sedežu kluba. Čas starta določi klub v lastnem delokrogu. Dokaz o izvršenem startu: Potrdilo županstva, železniške postaje etc.

4. Proge: Novo mesto, Ribnica, Vrhnika, Jesenice, Domžale, Vransko, Celje, Maribor-Ljubljana. Motokoles. klub »Ilirija«, »Sava«, »Svoboda« in »Veloped. bataljoni«: start pri Kolinski tovarni Dragomilje-Domžale-Ljubljana. Kolesarski klubi: »Ljubljana«, »Zarja« in »Triglava« vozijo preko St. Jakobskega mostu-Dragomilje-Domžale-Ljubljana. Koles. klub »Sora« St. Vid-Tacen-Gameljni-Ljubljana.

Prehod v Ljubljani: Novo mesto in Ribnica: Karlovi most, takoj desno za Gradom, Strelška ulica, Mestni dom, Resljeva cesta, Pred kolodvorom, Dunajska cesta do kavne »Evropa«, Gospodstva cesta pred veselejem. »Vrhnika«: Preko Bleiweisove ceste na veselejem.

Vsi ostali klubi: S. K. »Bratstvo« Jesenice: Naravnost pred veselejem? Drugi klubi: Dunajska cesta do kavne »Evropa«, Gospodstva cesta pred veselejem. Proge izpod km 15 se ne ocenjujejo.

5. Cilj: Pred veselejem v Ljubljani. Prihod na cilj od 9. do 9. ure 30. min. do polne. Čas prihoda pred 9. uro in po 9. uri 30 min. se ne klasificira. Ravnatelj se je točno po železniškem času.

6. Znak: Vsak klub nos klubsko dres, oz. klubski znak.

7. Ocena: a) Število klubskih članov, došlih na cilj v strnjeni skupini. b) Prevoze na proga. c) Kakovost prevozne proge.

8. Darila: Po točki 7. ugotovljeni prvi, drugi in tretji klub prejme diplomu, vsi člani skupine se udeležijo prostega poseta razstave na veselejem.

9. Prijave: Vsaki klub pošlje listo udeležnikov z oznako klubske barve do 28. t. m. na naslov: Jakob Gorjanc, Ljubljana (t. 2066). Ker je število prostih vstopnic limitirano, se bodo vpoštevale došle prijave po vrstnem redu. Po prejemu prijave se pošljejo vsakemu prijavitniku kontrolni znak. Brez prijavnine.

10. Vsaka klubska skupina in vsak posamezni vozač se mora strogo držati policijskih predpisov, vsako kolo mora imeti zvonec in rabljivo zavoro. Prireditelj ne odgovarja za škodo, povzročeno po vozačih med vožnjo.

11. Razlago predstoječega razpisa si pridruže teh. referent Triglavskega pododbo, v dvomljivih in v slučajih, kateri niso predvideni v tem razpisu je merodajen »Pravilnik Koturskega saveza kraljevine Jugoslavije«.

12. Zvezdna vožnja se vrši ob vsakem vremenu. Ob 11. uri seja upravnega odbora »Triglavskega pododbo« na verandi vinarne »Bone«. Ob 11. uri 30 min. istotam skupni sestanek vseh udeležnikov »Zvezde voznice« in razglasitev rezultatov.

Upravni odbor »Koturskega Saveza kraljevine Jugoslavije« Triglavski pododbor v Ljubljani.

Službene objave Medklubskega odbora za table-tenis v Ljubljani

Glasom pravil pravkar ustanovljenega Jugoslovenskega tabletenis saveza v Zagrebu pozivljamo gornji odbor vse klube v dravski banovini, ki goje tabletenis sport, da prijavijo v teku 3 dni Medklubskemu odboru kot predhodniku Ljubljanskega tabletenis podsaveza svoj pristop v članstvo J. T. T. S. v Zagrebu.

V to svrhu je treba priložiti klubu odnoso družstvu, ki želi postati verificiran član J. T. T. S. podpisano izjavo po upravnem odboru kluba in naslovljeno na M. O. v Ljubljani.

Istčasno je treba priložiti glasom pravil J. T. T. S. prijavnino Din 250.

Brez priložene članarine se prijave zavrnejo. Prijavnine s prijavi se poslati pa naslov: Medklubski odbor za tabletenis. V Ljubljani v roke g. Denesa Arturja, Ljubljana, Ambrožev trg 10.

Po odobrenju verifikacije dobi vsak klub odnoso družstvo po en izvod saveznih in tehničnih pravil J. T. T. S. v Zagrebu. Tajnik Denes.

Zmaga ilirijanske hazene v Požarevcu. Tudi revanžno tekmo proti SK Viktoriji v Požarevcu je hazenska družina Ilirije odločila v svojo korist. Zmagala je 11 : 4.

SK Grafika : SK Olimp, Celje. Danes ob 10. dopoldne odigrata imenovana kluba na igrišču Ilirije prijateljsko tekmo. To bo tretje srečanje med gornjima kluboma, ki sta vsak po eno tekmo na domačem terenu odločila z nizkim skorom v svojo korist, zaradi česar smemo pričakovati danes napete borbe. Ob 8.15 se pa vrši predtekma rez. Grafike : re. Svobode. Ljubitelji sporta, osebno pa razsvetlijo k posetu vabljeni, da s tem ponovno dokumentirajo svojo naklonjenost napram SK Grafiki.

SK Grafika. V nedeljo dne 24. t. m. naj se javijo na igrišču Ilirije sledeči igralci in sicer ob 7.30 gg. Zupančič, Trpin, Stöhr, Bežan, Muzlovič, Žagar I in II, Blohar, Korbar, Glavač, Pungertar, Tršan, Hren in Kolarič, ob 9. uri gg. Wolmuth, Mihelič, Novak, Pallek, Kmetič, Pukl, Srebotnjak, Urbančič, Strohmayr, Stupica I in II, Pelican in Zeman. Reditelji: Friedl, Peperko, Kobal in Mekina. Rezerva igra proti rez. SK Svobode in I. moštvo proti SK Olimp iz Celja. — Načelnik.

SK Ilirija. Klubovo glavno tajništvo kakor tudi tajništvo uprave igrišče je zopet prevzel dolgoletni tajnik g. Fran Jerla. Naslov kluba vključno vse njegove sekcije kakor tudi uprave igrišče ostane tudi vnaprej poštini predal št. 175, za osebne informacije pa je glavni tajnik na razpolago pod naslovom Ljubljanska komercialna družba, Bleiweisova c. 18, tel. 24-08. Prosimo, da vzamete to spremembo vsi klubi in nadrejene organizacije na znanje. Članstvo našega kluba pa opozarjamo, da bo odbor v bodoče vse svoje sklepe, v kolikor se tičejo članstva objavljati v listu »Slovenski sport«.

Naročnina je minimalna in sprejema prijave tudi glavni tajnik našega kluba. — Predsedstvo.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 10. tekma s SK Korotanom na našem igrišču. Ob tri četrti na deset naj bodo naslednji v garderobi: Baumkircher I, II, Bizjak, Sinkovic, Sinkule, Pišek II, Golob, Lasič, Klopčič, Peterlin, Mlinar, Strnad, Petrič. Opremo prinesiti s seboj. Popoldne ob 17. trenib tekma s SK Slovanom. V našo garderobo naj pridejo do najpoznejše ob 16.30 naslednji igralci: Jančigaj, Svetec, Hassl, Zemljak, Slamič, Jug II, Jug I, Erman, Čamernek, Jež, Uršič, Terček.

Kolesarski klub Ribnica priredi v nedeljo dne 24. t. m. klubsko dirko na progi Ribnica - Podklanc in obratno km 33.— Start v Ribnici ob 13.30, cilj istotam.

SK Svoboda — Vič. Danes ob 8. uri zvečer strogo obvezen sestanek za vse člane. V nedeljo 24. t. m. prijateljska tekma s SK »Diskom« in Domžalah po sledeči postavi: Burnik II, Vrhovec, Dular, Vikl, Drapek, Gruđen, Babnik, Jamnikar, Burinik I, Jenko, Korošec I; vsi ti igralci naj si oskrbijo opremo že v soboto pri gospodarju.

Veslaške tekme za prvenstvo Evrope

V dnevih od 14. do 17. avgusta so se vršila v Liegeu v Belgiji veslaške tekme za prvenstvo Evrope, ki so se jih udeležili zastopniki 12 držav, med njimi tudi Jugoslovenci. O sporu, ki smo ga imeli zaradi te udeležbe v našem veslaškem savezu, so čitatelji itak poučeni. Kakor znano, je savez izgubil zaradi svojega sklepa, da ga bo zastopal v Belgiji »Gusare iz Splita«, »Krk« iz Šibenika izmed svojih članov.

Med tekmovaljem se je vršil tudi kongres Fise z običajnim dnevnim redom letnih občinskih zborov. Precej debate je povzročil predlog grškega saveza zaradi udeležbe nekaterih nacionalnih društev, ki obstojajo v Egiptu. Kongres je odločil, da so nacionalna društva v drugem delu sveta sicer lahko člani nacionalnega saveza, vendar pa n. pr. ne morejo sodelovati v tekmah za evropsko prvenstvo. Grški savez je bil nato z 2 člani v Grčiji in 2 v Egiptu sprejet kot izredni član Fise. Danska, kot izredni član, je bila sprejeta kot redni član ter ji je bila obremenjena poverjena organizacija evropskih veslaških prvenstev v letu 1934. Prvenstva za l. 1931. se bodo vršila v Franciji. V predsedstvo Fise so bili končno izvoljeni kot predsednik Fioroni, kot podpredsednik admiral Sambuy, kot tajnik Mulleg s podpredsednikom Mahutom, predsednikom francoskega veslaškega saveza.

Tekmovanja sama so prinesla naslednje rezultate:

Štirica s krmarijem: 1. Danska 5:56.4; 2. Italija 6:00; 3. Nizozemska 6:03.6. Še na 1000 m so bili vsi trije člani na isti višini, dokler na 1300 m Italijani niso zaostali zaradi hudega toka in prišli končno 50 m za zmagovalci na cilj.

Dvojka brez krmarja (pair-oar): 1. Poljska 6:27; 2. Madžarska 6:30.4; 3. Francija 6:31.8. Takoj po odhodu se zadeneta Poljska in Madžarska s vesli brez posledic. Pri 500 m uide Poljska in vodi 800 m pozneje že za dve dolžini. Vsi trije pari so privozili na cilj v ostrem tempu (okoli 40 udarcev).

Škiff: 1. Madžarska 6:26.6; 2. Italija 6:30.8. 3. Danska 6:31. Madžar je kar po startu najodločnejši in vodi že po 250 m za četrtino dolžine. Danec ga prvi dohiti in pusti Italijana na tretjem mestu. Pri 1000 m je Madžar zopet za dolžino na boljšem pred Dancom, toda slika se zopet ponovi in oba sta kmalu na isti višini. V zaključnem »spurtu« uide Madžar z lahkoto, dočim zaostane Danec končno tudi za Italijanom.

Dvojka s krmarijem: 1. Italija; 2. Francija (za kratko dolžino). Švica je preveč zaostala in na 1750 m odstopila. Do 500 m je bila na vodstvu, dočim so se Italijani in Francozi borili za drugo mesto. Ko ga končno zasedejo Italijani, napadejo tudi Švico in odnesejo zmago.

Štirica brez krmarja: 1. Italija 5:53.4; 2. Švica 6:01.2; 3. Belgija 6:03.2. Italijani prevzamejo vodilno vlogo takoj spočetka in jo ohranijo do konca. Boj med Švico in Belgijo je bil zelo oster.

Double-scull: 1. Švica 6:07; 2. Italija 6:09; 3. Nizozemska 6:23.2. Dolgo gredo na isti višini, dokler se ne odtrga Švica in uide Italiji za dolžino. Nizozemska sledi za dve dolžini. Razdalja med prvima dvema se ne menja, vendar izboljšajo Italijani v »spurtu« za četrtino dolžine.

Osmerec s krmarijem: V četrti izločilni tekmi je nastopila Jugoslovija proti Poljski in zmagala v času 5:32 (proti 5:33) in v tretjem semifinalu, kjer pa je podlegla Danski s časom 5:33.4 (zmagovalci so dosegli 5:31.4).

V finalu so se plasirali: 1. Amerika 5:27.4; 2. Italija 5:33.4; 3. Danska 5:47.2. Že takoj po startu se vidi, da se bo vršil glavni boj med Ameriko in Italijo, med katerimi se slednja krčevito drži nepremagljivih Američanov. Šele pri 1000 m vodijo Američani za kratko dolžino. Italiji pa sledi za pol drugo dolžino Danska. S »spurtom« začnejo Italijani, toda ameriški je izdatnejši in jih privede za dobro dolžino pred njimi na cilj. Danska je zaostala zelo daleč.

Na veslaški sport je prav za prav šele v povojih; zato nas mora navdajati le z veseljem, če vidimo, da se je vsaj drobec naših sportnih sil pokazal tudi v tej pa-nogi na mednarodnem polju.

SOKOL

Sokolski pokret na deželi

Zadnje čase je bilo osnovanih na vseh koncih in krajih dravske banovine nekaj novih sokolskih društev in sokolskih čet v vaseh, kjer dosedaj Sokola ni bilo. Povsod se nam poroča, da se prilagajajo člani in tudi članice v izredno velikem, vsa pričakovanja presegačem številu, kar je znak, da je narod dobro razumel one krasne besede našega kralja, izpregovorjene v Beogradu ob priliki predaje novega saveznega prapora Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije. Vse župe na območju dravske banovine so dosedaj že javile, da se pričenja število njihovih včlanjenih edinic polagoma dvigati.

In prav je, da se lepo polagoma, brez hitenja, pač pa dobro premišljeno in sistematično gradi na izpolnitvi sokolske organizacije, kakor pa da bi se kar tja v en dan snovalo na pretek nova društva in čete tamkaj, kjer niso podani pravi predpogoji za to. Za vsako novo sokolsko formacijo namreč veljajo tudi gotova pravila in pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, ako se hoče faktilno delovati v smislu vzvišenih kraljevih besed. Nikakor ni zadosti, da se kjerkoli ustanovi sokolsko četo ali celo samostojno društvo, ni pa tamkaj nobenega izvežbanega prednjaka in prednjake, ki naj bi opravljale posle načelnika oziroma načelnice. Prav nič ne pomaga, če se tudi cela vas včlani v četo, ako ni spretnega vodnika, ki naj bi dajal smernice za delo. Drug važen predpogoj pa je, da dobi vsaka četa vsaj kako sobo za sestanke svojega članstva, za razgovore in debatne večere ter vsaj kak travnik za vežbanje poleti, ako v dotičnem kraju ni na razpolago kake dvorane ali telovadnice v šoli. Končno tudi vodstvo s telovadnico in društveno sobo ne more ničesar napraviti, ako ne obstoji pri vsem članstvu volja do resničnega dela. Vsaj navedeni troji faktorji morajo biti ob snovanju kake sokolske čete oziroma društva.

Oglejmo pa si sedaj v splošnem, kako je v tej zadevi poskrbljeno v dravski banovini. Glede vodnikov za sokolske čete moramo naglasiti, da še vedno obstoji veliko pomanjkanje voditeljev po obstoječih društvih. Toda zelo velike pa je učitelje, učiteljice in pripadnikov drugih poklicev, ki jih je usoda zanesla v kraje, kjer se dosedaj sokolski ne morejo udeleževati. Izkušnja pravi, da se je ob snovanju dosedanjih sokolskih čet našel skoraj povsod človek sokolskega prepričanja in razmeroma izvežban v sokolski telovadbi, ki je prevzel in z uspehom vodi delo v četi. Znano pa je, da jih je še mnogo, ki stojijo ob strani, četudi so izvežbani prednjaki bivše telovadne organizacije; njim sokolska ideologija ne prija in pričakujejo, da se bo ustavil sokolski pokret v sedanjem razmahu. Naj ostanemo ob strani, saj ne gre, da bi jih silili k delu, ki jim ne gre od srca!

Po naših vaseh se je gradilo zadnja desetletja mnogo društvenih, prosvetnih in drugih »domov« po večini tudi s telovadnico. Skoraj nikjer niso te zgradbe pristopne sokolskim svrhom. Motivi so različni in ni vredno, da bi se z njimi pečali. Zato pa se bo gotovo dobila v vsaki vasi kaka soba vsaj v šoli in kje drugje, kjer bo dobila sokolska četa svoj prostor za knjižnico in tajništvo ter članske sestanke. Ker pa radi vsaka dobra volja in udeleževanje vedno velike uspehe, smemo pričakovati, da se bo v doglednem času tudi po naši prelepi deželi doseglo marsikaj. Saj pred 20. leti Sokolstvo ni imelo še nobenega svojega doma, danes pa jih je samo v Sloveniji preko 50!

Tretji činitelj, toliko potreben za snovanje sokolskih enot, je pa dobra volja pristopajočega članstva. Sokolski pravilniki in statuti predpisujejo v tem pogledu točno, kako se vse to vrši. Vsakdo, ki bi rad postal in tudi ostal član sokolske organizacije, mora izvrševati svoje članske dolžnosti. Ni torej dovolj, ako se priglasijo kje za člana in morebiti tudi odplačuje svojo članarino. Mora se v društvu tudi udeleževati! — Po receptu, da bodi vsakdo član sokolske organizacije, bi pridobilo Sokolstvo brez nadaljnega cele polke novega članstva. Toda sokolski statut Saveza SKJ izrecno predpisuje, da mora vsak državljan, ki pristopa v sokolsko organizacijo, priznavati tudi načela Tyrševskega Sokolstva, ki niso kompromisna. Sokolstvo je idejno in kot organizacija samo eno ter je združeno iz vseh slovanskih zemlj v Slovenski sokolski zvezi. Oni pa,

ki vstopa v to organizacijo, mora vstopiti po lastnem preudarku in lastni volji, prostovoljno. Ko pa postane član po prestani poskusni dobi, prejme vse članske pravice in tudi dolžnosti, ki jih mora izpolnjevati, ker samo tako izvršuje svoj del sokolskega udejstvovanja.

Sokolski pokret se širi po deželi. Tradicije Sokolstva so velike in svetle ter žive med narodom, ki dobro ve, kdo ga je budil še v nedavnih težkih časih k narodni zavesti in ki se dobro zaveda, da stremi sokolska vzgoja za tem, da se ustvari duševno in telesno krepko jugoslovensko pokolenje, ki bo ne samo ljubilo svojo lepo domovino, temveč jo bo vedelo tudi čuvati pred vsako nevarnostjo, pa naj pride od koderkoli hoče.

In zato se vedno bolj oklepa Sokolstva.

Zadnja številka Sokolskega glasnika, ki je izšla 1. avgusta prinaša na uvodnem mestu pismo starešine br. dr. Scheinerja Savezu SKJ povodom vsesokolskega zleta v Beogradu. Nato sledi članek »Sokolstvo, uzgoj karaktera« od br. Otave, poročili o tečaju ameriških Sokolov v Ljubljani in o predaji darila SKJ belgijskemu gimnastičnemu savezu ob priliki zleta v Anversu. Važen je tudi članek »Širjenje Sokolstva, naša nacionalna dolžnost« od br. Majcana, Podlistek prinaša nadaljevanje predavanja br. Spicarja o dramatičnih predstavah v sokolskih društvih ter toplo pisan člančič br. Tičarja umrli s. Plazerjevi iz Rimskih Toplic. Ostali del lista izpolnjujejo vesti iz saveza in žup. Številka ima troje slik.

Sokolsko društvo v Konjicah je ustanovilo lutkovni odsek in se pripravila, da bo že letos prirejalo predstave. Pozdravljamo ta čin in želimo, da bi kmalu zrastle pri vseh sokolskih društvih lutkovni odri. Kakor čujemo, bo kmalu tudi v Zagorjah in Trbovljah sokolski deci v veselje lutkovni oder. Priporočamo pa, da si to nabavijo tudi večja društva kakor Maribor, Celje, Kranj, Jesenice itd. zlasti pa ona, ki imajo na razpolago svoje lastne prostore in so v tem pogledu neodvisna od lastnika najetih prostorov.

Slovaški Sokolstvo v Ameriki je priredilo 4. julija svoj zlet v Binghamptonu, ki se ga je udeležilo preko 700 telovadcev. Sodelovali so tudi češki Sokoli in ruska sokolska zveza v Ameriki. Pri telovadbi je bilo navzočih preko 6000 občinstva.

Na zletu belgijskih gimnastov je zastopal savez SKJ njegov II. podstarešina br. Gjura Paunković. Ob tej priliki je izročil imenovan federaciji krasno darilo, bronastega Sokola-ptico v spomin 50 letnice obstanka organizacije. Istočasno pa je položil tudi lep venec na grob belgijskega neznanega vojak ter na gomilo ustanovitvene zveze belgijskih gimnastov in prvega predsednika mednarodne telovadne zveze N. J. Cuperusa. Na zletu, ki se je vršil od 14. do 18. avgusta v Anversu, so sodelovali po deputaciji tudi češkoslovaški sokolski predstavniki.

Snujmo sokolske stare garde. V vseh večjih sokolskih društvih v Pragi in po drugih krajih na Češkem so nastale tako kar na tiho nove formacije, fako zvane sokolske stare garde. O njihovi nalogi smo že pisali. Vsekarer bi bilo pri nas priporočljivo, ako bi se tudi v naših ljubljanskih društvih osnovali starejši bratje take garde z istim delokrogom kakor v Pragi. Saj imajo naša društva tudi izredno mnogo skrbi in težav pri njihovem razmahu, ki jih upravni organi le težko zmagujejo. Ako pa prevzame del teh bremen stara garda dotičnega društva, se s tem samo pripomore stvari do večjega uspeha.

Ameriška ČOS je bila pozvana k sodelovanju pri velikih vojaških slavnostih v Chicagu v Grantovem studionu. Udeležila se jih je po odposlanstvih in vrstah Srečnje župe, ki ima svoj sedež v Chicagu.

Izpred novomeškega sodišča

Očetomara osumljeni Anton Jakopič. — Pred razpravo o umoru, ki se je izvršil 1. 1923.

Novo mesto, 23. avgusta.

Umora posestnika Ant. Jakopiča, ki je bil iz zasede ustreljen z vojaško puško v noči 23. septembra l. 1929. pred svojo hišo v Prosenku pri Vel. Laščah, je bilo osumljenih več oseb, ki pa je bilo sodno postopanje proti njim ustavljeno. Letos spomladi se je začelo ponovno govoriti o tem umoru. Javno mnenje je pri tem obdobju imelo pokojnikovega starejšega sina Antona. Toda tudi tokrat ni bil sum zadostno utemeljen. Trdovratno pa so se šlo nadalje širile vesti, da je sin Anton kriv očetove smrti. Anton je bil, kakor je »Jutro« že poročalo, pred dnevi aretiran. Aretiranca so privedli v tukajšnje sodne zapore, kjer vodi preiskavo proti njemu okrajni sodnik Viktor Durini.

Kakor čujemo, je višje deželno sodišče v Ljubljani zavrglo ugovor proti obtožnici 28-letnega Slavka Pintarja, ki je obdolžen zavrznega umora posestnika Janca Rajera, izvršenega 1. 1923. v tako zvanem Kovačevem gozdu pri Žabji vasi, tako da je postala obtožnica pravomočna in se bo zato v kratkem vršila sodna razprava.

Rešitev križaljke »Plavač - skakalec«

Vodovarstvo: 3. ar; 4. Disa; 6. osel; 7. Dana; 8. koča; 10. Banat; 11. Ana; 12. Ra; 14. grivar; 15. vr; 17. vonj; 18. dim; 19. ep; 20. rt; 22. vsince; 25. raketa; 26. Po; 28. bajer; 29. Bari; 31. ar; 33. osa; 36. la; 38. sura; 41. sir; 42. Dora; 43. Ares; 44. oda; 46. šala; 47. Radgona; 50. Anjuta; 52. irbis; 53. Eau Claire; 55. Laon; 56. Al; 57. vaščen; 58. Almaden.

Napitje: 1. Dor; 2. brisača; 3. Avala; 4. Podonavje; 5. senator; 8. Kanin; 9. tr; 10. barometer; 13. ar; 14. Gvineja; 16. žir; 18. dika; 21. top; 22. s. r.; 23. vabilo; 24. car; 27. os; 30. ar; 32. Masana; 33. os; 34. Siva; 35. ar; 37. ara; 38. Saja; 39. Uran; 40. relief; 42. Daniela; 44. Ogri; 45. Do; 46. hrč; 47. rca; 48. Diana; 49. sa; 51. tul; 54. lov; 56. na.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražbe: Pri okrajnem sodišču v Dol. Lendavi 23. septembra ob 9. zemlj. knj. Dolgava, vl. št. 62. Cenilna vrednost 7000 Din, najmanjši ponudek 4666 Din 70 p. — Pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici, 24. oktobra ob 10., zemlj. knj. Sv. Duh, vl. št. 25 (po polovici). Cenilna vrednost 19.570 Din 50 p; najmanjši ponudek 13.047 Din 6 p. — Pri okrajnem sodišču v Novem mestu, 6. oktobra ob 9., zemlj. knj. Vinja vas, vl. št. 240, 48, 489 in zemlj. knj. Cerovec, vl. št. 622. Cenilna vrednost 18.605 Din 25 p; najmanjši ponudek 12.403 Din 50 p. — Pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici, 24. oktobra ob 10., zemlj. knj. Kalše, vl. št. 34 in 46 (po polovici). Cenilna vrednost celega posestva (2 hiši, gosp. poslopje, zemljišče), 78.314 Din 75 p, polovica 39.157 Din 38 p, pritlikine 10.900 Din; najmanjši ponudek 26.104 Din 92 p.

Vpisi v zadrugi register: Strojna zadruga za Pevno in okolico, r. z. z. o. z. Obratni predmet: nabava kmetijskih strojev in posojanje udom. — Jugoslovenska selekcijska zadruga za sivorjavo alpske govede v Ljubljani, r. z. z. o. z., poslovna v Mariboru. Družba temelji na združni pogodbi z dne 2. junija 1930. Obratni predmet: dviganje in pospeševanje reje sivorjave alpskega goveda. — Agrarna zadruga v Hajdini, r. z. z. n. z. se je po sklepu občnega zbora z dne 8. junija 1930 razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji: Ogrizek Simon, posestnik v Sp. Hajdini, Šostarič Simon, posestnik v Zg. Hajdini, Neubauer Ljudevit, posestnik v Zg. Hajdini, Toplak Franc, posestnik v Sp. Hajdini, vsi dosednji člani načelstva.

Vpisi v trgovski register: »Avtopromet Zbačnik«, d. z. o. z., Rob pri Turjaku. Predmet podjetja je prevažanje potnikov in priljage z avtobusi in drugimi motornimi vozili. Osnovna glavnica 40.000 Din je v celoti vplačana. Poslovodje družbe so: Zbačnik Ignac, Cimperman Karol, Jamnik Jože in Peterlin Ludvik. Družbo zastopajo in podpisujejo kolektivno po trije poslovodje: — Uran Franc, trgovina s kurivom, Ljubljana, Glince. Imetnik: Uran Franc, trgovec v Ljubljani, Glince — Tržaška cesta 24, p. Vič.

Spremembe v trgovskem registru: A. Senčar in sin, trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki, eksport jaje na debelo in drobno v Ptuj: Izstopil je družabnik Senčar Alojzij in je sam imetnik Senčar Milko, ki sam podpisuje za firmo. — Ljubljanska gradbena družba z o. z. v Ljubljani: Po sklepu občnega zbora z dne 27. junija 1930, se je spremenil drugi odstavek točke 5. pogodbe z dne 17. februarja 1930. Izbrise se poslovodja Ravnikar Franc, vpise pa poslovodja Kavka Karel, tesarski mojster v Domžalah št. 80. — Lovro Petovar, trgovina z mešanim blagom, Ivanjkevi pri Ormožu: Prokura se je podelila Lovru Petovaru, posestniku v Ivanjkevi. — Josip Reich, Ljubljana: vpiseta se kolektivna prokurista Reich Antonija in Reich Leo, oba v Ljubljani. — Tiskarski in litografski zavod, knjigovodnja in založništvo J. Blaznikovi nasledniki, delniška družba v Ljubljani, se glasi odsej: I. Blaznika nasl., univerzitetna tiskarna, litografija in kartonaja. Izbrisejo se upravni svetniki Rožanc Mihael, Poklukar Aleksander in Vehar Ivan, vpisajo pa upravni svetniki Ravnikar Jože, veletrgovec v Ljubljani, Sekula Jože, poslovodja trdnice Feliks Urbanc v Ljubljani in Spende Anton, ravnatelj v p. v Ljubljani. — Besedilo firme J. Hutter & drug, tekstilna tvornica v Mariboru se glasi odsej: J. Hutter & drug, domača tvornica klovov in silkov in tvornica hlačevine v

Na vročih tleh pod južnim solncem

Zapiski in spomini s potovanja po Egiptu

Čas v Kairu nama je potekel prehitro, zato sva se morala s prijateljem Tavzesom požuriti, da si ogledava še one »zadeve«, ki so za kulturnega človeka neobhodno in neizogibno potrebne. Kajti življenje ne obstoji v samih brasserijah, varietejih, skatingringih in še drugih vabljivih lokalih. Pa sva jo ubrala v egiptski muzej. Ves dnevni direndaj in nočno vrvenje in hlepenje

Avtor naših člankov
g. prof. Adolf Lapajne

ti na mah izgine in kri ti nekoliko oledeni pred temi tisočletnimi spomeniki, ki te gledajo nemo in svareče. Kipi starih faraonov, zakonskih parov, svečnikov in drugih stoji v nepregledni vrsti, preden prideš do najlepšega, — do Tutankamnovih izkopov. To bogastvo v zlatu in slogu te čudovito presune. Nehote se v duhu preseliš nazaj v davne veke. Da so stvarce res dragocene, je dokaz, da pred vsako vitrino stoji stražnik, ki budno pazi, da vsaj v kraljevem muzeju ne okradejo pokoj-

Drugi dan sva se Bojanom z nekaj pletenicami (dar Mirka Poča) ob ganljivem petju: »Oja, zdaj gremo!« poslovala od Kaira in naših ljubkih prijateljev. Ej da, slovenska kri nikoli ne fal, vsaj v tujini ne! Težko mi je bilo pri srcu... Pred dolgimi leti sem se že vozil tod. Kje so tisti časi!... Bojan me je potresel in me zdrnil iz lepega sna. Vlak je vozil skozi puščavni veter in v par minutah smo imeli v vagonu za prst debelo plast prahu in peska, ki se je čudovito utihotali skozi zaprte žaluzije in vrata. Robec na glavo! Neznosno! Hvala Bogu, da je ta dobrota trajala komaj četrtr ure, ker bi nas drugače gladko zadušila. Pol ubita sva malo zadremala pa od časa do časa pogledala na uro... Kako dolgo še?... Naposled vendar: Luksor! Bila sva menda poslednja evropska gosta. Vse je pred vročino in bližajočimi se nemiri pobegnilo v Evropo ali vsaj v Aleksandrijo, tako vsi konzulati, kakor tudi osebe velike švicarsko-egiptske hotelske družbe »Hedra«, ki zaposluje svoje ljudi poleti v Švici, pozimi pa v Egiptu. Dobila sva sobico v malem, edino še odprtem hotelu »De famille«, čigar lastnik je Kopt. Ni bilo slabo... če ne bi bila vročina. Vodo iz Nila daš v porozno »gulo« in če je malo prepiha, se ti voda precej ohladi. Mislim, da Krištof Kolumb ni imel pri odkritju Amerike takega veselja (ko so ga z muziko pozdravili Čehi), kakor midva, ko sva našla tu drugega brata Čeha, pana Strnada. Pozimi je mizar, poleti pa diktator največjega hotela »Winter Palace«. Pa da nismo Slovani tičili? Ta slovanofilični naju je res imenitno pogostil z nekim »rajnlanderjem«, ki ga imajo za nemške zimske goste. Hvala ti, pan Strnad!

Potila sva se in vse pregledala, kar je zanimivega od luksoškega do karnškega templja. Zvečer sva vzela »filuko« in z njo jadrila po Nilu. Dasi je

Memnovih kolosov. Krasne stvari. Vrh vsega so nama Arabci skrivaj ponujali iz širokih rokavov starine ter ce roke in druge dele mumificiranih Egiptčanov. Pozlačeni nohti in fino ohranjeni deli so pričali o veličini pokojnika. Nudili so tudi mumificirane mačke in krokodile. Žal, najina denarnica ni zmogla njihovih zahtev. Bilo pa naju je tudi strah mumificirane črne roke, a še bolj črne policije v Aleksandriji, ki bi naju pri odhodu od reviziji zaradi božjega ropa gotovo obsodila na precejšen čas robije, — in tedaj z bogom dika in Ilirija!

Vse sva si ogledala in fotografirala, toda žeja (pozabila sva bila vzeti provijant) naju je z neodoljivo silo gnala k povratku. Ker sva se bala legarja in kuge, sva šla zopet na »rajnlanderja« k bratu Čehu. Najin program v Luksorju, Karnaku in Tebah je bil s tem končan.

Adijo lepi kraljevski begovi, adijo dragi Strnad in tvoj »rajnlander«. Treba je naprej, da mogoče še kakšno pametno doživiva. Pot zopet neznosna. V Assuanu je opoldne solnce stalo točno nad glavo. Kri se nama je vdirla iz

palnega kostuma. Ali na par korakov od tebe se dogajajo čudovite stvari, ki niso nič v zlahti z moralno. Kaj bi, tak je bil in bo ostal Orient.

Okoli najinega stanovanja krik in vrišč cestnih prodajalcev in tisočertih otrok, ki rastejo tu kakor gobe po dežju. Eden teh prodajalcev je grozovito vpil: »Ruhe!« Pa ga vseeno ni nihče ubogal in miru ni hotelo biti vse do 3. ure, jutraj. Že ob 4. pa so pričeli peti petelini, ki so jih polne vse strehe. Vse to pa še ni nič proti oslu pod oknom. Ko se ta zadira in izpusti svojo ljubavno pesem, — nak, brate, tu prestane vsako spanje! In ti koncerti se ponavljajo jutro za jutrom. Sem iz Indije in vsega vajen in bi se morda privadil tudi tega, ali naposled bi vendar moral iskati tolažbe v kakem arabskem Studencu...

Vrh vsega so še izbruhnili nemiri. Arabci so postali, odkar imajo nekako lastno državo, prepotentni napram Evropecem. Vračujejo milo za drago! Pa ne samo Angležem. Kar nam vsem! Tič! Tovariši Hilbert mi je pravil, da ga je pri slikanju že parkrat pozdravil — kamen. Pa tudi sam sem doživel, da me

Berberska vas Assuan

nosa, zdaj enemu, zdaj drugemu. Koliko je bilo vročine, moj kratki topolmer ni mogel beležiti, bilo pa je vsekakor 60 do 64 stopinj. Človek omahne v popolno apatijo. Zadnja dva Evropeca, ki sva jih še našla, angleška pilota sta takisto že čisto mrtliško obedovala v skro zaplanknem »Grand hotelu«. Zvečer je prišlo malo, malo sapice. Vzela sva zopet »filuko« in objadrala otok »Elefantine«, ter jo potegnili z njo čisto do prvih kataraktov. V hotelu o spanju niti govora, zato še v El Selal, na otok Phile in k ogledu velikega jez-a (Barrage), nato pa z ladjo do Wadi Halfe. Prekoračila sva severni povratnik, videla zopet lepa historična mesta (Abu Simbel), preživela na Nilu par krasnih noči in nadaljevala bi bila s programom vse do Kartuma, da se nama niso zastavili naproti vsi vragovi: vročina, denarnica in bližajoča se revolucija. Kupila sva še nekaj domačih sudanskih del za »spomin«, pa sva jo ubrala po dolgi, trudopolni poti vse do Kaira k našim slovenskim kolonistom, težko čakajočim, če pojdemo spet o polnoči buditi faraone z neprekosljivo: »Hribčki, ponižujte se!«

Povsod govor o bližajočih se nemirih. Po smo vendar napravili še en vesel izlet ter se po presrečnem slovesu nato z Bojanom ekspresno vrnili v Aleksandrijo. Sita sva bila hotelov, zato sva vzela sobo s hrano pri dobri slovenski rodbini Leben, ki stanuje v arabskem delu mesta. In ravno tu sva imela dosti prilike opazovati arabsko življenje čisto od blizu. Posebno jaz sem ga spoznal. Neka Arabka me je z

je pri slikanju v naravi neprijetno zadel kamenit pozdrav. Kaj hitro sem popravljal barve in jo odkuril... Nemiri, pri katerih je obležalo precej mrtvih in nad sto ranjenih, ne bodo Arabcem mnogo v prid. Tako sodim, čeprav sem v svetovni politiki laik ali »lajha«, da poj-

G. Bojan Tavzes

de njih neodvisnost rakom žvižgat.

V Aleksandriji sva z Bojanom obiskala razen patra Adolfa Cadeža še azil sv. Frančiška, ki ga vodijo slovenske nune. Prijazen dom, ki nudi zaščito našim brezposelnim Slovcem. Da se ne izgube v tem obmorskem vele mestu. Tudi na jugoslovensko podmornico sva prišla. Našel sem tam bivšega svojega dijaka poročnika Saksido. On naju je peljal še k nogometni tekmi, ki se je vršila med našimi čvrstimi mornarji in izbornim egiptskim moštvo »Recreation«. Sem dober »druker« — pa ni nič pomagalo: naši so častno podlegli z 2:0 (2:0). Igrali so požrtvovalno pri neznosni vročini, da zaslužijo vso pohvalo.

Ker je denar čudovito kopen, sva se midva faraonska popotnika odločila, da se odpeljava s »Heluanom«, ladjo tržaškega Lloyda, domov. Tretjič sem se poslovil od Egipta. Pravijo: kdor pije vodo iz Nila, se bo gotovo zopet vrnil. Jaz že ne več.

Na ladiji polno ljudi: eni beže pred vročino, drugi pred revolucijo. Bilo je tudi vse precej Slovenk, hitečih domov na počitnice. V celoti pestra in prijetna družba. Ob obilni hrani in pijači smo uživali slušajoč koncerte in se zabavali pri kinematografskih predstavah. Tri dni trajajoči dolge far niente je minil kakor v enem dnevu. V Trstu je naju dva pričakoval moj stric, v Logatcu pa idrijski žlikrofi in tako pogrešani čvček, ki ga nam v domovini ne bo nikoli zmanjkalo. Veselo so zazveneli kozarci ob radostnem svidenju.

Prof. Adolf Lapajne.

Tempelj v Karnaku

Muho-
lovec
AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo
posname!! Torej
zahtevajte izrecno
„Aeroxon“

Današnja kmetijska kriza

Pod tem naslovom smo o tem prečnem vprašanju tudi v zadnjem »Kmetovalcu« čitali nekaj besed. Iz članka funkcionarja Kmetijske družbe izprevidim, da mu je med drugim dal pobude moj članek v »Jutru« od 27. julija t. l. Škoda pa, da pisec že v začetku zakrivilja insinuacije ter se neupravičeno postavlja v pozav avtoritativnega odločevalca. Pisec opisuje v 5 stolpih krizo, besedi za njeno omiljenje pa posveti samo 27 vrstic, v katerih iznaša 6 nasvetov modernih znanstvenikov.

Za agrarno krizo ugotavlja, da je svetovna. Toda zato kriza za nas še ni končana. Rodila je najhujšo konkurenco. Iz te bodo izšli z uspehom samo tisti, ki so na njo pripravljeni ali se vsaj pripravljajo, tepeni pa bodo oni, ki bi prekrizali roke, češ, saj je kriza svetovna.

Pisec očita kmetovalcem, da so od Kmetijske družbe zahtevali, naj bi ona po primerno visokih cenah pokupila neprodane zaloge, ko so cene najbolj padle. Ne morem verjeti, da bi bili baš to zahtevali, pač pa je bilo ponovnih zahtev, naj bi družba pomagala in posredovala, kar bi bila njena dolžnost. Sklicevanje na to, da se tudi prej ni bavila s takimi posli, ne opravičuje. V novih razmerah bi tudi njeno delovanje moralo kreniti v smer, kakor so jo nove razmere narekivale. A še vedno nič! Pisec trdi tudi, da je naš kmet pri vnovčevanju sadja »zadovoljen že s tem, kar dobi za svoj pridelek, četudi pri tem pobere kupci, prekupci in mešetarji največ dobička.« Niso zadovoljni, a pomagati si ne znajo. Končno pa, četudi bi hoteli biti zadovoljni, pač Kmetijska družba ne bi smela biti s tem zadovoljna in bi jih morala pozivati na pravo pot.

Nadalje obsoja pisec racionalizacijo kmetijstva, za katero sem itak tudi jaz navajal, da se od nje v kmetijstvu ne more zaradi njegove svojevrstne narave pričakovati isto kakor pri industriji. Primerja slabe strani racionalizacije na Danskem in v Nemčiji, kar pa tam po mojem ni racionalizacija, ampak specializacija, kajti racionalizacija je pri gospodarstvu postopek, ki v delovnem procesu omogoča najrazumnejše utemeljeno izrabo prostora, tvarine, časa in delovne sile.

Pri piščevih navedbi prvega njegovih šestih nasvetov, da »je predvsem treba postaviti kmetijski obrat na čim širšo podlago«, ugotavljam, da je pri nas ta nasvet nepotreben, ker je našega obrata podlaga že tako široka, da bi bilo vsako širjenje prej škodljivo kakor koristno. V drugem nasvetu ne najdem prav nobenega nasveta, nego samo ugotovitev, da manjši kmetijski obrati mnogo lažje prenašajo take krize kakor velika posestva. V tretjem nasvetu je le migljaj, naj bi kmet izvedel nekakšno socializacijo na korist svojih poslov. To je nemogoče v današnjih naših razmerah, ko kmet za svoje in družine delo ne dobi iz kmetije niti take mezde, kakršno plačuje svojimi delavcem. V petem nasvetu modernih znanstvenikov navaja, naj bi se razširile tiste kulture, ki dajo manj dela, a več dobička, tiste pa, ki zahtevajo obilo dela, naj se zmanjšajo in bolj skrbno obdelujejo. Toda katere so to? Pisec tega ne pove. Pa tudi kdo drugi pri nas tega ne zmore. Šele raziskavanje konjunktura in gospodarstva (čemur omenjem funkcionar ni naklonjen) bi moglo tu prinesiti jasnost; brez te pa bi izpolnjevanje tega nasveta moglo povzročiti hudo zmedo in škodo. V šestem nasvetu znanstvenikov poudarja potrebo večje varčnosti, ne samo pri kmetovanju, ampak tudi v življenju kmeta, in potrebno, da bi se potrebitne kolikor mogoče krile iz kmetije same. Ne vem, kje je pisec dobil te nasvete, reči pa moram, da mora naš kmet danes pod silo razmer že itak varčevati tako, da ni več ekonomično (vsestranski podkonsum). Pretiravanje samopreskrbe na kmetiji pa bi kmata preveč izločalo iz narodnogospodarske delitve dela, kakor jo je napredujoče gospodarsko življenje ustvarilo in jo še ustvarja, in bi ga sililo v ekstenzivnost in primitivnost ter mu tako prikrajševalo možnost za dobivanje denarja, ki je in mora biti danes glavni cilj kmetijskega obrata.

Temelj vsem prizadevanjem za izboljšanje dobičkanosti našega kmetijskega obrata torej ne more biti podan v onih šestih, bogve kako skupaj znesenih, morda za Nemčijo primernih nasvetih, ampak je ta temelj podan samo v resnično dobičkonosnem, z uspehi raziskavanja konjunktura, s propagando in reklamo podprtem vnovčevanju, o čemer imenovani funkcionar ne izgovori besede. Upam, da bo stremenje za tem, da bi se naše kmetovanje izplačalo, šlo svojo pot naprej — tudi proti odporu tistih, ki so v prvi vrsti dolžni temu vprašanju posvetiti skrb po naravi svoje funkcije. Dipl. agr. A. Jamnik.

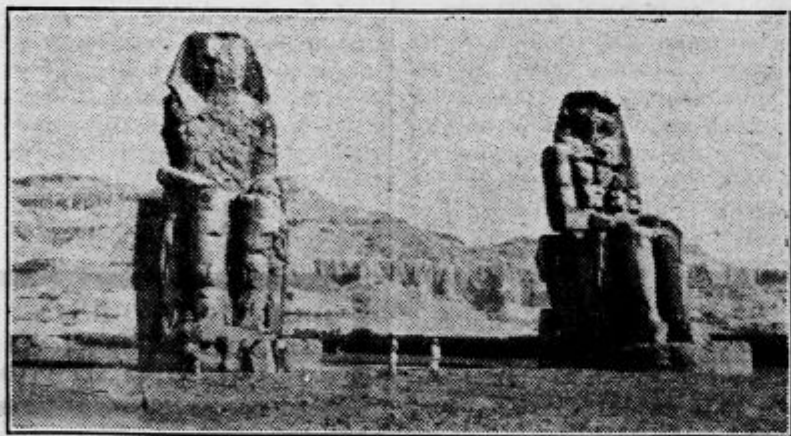
Dolina kraljev
(v bližini Tutankamnov grob)

nega Tutankamna. Dosti je videti, toda omotica, povzročena po vročini in čudnem muzejskem vzduhu, naju je prepodila iz tega, za nas Slovence predpoglednega kraja. Omenim naj le še, da so neustrašeni raziskovalci starin (večinoma Evropejci) postavili v muzeju doprsne kipe, enako raznim dobrotnikom, ki so pripomogli do tega veličanstvenega, »faraonskim časom« posvečenega spomenika.

Pri našem Poču (Hotel Alfons) sva se kmalu pokrepčala in z njegovim nečakom Mirkom (to je tič!) dogovorila za nadaljne pohode. Najprej v Zoo, potem v hladu zvečer izlet na kamelah k piramidam. Večer je bil jasev in krasen, toda program za nas neizvedljiv. Pri večerji (Bog mu daj zdravje, g. Poču!) smo namreč pili izborno črmino, ki nam je pač dala korajžo, a nam je hotela onemogočiti, da bi zlezli na kamele in pojezdili k piramidam. A tovariši Hilbert, naš rojak in že star Egiptčan, je hotel na vsak način tja, da bi splezal na vrh kraljevskega groba. Zaradi slovenske solidarnosti smo se torej namestu kamel rajše sporazumeli za »rombil (avto), ki nas je res privlekel pod te veličastne umetne gore. Vzlic mesečini, tej krasni faraonski razsvetljavi, pa nismo mogli na to čudno, špansko goro. Narobe po Mohamedu smo zatorej zapeli: »Hribčki, ponižujte se!«... Ampak ti faraonski hribčki se nečisto znizati, trdo stoji in bodo vzlic nam in zanamcem še dolgo stali.

umazan, se v njem vedno zrcali krasno orijentalno nebo. Večje ladje (dahabije) z visokimi jadrji drsijo ob ugodnem vremenu proti toku Nila z neverjetno naglico...

Najin vodnik, Arab, življenski filozof, naju je pregovoril za vožnjo z avtom h kraljevskim grobovom. Pogodila sva se za ceno in drugi dan naju je filozof že ob 3. jutraj prebudit iz nemirne spanja. Bila je še tema, a telo naju je bolelo od nočnega premetavanja. Ze-

Memnova kolosa v Tebah

lja, da vidiva Tutankamnov zadnji dom, nama je dala korajžo, še bolj pa kozarček brinovčeka, ki ga nama je izročila pred odhodom v Egipt dobrota Tavzesova mamica za zdravilo proti egiptovskemu legarju, saj ga že v Sloveniji mnogi uporabljajo ne samo proti legarju, marveč proti mnogim drugim, v ta krog spadajočim boleznim.

»Nu, pa smo naložili kozo (ne, stari Ford je bil na dahabijo in odjadrali z njo čez Nil na zapadno stran. Vse v redu, — do izkrcavanja. Tu pa je naša koza zaradi preozkega mostička padla v vodo. Rešili smo jo z združenimi močmi. Imela je malo polomljena rebra, kar pa nas ni motilo, saj nas je naposled vendar čez drn in trn potegnili v dolino kraljev. Jutranjo zoro, zarjenje skalnatih gor v njenem svitu je boljše, da si ogledaš sam, ker popisati tega ni mogoče. Grobovi faraonov so čez poletje zaprti. Stalna vojaška straža brani vhod nepoklicanim gostom in roparjem, ki so v teku vekov tolikokrat izropali svete grobove. Midva pa sva vendar vzela par stvari z aparatom na piko in tudi obiskala par zapuščenih grobov. Saj so v ostalem vsi enaki! »Dolga je še pot!« naju je opozoril dobri filozof, isti hip pa predlagal poset »Der el Bahri« (restavrirani samostan), ki leži na drugi strani grebena kraljevih grobov, dalje ogled grobov kraljic, Ramsesovih templjev in

Odlična dama

uporablja najpopolnejša sredstva moderne kozmetike

Leciderma-preparate

ki se izdelujejo pod nadzorstvom zdravnikov in kemikov. — Ti preparati imajo v sebi »lecitine« glavne prvine kožnega tkiva, živčevja in krvnih žil. Obnavljajo kožo, nadalje odpravljajo mozole, solnčne in jetrne pege ter ostale madeže kože.

LECIDERMA-KREMA
LECIDERMA - MILO
LECIDERMA-KREMA

za prsa
so zdravniško kozmetično na znanstveno podlago oprta sredstva za negovanje obraza in prsa.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 283

PIJTE SISACKO MINERALNO
VODO SAMO, Z VINOM, MLE-
KOM IN SADNIMI SOKI!

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Trideset let je pravkar preteklo, odkar poznamo ameriškega vele mojstra F. Marshalla. O priliki svetovne razstave v Parizu, leta 1900, so Francozi priredili velik turnir. Takratni svetovni prvak Dr. Lasker in vsi vodilni mojstri, Pillsbury, Maroczy, Janowski, Schlechter itd. so se ga udeležili. Med novinci je bil komaj 23letni Marshall.

Marshall je v Parizu presenetil ves svet. Porazil je dr. Laskerja v partiji, ki kaže vse glavne lastnosti njegove igre: lokavost, neustrašenost, podjetnost, živahnost, iznajdljivost. Dobil je tretjo nagrado, brez dvoma kolosalen uspeh za prvi nastop.

Vsak velik mojster je v mladosti igral podjetno in živahno. Vsi so bili v mladih letih polni kombinacij. Z dozorevanjem igre so vsi polagoma postali iz taktikov strategij. Marshall je edini ostal, kar je bil, pretepač prve vrste, pripravljen na vsak hazard, napadalec brez primere. Strateg ni bil nikdar.

Marshall je igral po pariškem turnirju povsod. Uspehi njegovi so bili silno neenakomerni. Nešteto krat je čisto propadel. Dvakrat pa se mu je posrečilo dobiti kar prvo nagrado. V Cambridge Springsu, v Ameriki, je leta 1904. prekosil celo Laskerja, ki je ostal za njim na drugem in tretjem mestu. V Nürnbergu je leta 1906. zmagal odlično, čeprav so se udeležili turnirja dr. Tarrasch in Schlechter, Janowski in Cigorin, vrh tega pa še vsa mlada garda, Duras, Spielmann itd. Marshall je bil in bo neoporečljiv.

Med vodilne vele mojstre pa Marshalla ne štejemo in ga vključujemo predvsem zaradi uspeha nikdar nismo šteli. Lasker, Tarrasch in Capablanca so ga v dveh bojih porazili z veliko lahkoto. Njegovi igri manjka težji kaliber. Toda šahovski publiki je Marshall vedno bil silno simpatična in interesantna figura. Njegove partije, posrečene seveda, navdušujejo še vedno široke plasti šahistov.

Marshall kombinira izredno lepo, kar povprečnemu šahistu silno ugaja. Marshall pa je tudi strašno lokav igralec. Njegove pasti, ki jih nastavlja v svojih partijah, so vedno zanimive, včasih čisto infernalne. Za mlajše, neizkušene nasprotnike, je Marshall strup.

Ko sem te dni pregledoval partije pravkar končane šahovske olimpijade, odigrane v Hamburgu, mi je prišla v roke tudi Marshallova partija, kratka, ostrá, ki ne navadno dobro karakterizira nekdanjega ameriškega prvaka. Mislim, da bom ustregel našim šahistom, če danes prinašam to partijo.

Marshall je v Hamburgu zastopal Ameriko. V šestem kolu so Američani zadel na zastopnike Litve. Ti so v svoji četvorici imeli mladega, nadarjenega V. Petrova, ki je moral sestati nasproti staremu ameriškemu lisjaku.

Partija je kratka. Njeno vsebino tvori diabolna past Marshalla, ko jo mora clovek obudovati. Da je mladi, nedolžni partner Marshallov z obema nogama skočil v skrbno izkopano jamo, je naravno. Tudi izkušeni veliki mojstri pazijo pri vsaki potezi na Marshallove zvijače, pa vendar se včasih zataknejo.

Beli: F. Marshall **Črni:** V. Petrov
1. d2—d4 Sg8—f6
2. Sg1—f3 e7—e6
3. c2—c4 Lf8—b4+

Bogoljubov je jako rad na ta način zamenjaval svojega kraljevega lovca. Zadržal leta pa je turnirska praksa začela hoditi druga pota. Lovca sedaj postavljamo raje na e7.

4. Lc1—d2 Dd8—e7
To je Njemčovičeva ideja. Dama krije lovca in stoji vrh tega na e7 odlično.

5. e2—e3 0-0
6. Lf1—d3 d7—d5
Ta prehod v damski gambit najbrž ni dober. Njemčovič je navadno zamenjal lovca b4, igral d7—d6 in c7—c5, razvil drugačnega lovca na b7, drugega skakača pa na d7.

7. 0-0 Sg8—d7
8. Sb1—c3 Lb4×c3

Črni zamenja svojega lovca preporno. Ni vseeno kaj dobi zanj. Vedno je opasno, prepuščati nasprotniku dva lovca. Igralci, ki vedno mislijo na napad, so posebno nevarni, če imajo dva lovca v rokah. Interesantno je, da baš bel lovec na c3 kmalu odločilno poseže v igro.

9. Ld2×c3 b7—b6
10. Ta1—c1 Lc8—b7
11. c4×d5 e6×d5

12. Dd1—b3
Pozitje po 12. potezi belega.

Beli: Kg1, Db3, Tc1, Tf1, Lc3, Ld3, Sf3, a2, b2, d4, e3, f2, g2, h2 (14 figur).
Črni: Kg8, De7, Ta8, Tf8, Lb7, Sd7, Sf6, a7, b6, c7, d5, f7, g7, h7 (14 figur).

Take poteze, kot je dvanajsta poteza belega, je zmožen samo Marshall. Kaj išče dama na b3? Strateško poteza nikakor ni utemeljena. Saj je jasno, da izživa odgovor c7—c5, kar mora prisiliti belega, da se odloči dvema lovca.

Taktično je Marshallova poteza izredno globoka. Marshall hoče izžvati odgovor c7 na c5 takoj. Izmisli si je genialno kombinacijo. Da je ta kombinacija mogoča le, če črni res takoj udari s c7—c5, ga nikakor ne moti. Prepričan je, da bo nasprot-

SISACKA MINERALNA VODA
BO OKREPILA IN OHRANILA
VAŠE ZDRAVJE!

nik nasedel. Skratka, poteza Dd1—b3 nastavlja rafinirano past.

12. ——— c7—c5?
Mlad in neizkušen, jadra Petrov naravnost v pogubo.

13. d4×c5! Sd7×c5
14. Sc3×f6!!

To je bilo pripravljen! Črni ne sme sedaj vzeti dame, ker bi po 14. ... Sc5×b3, 15. Lf6×e7, Sb3×c1, 16. Tf1×c1 obdržal samo trdnjavo za dve lahki figuri. Črni pa tudi ne sme vzeti lovca z damo, ker bi po 14. ... De7×f6, 15. Te1×c5, b6×c5, 16. Db3×b7 zašel v iste težave. Ostane mu le še usodna oslabeitev kraljevega krila, ki jo Marshall virtuozno izkoristi.

14. ——— g7×f6
15. Db3—b4!

Marshall seveda lovca na d3 ne pusti zamenjati. Beli grozi sedaj 16. Db4—g4+, Kg8—h8, 17. Te1×c5!, b6×c5, 18. Dg4—f5! Protiv tej grožnji je črni brez obrambe.

15. ——— Kg8—h8
Ne pomaga nič!

16. Te1×c5!!

Odloči takoj. Na 16. ... b6×c5 ali pa 16. ... De7×c5 igra bel Db4—h4 in grozi mat. Črni se zato vda. Pristna Marshallova partija!

Bogoljubov mi je pisal, da bi rad obiskal Jugoslavijo. Mogoče se bo našel v Mariboru aranžer turneje velikega ruskega mojstra. Rad bom igral z njim, če bo program to zahteval.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Nedelja, 24. avgusta.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10.20: Predavanje o čebelarstvu. — 11. Koncert radio-orkestra. — 15: Plošče. — 15.30: Samospevi g. Držaja v originalu in na ploščah. — 16.30: Godba na harmoniko. — 20: G. Gostič poje »Slagerje« in narodne pesmi. — 21: Prenos z Bleda. — 22: Nap. časa in poročila. — 22.15: G. Bučar poje »Slagerje«.

Ponedeljek, 25. avgusta.

LJUBLJANA 12.30: Plošče. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. 18.30: Koncert citraškega terca »Vesna«. — 19.30: Predavanje o zavarovanju. — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-kvarteta. — 19.30: Večerni koncert. — 20.30: Narodne pesmi s kitaro. — 21.30: K. avirski koncert. — 22.30: Napoved časa in poročila. — 22.45: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert.

STONE POLJŠAK

Liubliana. Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

20.35: Koncertni večer. — PRAGA 17: Prenos koncerta iz Bratislave. — 19.35: Orkestralni koncert. — 21: Koncert iz Bratislave. — 22.15: Godba za ples. — BRNO 17: Koncert iz Bratislave. — 19.35: Prenos iz Prage. — 22.15: Lahka glasba. — VARŠAVA 18: Lahka godba orkestra. — 20.15: Violin. koncert. — 21: Koncert orkestra. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 19: Koncert orkestra: Avstrijski skladatelji. — 17.15: Mladinski program. — 20.05: Koncert veselih pesmi. — 20.35: Uvertura in predigre Wagnerjevih dram. — Koncert orkestra: iz modernih oper in zvočnih filmov. BERLIN 19: Nietzschejeve pesmi. — 20: Plesni večer. — Lahka godba orkestra. — FRANKFURT 19.30: Lahka godba orkestra. — 22: Nietzschejeva proslava. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert godalnega kvarteta. — 20: Humor v glasbi. — Odlomki iz Wagnerjevih oper (plošče). — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurt. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert ciganske kapele. — 19.20: Plošče. — 21: Klavirski koncert. — Lahka godba orkestra. — 23.15: Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21.02: Zabaven program.

Torek, 26. avgusta.

LJUBLJANA 12.30: Plošče. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.15: Poročila iz dnevnika. — 18.30: G. Rakuša igra na harmoniko. — 19.30: Zabaveno življenje (g. Lipah). — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Nap. časa in poročila. — 22.15: Prenos z Bleda.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 19.30: Narodna glasba. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Poročila. — 22.15: Koncert radio-kvarteta. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20: Pevski večer. — 22.10: Prenos tonifilmske glasbe. — PRAGA 17: Dopoldanski koncert. — 19.35: Orkestralni koncert. — 20.30: Pesmi. — 21: Koncert na violi. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.15: Plesna godba iz Bratislave. — BRNO 17: Koncert iz Prage. — 21: Zabaven program iz Moravske Ostrave. — 22.15: Godba za ples. — VARŠAVA 18: Koncert orkestra in solistov. — 20: Pucinijska opera »Madame Butterfly« na ploščah. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.15: Lahka godba orkestra. — 20.05: Violinski koncert. — 21.05: Popularne pesmi za mešan zbor. — 21.45: Večerni koncert orkestra. — BERLIN 19: Zborovski koncert. — 20: Operetni večer. — FRANKFURT 19.30: Pesmi: Hugona Wolfa. — 20: Prenos opere iz Berlina. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Ljudstvo muzicira. — 21: Koncert solistov. — STUTTGART 19.30: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 20: Prenos opere iz Berlina. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.35: Koncert orkestra. — 19.15: Koncert ciganske kapele. — 20.20: Večer humorja. — 20.30: Koncert pevskega zbora. — Jazz-band. — RIM 17.30: Mesan glasbeni program. — 21.02: Vokalen in instrumentalni koncert.

AKO CENITE SVOJE ZDRAVJE,
TEDAJ PIJTE SAMO SISACKO
MINERALNO VODO! 11325

Kino

Nezadovoljni filmski zvezdniki

Staro in obče znano je dejstvo, da si človeško srce vedno kaj želi, tudi takrat, ko ljudje menijo, da je kdo popolnoma zadovoljen. Ko pa človeka vsled sreče zavdajo vsi znanci, takrat je običajno resnica, da dotični človek le ni popolnoma zadovoljen s svojimi uspehi. Ljudje si pač želimo vedno več kot smo dosegli. Isto je pri filmskih zvezdnikih. Takrat ko stoje na vrhuncu svoje slave, ko jih obožujejo tisoči, takrat navadno težijo in si žele povsem druge vloge kot pa one, v katerih so postali slavni. Kdo izmed nas ne pozna stare Chaplinove želje igrati Hamleta? Veliki ljubavnik si žele navadno karakterne vloge, igralka, katere so dosegle svoje uspehe v veselih vlogah mladih navihank, si želi vloge lepših zapeljivk itd.

Greta Garbo je že opetovano izrazila željo igrati naslovno vlogo v Oskar Wildejevi drami »Saloma«. Stoji na stališču, da more dober igralec predstavljati vsako vlogo, samo če leži v mejah njegovega doumevanja in fantazije. Norma Shearer želi že od svoje mladosti igrati glavno vlogo Eve v »Stric Tomovi kočiji« toda na njeno veliko žalost je dobila to vlogo čisto druga igralka. Lon Chaney, človek misterioznih vlog hrepeni za glavno vlogo »Septimusa« iz istoimenega romana William Locheja. Ta vloga bi ga po njegovi lastni izjavi najbolj zanimala, toda on je za svojo osebo

prepričan, da bi režiser dal to vlogo čisto gotovo drugemu igralcu, če bi se roman filmal. Tudi Nils Asther s svojimi dosežki vlogami velikih ljubavnikov ni zadovoljen, temveč bi želel igrati karakterne vloge ali pa vloge intrigantov. Edini filmski igralec, ki je s svojimi dosežanimi vlogami zadovoljen, je Ramon Novarro. Igral je vendar glavno vlogo v »Ben Hurju«. Še prej, predno pa je dobil to vlogo je vedno sanjal o vlogi vojvode mantovskega iz »Rigoleta«. Nu, in sedaj se mu je celo ta želja delno izpolnila. Dobil je veliko vlogo v zvočnem filmu »Seviljski brivci« in v tem filmu poje arijo iz »Rigoleta« — »Zemlja le vara nas«. Od vseh slavni »nezadovoljčev« je tedaj on edini, ki je s svojo filmsko karijero še najbolj zadovoljen in srečen.

Zabava, ki se bogato izplača

Vsak filmski igralec in režiser ima v svojem prostem času priliko baviti se s tako rekoji, ki ga veseli. Tako se je slovi režiser Cecil B. de Mille odločil pred nekaj leti urediti svojo krasno farmo »Paradise« v odgajališče fazanov. Poprej se je sicer bavil s perutinstvom, ko pa je videl, da je odganjanje redkih ptic mnogo bolj zanimivo, je naročil 500 fazanov. Danes šteje njegova farma več kot 4000 redkih ptic. Začel jih je prodajati raznim lovcem za naseljevanje lovišč s pticami te vrste. Nedavno je svojo farmo obogatil s kitajskimi pavji, ibisi iz Egipta in najrazličnejših eksotičnih krajev. »Niti od daleč nisem stulil«, je rekel ob neki priliki, »da se te vrste delo tako bogato izplača in prav čudim se, da se v Ameriki ne najdejo ljudje, ki bi se bavili s tem poslom.«

Kmetijski vestnik

Pridobivanje olja iz solnčnic

Sel sem mimo živilske trgovine v Ljubljani in sem videl v izloži velike karte z napisom: Olio Sasso Italia, zraven pa listek: 36 Din kg. In kar nisem verjel svojim očem. Naša Dalmacija in Južna Srbija sta polna olja, da skoro ne vem, kam z oljem, naša trgovina pa uvaža iz inozemstva drago jedilno olje. Gotovo ima trgovina tudi odjemalce za to tuje olje, sicer bi ga ne uvažala. Povprašal sem pri odjemalcih, zakaj kupujejo tako drago italijansko olje, pa so mi rekli eni, da si ga pač lahko privoščijo, ker imajo denar, drugi so rekli, da ne prenesajo našega bučnega ali tudi domačega olivnega olja, a tretji so izjavili prav odkrito, da bi ta kož pustili tuje olje, če bi imeli dober domači izdelek. Vem tudi, da uživajo ljudje po deželi sicer navidežno ceno, a večina nima slabo, večkrat žarko olje iz bombazevnega semena, izvoženo iz Amerike.

Pa sem se spomnil, da pravkar cvetijo po vsej Savinjski dolini rumene velikooke solnčnice, ki dajejo monotonim hmeljiščem živahnost, prebivalstvu pa obilo najboljše ga tenko tekočega, lahko prebavljivega olja.

Rusija goji zadnjih dvajset let solnčnice na 4 milijonih hektarjih (to je na 3 odst. obdelane zemlje) in se poča več državnih poskusnih postaj z oplemenitenjem in zboljšanjem te prekoristne rastline. Pri nas je zgodovina solnčnice še prav kratka. Pred vojno so sejal gospodinjstva in tam po vrtovih in ob robovih zeljnikov po par solnčnih rastlin za priboljšek h kokoši piči. Ko je bila med vojno trda za masti in olja, se je oprijel napreden veleposelstnik te oljne rastline ter jo pričel gojiti v večjem obsegu. Sosedje so videli koristno novost in tako se je solnčnica hitro razširila po vsej dolini. Težava pa je bila v tem, ker niso znali luščiti zrnja iz cvečič. Večina je luščila seme s konjskimi čelji (strigli), kar je bilo prav zamudno. Seme ima tudi trdo luščino, ki jo je treba streti, da pridemo do oljnatega jedrca. Ruski ujetniki so naučili naše ljudi s pal-

DOBRA GOSPODINJA SERVIRA
SVOJIM GOSTOM SISACKO
MINERALNO VODO! 11325

metrov višje.

Stari gospod je najprej pobledel od besnosti, potem pa od groze: »Norcu sem pal v roke!« je zakričal ves prestrašen.

»O, narobe!« je odvrnil gospod Lipski in si odpel umetno brado. »Še nihče na tem svetu se ni tako mirno pripeljal na svoj cilj, kakor se boste vi!«

»To ste vi, gospod Lipski!« je zajecel stari gospod.

»Da, jaz sem! Videti ste dokaj presenečeni! Nu, imeli boste priliko, da doživite še kako drugo presenečenje! In spet se je vzdignilo letalo za nekaj sto metrov višje.

»Gospod!« je vzkliknil »kralj klobase in mrzel pot mu je stopil na čelo. »Svetujem vam, da pogledate dol, zakaj zdaj se bo treba posloviiti od tega sveta. Nu, zdaj sva 8000 metrov nad mestom; če zdaj ustavim motor, ne bo ostalo od naju drugega kakor dva krvava madeža. Težko je živeti, če ljubite dekle, katerega si ne morete osvojiti zaradi njenega očeta. Zato sem sklenil, da umrem. A umrli boste tudi vi, ki ste krivi moje smrti!«

»Za Boga, usmilit se starega, nedolžnega moža!« je z drhtečim glasom zaklical »kralj klobase«.

»Gospod, vi se mene tudi niste usmili! Morda vas zanima: prav ta trenutek ava dosegla višino devet tisoč metrov!«

»O iztepatvi zrnje, tako da je bila ta težaava odstranjena. Luščenje semen s okrbeli mlinci, ki so luščili jedrca iz luščin med primerno privzgojenimi mlinskimi kamni, kar je bilo zamudno in drago delo. Pa je pogrnula bistra glava — več ljudi si svoji to pametno zamisel — nov način luščenja oljnih jedrc. Zrelo žitne mlatilnice, oziroma njegovi zobje se povsem stisnejo! Mlatilnico počeneš v hiter tek, delavec pa meče vanjo solnčnično zrnje. Ze prvič se izlušči večina zrnja. Z večernico izvetramo pleve od jedrc, celo seme se pa izmed njih izčrpa na rešetah. Tako se na prav hiter in cenen način pripravi seme solnčnic za stiskalnico olja.

Gojitev solnčnic sama je tudi kaj enostavna. Za zemljo ni izbirljiva in uspeva dobro tudi v suhih letih na peščeninah. Zemljo zanjo pripravimo najboljšo, če pognojimo v jeseni prahu in jo pustimo čez zimo v sirovih brazdah. Na pomlad, ko se zemlja dovolj osuši, pobramo prahu in nasadimo že v začetku aprila solnčnice, ker jim slana ne škoduje. Praha nam znatno pomnoži pridelek; če potrosimo pred vlaklo pepela, nam je solnčnica zanj prav hvaležna. Seme nasadimo v vrste po 50 cm navsaksebi, v vrsti sami pa po 30 cm narazen po dvoje semen. Za seme je najboljša belorjava sorta; najslabše so bele. Ko so rastline par cm visoke, jih okopljemo z roko ali s kultivatorjem ter pustimo v vsakem šopu po eno samo rastlino. Po potrebi okopljemo solnčnice še enkrat ali dvakrat ter prisujemo malo zemlje vrstam. Če poganjajo izra peres izrastki, jih poročemo, da se čim bolj razvije vrhnji cvet. Zgodaj sajeme solnčnice dozoriijo v začetku septembra. Zor spoznamo na olivnourumeni barvi plodišča, ki je prej zeleno. Plodišča poročemo in pustimo na skednjih nekaj dni, da ovenejo, potem pa iztepmo s pol metra dolgimi palicami seme. Iztepeno seme posušimo ali na ruham na solncu v par dneh kakor na. pr. proso ali pa na podstrešnih tleh, kjer jih imajo. Ko smo izluščili na mlatilnici jedrca, jih shranimo na suhem kraju v vrečah. Paziti pa moramo, da nam ne oprhnejo ali oplenijo, kar da olju slab okus.

Za iziskavanje olja imamo v Sloveniji več tovarn, na primer tovarno g. Lenka v št. Petru v Savinjski dolini, potem tovarno v Framu. Mimo teh je nekaj manjših podjetij. Za iziskavanje se plača 2 in pol Din od litra. Tropine, ki ostanejo pri iztiskavanju, so izvrstno krmilo. Perje solnčnic je dobra kрма za svinje, stebila pa so dober podnet za peč; njih pepel vsebuje do 40 odst. kalijevega oksida in je izvrstno gnojilo.

Solnčnično olje je zlatorumene barve, brez duha in lahkodekora. Zaradi obilnega vsega vitaminov in izredno lahke prebavnosti ga zdravniki priporočajo bolehnim ljudem, posebno na želodcu bolnim, ki ne prenesajo drugega olja ali masti sploh.

Napisal sem te vrste o solnčnici zato, da vidijo kmetje, delavci in tudi razvajenasta usta meščanov, da nam lahko rodi naša zemlja tudi obilico olja, boljšeja in cenejšega od tujega. Z gojenjem solnčnic prav lahko odpade vsak uvoz olja v Slovenijo in ostane ves za olje tujcem izdani denar, ki gre v težke tisočake, doma in pomaga tako k ublaženju krize našega kmetijstva.

Ko sem imel članek že gotov, mi je rekel kmet v pomenku, da se kar ne izplača pridelovati olja doma, ko dobiš že za 14 dinarjev liter laškega olja (namreč bombazevega). Pa sem mu odgovoril: Sosed! Ali se ti mar izplačajo ostale panoge kmetijstva? Če ni dohodkov, stediš z izdatki! Za vsakega kovača je škoda, če mora od hiše. Solnčnice obdelaj z drugimi poljskimi prideletki in dobiš na jesen za svoj trud najboljši in najlahtnejši pridelek svoje rodne grude, v katerem je vsa moč in zdravje kakor v materinem mleku. Kakor ni kravje mleko prikladno za dojenčke, tako tudi v tujem olju ni za naš narod moči in ne zdravja.

K izvajanjem gornjega članka naj samo pripomnim, da je bilo pridobivanje olja iz solnčnic v navadi po nekaterih krajih Štajerske že pred vojno. Tudi v Savinjski dolini so številni kmetje že pred vojno poznali solnčnično olje, ki je bilo rado žarko, ker niso pravilno ravnali s semenjem. Ko pa so začeli bolj paziti na zrnje in ga pravilno sušili, je bilo olje iz solnčnic prav okusno.

Letalski taksi št. 5599

Gospod Lipski je sedel dne 3. avgusta 1960. v restavraciji zrakovolova »Zephirja« in večerjal.

»To je moja zadnja večerja!« si je mislil, med tem ko je natakak pogrnjal mizo. »Sicer bi lahko še mesec dni izkoriščal svoj kredit, vendar ni upanja, da izvršim kredo, načrte. Dekle me ljubi, a kaj, ko njen stari gospod noče slišati besedice o tem!«

Ko je prinesel natakak prikuho na mizo, je gospod Lipski globoko vzdihnil in po glavi mu je šinila misel: »Ako hočem umreti kot gentleman, tedaj moram izvršiti samomor!«

Med žalostnimi mislimi je pospravil penko, prikuho, sadje in močnato jelo, in ko je prinesel natakak račun, je dejal: »Zan, pripišite to k ostalemu!«

Nato je vzel klobuk in palico ter stopil iz restavracije pod zvezdnato nebo. Zagledal se je v zvezde in vzdihnil. Potem je nekaj časa opazoval živahni promet vlemesta in spet globoko vzdihnil. Treba bo vzeti slovo. Zbogom svet, zbogom ljubljeno dekle!

Počasi je nameril korake proti trgu, kjer je bilo postajališče letalskih taksijev. Piloti so ga vsi dobro poznali.

»Izvolite letalo?« so vprašali nekateri in se spoštljivo priklonili.

Gospod Lipski je odkimal. Bil je na-

potu k Nelini hiši, da bi se poslednjič ozrl na njeno okna. Hiša je bila dokaj impozantna. Stari gospod je bil v mestu znan pod imenom »kralj klobase«, ker je imel več tvornic za mesne izdelke. Delale so brez prestanka in vsak dan izgotovile dve sto štirideset kilometrov klobase.

Med tem, ko je stal gospod Lipski na cesti in strmel v Nelino okna, ga je nekdo pozdravil. Bila je Nelina spletčnica.

»A, vi ste, Micika! Kam pa, kam?« »Bila sem na trgu in naročila letalski taksi. Naše letalo je gospodična pokvarila.«

Gospod Lipski se je nenadoma zdrznil.

»Kateri taksi ste naročili?«

»Številko 5599. Takoj za vogalom stoji.«

»Pozdravite gospodično!« je šepnil gospod Lipski in odhitel na trg.

Nekesa se je bil domislil. Stopil je k pilotu letala 5599 in ga udaril po ramu, rekoč, da želi na samem govoriti z njim.

»S čim vam lahko ustrežem, gospod?«

»Storiti mi morate uslugo!«

»Prosim, prosim, gospod!«

»Jutri boste peljali gospoda Vollbrehta — tako zvanega »kralja klobase«, v njegovo tvornico, kaj ne?«

»Da, ob osemih zjutraj ga moram ča-

kati pred hišo!«

»Namestu vas bom čakal jaz.«

»Ali ga boste vi peljali?«

»Da, vozil bom namestu vas.« je rekel gospod Lipski. »Gre namreč za nek stavo. Gotovo vam je znano, da želimo postati zet »kralja klobase«; rad bi mu pokazal, da se znam tudi v praktičnem življenju udejstvovati. Da imam letalski izpit, vam je gotovo znano. Nu, ali vam je prav?«

Pri obiralcih in sušačih hmelja

Vtisi iz Savinjske doline

Poznate Savinjsko dolino, ki jo tesni okrog in okrog podkev hribovja, ob glavnih cestah pa stojijo na meji, kakor prednje straže zamišljeno Vransko, flosarski Letuš in starodavno Celje. Seveda jo poznate v tihi pomladni zamišljenosti, ko vsa duhti po svežih brazdah. Poznate jo v pokojnosti zimskih dni, ko stojijo kopice hmeljev kakor šotori krivonogih Tartarov, čakajočih na bojni pohod. Ne poznate pa je ob njeni veliki nedelji, ko diha v poznem poletju iz polnih prsi in poje visoko pesem rodovitnosti in dela.

Mrzlično razpoloženje je zajelo dolino. Vse hiti brez besed, kakor da je za njimi povodenj. Vsa dolina je kakor mravljišče, ki si vanj vrgel kamenček. Gostilne so prazne, vlakci brez potnikov, kakor da vozijo le za poskušajo. Hmeljniki, ki so samevali vse leto kakor zapušteni angleški parki, so kar čez noč oživeli.

Smonov oča je bil pripeljal v nedeljo poln voz obiralcev, da so se šibile lotre halplatarja. Vkvartiral je bil fante na parno, dekleta pa v prostorno izbo nad hlevom in jih vse priporočil mami za tečno večerjo.

Sam pa je krenil v hmeljnik. Na ozarjah je videl, da gre zelenje hmeljnega cvetja za spoznanje v rumeno in je sklenil: »Bo!« Pa jo je še vendar mahnil med vrstami, prijel tu in tam dehteči cvet in ga stisnil nalahko med palcem in kazalcem, da je zašumelo gosto perje. »Bo!« Na drugih ozarjah je odtrgal dišeči cvet in ga precepil kakor sočno češpljo na dvojce. Nos se je približal zlatemu, opojno dišečemu prahu, ki ga je cvet poln, kakor pridna čebela na večer. Tako duhajo mestne gospodinje dehteč puder in jim žarijo lica pri razkošni misli na nova poznanstva. Tudi Smonovemu očetu so zapele oči ob prijetnem vonju: »Bo!«

O večni luči je plulo nad dolino na stotine pesmi, ki so se sekale, prelivali in zlivale v prazniško himno. Čim bolj so se vžigale zvezde, tembolj so ugašale pesmi, saj jutraj se bo začelo na vse zgodaj obiranje.

O prvem svitu so zapele žlice ob velikih skladah zajtrka, tečne prežganice. Hlapec Francuh je zadel na romo dolgega mačka.

Nič ga nisem včeraj, pa vendar me tlači težek maček, toži šegavi Francuh. Maček je namreč zvod za podiranje hmeljskih drogov.

»Križe na ramo!« komandira hlapec. »Pa ste za en križ pribrale od sinoči,« draži Francuh obiralce, ko dajejo na rame križe, ki jih postavijo pod droge, da jih oberejo cvetja.

In že padajo hmeljski gozdovi. Po dva obiralca stopita k eni hmeljevki in pričneta trgati hmeljevo cvetje v košaro, pripasano pred se. Ročno hitijo roke, saj je delo akordno po 1.50 Din za mernik. Polne košare izsijajo v vreče, ki rastejo in se redijo, da ležijo v par urah kakor pitani prasci med vrstami.

Ob devetih se pripelje oča Smon s Pramo, na vozu štirioglate koše. Toč-

no presodi z očesom, koliko so že obrali in koliko je v vrečah ter sklene: »Koma polovica ga bo proti lansnemu. Za šenk ga bo dovolil!« — Na glas pa ukaže: »Merit!«

Francuh je pogrnil plahto na ledino in vrgel nanjo pleten mernik. Trebušne vreče se cijazijo počasi proti vozu. Francuh nasilje zeleno cvetje v mernik, budne oči obiralcev pa pazijo vestno, da ne leti sad njihovega truda preko mernika. Oča Smon deli bolete (liste), potrdila za nabrano blago, na katerih se blišči napisi:

Martin Smon,
posestnik
St. Peter v Sav. dolini

To so priznanice, veljavne za čas obiranja, vnovčljive donosilcu, (če ni kakih pomislekov). Izdaja jih vsak hmeljar v treh velikostih in navadno treh barvah za 1 mernik, 5 in deset mernikov. Letošnji kurz bolete je stabiliziran na 1.50 odnosno 2 Din (brez hrane). V robčev vogel zaveže vsak obiralec prežete bolete in vtakne robec v nedrje. Ves dan hitijo roke v solnčni pripeki, da namolžejo 15 mernikov od zore do mraka. Malo je zgovora, malo pesmi, ker kadar dela jezik, poslušajo tudi roke. Za pesmi so ure večernega mraka.

Na široka pleča naloži oča Smon pred sušilnico koš poln zelenega hmelja in ga dvigne z dvigalom visoko gori pod krov sušilnice. Sušilnica je kakor tovarna: Osem metrov visok prostor, spodaj tečejo od železnega kurjača debele železne cevi križem nad tlemi, na vrhu v presledkih tri četrta metra troje gibljivih železnih mrežastih les. Na vrhovo razgrne oče Smon zeleni pridelek in zaneti ogenj. Mnogo kuriva požre sušilnica; sežnji celih bukovih polen in težki vozovi premoaga romajo v nasatinu žrela kurjača, saj gorijo sušilnice nepretrgoma cele tedne kakor plavži.

Pameten je oča Smon, da ne prepusti nikomur sušenja. Sam vlaga hmelj v sušilnico, sam kuri in gleda, da se previsoko ne dvigne živo srebro v toplu-

meru, ki visi kakor dragocen talisman pod lesami na okencu.

»Za sušača ni zaspanje in ne zamišljen in zaljubljen mlad petelin. Vse mi lahko pokvari,« — tolmači oča Smon.

Ko malo prevrne hmelj na vrhni lesi, potegne skrbni sušač zvod v steni. Kakor veterne na oknu se okrenejo deli sestavljene lese in se vsuje blago na drugo lesno. Na vrhovo pa nasuje spet omamnega cvetja. Tako priroma v 4 do 6 urah, kakor je pač vreme, posušeno blago s poslednje lese spet na plano.

Skrbno pregleda oča Smon dehtečo rožico, če ni dobila preveč toplote in jo nasilje pred prostrane pode, kjer jo skrrije pred svetlobo, ki bi ji popila lepo zelenost. Ves dan ropočajo dvigala, lese in koši in rskajo grebljice po peč-nih rešetkah.

Zatohel somrak se leno zgostuje in počasi polzi zavesa noči nad dolino. Grenko-opojno dehtijo hiše, ljudje in vsa dolina. Po cestah, potih in stezah hitijo počivat domov pesmi Slovenskih gor in Ptujškega polja, cele Dolenjske od Šmarja do Vidma na Savi... Svetlo žarijo na ceste peči sušilnic. Krvavo gorijo roke sušačev, ki krmijo žrela s kurivom, da se vedno večajo zeleni griči na podu. Ščeget opojne dišave draži otopele misli oča Smona: »Življenje tvegamo zate, ko te obdelujemo, ti naša

roža pasijonka. Ko divjajo vihr nad dolino, je prva misel pri tebi. Dolge noči trdnega dela brez spanja sedaj pri pravilu nam vnamejo oči, da so vse krvave in se posuši telo kakor postna polenovka. In naše plačilo? Kakor bečar na dinarji odpravijo tuji, ki se mastijo za naše žulje vsa leta. Kdor bi naših kaj mogel pomagati, noče; mnog

Na ribjem lovu

Starega Pietra sem spoznal na širokem pomolu malega mesteca Bole na otoku Braču. Nekaj večer sem sedel k njemu na kup peska in ga nekaj časa tiho opazoval. To vam je pravi morski volk!

Ob čolnu pod nama je pljuskala voda, nekje se je oglašil mlad ribič z vročim glasom: Od svoje prve mladosti, očuti srce moje,

da ču za morem širokim gumiti željom svom... Iz lagune se mu je odzval zbor jasnih gri ribičev, ki so bili zaposleni s delom ali pa so pogoletali po širokih klopeh v čolnih. Tudi Pietro se je zdrnil in hripavo zabundal, nato pa z močnim glasom sam prevzel vodstvo:

Nek drugi svetlom plovil, nek zlato, biser lovi, ja ništo ne marim zato... Pod vtisom pesmi se je prebudila vsa obala in se strnila v pretresujočo epopejo ljubezni do rodnega morja prepevali so meščani v kavarni na pomolu, pred hišami na tleh leže, od oken sem in celo z morja je orlo:

Oj divne mi Dalmacije neču zaboravit

oj divne mi Dalmacije zaboravit neču... Potem je nenadoma vse utihnilo in prisluškovalo miže, z naprej sklonjeno glavo, kako so jih sirene neskončnih voda jadrala vabile v svoje naroke.

Ni čuda če umira Dalmatince, ako ga prežene skrb za kosček življenja v daljini. Prisesal se je neboljenec nanj in trda kraška skala mu je bila postel.

»E, čiča Pietro, dober večer, kdaj pojdemo ribariti?«

»Hvala za cigareto. Kdaj? Jutri zvečer, gospod, če da santa madona, ko ne bo več kraja. Glejte ga, se že brusil ob Zlati rtič. Jutri, gospod,« V mesečni noči je lov z mrežo brezuspešen, ker mora biti trda tema, čim gostejša, za bogat lov. Poleg mreže je najvažnejša priprava svetiljka. Ta je pritrjena na rlec čolna, kjer visi na ukrivljeni kljuk skoro tik nad vodo. Kurjod z razpilišenim petrolejem, plamen pa do vajoj zrak z značno tlačiko, da z močnim pritiskom iz večjega rezervoarja neprestano uhaja in ojačuje svetlobo. Kadar sveti luna, ali se spiči medli krajec na obzorju, takale leščerba izgubljena ne bi mogla prenamiti krdel rib in jih zvrabiti v pogubonosno mrežo.

»Čuj čiča, vzeli bi žensko s seboj, e?«

Odskimal je volk: »Gospod, ne. Ženska plaši ribe, ženske ga ne.« Pretegnil se je po pesku, pomežiknil mesecu, ki se je že lovil za visokimi belimi agav na rtiču, položil glavo v udobino da je lahko prebiral zvezde na nebu in začel utemeljevati:

»Čujte gospod, bilo je ko sem se oženil. Sedaj je moja žena že stara, takrat je bila ocnjena ko kaplja kraljeviča Marka — e, santa, je silila: Pietro, vzemi me na lov, Pietro, vzemi. Dejal sem da ne, splašiš mi ribe. Neko noč smo se oča, jaz in drugi odpravili s čolnom. Noč, ko bi teklo črnilo čez oči, gosta in mirna Lovimo uro, dve, tri, pa nič. Drugi ribiči so nalovili že grmado škombrov, da so vodo zajemali s čolni, mi pa, santa, santissima, smo kleli in tiščali zobe in golega vjeli vruga. Pri svetilki je bil moj oče. Četrto uro nič, pa vstane oče, stopi, en, dva, do krmila, potiplje pod klop, čuje gospod, privleče mojo Jelo za črne lase. Nič ne reče, obrne krmilo na breg in jo postavi na suho. Peto uro smo vlovili pet centov in bi jih več, a je zgubila Jela v čolno sandal... Recite gospod, e?«

»E, e, čudno, čudno...« Čemu bi spodbijal to vražo, ki drži pri večini. Naslednji dan sem bil že o mraku na pomolu pri našem čolnu in opazoval zadnje priprave. Pietro je preizkušal svetiljko in kričal v so-

se celo polakomni judeževih srebrnikov in pomaga tuju lagati v našo škodo. Sami bi udarili na staro pravdo, pa ni nobenega Matije Gubca...«

Dolga je noč in vso se pogovarjajo mračne Smonove misli, ko kuri, stresa suho blago in sirovo nasilje. Noč težko sope, z njo spe fantovske pesmi.

Janko Kač.

pri Hvaru

sednji čoln. V vseh čolnih je vladalo živahno vrvenje. Zdjaj pa zdaj je skozi nastopilo noč odplul na visokih valovih čoln s prižgano svetiljko. Enakomerno so zajemala vesla vojo, silhuete statističnih ribičev so po zamahu za hipec obstale v svojem upog-njenem položaju, da so se napele mišice v nov polet dva, pet, in že je plul na širokem morju. Tam se je vvrstil v mežikajo-čo falango luč ob katerih so prežale sklo-njene postavbe v globino.

Ribiči so večinoma člani ribiških zdru-g. Po določenem ključu love izmenoma v bolj-ših in slabših loviščih. Najzdatnejši »ra-jone« v okolici Bole je že omenjeni Zlati rtič, od tod tudi ime. Najvažnejšo besedo imajo ribiči — gospodarji, to so posestniki mrež, večjih čolnov in čolnov s svetilkami ali svetčami. V okrilje ene ali dveh svet, to so izvidniški čolni, nekaki brakirji, spada veliki čoln z mrežo in eden od dva čolna za plen. Tako sestoji ena družina iz štirih do petih čolnov ter okoli petnajstih glav posate. Ujete ribe prodajajo na drobno, nekaj doma, nekaj in to plemenitejše ribe, rake, pajke in sipe odpremojo s prvim par-nikom v večja obrežna mesta, ostalo pa nasolj. Dobicek gre med udeležence, največ dobi gospodar, saj ga stane količjak obeže-na mreža tudi 50.000 in več dinarjev, torej malo premoženje.

Se nekaj o mrežah. Za različno velike ri-be uporabljajo različno pentljane mreže, za velike globine so povprečno do deset me-trov široke, več je nepotrebno, ker se ve-čina rib drži v tej globini, vendar vsaka vrsta v svoji sferi. Spodaj so mreže obteže-ne s svincem, na vodi jih drže veliki kosl plutovine. Oba konca mreže sta pritrjena na dolge vrvi; ena ostane pri lovu na bregu — drži jo krepka desetorica rok, čoln z mrežo pa pluje okrog čolna s svetiljko, naloga zadnjega je, zvrabiti krčela rib v plitkejšo vodo ob bregu. Neslišno, a kljub temu naglo mora krožiti mrežar in spuščati mrežo previdno da se ne zamota, toliko časa, da se okoli sveče približa nazaj k bregu, kjer vrže še drugo vrv na suho. Mre-ža plava sedaj liki neprodina, pokonci sto-ječa stena okoli jedra, ki sestoji iz množi-ce rib pod svečo. Ples se lahko začne... »Gospod, dajmo! Dečki, vesla v roke!«

Čez pet minut se je že daleč za menoj svetilka Bol s polno promenado. Sunkoma so poganjale mišičnate roke čoln, da se je s kljunom zadiral v valove precej razbur-kanega morja. Pod svetiljko je ležal na trebuhu Pietro in strmel v valove. Krepka dečka pa sta se vztrajno upirala v vesla. Nihče ni govoril. Bogve kje so se mudile njihove misli, s kakimi časi in s kom so drugovali. V razgibani daljavi so se poz-bavale drobne lučice, zdaj pa zdaj so po-mežiknile in se zopet potopile kakor nas je pač pozibavalo morje. Bližali smo se naše-mu lovišču na rtiču. Roke veslačev so pre-vidno tehtale udarce, vesla so se neslišno pogrezala. Ne vem kdaj se je morje umi-rilo, čiča se je oddahnil.

»Bravo, lepo morje, dobro morje, mae-stral več ne dviga vode. Začnimo.« Namig-nil je polnočnikom, se prekrizal, mene pa poprosil, naj bom miren, govorim lahko, le butati in hoditi po čolnu ne smem, kar bi slišale ribe po vodi in se splašile.

»Ive, ti sedi, Lujo pa veslaj!«

Lujo je stopil na klop in vzel vesli. Pie-tro je ročno izvelkel izpod klopi klopčič s svincem obtežene vrvice in jo začel spu-ščati v vodo. Na koncu vrvice je naveza-na z zrakom napolnjena tikvica. Luč mo-ra namreč vedno na enem mestu obsevat globino, na širokem morju in celo v temi

je to brez tikvice nemogoče. Od nje ne sme odvrtiti veslač očesa, da po potrebi z ve-slom pomaga čolnu, če bi ga začelo za-nasati v stran. Takle molk sredi neskonč-a je nekaj nepozabnega. Sklonil sem se nad začarano gladino, ki je komaj komolec pod menoj žarela v nedopovedljivih odsevih. Na površje so se kmalu privili drobni, ko las tanki beli črviči — ribja hrana, se zvijali, drseli in migotali na malih valčkih, globoko doli se je pri petdesetih metrih strnila tema.

»So že tu!«

Tamle se zares nekaj svetilka liki sre-bro. Vse srebrno, ugaša, se zopet vije, vse višje, vse bliže... Obetal se je bogat lov. Majhen udarec ob čoln in zbogom plen. Naenkrat so se od nekod pripodile lokarde, kakih sto jih je bilo. Poševno so se zaga-njale za hrano, videlo se je kakor bi plju-skale debele deževne kaplje. Slednjič je za-živela gladina, v vse križe so puile in žvi-gale temnoprogaste ribe.

»Madonna santa, Lujo, počasi k obali... Hoj, hoj!«, — je signaliziral v temo, od-govoril je mrežar, pomočil vesla in odrinil od brega.

»Čiča, ali bo?«

»Gospod, če da madonna!«

Previdno je izvelkel vrvice in jo navil na tikvo, skoro nezaznavno smo se začeli pomikati proti obali. Veselo so se oglašali pljuski rib. Pietro in mrežar sta od ča-sa do časa izpreminjala kljice v ribarski latovščini, časih sem zaslišal veslo v naši bližini in kmalu razločil obalo, na njej tem-ne postavbe. Riba se nenadoma postale ne-mirne. Zaslišale so, da gre za biti ali ne-biti. Hotelo se se rešiti, pa so se ob mre-ži poganjale iz vode. Le malokateri se je posrečilo, da se je prevrgla izven uniču-jočega kroga, ki se je vedno hitreje ožil. Gneča je postajala taka, da bi lahko z roko lovil. Slišalo se je, se pljuskanje, medseboj-no zatajevanje rib, kričanje je naraslo tembolj, čimbolj smo se bližali bregu. Tam so z vsemi silami vlekli mrežo na suho.

»Terajte, terajte, brzo! Hoj, brzo!«

Ko je mreža zajela čoln, sta Jo Lujo in Ive potisnila na obeh straneh pod trup, da smo ostali izven kroga. Se par trenot-kov — vse mišice in grla so bila na delu, in že je zacopotalo, zamigljalo in zablašča-lo v napeti mreži, da so frčale luskinе in se je zaslišala in spenila voda.

»Terajte, o-o-o brže-e-e!«

Ogromno migetajočo vrečo so z vsemi silami zvrlekli na breg, iz teme sta živnala dva čolna in se nam pridružila. Prislonil smo na mrežo in dvajset rok je začelo me-tati še žive ribe v čolne. Pietro jih je spro-ti prešerno odbiral, nič manj vesela ni bila ostala družčina. Prva zora je trepetala nad Hvarom, ko smo se z vrhanimi čolni vrnili v pristan. Pri slovesu mi je čiča stisnil roko, se nasmejal in pokazal na morje:

»Vidite gospodin, naše polje in eto, čolni polni lepih rib, šene fiž, file fiž, naša že-ve. E? Santa madonna in Lucija. Popolne pri-rite k meni vam jih bom pripravili ka-kor hočete: na olju, na masti ali raznju, po naše.

Pol počitniške kolonije se je torej ono popoldne drenjalo v gostoljubni sobi Pie-trove družine. Se vedno zastavna kučegaz-darica Jela nam je znosila na mizo rib, da je bilo kaj. Vso to zadevo smo zalili z dal-matincem — riba mora plavati. Slednjič se ni vedelo, kdo prav za prav plava — in je bilo plavanje jako solidarno in so se nekateri obžalovanja vredno spozabili da so peli: prej pa ne gremo dam. In so imeli opravka z morjem, brez morske bolezn, ladij in črne kave z limono, to je res, am-pak je čiča Pietro našega morja val, njega ne zadene krivda.

Tako je: Dalmatijo, Dalmatijo, zate umi-rem ja!

Arnošt Adamič.

Lovske puške

kakor tudi vse drugo orožje in municijo, za lov, sport in obrambo, v največji izbiri in po najnižjih cenah dobite pri tvrdki

Franc Ševčik

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 8

Za veliki cenik 1930 poslati Din 6.— v znamkah. — Zaloga »Darnec pušk s fiksnimi ceni.« 10.392

OTVORITVENO NAZNANILO

Cenjenim prebivalcem Dolenjske nazna-njam, da OTVORIM začetkom septembra lastni ZOBNi ATELJE v Trebnjem, v hiši g. Tomica, in se p. t. občinstvu najtopleje priporočam. Cene zmerne, delo solidno.

IVO KORDAN, konc. zobotehnik, Trebnje na Dolenjskem. 10305

E. B.:

Mimica in jaz

Bila je bleda in plavalasa in majhna in ljubka in naivna. Takšne deklice se imenujejo po nekem čudnem slučaju skoraj vedno Mimice. Imela je sinje oči in nežne, ozke roke. Kako sem ljubil te nežne, ozke roke! Bilo ji je sedem-najst let. Imela je predrzen, navzgor privihan nasek, cvetoča usta in drob-na, rožnata useska. Kako sem ljubil ta drobna, rožnata useska!

Kramljala je tako razposajeno. O čem so ji govorila usteca? O tisoč ničevostih, na katere eden izmed nas nikoli ne pomisli. Sicer pa je bilo to res po-stranska stvar, o čem je govorila. Glav-no je bilo, kako je govorila. To se je glasilo tako ljubko in naivno, da se nisi mogel naslitiati.

Znala je jokati nad vsako malenkostjo, bridko plakati in prav zares jokati, in potem se spet smejeti nad malenkostmi, svetlo in zvonko se smejeti. Kako sem ljubil ta svetli, zvonki smeh! Za vsako pesem, ki sem jo spesnil na-njo, mi je poplačala s toliko poljubov, kolikor je bilo v pesmi besed...

Nekega dne pa sva se sprla. Zakaj? Bog si ga vedi zakaj sva se sprla! Ka-kršnakoli smešna malenkost, kakršna-

koli neznatna neumnost je dala povod. Saj poznate ženske!

In ko sva šla končno v gnev in so-vraštvo in v solzah narazen, mi ni ostalo nič razen raztrganega srca in — moderne obleke...

Kakor veste pravijo o čevljarijih, da hodijo v raztrganih čevljih naokrog. Ljudski dovtip rad pretirava. A nekaj je že na njem. To protislovje med po-klicem in zunanostjo najdete tudi pri drugih ljudeh. Na primer pri oznanje-valcih lepote. Apostoli lepote občuduje-jo ubranost in dražest, očara jih lepota kot takšna, lepota »na sebi« — a na sebe ti dobri ljudje ne mislijo.

Tako se dogaja, da človek, ki po cele ure stoji v obojujočem spoštovanju pred lepim kipom, pred lepo sliko, ki občuduje tu popolno ubranost mehkih oblik in tam nežno pomešanost barvnih odtencev — tako se dogaja, da gre ta človek, ki je poln umetniške tenkočut-nosti, z nepazljivim in topim pogledom preko lastne raztrgane suknje ali krivo urezanih hlač in da se ne da ta človek prav nič svojih hiperestetski občutljivosti prav nič užaliti od neubrane barvne se-stave svoje ovratnice.

Mene na primer elegantno oblačilo elegantne ženske lahko opoji od navdu-

šenja. Občudujem z umetniškim vzhi-čenjem mehke, pestre čudeže modne umetnosti. Sem tako sprejemljiv za lepo odelo lep oblik, žive barve učinkuje-jo name tako silno, da bi vso to lepoto lahko v navdušenju opeval s soneti.

Se vede: med svojimi prijatelji — eljam za avtoriteto v vprašanjih oblačilne estetike. Kolikokrat me prime kdo pod pazduho: »... Saj se poznate na to! Kaj menite, ali se sklada ta rumena ovratnica s temi rjavimi čevlji?«

Jaz pa dem: »... Dragi moj! Ovrat-nica je presvetla, veliko presvetla! Vsaj za dva odtenska bi morala biti tem-nejša!«

In to menim pošteno. Takšno je pač moje umetniško prepričanje!

Na urez lastnih hlač pa ne polagam nobene pažnje. Navzlic temu in vsemu ne nosim ne rumenih ne belih ne rjavih čevljev. V moji omari vise najbolj ne-moderne suknje in moji klobuki so naj-bolj nemogoče vrste. Če bi ovratnice, ki si jih zavezujem vsak dan, videl okrog vratu kakšnega prijatelja, bi za-tulil od bolečine.

To vse se vam zdi čudno? Verjamem vam iz srca.

A tako je.

Kakor se boste še spominjali, sem ljubil mlado dekle.

Bila je bleda in plavalasa in majhna in naivna. Imenovala se je Mimica. Vse to sem vam že enkrat povedal. Nekaj sem vam pa še pozabil povedati: Mi-mica je bila zelo nečimerna. Nečimer-na nad — mano! Jezilo jo je, da pola-gam tako malo pažnje na svojega zuna-njega človeka in se postavljam v tako huda protislovja s svojimi umetniškimi načeli. Kadar sva se šla sprehajati, jo je vedno ljutilo, da si ne natikam ro-kavic.

Sovražim te usnjene prisilne jopiče za prste. A ljubil sem malo dekle in ta-ko sem si naposled kupil dvojico belih rokavic s široko, črno tumburacijo.

To je bilo lepo od mene, kaj ne? —

Mimica je čutila pravcat odpor proti mehkim klobukom. Tako sem upokojil svojo staro demokratsko pokrivačo. Bilo je baš sredi pomladi. S posredov-anjem neke velike klobučarske trvdre sem si naročil indijski slammik iz An-gleške. Slammik je bil sila drag, požri mi je honorar za tri podlistke.

Da, ljubezne!

Nekega dne je dejala Mimica: »... Ali se ti ne zdi čudno, če nosi kdo črne čevlje, jih ni niti opaziti; rjavi obalni čevlji pa silijo v oči!«

Pogledala me je s svojimi velikimi, sinjimi otroškimi očmi...

Samo da bi dekle ne imelo tako straš-no sinjih oči!

Smejete se? A jaz sem prepričan, če bi vas tako pogledala, bi si kupili še isti dan dvojico rjavih obalnikov iz pravega krokodiljevega usnja.

Zame se je pričela nekakšna rene-sančna doba.

Mimica je reformirala moje brke, mo-je ovratnice, moje ovratnike, dežnik in palico...

Samo svoje stare, ljube, zveste sa-lonske suknje nisem hotel nikakor osta-viti.

V tej suknji sem bil imel svoje naj-boljše domislise. V tej suknji bi mi bili nekoč kmalu sprejeli neko moje vese-lojgro. V tej suknji mi je bil vpliven gospod nekoč objubil, da me bo pod-piral in v tej suknji sem bil prisostvo-val pogrebu svojih najlepših, najdržnej-ših upov.

In ali je bila suknja res tako slaba? Na komolcih se je seveda že malo sve-tila, tudi ob vratu je bila že malček obrabljena... V drugi suknji pa bi se po-čutil cele tedne zelo nesrečnega.

Mimica se ni vdala. Pretila je, mo-ledovala in jokala. Nisem se dal pre-makniti. Končno je svečano izjavila, da

GOSPODARSTVO

Še nekaj podrobnosti iz pravilnika k vinskemu zakonu

Petjot in sadna vina.

Po § 9. zakona o vinu je prepovedano spravljati v promet petjot in ga v ta namen mešati z vinom. Tudi proizvajanje petjota je omejeno samo na vinogradnike proizvajalce, ki smejo za hišno porabo pripravljati petjot, tako da dodajajo tropinam čisto vodo, ki jo pustijo golov čas ležati na tropinah. Petjot se ne sme shranjevati v kleti za vino, če pa vinogradnik nima priernih prostorov, sme petjot shranjevati tudi v istem prostoru, kjer shranjuje vino, toda le na gotovemu mestu in morajo sodi imeti vidni napis »Petjot ni na prodaj«.

Vinski trgovci in vsi oni, ki imajo pravico točenja vina, četudi so vinogradniki-proizvajalci, ne smejo napravljati ali proslajati petjota, niti ga imeti v svojih lokalih.

Sadne pijače so podvržene kontroli in v toliko, da ne smejo nositi naziva vino brez oznake, iz katere je jasno razvidno, da ne izvira iz grozdja. Pri pripravljanju sadnih vin se ne sme uporabljati grozdja niti njegovih neposrednih proizvodov. Če se sadne pijače shranjujejo za prodajo v istem lokalu kakor vino, se mora dotičnim »odm« dati posebno mesto in mora na vsakem »odu« biti točno označena vsebina.

Specijalna vina.

Po § 11. vinskega zakona je dovoljeno dati v promet specialna vina (desertna, likerska, aromatizirana, medicinska, žumetna, sladka vina itd.), ki se pridobivajo od grozdja odnosno od vina z dodatkom raznih zdravil neškodljivih proizvodov, in sicer pod naslednjimi pogoji: 1.) Grozdje ali most odnosno vino, ki se uporabljajo kot sirovine, morajo biti proizvodi domačega izvora in morajo v vsakem pogledu zdravljati predpisom vinskoga zakona; zlasti ne smejo izvirati od samorodnih. Le pri medicinskih vinih se smejo izjemoma uporabljati, kolikor je nujno potrebno, inozemski proizvodi vinske trte. 2.) Pri proizvajanju takih vin se smejo uporabljati samo one specialne manipulacije in dodatki samo one posebne snovi, katerih uporaba je dovoljena in urejena z vinskim zakonom in pravilnikom ali pa na podlagi posebnega odloka kmetijskega ministrstva. 3.) V kolikor je potrebno takemu vinu dodajati alkohol, mora ta alkohol izvirati samo od vina. 4.) Shranjevanje specialnih vin se sme vršiti le v posebnih lokalih ločeno od običajnih vin. 5.) Vsi oni, ki želijo proizvajati specialna vina v svrhu prodaje, morajo la posel predhodno prijaviti kmetijskemu ministrstvu preko pristojnega vinarškega nadzornika in banke uprave. Ta prijava mora vsebovati točne podatke o proizvajalcu, o kraju proizvajanja in shranjevanja specialnega vina, o količinah produkcije, o sirovinah, o vrsti specialnega vina in o »menu«, pod katerim se bo vino spravilo v promet.

Pod nazivom »desertna vina« se razumijo razna bela in rjava vina, ki se običajno razlikujejo od ostalih vin s posebnim okusom in aromo, visoko vsebino ekstraktov in drugih sestavin, zlasti pa po tem, da vsebujejo več alkohola, kakor bi bilo mogoče doseči z običajnim alkoholnim vrenjem soka od svežega grozdja, kar se doseže z uporabo suhega grozdja, koncentriranega mosta, čiste vinaškega alkohola z eventualnim dodatkom sladkorja. Alkohol in pri vrenju neporabni sladkor, preračunani na alkohol, ne sme presegati 22,5 prostornih odstotkov.

Pod imenom »naravno penete vin« ali slično, je dovoljeno stavljati v promet samo one penete vino, ki je pridobljeno na način, kakor je običajen v Champagni v Franciji. Za prirodno penete vino je torej potrebno, da vino ponovno prevre v zaprtih steklenicah. V to svrhu je dovoljeno dodajati sladkor, vinski kvas ali sladkorni sirup. Prepovedano je penete vino stavljati v promet pod nazivom »Saunpanje«, »Vins mousseux Champagnet« ali »Grande vin Champagnet«, ako dotično penete vino ne izvira iz Champagne v Franciji. Pod nazivom »penetovec« ali »vermut« se sme prodajati samo one vino, ki je aromatizirano s pelinom ali drugimi običajnimi snovmi. Pod imenom sladki penetovec ali vermut se sme prodajati samo penetovec, ki mu je na bil dodano največ do 12 kg sladkorja in do 4 prostornih odstotkov alkohola ali tako, da nima več kakor 17 prostornih odstotkov alkohola.

Zahteve lesne industrije pred tarifnim odborom

Predčrtašim je tarifni odbor nadaljeval svoje razprave in so bile na dnevnem redu zahteve lesne industrije. Kakor znano vlada v naši lesni stroki precejšnje zastoje, zato vplivajo tudi visoke prevozne tarife prav občutno na izvoz lesa, ki poleg žita zavzema glavno postavko v našem skupnem izvozu. Zahteve lesne industrije gredo v prvi vrsti za tem, da se znižajo lokalne in izvozne tarife za les, zlasti za drva in rezan gradbeni les. Tarifni odbor je po daljši diskusiji sklenil, da bo formuliral zahtevo lesne stroke v smislu določene

nih predlogov, pri čemer bo upošteval tudi fiskalne interese železnic. Na tej seji je tajnik ljubljanske Zbornice za TOI g. Ivan Mohorič podal obširen referat o tarifah za lesno stroko, zlasti glede na izvoz v Italijo. Ugotovil je, da je avstrijsko-italijanska direktna tarifa mnogo ugodnejša kakor direktna tarifa za jugoslovensko-italijanski promet, zaradi česar je naš izvoz v Italijo težje obremenjen. Glede na obilno gradivo, ki ga je še treba predelati se bodo seje tarifnega odbora nadaljevale prihodnji teden.

Sarajevsko udruženje lesnih industrijalcev in trgovcev je tarifnemu odboru poslalo daljšo spomenico s številnimi predlogi, ki se nanašajo na tarifna vprašanja. Zahtevale bosanskih lesnih industrijalcev se nanašajo na znižanje lusk tarife za 30%, kakor je veljala pred 1. marcem 1929. Ta zahteva je zaradi današnje stagnacije v lesni produkciji zelo nujna. Da se prepreči prevoz hlobov na večje oddaljenosti, kar povzroča zastoje v prometu, predlaga udruženje, da se ta ugodnost omeji do oddaljenosti 200 km. Ta zahteva je v nasprotju z zahtevo zagrebškega saveza lesnih industrijalcev, ki zahtevajo druge interese, Sarajevsko udruženje tudi zahteva, da se ukine ugodnost za prevoz hlobov k žagam, ki obratujejo samo za lokalno potrebo in ne za izvoz. V ostalem zahteva udruženje, da se znižanje tarife za izvoz drv ne omejuje na termin in samo na dolžino do 1.20 m in da se znižajo najemnine v luskih skladiščih ter da se zniža tarifa za dostavo vagonov na industrijske lise.

— Zakon o sodnih taksah je sedaj objavljen tudi v »Službenem listu dravske banovine« št. 20. od 23. avgusta.

— Polom največje agrarne banke v Italiji. Kakor smo že kratko poročali, je največja italijanska agrarna banka Società delle Bonifiche Ferraresi v Milanu ustavila plačila. Delnice te družbe, ki je bila ustanovljena že l. 1872, in se je petala s financiranjem kmetijskih podjetij, melioracij in kanalizacij, so že nekaj časa rapidno nazadovale. V početku leta so notirale 450 t. 30. junija 337 lir, 5. avgusta 140 lir, v sred pred deklarirano insolventno pa je še 60 lir. Izgube znašajo preko 250 milijonov lir (trideset milijard Din) pri aktivah od 150 milijonov lir. Lastna glavnica z rezervami v višini 190 milijonov lir je izgubljena. V četrtlet so delnice padle na 4 lire. Sodišče je uvedlo prisilno poravnalno postopanje. Ogromna izguba je nastala zaradi ponesrečenih borznih in zemeljskih spekulacij bančne uprave. Vest o polomu je povzročila splošni padec delnic na milanski borzi.

— Slabša žitna letina v Nemčiji. Nemški državni statistični urad je po stanju letine s 1. avgustom znižal cenitev pridelka pri pšenici od 38 na 32 milijonov met. stotov (lani 31), pri rži od 85 na 75 milijonov met. stotov (lani 81) in pri ovsu od 60 na 55 milijonov met. stotov (lani 74).

— Narasčajoči promet v sveskem prekopu. Letos v novembru bo preteklo 61 let odkar je bil odprt promet v sveskem prekopu, ki zavzema od leta do leta večji pomen v svetovni plovi. Ta promet se je zlasti po vojni močno razvil. Lani je prekop pasiralo 6274 ladij (predlaskem 6064, leta 1910 4530, leta 1900 3441). Skupna to-nazna prometa se je od početka sedanjega stoletja skoro podvojila; leta 1900 je znašala 9,7 milijona ton, l. 1910 16,5 milijona ton, predlaskem 31,9 in lani 33,5 milijona ton. Dohodki kanalske uprave so lani znašali nič manj kakor 1,1 milijarde franc. frankov (2,4 milijarde Din). Kakor pred vojno se tudi letos svetovna gospodarska depresija kaže v prometu prekopa, ki je bil v prvem letošnjem četrtletju za 400.000 ton manjši nego lani.

— Dobave. Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 1. septembra oonube za dobavo zavojev, matice, zatikev, raznih verig ter vijakov in žičnikov. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 1. septembra ponudbe za dobavo izolatorjev, bakra, spojk itd., do 4. septembra pa za dobavo masi za usnje, persila ter svinjske masti.

— Afer v obročni kupitji z državnimi papirji. Kakor smo že poročali se v Beogradu mnogo govori in piše o ogromni škodi, ki jo trpi naš narod zaradi skrajne nesolidnosti, ki je vrsto let trajala v kupitji z državnimi papirji na obroke. Ta škoda se ceni na 100 in celo na 150 milijonov Din. V zvezi s to afero je šef bančnega oddelka v trgovinskem ministstvu dr. Mil. Bosković podal pojasnilo, iz katerega posnemamo naslednje: V teku zadnjih let je ministristvo prejelo številne pritožbe proti gotovim podjetjem, ki so se bavila s prolažo državnih papirjev na obroke. Ministristvo je na podlagi izvršene kontrole pri teh podjetjih (večinoma posamezne trvdke ali komanditne družbe) ugotovilo, da so pritožbe upravičene in da podjetja ne priložijo dovolj garancije za svoje obveznosti. Ker na teritoriji Srbije in Črne gore ni bilo zakonskih predpisov, na podlagi katerih bi administrativna oblast imela pravico stalnega nadzorstva nad poslovanjem in ker so bili tudi tozadevni predpisi v pokrajinah

ustavila. Ni spregovorila besede. Oči so ji bile polne solz. Vrgla mi je roke okrog vratu in me poljubila in spet poljubila in spet. Sam nisem vedel, kaj se dogaja z menoj. Sedla sva na mehko, mahovno preprogo. Solnce je zašlo za žarečimi oblaki in le vrhove smrek je zlatilo z mehkim žarkom. Kukovica je zakukala v daljavi...

Osem dni pozneje sva se sprla. Zakaj? — Bog si ga vedi zakaj sva se sprla! Kakršnakoli smešna malenkost, kakršnakoli neznatna neumnost je dala povod...

Saj poznate ženske! In sedaj kolovratim vsak večer skozi mestne ulice, samotni in zapuščen, z raztrganim srcem in visoko modernim oblačilom.

Tajna modre in preudarne dame

kateri se vse divi v družbi, je dneva intimna toaleta z vonjavo in zanesljivo neugojno ISLA izplakovalno soljo (Isia Spülsalz), proizvod soline Bad Ischl. Dnevna uporaba tega sredstva Vam nudi sigurne občuteke popolne negovanosti. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: Paracelsus K. D. Zagreb 3. 287-3

bivše Avstro-Ogrske zastareli, je finančno ministristvo že v l. 1927. pristopilo k zakonski ureditvi takih kupcijskih poslov. Zaradi tehničnih zaprek je bil tozadevni zakon uveljavljen 22. maja t. l. in proži na podlagi stalne kontrole in strogih kazenskih predpisov garancijo za pravilnost takih kupcij.

— Ganz. d. d. v rokah ameriškega kapitala. Ameriški kapital, ki kontrolira že velik del evropske avtomobilne industrije, si je osvojil novo postojanko v evropskem gospodarstvu. Kakor se poroča, je stopila newyorsk General Electric Co. v tesne stike z znanim elektrotehničnim in strojnim podjetjem Ganz A. G., ki ima tudi pri nas samostojne podružnice pod imenom Jugoslovanske Ganz d. d. Zaradi sličnih zvez z najvažnejšimi elektrotehničnimi industrijami v drugih državah se General Electric lahko smatra za najmočnejše elektro-industrijsko podjetje sveta. Sporazum predvideva najširšo izmenjavo projektiranja in fabrikacije, obenem pa tudi skupno organizacijo izvoza, kar je pri današnjem gospodarskem položaju od posebne važnosti. Podjetje Ganz ne bo imelo na ta način na razpolago samo tehničnih izkušenj General Electric ampak tudi izkušenj drugih industrijskih podjetij, v prvi vrsti berlinske A. E. G. V kratkem se izvrši povišanje delniškega kapitala potom emisije novih 100.000 akcij, ki bodo predstavljal ameriški delež pri podjetju. Na skorajšnjem izrednem občnem zboru bodo tudi vodilne osebe General Electric Co., prišle v novi upravni svet Ganz d. d.

— Jugoslovenski obrtniki, ki ga za Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani izdaja g. Ivan Ogrin, je v številki od 21. t. m. na uvodnem mestu objavil dva »Jutrova« članka »Reforma davka na poslovni promet« in »Važne določbe iz zakona o vinu«, ki izpopolnjujeta 1. in 2. stran. Tega sicer ne bi posebej beležili, ker smo vajeni, da naše članke prevzemajo drugi listi, toda omenjeno zbornično glasilo la-va vedno vir, če povzame kak članek iz katerega drugega slovenskega lista, le »Jutro« zanoliči.

— Posetnikom ljubljanske jesenske vele-sejsne prireditve od 31. avg. do 15. sep. Uprava ljubljanskega velesejsma je izdala kakor prejnjala leta tudi letos permanentne legitimacije po 30 Din. Taka legitimacija daje pravico do znižane voznine za polovico ceno. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih vse države, lahko pa se naroče z dopisnico direktno pri velesejskem uradu. Navodil tiskanih v legitimaciji se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno so posetnikom zagotovljena.

— Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejsmu od 31. avg. do 15. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priliko, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatiline, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in z električnim tokom.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 23. avg. Tudi pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi zelo slab. Celotni tedenski promet je namreč znašal le 12,4 milijona Din nasproti 11,3, 14,1, 13,3 in 22,5 milijona Din v prejšnjih 4 tednih. Tečaj deviz se v teku tedna le za malenkost okrepil, tako n. pr. pri devizi Newyork od 56,23 na 56,25, pri devizi London od 274,44 na 274,54, pri devizi Praga od 167,13 na 167,29 itd. Med efekti je prišlo do prometa edino v Kranjski industrijski po 312.

Na zagrebškem efektmeh tržišču je bila tendenca v držav. papirjih vsi teden zelo mirna. Tečajji Vojne škode so kazali le malenkost spremembe. Do prometa je prišlo šele v drugi polovici tedna po 438,50—438,75 in za december po 438,50. Tudi tečajji dolarskih posojil so ostali skoro povsem nespremenjeni. Do prometa pa je prišlo samo v 7 odst. dolarskih zastavnih listih Drž. hip. banke po 85,75. Od ostalih državnih papirjev je bilo še zaključeno investicijsko posojilo po 88,50.

Tudi tržišče zasebnih vrednot je bilo precej mirno. Praštediona se je okrepila za 10 točk ter se je trgovala po 920. Med ostalimi papirji pa so bili zaključki v Jugobanki po 77,50—78, v Zemaljski banki za B. in H. po 135, v Poljedelski po 56 in končno v Narodni banki, ki se je po zadnjem padcu zopet okrepila in trgovala po 8000.

Med industrijskimi papirji je Trboveljska nadalje slaba; v sredo je bila zaključena po 396, kakor se je zopet za malenkost dvignila, tako da se je večeraj trgovala po 399—400. V Sečerani je bilo tudi ta teden nekaj več prometa po 309—313,50. Do zaključkov je prišlo še v Slaveksu po 60—61, v Naški po 1150, v Gutmannu po 150, v Narodni šumski po 25, v Unionu (Osijek) po 115 in v Dubrovački po 370—380.

Devize. Ljubljana. (Prosti promet). Amsterdam 22.7050, Berlin 13.465, Budimpešta 9.8850, Bruselj 8.7868, Curih 1095,90, Dunaj 9.9672, London 274,54, Newyork 56,25, Pariz 221,70, Praga 167,29, Trst 295,05. Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.2350, London 25.0575, Newyork 514,40, Bruselj 71,5750, Milan 26,9450, Madrid 56,50, Amsterdam 20,27, Berlin 122,90, Dunaj 72,7150, Sofija 3,7250, Praga 15,2825, Varšava 57,70, Budimpešta 90,2150, Bukarešta 3,0675.

Žitni trg

Na svetovnem žitnem trgu je bila pretekli teden tendenca nadalje precej »način«, čeprav so se tečajji v Chicagu zadnje dni zopet nekoliko okrepili. Danes je tudi v Budimpešti nastopilo nekoliko prijaznejše razpoloženje v pšenici, predvsem pa v koruzi. Pri nas je ostala situacija neizpremenjena in je oddajala samo druga roka blago iz prejšnjih nakupov, medtem ko »dvozi« od producentov nadalje slabi; kar se najbrže ne bo zboljšalo, dokler cene ne bodo višje. Mlini živahno nakupujejo pšenico, ker je povpraševanje po moki nadejalje živahno, čeprav ima kmet domači pridelek. Zlasti je veliko zanimanje za krmilo moko in otrobe.

— Novosadska blagovna borza. (23. t. m.) Tendencia nespremenjena. Promet: 33. vagonov pšenice, 28 v. koruze, 4 v. mo-

ke in 3 v. otrobov. Pšenica: baška 79/80 kg 170—175; gornjebaška, 79/80 kg 172,50—177,50; banaška, Tisa, šlep, 79/80 kg 172,50—177,50; gornjebaška 79/80 kg 170—172,50; sremska, slavonska, 78 kg 160 do 162,50. Oves: baški in sremski 140—145. Ječmen: baški in sremski 63/64 kg 115 do 120. Koruza: baška in sremska 127,50—130. ladija Dunav 130—132,50; banaška 120 do 125. Moka: baška »Oge« in »Ogg« 307,50 do 315; »2« 275—285; »3« 235—245; »4« 177,50—185; »7« 115—125; »8« 105—110. Otrobi: baški, sremski in banaški 95—100.

— Budimpeštanska termiska borza (23. t. m.). Tendencia prijaznejša promet »redni«. Pšenica: za oktober 17,26—17,27, za marec 18,97—18,98, za maj 19,51—19,52; rži: za oktober 11,10—11,12, za marec 12,30 do 12,32; koruza: za avgust 17,—, za september 16,54—16,55, za maj 16,23—16,25.

Blagovna tržišča

HMELJ

— Hmeljarjem! Za jubilejno razstavo hmelja, ki se bo vršila 7. in 8. septembra t. l. v Zalcu, se je do danes zglasilo le 9 razstavljalcev z 11 vzorci. Zavedni hmeljarji Slovenije, zdramite se vendar! Prijavnice pošljite vsaj do 28. t. m. Hmeljarskemu društvu za Slovenijo v Zalcu.

— Savinjsko hmeljsko poročilo. Zalec, 23. avgusta. (Od našega posebnega poročevalca). Opravičeno razburjenje hmeljarjev, ki vidijo, da jih hoče mednarodna spekulacija s čezmerno nizkimi cenami, o katerih smo večeraj poročali, opeharji za njihov celotni trud, rase čim dalje bolj. Drugi kupci tipljejo previdno okrog 10 Din za kg vendar hmeljarji zaenkrat ne oddajajo večjih množin. Poročila iz Češke nam javljajo pičel in droben pridelek, v Nemčiji pa dežuje že 14 dni vsak dan in so povzročile silne nevihte občutno škodo v nasadih. Z obiranjem bodo pričeli največ prihodnji teden, vendar pa sta količina in kakovost pridelka zelo dvomljiva, ker je peronospora v tem deževju pobarvala večino nasadov, česar tudi trgovska poročila ne tajijo. Sprito nejasnega razvoja cen mirujejo zaenkrat vse kupitje na svetovnih tržiščih in se tudi našim hmeljarjem ni bati, da ostanajo s svojim kakovostno najboljšim pridelkom pri dosedanjih poskusnih cenah.

— Nürnbergsko poročilo. Na nürnbergskem hmeljskem trgu se promet z novim hmeljem še ni razvil, ker so hmeljarji precej rezervirani in se nečejo prenatagiti s prodajo. Dovozi so še vedno slabi. V četrtki ni bilo prometa.

Grozna letalska katastrofa na češkoslovaškem

Podrobnosti o nesreči, pri kateri je izgubilo življenje dvanajst ljudi — Črne slutnje brnskega stavbenika — Sreča poljskega komuniste

Kakor je »Jutro« kratko že poročalo, se je pripetila v petek okrog 16. pri Jihlavi strahovita letalska katastrofa, kakršne češkoslovaško letalstvo še ne pozna. Nesreča je zadela veliko, s tremi motorji opremljeno prometno letalo tipa »Stout-Ford«, ki je startalo opoldne na kbelskem letališču pri Pragi k poletu preko Brna v Bratislavo.

Letalo je zašlo na češko-moravski meji v težke oblake, ki so se nenadoma utrgali; med strahovitim nalivom in viharjem je bila katastrofa neizogibna. Kako se je nesreča pripetila in zakaj je letalo strmoglavilo na tla, zaenkrat še ni točno ugotovljeno. Ko je nevihta nekoliko ponehala, so klicali policijski komisarijat v Jihlavi po telefonu in mu sporočili, da je treščilo veliko prometno letalo na tla za Šindlerjevo žago blizu glavnega jihlavskega kolodvora. Letalo je padlo na streho opekarne, na kateri se je razbilo in v naslednjem trenutku je zadnji del letala že tudi zgorel. V letalu je bilo poleg pilota in mehanika še 12 potnikov. Rešila sta se samo dva potnika, vsi ostali so našli pri katastrofi smrt.

Vzrok strahovite katastrofe še ni točno ugotovljen. Domnevajo pa, da je hotelo letalo prodreti težke oblake, ki so se bili nakopili nad češko-moravsko mejo, pa je udarila vanj strela. Druga verzija pravi, da se je hotel letalec v gosti megli orijentirati in se zato spustil nizko k zemlji, pri tem pa zadel ob drevo, nakar je aeroplan padel na bližnjo opekarno.

Iz Prage se je odpeljala na kraj katastrofe posebna komisija z ravnateljem kbelskega letališča inž. Trnko in ravnateljem češkoslovaških državnih zračnih prog inž. Stočesom. Praški listi so o katastrofi izdali posebne izdaje.

Žrtve katastrofe

Mrtvi so: inž. Vladimir Müller iz Brna, njegov oče Antonin Müller, stavbenik in Brn, Bernard Einmann iz Dresdona, inž. Vojtech Jokl iz Brna, dr. Hammerle, odv. koncipient iz Prage, Josef Sedlař, pilot iz Prage, Josef Trafina, mehanik iz Lan pri Nimbргу, M. Rybníčkova, inženjerjeva aoproga iz Brna, Boleslav Jarolinek, tovarnar iz Prage in Rudolf Vonka, študent iz Litoměřice. Imen dveh mrtvih še niso mogli ugotoviti. Eden bo najbrž inženjer Koblstein iz Gdanska. Vseh mrtvih je torej 12, dva potnika pa sta ranjena. Težko ranjen je inž. Mirko Kaš iz Brna, lahko pa Adalbert Kraus, profesor iz Litoměřice.

Skoro vsi potniki iz Brna so leteli dopoldne v Prago z istim letalom. Ko je vstopil stavbenik Antonin Müller dopoldne v letalo na brnskem letališču, je v žali pripomnil svojemu sinu: »Če se ubijem, naj se ubijem s teboj. S teboj imam pač vedno smolo.«

Pred poletom nesrečnega Fordovega letala s kbelskega letališča je priletelo v Kbel letalo iz Nemčije, iz katerega je izstopil kakih 10 let star možki. Orožništvo kbelskega letališča je opa-

+ Zateško hmeljsko poročilo. Zatec, 22. avgusta. Obiranje hmelja, ki je sicer v polnem teku, je zaradi deževja otežkočeno. Zateška mestna pivovarna je v okolici do sedaj nakupila nekaj bal letošnjega hmelja po 700 Kč za 50 kg. To je prvi makup letošnjega hmelja. Letošnji hmelj je popolnoma zdrav, gladko zelen, težke kvaletete in izvrstne arome. Dosedanji rezultati letine potrjujejo naše do sedaj objavljene cenitve. Nakupovanje se bo v glavnem začelo, ko bo pri hmeljarjih zbrana večja količina hmelja. V trgovskih krogih kakor tudi v krogih pivovarniške industrije je vlada veliko zanimanje za letošnji hmelj. Te dni so bili v Zalcu zastopniki pivovarniške industrije iz Nürnberga in Bruslja.

Zadnje zateško poročilo na 2. strani.

VINO

+ Banaško tržišče vina. Na banaškem tržišču vina vlada nadalje mlačna tendenca. Domači trgovci čakajo na rezultate nove trgatve, ki obeta najboljše uspehe po kakovosti kakor tudi po količini. V trgovini je še mnogo neprodanega blaga. Zadnje dni so bile prodane le manjše partije v Avstrijo in Češkoslovaško po nespremenjenih cenah. Trgovina z grozjem je že sedaj zelo živahna in vinogradniki skušajo prolati čim več grozdja, ker imajo od grozdja 30 do 40% več dohodka kakor od vina. Izvožke, ki jih stavlja Madžarska glede prevoza grozdja, so sicer občutne, vendar se zdi, da navzile novim formalnostim ne bodo tako ovirale izvoza, kakor se je prvotno domnevalo.

ZIVINA

+ Kraljevski sejem v Zagrebu. Predčrtašim se je v Zagrebu vršil tradicionalni letni sejem, takozvani kraljevski sejem, ki je prav dobro uspel. Prignanih je bilo 255 bikov, 897 volov, 1023 krav, 842 juncv in junic, 200 telet, 3933 konj, 433 zrebci, 155 svinj, 1326 prašičkov za rejo. Poleg tega so kmetje pripeljali 175 vozov sene, čebule, krompirja, zelja, drv itd. Prišlo je tudi mnogo obrtnikov s svojimi izdelki. Cene so bile naslednje za kg žive teže: biki 7—9,50 Din, molzne krave 7—10,50 Din, krave za klanje 4—9,25 Din, voli I. 10—10,75, II. 8,50—10 Din, III. 7—8,50 Din, bosanski voli 6—8 Din, teleta 12—16 Din, pitane svinje 10,50—11 Din, prašički do enega leta starosti 10—11 Din; konji za par: težki 10,000—13,000 Din, lahki 6000 do 8000 Din, kmetki 8000—10,000 Din. Za inozemstvo, predvsem za Italijo, je bilo kupljenih 424 volov in 77 konj.

zilo pri reviziji potnih listov nepravilnosti v potnem listu dotičnega tučca. Zato je bil mož takoj zaslišan in izpovedal je, da se piše Abraham Bielkowsky, da je star 30 let in da je bil na Poljskem zaradi političnega delikta obsojen na 5 let težke ječe. Ker se mu pa ni hotelo sedeti v ječi, je pobegnil v Nemčijo in se nameraval udeležiti kongresa komunističnih agitatorjev na Slovaškem. Pozneje je bilo kbelsko orožništvo zopet iz Nemčije telefonično opozorjeno na namen potovanja Bielkowskega in orožnikom je bilo dana na prosto, ali Bielkowskega aretirajo ali pa pošljejo nazaj v Nemčijo. Povelnik orožniške stanice je dejal poljskemu komunistu, da se lahko vrne v Nemčijo z vlakom ali pa z letalom. Bielkowsky je opustil svoje potovanje v Bratislavo in vrnil se je z drugim letalom v Nemčijo. Češkoslovaški orožniki so torej rešili poljskemu komunistu življenje.

Usodno letalo

je kupila država lani jeseni, veljalo je 3 milijone Kč. To je isto letalo, ki je z velikim uspehom napravilo krožni poizkusni polet po Evropi. Češkoslovaška država ga je kupila v prvi vrsti zato, da bi bilo pototip za gradnjo novih velikih prometnih letal za državne zračne proge. Letalo je imelo 14 sedežev za potnike in dva člana posadke, zadaj pa veliki prostor za blago in prtljago. V petek dopoldne je srečno poletelo iz Brna v Prago z istim pilotom in mehanikom. Pred popoldanskim poletom iz Prage nazaj v Brno je prejel pilot običajno vremensko poročilo. Iz Brna so ga opozorili na pretečo nevihto na češko-moravski meji. Letalo ni imelo radiopostaje.

Letalo je bilo enokrillnik s tremi motorji Hornet s po 300 HP. Vsa konstrukcija je bila kovinasta, iz duraluminja. Konstruirano in izdelano je bilo v Ameriki v Fordovih delavnicah. Prvič je bilo v Evropi razstavljeno v Londonu. Potem je napravilo po Evropi več propagandnih poletov, letos od pomladi je bilo pa v službi češkoslovaških državnih zračnih prog. Opravljalo je prometno službo na progi Praga-Bratislava in nazaj.

Gre, kakor omenjeno, za tip Stout-Ford; že sama kombinacija imen kaže konstrukterja in tovarnarja. William B. Stout se je začel takoj po vojni pečati z gradnjo letal; premagati je moral mnogo težkih ovir, predno se mu je končno opozoriti nase finančne magnate. Predlaskim se mu je posrečilo konstruirati nove aeroplane s tremi motorji. Ustanovil je tovarno, v kateri je bilo doslej zgrajenih 135 takih letal, kakršno se je razbilo pri Jihlavi. Nakup letala je vzbudil svoječasno ostro polemiko v češkoslovaškem strokovnem tisku in hud odpor med češkoslovaškimi strokovnjaki. Tudi Junkers je imel proti konstrukciji gotove pomisleke, katere je pozneje sodnim potom uveljavil, sklicujoč se na svoje patente. katerim se je Fordova konstrukcija v marsičem močno približevala.

MIADO JUTRO

D. Vargazon:

Biba in ciba

Biba
in ciba:
majhni obé —
raju imata se:
ki še ne vé?

Biba jo pita
z zlato ržjo,
ciba vsa sita
hvali: »Ko-ko!
Kdo še ne vé?

V gnezdecu Biba
jajce vsikdar
najde — to ciba
znese ji v dar.
Kdo še ne vé?

Ciba na slami
več dni sedi,
Biba de mami:
»Mene skrbi!
Kdo še ne vé?

Biba
in ciba:
majhni obé —
bdita nad piščeti;
kdo še ne vé?

Groga, ki se mu ni nikamor mudilo

Grogov Groga se je rodil tak', da se mu ni nikoli nikamor mudilo. Še do leta, ki je bil največji in začel brbljati šele s tretjim, potlej je pa večasi najbolj dirkal, vpil in razsajal po vasi.

V prvem razredu je obsedel kar za štiri leta. Drugi so se pridno učili in lepo odgovarjali na vprašanja gospoda učitelja. — Grogov Groga pa je tam v klopi za pečjo raje večasi zadremal. Vse mu pa vendar ni šlo skozi ušesa in si je kakšno pametno reč vendar zapomnil. Štiri leta v prvem razredu — to je pač tudi lepa doba. Zrastel je Groga, da je bil tam v klopi za pečjo kakor kralj med pritičkavci.

Pa je naneslo, da je prišel v šolo pogledat gospod nadzornik. Grogovega mu Grogi, ki je bil največji in v prvem razredu, je velel čitati. Groga je vzel čitanko in je tako gladko brbljal zgodbo o mački in psu, da se gospod nadzornik kar ni mogel načuditi. Zelo lepo in prijazno je pohvalil Grogov in ga stavil vsem drugim učencem v zgled. Le tega gospod nadzornik k sreči ni opazil, da je Groga držal knjigo — narobe.

Tak je bil Groga: brati ni umel, historijo o mačku in psu pa je znal že na pamet.

Ko je Groga šoli odrasel, si oče ni dolgo belil glave. Prijel je Grogov za roko in ga gnil h graščaku Miklavu v službo.

»Gospod graščak,« je prosil oče, »vzemite ga pa naj vam krave pase ali kaj takega. Samo len je in počasen.«
»Nič ne dé,« je menil prijazni graščak, »za gozdnege čuvaja ga postavim, pa naj pohajkuje po zelenem logu.«

Graščak je dobro vedel, zakaj je Grogov s puško odpravil v gozd. Že

nekaj časa mu je po gozdovju rogovilil strašen medved in nihče se ni upal nadenj. Če ta mrcina ne bo sparila počasnega Groga, da bo vzel pot pod noge, tedaj nihče ne na svetu.

Hi — pa je Groga sredi gozda pod veliko smreko stisnil nabasano puško med kolena in zadremal. Priplazi se do njega strašni medved, malo je povohal — in tedaj se je Groga zbudil in sprožil na slepo. Naravnost v bučo zadet se je zgrudil ogromni kosmatinec. Ne, česa takega se ni bil nadejal niti graščak niti Groga.

Odslej je imel Groga lepo službo, po gozdu se je sprehajal in večkrat pod smreko zadremal. Nekoč so dejali, da se bo oženil. Ampak je Groga pred pustom pozabil na oklice, v postu ga pa gospod župnik niso hoteli poročiti. Zdrav je dočkal siva leta, tudi umrati se mu ni mudilo. Lansko zimo je pa le prišla smrt ponj in sta šla pred nebeška vrata. Tam se je Groga trudil po dolgi poti vlegel na klop in zadremal. Dosti ljudi se vsak dan dretnja pred nebeškimi vrati, zato ga svetil Peter vedno spregleda. Ampak Grogov se vendar nikamor ne mudi: saj mu ne more uiti sveti raj, ker je od vekomaj do vekomaj.

Račka in mačka

To vam je odličan par,
ki ne vidiš ga vsekdar!
Račka rega: rak-rak-rak...
Mačka draži jo: tak-tak!

Ko je lačna, najbolj rega,
z muco se najraje krega.
Kadar siti sta obé,
skupaj stikata glavé.

Zora:

Letni časi

Tam za desetimi gorami, kjer ima solnce svoj grad in je večna pomlad, je živel mogočen vladar, pred katerim je vse trepetalo. Solnce je bilo njegov vsakdanji gost.

Nekoč se je vladar sprehajal pred svojo zlato palačo, na stotine pisanih ptičkov je skakalo po srebrnih vejah in ga razveseljevalo s svojim čarobnim petjem, listi z bleščočim sijajem so šepetali med seboj skrivnostno pesem. Pa pride k njemu čaplja, ponižno se prikloni:

»Mogočni vladar, vse moje vrstnice imajo lepše perje od mene, samo jaz nosim to preprosto sivo obleko, da me vse zasmehujejo. Daj, te prosim, še meni belo obleko, kakršno ima moja sorodnica štorčlja.«

Vladar se je razsrdil: »Pojdi in bodi zadovoljna s tem, kar imaš.«

Čaplja je žalostna odšla.

Zaželel si je vladar naslednika in je poklical čapljo ter ji naročil, naj mu prinese sina. Čaplja pa, ker je bila užaljena, mu ni hotela prinesiti sina, ampak mu je prinesla hčer.

Učihili so ptički ter se poskrili po grmovju, zakaj vladar se je srdil. Da bi kaznoval neposlušnico, ji je odvzel to dosedanj čast in odslej nosi otroške štorčlje. Pa tudi hčere se je hotel iznebiti. Dal jo je solncu.

Veselo jo je solnce vzel in jo vzgajalo. Dete je odraslo v mladenko. Nekoč sreča deklico vladar in jo vpraša, čigava je.

»Solnce je moj oče,« odgovori mladenka.

Spomnil se je vladar vsega, kar se je bilo dogodilo in ni mu bilo po godu, da jo je srečal. Zato je prosil solnce, naj deklico odvede v deželo na zapadu, kamor se vsak dan vozi; saj je deklica itak neumrljiva.

Solnce, dasi nerado, je vendar izpolnilo vladarjevo željo in odpelalo deklico v puste, nerodovitne kraje.

Zalostna se je deklica ločila od ljubelega solnca. Hodila je po tej novi deželi iz kraja v kraj. Kamor je stopila njena nožica, tam je vzkliklo novo življenje, vzcvetele so cvetlice, sklanjale so svoje glavice druga k drugi in šepetale o čudodelni deklici, ki jih je vzbudila k življenju.

Vsa pusta pokrajina se je izpremenila v krasen vrt.

Tu je deklica samevala; ni se mogla privaditi novemu domu. Često je jokala in tožilo si ji je po dobrem Solncu.

Ptički so žvrgoleli, čedalje glasneje in glasneje svoje mile popevke, da bi razvedrili žalostno deklico.

Solnce je jelo prihajati k nji bolj zgodaj in je ostalo pri nji zelo, zelo dolgo. Zopet je postala deklica vesela. Sprehajala se je med pisanimi cvetlicami, poljubljala je njih glavice, se igrala z metuljčki, stopala je med zlatim žitnim poljem in polni klasi so se ponižno sklanjali pred njo, stopila je v gozd, grmičevje se je razmaknilo in ji napravilo prosto pot, drevesa so šumela skrivnostno pesem, a ona je stopala ponosna, vesela, vsa srečna po mehke mahu in se pogovarjala z lahkim vetričem.

Prišel je čas, ko se je jelo solnce poslavljati. Prihajalo je bolj pozno, odhajalo zgodaj. Deklice se je polastilo domotožje in pričela je spet jokati. Gladka lica so dobila prve gube, njena vitka postava se je upognila, kakor se upogne hrbet pod težo let. Ptički so utihnili, ko so videli svojo gospodarico tako žalostno, drevje je odložilo svoje listje ter molilo svoje gole veje proti nebu, kakor bi prosilo solnce, naj se usmili ubogega dekleta.

Toda solnce je vse redkeje in redkeje prihajalo. Zala deklica se je od samega žalovanja spremenila v grdo in čemerno starko, ki je pokončala vse cvetlice, vse zelenje, zakovala je vse potoke in vse studne v led ter pokrila deželo z belo odejo, kakor bi hotela vse skriti in ostati tu čisto sama.

Solnce se je je spet usmilo in jo pričelo spet zgodaj obiskovati. Deklica je postala zopet vesela, iz odurne starke se je prelevila v lepo, živahno deklico.

Vsa pokrajina se je spremenila zopet v krasen vrt.

Guštav Strniša:

Stric Hitrač

Ali poznate strica Hitrača?
Z vetrcom pride, z vetrcom gre,
urno se giblje, kozolce obrača,
švigne čez polje, zgine v goré!

Ali ste slišali strica Hitrača?
Piska ko vetr na svojo piščal,
prosi ko žalostna ajna berača,
da bi mu človek, kar vbogaime dai!

Ali ste videli strica Hitrača?
Bradica siva do tal mu visi,
kadar domov med oblake se vrača,
lahni mu dežek iz brade prši.

Ste ujezili kdaj strica Hitrača?
Mrko oko mu ko blisk zažari,
strele se vsakdo boji — korobača,
ki ga grmeč nad poljano vihti!

Rešitev aritmografa.

Na klanecu; Lepa Vida.

Rešitev križaljke »Jadrnica«.

Vodoravno: 2. ud, 4. li, 5. ind, 7. Pavel, 8. ara.

Navpično: 1. tulipan, 3. dinar, 6. dva.

I. A. Krylov

Ščuka

Sodišču ščuka je ovajena bila, da v ribniku se z njo živet več ne da. Dokazov so poln voz podale priče. Krivičnico so, kot se tiče, prinesli k sodbi v velikem čeburu. Sodniki niso daleč bili, — na bližnjem so jih pasli travniku. Imena njih so nam arhivi ohranili.

Bila sta to oslička dva, dva, trije kozli in dva konja mrhasta; da red nadzira in pravico, za prokuratorja so dali jim usico. Med narodom je govorica šla, da ščuka z ribami jo je zalagala. Za vse to so bili sodniki nepriznani.

Sicer pa ščukinih nakaz ni bilo nič lahko prikriti čisti čas. Tako so morali kar pisati ikav, da se krivičnica preda sramotni ka ni in drugim v strah obesi na drevo. »Visoki dvor!« je zdaj lisica pristopila »to ni dovolj! Jaz njej bi kazen prisodila,

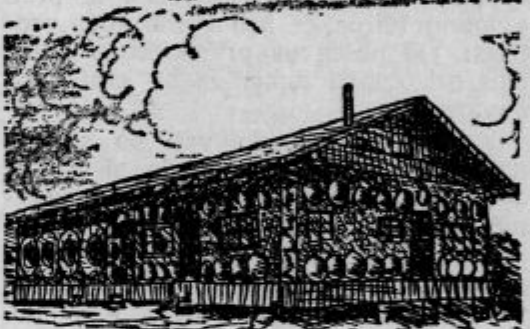
ki je dozdaj pri nas ni videlo »ko: da lopovom odslej bo strasno in opasno, naj v reki se utopi.« — Sodniki v krik: »Prekrasno!«

Otorej so sklenili vsi soglasno in ščuko vrgli v rečino!... (Prevel Georges)

Zmes za šalo in zares

Zanimiva hišica

Kapetan John Lederier si je ob morsk obali postavil originalno hišico. Dal je postaviti leseno ogrodje in porabil

namestu: opeke razne predmete, ki jih je morje vrglo na obalo. Na hišici je videti ostanke potopljenih ladij, stare lonce, razne črepinje, školike, najrazličnejše železne predmete itd. V notranjosti pa so stene lepo poslikane in sobe moderno urejene.

Vprašanja za bistre gravice

- Čemu so služile egiptovske piramide?
- Koliko tehla 1 liter vode pri 4 stopinjah Celzija?
- Kaj pomeni »K. O.« in pri katerem sportu se rabi ta izraz?
- Kako se imenuje najvišja vzpenjača v Evropi?
- Kako se imenuje najznamenitejši Sokratov učenec?

Šaljiva vprašanja za male

- Kateri gradovi se dajo najlepše in najhitreje zgraditi?
- Česa ne more noben človek povedati?
- Kje je vedno otrok, ki je star eno leto?
- Katera žival je volku najbolj podobna?
- Kateri dnevi so najdaljši?
- V katere sode ne morejo točiti vina?
- Kdo pride za prvim učencem v šolo?
- Zakaj so ptice najboljši pevci?
- Kdaj ima leto samo 30 dni?
- Kdaj je dvakrat dve pet?

Odgovori

- Mesto Kairo leži ob reki Nil v Egiptu.
- Mož, ki premaga v bikoborbi bika, se imenuje matador.
- V Parizu in v Berlinu imajo tudi pokopališče za pse.
- Filatelija je zbiranje in proučevanje znamk.
- Rimski škof ima naslov papeža.

Rešitev »težke« uganke

Marica je našla trinajst nog, ker se je zmotila.

Rešitev uganke »Vizitka«

Gospod Leon Stifet je telefonist.

Rimski spomenik

Nedavno tega so našli starodaven rimski spomenik. V mramornati plošči so bile vklesane posamezne črke in raz-

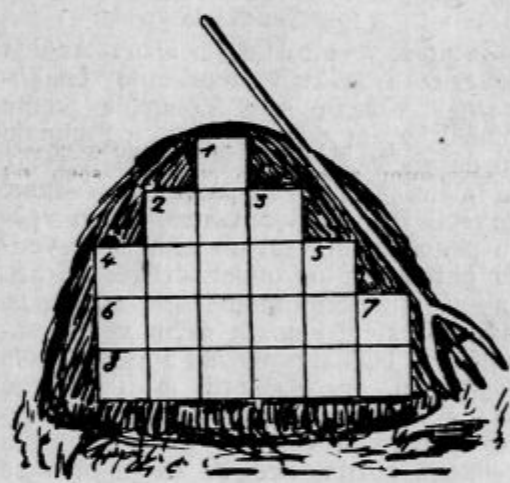

ni zlogi. Po dolgem trudu so učenjaki razbrali napis, ki vsebuje obče znano prislovico (pregovor). Poizkusite pravilno sestaviti zloge in črke. Rešitev objavimo prihodnjo nedeljo.

Križaljka »Seno«

Pomen besed.

Vodoravno: 2. Pesek, 4. četverkotno polje z reliefi pri dorskem gradbenem slogu, 6. jagoda, 8. uspeh.

Navpično: 1. Obrtnik, 2. živalska hrana, 3. konj, 4. poljska cvetlica, 5. del obleke, 7. kratica.

Navihani Mihec

Mihec se vrne iz šole.
»Nu, kaj si se danes naučil v šoli?« ga vpraša očka.

»Danes nam je gospod katehet povedal, da je laž grda stvar in da mora človek zmerom govoriti resnico.«
»Tako je, sinko!« mu pritrdi očka.
»Kdor laže, ta krađe, kdor krađe, ubija, kdor pa ubija, pride na vesala!«

Mihec posluša očeta in njegove očke se širijo in širijo od groze. Naposled pa mu zaigra smehljaj okoli ust. Z ročicami objame očeta in mu šepne na uha:

»Veš, očka, jaz ne bom nikoli lagal. Govoril bom vselej le resnico in kadar mi bo resnice zmanjkalo, si bom pa kaj izmislil — lagal pa nikoli ne bom!«

J. O. Curwood:

Medved Tir

Tako je Tir dolgo sedel; potem je začel vonj popuščati, postajal je bolj in bolj šibek in neznaten, dokler se ni popolnoma izgubil. Nezaupljivo vohalje je Tir okrenil glavo, postrigel z uhlji in se razgledal po bregu in planoti.

Zdaj, ko ga vonj ni več dosegel, je hitro pozabil nanj. Počasi se je spustil na vse štiri in nadaljeval lov na svizce.

Čudno se sliši, da medved, ki tehta okroglo tisoč funtov, lovi svizce, ki ne tehtajo več ko pol funta in ki niso večji od človeške pesti. A Tir je že vedel, kaj dela. Bil je sladkosnednež in spomladi in poleti je žrtvoval tretjino svojega časa, da si je privoščil ta poslastek.

In kaj za to, če je večkrat kopal vso uro, da je izkopal samo eno teh drobnih živalic? Nič! Njegov trud je bil poplačan, če je mogel pogoltniti rejeno, malo živalco.

Ta lov na svizce je bil nekaj prav posebnega in zadovoljen se je spravil Tir na novo svizčevo luknjo, ki mu je bila z vseh strani posoda. Zijala je na robu pobočja in velik in pričen odmetavati zemljo. Navdušeno je crebel. V pol ure kopanja je le enkrat ali dvakrat vzdignil glavo, kar se je nenadoma spet spomnil na tuji vonj. Toda vonj se je bil izgubil in kmalu se Tir ni več menil zanj.

II. poglavje

Vsiljivi

Langdon je zadržal svojega konja. Nahajal se je spodaj v dolini na jasi ob izlivu potoka. S slisnim vzdihom zadovoljstva se je pretegnil v sedlu — njegove ostre, višnjevosive oči so z navdušenjem lovcia in skitalca opazovale pokrajino.

Jim Langdonu je bil okoli 35 let; večino svojega življenja je bil prebil v divjini in kadar se je vrnil domov, je popisal, kar je bil videl in doživel. Bil je visoke postave zmršena plava brada je obrobjala drzno, zagorelo obličje — široko odprta srca je odkrivala od solnca in vetra zarijaveli, krepki vrat. Langdonovemu mlajšemu tovarišu je bilo ime Oton Bruze. Od njega ni bilo dosedaj nič videti, zato pa tem več slišati! Iz grmovja za Langdonom je bilo čuti najbolj sočne psovke — namenjene so bile, kakor navadno, »Dispanu«, srboritemu tovarnemu konju.

Langdon se je zadovoljno režal — bil je tega že navajen! Stara stvar! Mrha ni nikdar ubogala in Oton ji je grozil z vsemi mogočnimi kaznimi — od grožnje, da ji razpara trebuh do nekoliko milejše kazni, da jo pretepe do nezvesti. Besedni zaklad dolgega gorca je bil, kar se tega tiče, neizčrpen! Toda ostalo je pač vedno samo pri besedah! Se če bi se bilo Dispanu zazdelo — in to bi ne bilo nič čudnega — da bi bil zaplesal s svojim tovorom valček, bi dolgi, dobrodušni Bruze le grozeče

opletal z rokami in vpil, da bi bilo groza.

Tovorni konji so se zdaj izvolili prikazati. Počasi so prikorakali iz grmovja, zadnji seveda Dispan — in za njimi na visokem ogradju svoje mrhe prav tako dolgi, suhi Bruze. V dve gube je sedel na sedlu; to je bila njegova navada! Zmerom mu je povzročalo težave, spravitvi svojo seženjsko dolgost na konja. Sam ni bil poseben ponosen na to in pogosto je razkačeno dejal:

»Satan me je napravil tako dolgega!«
Langdon je smeje se pomigal tovarišu in Bruze je prijel tik do njega. Pri tem je klet in psoval, da se je vse treslo. Končno je pa le zlezal s konja.

»Ali si kdaj videl kaj lepšega?« je vprašal Langdon in pokazal na odprto, solnčno dolino pred seboj.

»Lepa pokrajina,« je primikal Bruze, »res prekrasen prostor za taborenje. Jim — tukaj je prav gotovo severnih jelenov in medvedov več ko preveč! In midva potrebujeva svežega mesa — in jaz potrebujem užgalico.«

Langdon je potegnil iz žepa svoj vivček in ga napolnil — Bruze je storil isto. Zaradi varčnosti in iz stare navade sta našlagala svoje ljubljene vivčke vedno z eno samo užgalico! Tako tudi zdaj.

Pri kajenju sta se vdala svojim mislim. Langdon se je ogledoval po okoličih, potem pa je pokazal na gozd, odkoder sta bila prišla:

»Krasen prostor za naš vlgvam,« je

zamrmral. »Suha drva, tekoča voda in mehko vejevje za najino ležišče! Konji se lahko pasu tam zadaj na travniku. Tam je dovolj bivolge trave in druge zelenjave!« Pogledal je na uro. »Zdaj je tri, ali pojdeva še dalje? Kaj meniš? Ali bi rajši ostala nekaj dni tu? Mislim, da tale deželica mnogo obeta!«

»Podoba je, da naju čakajo tu razne prigode,« je primikal Bruze. Nato je lagodno sedel in si položil na kolena dolgo medeno cev. Priprava je bila pridobitev iz državljanskih vojn in Oton ni bil na nič bolj ponosen kakor na ta daljnogled. Langdon je vzel iz sedelne torbe svoj prvovrstni Zeissov daljnogled in se postavil poleg svojega tovariša. Drug tik drugega sta se naslonila ob skalo in se pričela razgledovati po zelenih bregovih in gorah pred seboj. Pokrajino so z vseh strani obkoljevala mogočna gorovja. Da sta prišla preko njih, sta rabila Langdon in Bruze dvajset dni. Na severu je strmela v nebo, zavita v lahke meglice — velika Divida, na jugu raztrti bregovi Firepanskega gorovja; daleč, daleč zadaj na zahodu se je svetlikala ozka črta — reka Skoana in za njo se je vleklo Babinško gorovje. Na vzhodu je pokrajino obrobilo gorovje Omimka, ki spada še v področje Finleyeve reke.

Nikjer ni bilo videti človeškega bitja. Skozij svoja daljnogleda nista zagledala nobenega človeškega bivališča, nobenega najmanjšega znaka, da bi poleg njiju živel ali se potikal tukaj še kak

drugi človek.

In prav to jima je ugajalo! Dne 10. maja sta zapustila zadnji obljuden kraj in danes je kolestar kazal 30. junij. Tukaj ni bilo ne lovcev, ne nastavčev, ne iskalcev zlata — tukaj sta bila popolnoma sama. Langdon in Bruze sta prispela v krajino svojih želja! Vsa dežela pred njima je bila polna zlatih obetov in Langdon je objelo globoko veselje, mirno srčno zadovoljstvo. Njegov prijatelj in tovariš Oton je bil hladneje narave. Zanj so bile gore — gore, in doline — doline. Saj je bilo vendar povsod isto — po njegovem mnenju! doumeti, zakaj se Langdon navdušuje. Zanj je bila ena reka prav taka kakor druga — po vsaki je pač tekla voda. Zanj je bilo glavno, da je bila tu divjačina, mnogo divjačine, kakor je zadovoljno ugotovil sam pri sebi.

Zivahno je dregnil tovariša pod rebra:

»Vidim gorovje vseh severnih plazov, nekako pol milje od tod!« je zamrmral.

»Jaz pa vidim kozo s tremi mladici — tam na desni v bregu gore!« je odvrnil Langdon zmagoslavno. »Tisoč metrov nad njimi plava velika roparica. Bruze, veruj mi, prišla sva v obljubljeno deželo!«

»Vsaj videti je tako,« je pristavil gorec in dvignil koleno, da bi imel boljše oporo za svoj daljnogled. »Če ni to dežela ovac in medvedov, naj me obe-sijo!«

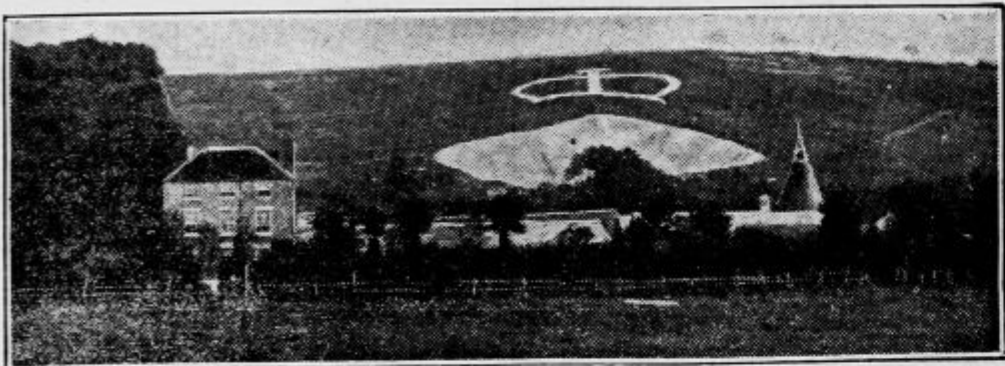
V južni Angliji

Čenjeni gospod urednik, prav za prav sem Vam hotelo to pismo poslati iz Anglije. Bila sem pa tako zaposlena, da tega nisem utegnila storiti. Imam toliko vtisov, da bi najraje vsem ljubljanskim znancem pripovedovala, kako je bilo v moji stari domovini. Zato se mi vidi najprimernejše, da to napišem. Vi, gospod urednik, pa boste sami odločili, kaj je za čitatelje »Jutra« in kaj za koševsko privatno rabo.

Odpotovala sem 14. junija. Poldrugi dan sem se ustavila v Parizu, kjer imam znanca in sorodnike. Z dr. Tomšičem, ki me je iskal, se, žal, nisva našla. Mogoče bo Ljubljancem zanimalo, da sem imela sestanek z angleškimi igralci, ki se udeležujejo v Teatru Alberta I. G. Stirling me je ljubezljivo sprejel in

na kmetih

jo v ta namen večinoma železne žice ali droge. Iglasto drevje je razmeroma redko. Posamezni mogočni bori nudijo očem prijetno spremembo kot kos domačega kruha po neskončnih sladkarijah. Sin mi razlaga, da so že v davnih časih na Angleškem vodili sezname za razno drevje, predvsem za hraste, tako da je danes vsakomur znana starost posameznih dreves. Hrast je bil svoje čase silno važen za ladjedelstvo. Zanimivi so tudi tradicionalni spomeniki v teh krajih. Na odprtem travniku ob dolgem grebenu se kar loči trava od krede, ki tvori tam skalnati tempelj in se pokaže velik konj, krona ali mož.

Lisasti »spomeniki« v naravi

mi povedal, da bodo Angleži okoli božiča zopet v Zagreb. Če le pojde, bodo obiskali tudi Ljubljano. To gostovanje bi radi združili z božičnim oddihom in izleteli v vašo (in, če dovolite, tudi mojo) Gorenjsko. Če bi se ta reč obnesla, bi bila zelo vesela. Moji rojaki seveda nič manj.

V torek, 17. junija sem srečno dospela v Anglijo. Sin z ženo in hčerko me je že čakal z avtomobilom pri parniku v Folkestoneu. Zavili smo v restavracijo, kjer sem naročila rumsteak, prazen krompir, angleški grah, jagode s smetano in angleški sir s keksi. Dobro mi je spet teknila domača hrana. Po obedu smo šli domov. Sin je mlekarški bakteriolog na gospodarski visoki šoli (Agricultural College) v Mye (Kentu). Koledž je integralen del londonske univerze. Njegova naloga je velika in zelo odgovorna, saj gre za novo smer, za povzdignje angleškega mlekarstva in malega kmeta. Vas Wye leži v »dolini«, kakih 50 m nižje od dolgega grebena, ki mu pravijo »South Downs«.

Za nas severnjake je južna Anglija neverjetno in tudi neprijetno enakomerna. Končno sem razumela, čemu južnjak vsem drugim očita, da nimajo gozda, medtem ko drugi zopet pravijo, da južna Anglija nima poštene šume. Povsod rase drevje v manjših in večjih skupinah in vsaj ob cesti stoji vedno par starih ogromnih dreves. Hrast, bukev, angleški brest, jesen, sikamora, javor. Ceste so na ta način vedno zasenčene. Tudi posamezna sela, da celo mesta, n. pr. Ashford in Tunbridge Wells obdajajo drevesne skupine, tako da potnika ves čas spremlja iluzija velikega gozda. Tudi na travnikih rase drevje, tu in tam se še vidijo sledovi stare ceste v podobi orjaškega drevo reda. Toda od pravih gozdov najdemo le še večje komplekske, pokrite z nizkim drevjem, ki tukaj služi za palice in ograje ter za natič za hmelj, dasi rabi-

Lepo je videti te bele »obrite« lise sredi sočnega in živega zelenja.

Večji del naše vožnje je šel vzdolž proge London-Cantebury - Folkestone. To mi je nudilo priliko, da sem se seznanila z najvažnejšim povojnim razvojem Velike Britanije. Ta razvoj leži v cestnem prometu. Človek skoro ne bi verjel — ampak res je, da je »nekač čudnega, ogromnega! Povsod se vijejo katranirane ceste kot sivi trakovi iz svile. Po njih brze vsakovrstna vozila od težkega avtobusa do skromnega bicikla. Ves ta promet se vrši brez praška in ropota. Gladko, tiho švigajo sem in tja vozila. Hrupa se oglasi le pred ovinkom ali pa, če želi vozač koga prehiteti. Od pešca pa pričakujejo vsi toliko prisotnosti duha, da se sam ogne nevarnosti.

Promet se kajpada vrši po strogih navodilih. Repot avtomobila ali motocikla je enostavno zabranjen. Ob glavnih in opasnih ovinkih stoji mož, nameščenec Avtomobilskega društva, ki vrši prometno nadzorstvo, svari vozače pred morebitnimi zaprekami, kaže pot itd. Imela sem dovolj prilike prepričati se, da razvpite bencinske postaje niso tako grde, kakor se navadno misli in piše. Polkrog črpalk v živih barvah se mi je videl prav prijazen in ljubki zeleni okolici. Če je vrhu tega še hiša oskrbnika čedna, nova, z rožami na oknih in stoji v njeni neposredni bližini morda še stara kmečka hiša iz stare rdeče opeke z močnimi tramji in s štrlečimi dimniki ter bereš na njej gostoljubljen napis: »Čaj in južina! Solidne cene! — moram reči, da je taka postaja neprimerno lepša, mikavnejša in vabljivejša od sive, zakajene železniške postaje, ki je svoje čase beležila »napredek« svoje dobe. Večinoma pa niso bencinske postaje take. Ker so začasna poslopja, so grde. Tudi pri nas ne bi bila lepa lopa iz valovane pločevine ali šupa, zbita iz desk.

Arkadij Averčenko:

Moja sopotnica

Komaj je zvedela Jelena Nikolajevna, dražestna vdova s skrivnostnimi očmi in koralnimi ustnicami, da se pripravljam za poslovno potovanje na Krim. Se je vzradostila in dejala:

»Tudi vi? Kdaj odpotujete?«

»Proti koncu tedna.«

»Moj Bog, kako srečen slučaj! Tudi jaz bom morala biti še pred nedeljo tam dole. Majhen predlog, dragi gospod: ali, čečeva potovati skupaj? Saj razumete, da za samotno gospo takšno potovanje ni baš prijetna reč... Torej, ali hočete biti moj sopotnik?«

»Z veseljem,« sem dejal jaz polaskano. »Zame bo to dokaz, da sem vreden zaupanja.«

Moj prijatelj Perepletov se je sunkoma dvignil in mi namignil. Komaj sva ostala sama, sem ga vprašal:

»Kaj bo?«

»Ali si znorel? Kako da ti je ušla takšna obljuba?«

»Toda to je vendar mlada in mična vdova, pomisli!«

»Tem slabše,« je nadaljeval moj prijatelj. »Potovanja s slično žensko je hudo nevarna reč.«

Njegov glas je postal mahoma čisto

preroški:

»Od tega trenutka ne boš več vedel, kdaj je dan in kdaj je noč. Nje služabnik boš, nje natak, nje nosač, čistilec njenih čevljev. Odgovoren boš za predmete, ki jih bo pozabila, za zakasnitve vlakov, za pomanjkanje ločenih kupejev, za prepilne, za vročino in za vse druge sitnosti, ki nas spremljajo na potovanjih. Zjutraj ji boš iskal milo, ker ga bo pozabila v gostilni, potem boš moral v restavracijo kakšne postaje, da ji prineseš skodelico vročega čaja. Ponoči ne boš mogel spati: kajti biti boš moral na straži, da ne bi vstopil v kupe kakšen nepoklicanec... Ob treh zjutraj se bo mahoma vzbudila in bo tarnala nad bolečinami v zobeh; in letal boš iz voza v voz in prosil za malo etra ali kakšnega drugega leka. Boš zvesti čuvaj njenih ogromnih škatal in njenih trebušastih kovčkov, dolžan ji boš prenašati vso to ropotijo v gostilne in proučevati ji boš moral jedilni list... Skratka: si popoln bedak od trenutka, ko si prevzel slično poslanstvo.«

Nasmehnil sem se, potem sem mu rekel s svojo običajno pokojnostjo:

»Dal sem svojo besedo in moja beseda... Sicer pa ne delim tvoje črnogledosti.«

»Bomo videli, nesrečnež!«

Hiša, ki v njej živi moj sin, je tipla na enodružinska hiša novega sloga. Vse je zelo majhno. Sinaha hitro in enostavno vrši gospodinjska dela. Pomaga ji elektrika. Elektrika segreje vodo, elektrika kuha obed in večerjo, kopalnica dobiva toploto od električnega toka, celo sušilnik za mokre brisače je električen. Vrt pa — brez njega si ne morete misliti hiše v Veliki Britaniji — je majhen, a poln lepo negovanih cvetlic.

Sin mi je razkazal laboratorij in vzorčne steklenice, v katerih mu pošiljajo mleko v preiskavo. Mnogo potuje po kmečkih razstavah, kjer deluje kot sodnik. Sistem kmečkih razstav je na Angleškem silno razvit. Nekatere razstave so že zelo stare ustanove — n. pr. v Islingtonu v severnem Londonu. Podobna institucija je Tunbridge Wells Agricultural Show; druge so novejše. Dvakrat smo izleteli na morje. Vozili smo se eno uro z avtomobilom, pa smo prišli na peščeno obalo pri Camberu nedaleč Wyea. Pot je držala preko velikega Romnejskega barja (Romney March). Nedaleč od ceste smo videli vasico Dymchurch, skozi katero so se napotile zadnje vile iz Anglije, ki jih je poglajala naraščajoča industrija in cloveška nevera. Če hočete kaj več izvedeti o tem, vam svetujem, »la vzamete v roko Kiplingovo knjigo »Puck ob Pooks Hill (Skrat s Skratovega hriba)«. Ni čudno, da smatrajo ta kraj za zadnje zatočišče tajinstvenih moči v deželi. To je aluvialni teren. Ob obzorja od obzorja same masne zelene barve. Le na severu se vidi blede polkrog dolgi grebenov, ki označujejo prvot-

no obalo. Tu pa tam stoji vasica med ogromni drevjem. Značilno je, da so strehe cerkvenih stolpov pokrite s škodlami. Pač zategadelj, ker je skoro gotovo neizbežno, da jih tu in tam obišče strela. V enem primeru sem videla celo takšen vršac na tleh pred cerkvijo. Podoben je bil ogromnemu, napol odprtemu dežniku. Ob cesti pa teče živa meja, časih tudi samo jarek. Ves teren je preprežen z jarki. Tu in tam se pase čreda goveda. Toda predvsem je tu na tisoče ovac. Barje pod milim južnim nebom jim nudi mastno in bogato hrano. Življenje jim je lažje kakor njihovim sestram v pustem škotskem pogorju... Lažje? V močvirni puščavi preži nanje zajedalec, ki povzroča strašne bolečine, blaznost in smrt. Od večne vlage pa rase ovci med parklji goba, tako, da se reva žival vlačijo po kolenih. A komu je mar tega! Ovac je toliko, da jim ni treba niti pastirja. Če žival pogine, se spuste na mrhovino krokarji in zakrakajo pogrebno pesem, sami pa obirajo njene kosti. Bolje, bolje je tam gori na divjem severu, čeprav preti venomer nevarnost snega in mraza. Pa je vrhu tega še vedno pripravljena rešilna ekspedicija v podobi vernega psa in požrtvovalnega pastirja. In če ovca kljub temu ponesreči, so naravnih elementi vendar bolj usmiljeni kakor tukaj na jugu. Žival onemore in zaspi. Ponosne gorske price-uje pa pospravijo njene ostanke kakor perzijski velikaši svoje mrličke.

(Dalje prihodnjo nedeljo.)

Fanny Copeland.

Mokronog in njegova okolica

V novejšem času se je začela zanimati turistična javnost tudi za našo Dolenjsko. Res je lepa naša romantična Gorenjska, ki privablja v svoje gorsko kraljestvo turiste iz celega sveta, nič manj pa ni lepa naša idilična Dolenjska, ki te vabi, ne da delaš visoke in naporne ture, pač pa, da si umiriš razkrojene živce in okrepiš razrahljano zdravje v mirnem zatijšu sredi sočnega zelenja bukovih in smrekovih gozdov.

Tak lep kotiček naše zemlje je tudi Mokronoska dolina, obdana z bujno zelenim gričevjem in vinskih gorami, sredi katerih se bleste bele cerkvice in zidanice, pa tudi številni stari gradovi in gradiči, ki nas spominjajo davno minule romantične dobe naših prednikov in njih mogočnih gospodarjev, ki so zatirali naš narod.

Na progi Trebnje—Št. Janž, dobre 3 km od postaje Bistrica—Mokronog, leži v prijazni kotlini trg Mokronog, ki ga pravzaprav ne vidiš poprej, dokler je nisi v njem, pač pa te od daleč pozdravljata starinski grad in prelepa žalosna gora, ob vzhodu katerih se razprostira trg.

Trg Mokronog je že stara naselbina. Trdi se, da je bil v starih časih mesto, kar bi potrdilo dejstvo, da je bil obzidan, o čemur pričata še danes stiroglati stolp in pa ulica, ki se še danes imenuje »za zidom«. Da je bil ta kraj naseljen že v najstarejših časih, pričajo tudi različne izkopnine, ki jih je odkril v tamonjši okolici starinovec-samouk, širok Slovenije znani, sedaj že umrli kmet Pečnik in ki jih hrani v velikem številu ljubljanski muzej.

Da je imel Mokronog tudi sodne pravice, nam priča »gavžni hrib«, kjer so obešali zločince. Zadnji zločinec je bil obešen 22. oktobra 1734. Imena tega zločince se ni moglo dognati, ker sega mrtvaška knjiga tamonjšega župnišča samo do leta 1737. nazaj.

Mokronog je popolnoma pogorel v noči od 13. do 14. aprila l. 1682. in takrat so pogoreli najbrže tudi vsi arhivi, iz katerih bi se dala dognati natančnejša zgodovina tega kraja. Grad Mokronog je že zelo star. Ljudska govorica tudi, da je bil nekdanji ženski samostan, kar pa Valvasor zanika. Ljudska govorica trdi, da je bil nekdanj so našli nekoč, ko so v gradu nekaj prezidavali, v nekem zidu zazidano žensko okostje, češ, da so v samostanu zazidavali nepokorne nune.

Grad je prišel pozneje v last barona Manne, ki je živel od leta 983—1045. Grad je prišel pozneje v last krške škofije in ostal v njeni lasti do l. 1616., ko ga je kupil neki Mahorčič. Od tega ga je kupil Ernest Michael pl. Scherenburg, ki je v testamentu od 10. decembra l. 1649. ustanovil v Mokronogu samostojno faro. Do tega leta je bil v Mokronogu samo vikarijat, ki je spadal nekaj časa pod Trebelno in nekaj časa pod Št. Rupert.

Imenovani pl. Scherenburg je imel samo eno hčer. K tej se je priženil baron Janez Daniel Kajzel (Kheysel). Tega Kajzela je stric njegove žene, Hans Jožef Scherenburg, ko sta pod gradom kegljala, v jezi zabodel z nožem v vrat, da je čez pol ure umrl. Kje je bilo to keglišče, se vidi še dandanes.

Grad je prišel pozneje v last barona Mandela in potem zopet baronov Bergov. Zadnji potomec te roduvne, baron Ludvik Berg, je ta grad in vsa posestva razprodal in se preselil v Gradec. Sedanji lastnik gradu je bančni ravnatelj g. Pečenko iz Ljubljane.

Za časa kmečkih uporov so napadli kmetje tudi mokronoški grad brez posebne škode. Mokronog je napadel tudi Jan Vitovec, ko se je boril za dedščino celjskih grofov.

Ob vzhodu gradu je stala stara majhna cerkev, ki so jo pa leta 1828. podirli in sezidali na tem prostoru novo, ki pa ni v arhitektonskem oziru nikaka posebnost. Znamenita je le Langusova oltarna slika, ki predstavlja sv. Tilna. Za model sv. Tilna mu je služil baron Mandel, za angela, ki mu drži škofovo palico, pa njegova hčerka, poznejša baronica Berg. V stranskem oltarju je slika, ki predstavlja majniško občešenje Matere božje, ki jo je naslikala Langusova nečakinja Henrijeta Langus.

Zanimiva je tudi cerkva na žalosni gori, ki je bila sezidana v 17. stoletju, posvečena Materi sedem žalosti. Strop krasi lepe freske neznane slikarja, lepa umetnina pa je tudi veliki oltar, zgrajen iz črne marmornja, ki sta ga dala napraviti baron Kajzel in njegova soproga l. 1675. Steben krog glavnega oltarja so polne motivnih slik in sličic, na katerih se prikazujejo različni čudeži, ki so se baje zgodili na priprošni Matere božje. Med njimi je prav lepa ona grofica Jankovič iz Novega grada (Neuhaus) z otrokom v naročju, naslikana l. 1695. Štiri leta je bil njen zakon brez otrok. V četrtem letu je dobila sina in v ta spomin je dala napraviti omenjeno sliko. Med drugimi manjšimi slikami je zname-

Žalosna gora

»A če bi nosač hotel pobegniti z denarjem?«

»Čemu pa ima številko?«

»Številko? Kdo mi jamči, da je ne pozabim? Nimam dobrega spomina...«

»Pa si jo zapišite,« se je nasmehnila dražestna vdova.

»Pozabil sem svinčnik doma.«

»No, torej... Boste videli, da zamudiva vlak...«

»Nič lažjega,« sem menil, ko sem pogledal uro. »V petih minutah se vlak odpelje.«

Udarila je razburjeno z nogo, se zdrnila, nato mi je dejala ljuto:

»Počakajte tu. Ne ganite se, pojdem jaz po listke.«

»Dobro,« sem odvrnil, zagotavljam vas, da se ne zganem.«

Nista potekli dve minuti, ko me je mlada žena glasno poklicala:

»Pridite, hitro... Vlak poide.«

Stekel sem za njo. Hipoma se je ustavila in me vprašala:

»In kje imate svoje reči?«

»Pod naslanjačem v restavraciji prvega razreda. Saj jih lahko dobiva pozneje...«

»Pozneje? Ali ste znoreli? Stecite hitro! Ne na tisto stran, na desno...«

Bog, kakšen človek...«

»In kje vas najdem?« sem jo vprašal.

Minilo jo je potrpljenje.

»Ali ste se pootročili? Stecfe, počakam vas tu? Ah, kako prijeten sopotnik!«

»Prosim vas, počakajte me,« sem povzel s svojo običajno pokojnostjo.

»Prosim vas.«

»Dobro, dobro!« je zavpila.

Dospela sva pod streho vsa zasopla.

»Kje je vlak?« je vprašala.

»Mislim, da je tisti tam...«

»Toda... toda... Kaj ne vidite, da je tovorni vlak? Evo nosača... Kje je vlak za Odeso?«

»Tam, gospa,« je odvrnil vrli mož in snel čepico.

Vlak se je premaknil, komaj sva vstopila v kupe. Jelena Nikolajevna si je obrisala potni obraz, se nasmehnila in velela:

»Brez mene bi bili vlak izgubili.«

»Brezdvomno. Sem naravnost prese-

nečen nad vaso duševno prisotnostjo. Tisti listki, tisti nosači, ves ta dirindaj me je čisto zmedel.«

Kramljala sva o tem in onem kakšne pol ure. Hipoma sem dejal:

»Lačen sem.«

»Zakaj niste jedli v restavraciji?«

»Nisem bil še gladen. Sicer pa sem pozabil.«

»Ali je to mogoče? Počakajte: kmalu

KRALJESTVO MODE

Sportne obleke

V zadnjem času vidimo na teniških oblekah, ki so sicer sportno ukrojene, a tako elegantno učinkujejo, da jih lahko obleče tudi za promenade. To je najbrže posledica dejstva, da se je tenis uveljavil tudi v najširših krogih in je publika tudi iz denarnih razlogov opustila izraziti teniški dres ter je na njegovo mesto stopila mala, lahka sportna obleka, ki se lahko porabi tudi ob drugih prilikah.

Blago za tako obleko je seveda sportnega značaja. V ospredju stoji platno, nosijo se različni šantungi in paname, za hladne dneve bližajoče se jeseni pa se uveljavljajo razna lahka volnena blaga in predvsem pletene obleke. Zlasti pletena teniška obleka (tu pridejo v poštev seveda le posebno fino izdelani modeli) se je v zadnjem času močno uveljavila, ker je v vsakem pogledu praktična in čedna.

Moderna industrija pletenin je znala ustvariti izredno mikavne modele. Dve obleki te vrste prinašamo v sliki. Tretja skica predstavlja pleteno obleko s štiriglatim izrezom ob vratu. Ravno krilo ima globoko položeno gube, ki so pri tenisu neobhodno potrebne, ker bi sicer obleka ovirala gibanje. Kratke rokave, ki jih vidimo na obleki, predpisuje zadnja moda.

Peta skica kaže takisto pleteno obleko. Tu se družijo kratak in gladek život z rahlo zvončastim krilom, ozek usnjen pas pa daje modelu »stvarno« videz, ki danes prevladuje v sportnem delu mode. Pisana ruta okoli vratu se vedno dobro prilaga k pleteni obleki.

Zadnje čase skuša moda pomakniti v ospredje dvobarvne teniške obleke, kar se ji pa zaenkrat še ni popolnoma posrečilo. Dasi so ti modeli vseskozi mikavni, bo rabilo občinstvo še precej časa, da se privadi na nje. Skica št. 4 prinaša tak model v obliki svetlomoderne bluze z zavahanimi rokavi in nagubanega krila s tesno pasom. Temne naramnice dajejo obleki originalno noto. Takšen dres je najučinkovitejši, če je sestavljen iz dvobarvne surove svile.

Iz surove svile je tudi obleka na naši prvi skici, ki ima zvončasto vdelen sprednji del, prekrit pas in belo pralno garnituro okoli vratu ter na rokavih. Tako obleko lahko napravimo tudi iz lahkega volnenega blaga.

Iz blaga je tudi precej komplicirana bolero-obleka, ki jo predstavlja naša predzadnja skica. Nagubani volan na krilu je značilen za novo modo.

Za močne postavbe je jako prikladna obleka na skici 2, ki ima postrani ukrojen, dolg život, apartne reverje in plisirano krilo.

Američanke so si tudi letos izmislile posebnost v obliki dresa, ki sestoji iz bluzar-

stega života in kratkih telovadnih hlač z napol dolgimi nogavicami. Ta s sportnega gledišča izredno praktičen dres se menda v konzervativni Evropi ne bo preveč obnesel.

Za zabave in veselice na prostem

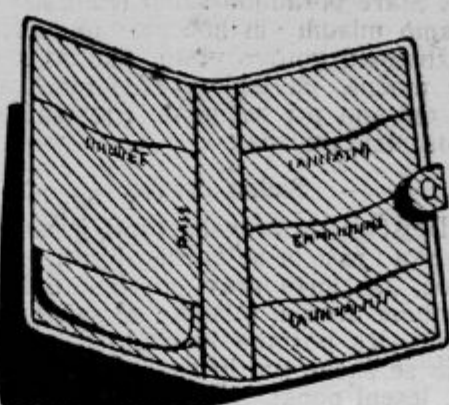
Je moda izbrala organdij, ki je izredno prikladen zlasti za stilizirane obleke. Okorno »svečani« značaj tega materiala deluje nad vse pikantno v naši dobi mehkih in prošnjih muselinov, pa tudi finančna stran obleke iz organdija je vedno povoljna. Naša slika kaže mikavno obleko iz organdija z ravnim in kratkim životom, ki je oprem-

ljen z malim kepom. Krilo je dolgo in zvončasto, zaključuje pa dolg zametast pas. Če je obleka namenjena za zvečer, jo moramo napraviti iz markantno barvastega organdija, n. pr. v močni rožnati, ostru rumeni ali bleščeti zeleni barvi, ker nežne barve pri večerni razsvetljavi ne pridejo do veljave. Obleka na naši skici je opremljena z originalnimi aplikacijami na krilu, ki pa nikakor niso potrebne, ker obleka iz organdija lepo učinkuje, tudi če ni garnirana. K taki obleki se poslužujemo širokega, slikovitega slamnika.

Za na pot
prinašajo razni ateljeji jako pregledne »potpote« listnice z raznimi predali za potni

list, vozne listke, listine in denar. Te listnice s predali so tako praktično urejene, da nikdar ne učinkujejo nelep, čeprav so zelo prostorne.

Zdravniška posvetovalnica

Ga. A. R. v K. Zdravljenje krčnih žil zavisi kolikor toliko od obsega prizadetih žil. Lečenje potom operacije je starejše in se polagoma opušta v korist zdravljenja z injekcijami. Injicirajo se prav različne raztopine (sublimat, razni sladkorji, soli gotove koncentracije in tudi mnogi originalni preparati najrazličnejših imen) in ni sredstvo takšno, da bi sicer vplivalo na ostali krvni obtok. Uspeh tega zdravljenja bo dosežen, ako se kri v razširjenih dovodnicah (krčnih žilah) strdi in s tem za masi žila, nakar se polagoma strjena kri vsesava. Tudi v Ljubljani se bavijo zdravniki s to metodo in ni treba iskati zdravniške pomoči izven Ljubljane. Pri pravilno izvedeni injekciji in potrebnih kavitajah je uspeh povoljen. Morate pa računati s tem, da boste po injekciji nekaj časa morali ležati. Vsaka gimnastika, ki zaposli razširjene krčne žile je nevarna, ker se utegne pripetiti, da se kar zlepa odtrga v žiliprivodnici košček strjene krvi, ki ga zanese krvni obtok v drug organ (n. pr. pljuča). — Gdč. M. P. na V. Tako lahko kot preje z vodenčevim prekusom pa ne vratače z drugim sredstvom lasem zopet prvotne barve. Ker ste že nestrpni in zahtevate sredstvo, ki takoj učinkuje. Vam preostane le raztopina lapiza (solitnoksilega srebra). Po zabili pa ste povedati, kakšna je naravna barva las, ker bo koncentracija srebra za temne lase višja, kot za svetle. Dobro razmazane lase namažite s sledečo raztopino: Pirogalska kislina 10, 0 (8; 5; 8; 0), 96 odst. alkohol 100, 0 in destilirane vode 100, 0. Pet minut kasneje pa še z drugo, ki vsebuje lapis: Srebrov nitrat 15, 0 (8; 0; 5; 0), salmijakovega spirita 10 odst. 45, 0 (30; 0; 20, 0) in destilirane vode 100, 0 (150; 0; 200, 0). Tam kjer so navedene tri številke, veljajo prve za črne, druge za rjave in zadnje za svetle lase. Pred proceduro namažite kožo okoli lasišča z vazelino, da ne bo počne. V resnici barvate lase z omejenim sredstvom in se kaže učinek precej hitro. — Ga. M. U., Z. v P. Takim belim lisam je vzrok predurjen notranji ustroj telesa ali pa bolezen krvi. Za točnejšo diagnozo je potrebna osebna preiskava. V ostalem je to, če je kri zdrava, le lepota napa, sicer neprijetna, ampak brez pomena. — Gdč. S. K. v Lj. Skrbite imate polno vrečo in nam je težko na vse odgovoriti povoljno. Ad 1. Če torej sugestivna kura ne pomaga, poskusite z odvajalnimi sredstvi, ampak ne predolgo in jih večkrat menjajte. Ad 2. do 4. Po Vašem kratkem opisu bi mislil na živčno oslabelost, ki utegne biti vzrok vsem tem tegobam. Če pa hočete biti sigurni zaradi onega naglega utrujenja, Vam more le osebna zdravniška preiskava dognati prave vzroke. So pljuča zdrava? Ad 5. Stvar brez pomena, če ne dela bolezenskih znakov. Ad 6. Če ne poznamo izvidka organov, Vam žal ne moremo ničesar svetovati. Ako je le nerednost glavni znak, si ne delajte pregelavic, pač pa moramo vsaki ženski preko 30 leta že pri teh znakih priporočati preiskavo s strani ginekologa. Kopeli opustite. Ad 7. Če je ona sluz bela, utegne to biti od vneta in tudi v tem primeru si ne morete prihraniti zdravniške preiskave. V splošnem pa se nam vsiljuje domneva, da se menda prenatano in pedantično opazujete in pesni mistično motrite vsako najmanjšo motnjo.

Srečke

državne razredne loterije

za III. razred so dospele.

Opozarjamo vse posetnike pri nas kupljenih srečk, da je rok za obnovitev srečk določen do 5. septembra in jih prosimo, da srečke pravočasno obnovijo.

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

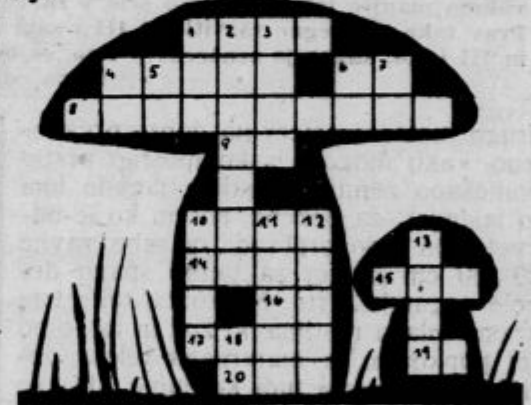
— Opozarjamo p. n. občinstvo, da so konzultacije v naši »Zdravniški posvetovalnici« brezplačne. Ne sprašujte po stroških in ne prilagajte znamk. V korespondenco se ne spuščamo.

Da je neslana dijeta po Gersonu zdravilnega učinka pri nekaterih oblikah tuberkuloze, so že javili posamezni zdravniki pred ... la zadnjem zdravniškem kongresu v Kopenhagenu pa so se izrekli vsi za to metodo in sicer samo ali pa kombinirano z drugačnim lečenjem. Gerson je bil »ratičen« zdravnik na Nemškem in je sam »ričel« zdravit tuberkulozne ljudi a svojo dijetu po posebnem jedilnem listu, iz katerega je po možnosti črtal navadno kuhinjsko sol, odtod (ime »neslana« dijeta po Gersonu). Da se ta metoda preizkuša tudi na klinika, so po njegovih navodilih in primernem opazovanju na kirurški kliniki v Berlinu zdravili bolnike in zasledovali potek bolezni pri raznih formah tuberkuloze (pljučna, kožna, kostna tuberkuloza). Pljučna tuberkuloza je tudi tej dijeti nedostopna in ni beležiti več uspehov z dijetetičnim zdravljenjem, pač pa se je kožna tuberkuloza (lupus) mnogokrat že v kratkem času izboljšala. Še večji pa je bil učinek, če so kombinirali Gersonovo dijetu z obsevanjem. Tako so si pogosto prihranili operacijo pri lupusu. Tudi druge težke kirurške bolezni, ki že same na sebi precej slabijo bolnika, prenašajo po Gersonu hranjeni bolniki mnogo boljše. Kaj je bistvo Gersonove neslane dijete? Prevedane so: kuhinjska sol, klobase, svinjina, prekajeno meso (ribe) in vse juhe začimbe. Deloma dovoljeni so: sveže meso (tedensko do pol kilograma), drobovje, sveže ribe, jesi, črno vino, kava, čaj, kakao. Glavne jedi so: mleko, 1 — 1 in pol litra dnevno, najboljšo surovo, ako je krasna zdrava. Nadalje kislilo mleko v katerikoli obliki, jogurt, kefir, mlečni kakao, smetana, neslan sir, maslo, oljivo olje, svinjska mast. Sadje je dovoljeno, surovo ali kuhano, prav tako sadna vina in sokovi, mezza, nadalje zelenjava vseh vrst. Moka, neslan kruh, makaroni, rezanci, pecivo, jajca, riž, sladkor, med. Dovoljene so začimbe, ki naj bolniku zakrijejo okus neslane jedi. Nekuhane ali surove sestavine jedi se pripravljajo zaradi vitaminov (dopolnilnih snovi). Posebnih zdravil ni treba, razen ribjega olja s fosforjem in Mineralogena, ki ga izdeluje neka berlinska tvrdka: Mineralogen je zmes raznih soli (brez navadne kuhinjske soli). — Gersonovo dijetu bodo torej po teh izkušnjah priporočali zdravniki že zaradi tega, ker ni še nihče poročal o slabem učinku Gersonove dijete, temveč so si vsi edini, da je neslana dijeta vsaj v zvezi z drugim zdravljenjem učinkovita.

Križaljka „Goba“

Pomen besed:

Vodoravno: 1. svetopisemska oseba, 4. delavec, 6. staro kaldejsko mesto, 8. afriški otok, 9. predlog, 10. trdnjava na arabem polotoku, 14. reka v Bosni, 15. dalmatinski otok, 16. medmet, 17. reka v Italiji, 19. ploskovna mera, 20. reka v Italiji.

Navpično: 1. žensko krstno ime, 2. klin, 3. mesto v Romuniji, 4. egiptovski bog, 5. del telesa, 6. Učenje, 7. glej št. 4, 10. zaliv v Grčiji, 11. staro rimsko mesto, 12. bolezen, 13. glasbeni instrument, 18. kratica za recept.

dospemo na večjo postajo, kjer je baš izvrstna restavracija. Poglejte v vozni red.

»Nimam ga.«

»Evo vam mojega.«

Vzel sem vozni red, ga prelistal in dejal:

»To je precej debela knjiga. Mnogo postaj z restavracijami, Grozno. Še tri ure ... a jaz sem lačen ...«

»Tri ure? Kako pa?«

»Terjoki.«

»Kakšna postaja? Na katero progo pa gledate?«

»Na tole ...«

»Uf, vam bi bilo treba pestunje! Ne znate pogledati niti v vozni red. Nezašlišano!«

»Jaz pa pravim, kdor se v tej zmešnjavi spozna, ta nekaj velja.«

»Dajte sem,« me je prekinila ljuto.

»V manj nego dvajsetih minutah dospemo do postaje z restavracijo. Vlak se ustavi deset minut.«

»Premalo bo. Gotovo zamudim vlak.«

»Bodite brez skrbi, otročjak; pojdem z vami. A kje ste živeli do danes? V oblakih? Kako morete živeti, če se vsa-

krat zakasnite, če ne veste nič, če zgubite glavo za vsako ničevost?«

»Zelo slabo, gospa.« sem odvrnil z ganjenim glasom. »Oče mi je mrtev,

mati daleč... Moj Bog, kako vesel sem, da sem našel tako modro in pre-mišljeno sopotnico!«

»Nič si ne delajte skrbi. Tudi ubožec duha lahko dospe zmagovito do smotra,« je odgovorila ona z iskreno materinskim glasom. »Ste velik otrok. Nu, sedaj pa pomisliva na spanje. Hočete spat v spodnjem ali zgornjem ležišču? Upam, da mi prepustite spodnje.«

»Seveda. A prosim vas že sedaj za oproščenje, če bi vas ponoči prebudil ...«

»Čemu?«

»Imam slabo navado, da se obračam neprenehoma na vse strani in torej ni nemogoče, da bi ne utegnil pasti ...«

»Hm,« je dejala ona zamišljeno in celo vsa v skrbeh: »Bolje da spite spodaj, ubogi deček.«

In mi je z materinsko kretnjo pobožala lase.

Nikoli nisem bil v tako skrbni družbi, kakršna je bila njena.

Na vse mogoče načine se je trudila zame: dajala mi je piti in jesti, polagala me je spat, s skrbnimi rokami me je pokrivala kakor otroka, ob zori mi je prinašala gorko kavo. In dražestna vdova je bila vsa vesela, ko je videla, da sem si mencial oči kakor otrok, pa je vzklikala:

»Lej, deček se je vzbudil! No, lepi deček, evo kave!«

In meni, to naj priznam, je bilo zelo všeč, da sem vzbudil v njej materinske občutke.

V Odesi mi je poiskala primeren hotel, naročila je zame kopel, obedovala je in večerjala v moji družbi. Zvečer, ko sva bila na parniku, ki je vozil proti Sevastopolu, me je položila v posteljo, me dobro pokrila, pogledala me je s svojo lepo ročico glavo in dejala:

»Spi otrok. Spi, dragi ...«

Predno sem se vrnil v Petrograd, sem brzojavil prijatelju, naj mi pride naproti na postajo.

In res, zvesti prijatelj mi je prišel naproti, ko je vlak privozil pod streho, in kmalu bi ga bilo povozilo.

Obleka sva se bratovski.

»In plašč?« je rekla Jelena Nikola-jevna skrbno ter mi ga podala skozi okno. »Nočem, da bi se prehladil. Vrzite si ga okrog ramen. Oj, skoraj bi bila pozabila: povejte mi telefonsko številko svoje penzije. Ali naj vam dam pripraviti kopel? Ali bi radi jedli?«

Prijatelj me je začuden pogledal. Tisti pogled me je neizmerno zabaval. Dražestna vdova je stopila iz voza, približala se mi je in mi je s svojimi očarljivimi ročicami popravila ovrta-

nico.

»In knjige?« je nadaljevala potem.

»Imate palico? Vam nič ne manjka? Dobro, tedaj do svidenja.«

»In tvoji kovčki? Kje so tvoji kovčki?« me je vprašal prijatelj.

»Jih imam jaz,« je odvrnila Jelena Nikola-jevna. »To vam je otrok, in ... Prej-me jih po moji služabnici.«

Ko je to rekla, se je dražestno nasmehnila in izginila v množici.

Perepletov je zmajal z glavo.

»Prisegam ti,« je dejal nato, »da ne razumem, kako ti je uspelo obvladati tako muhasta žensko ... Vsa polna skrbi je zate ... Častna beseda, ne razumem ... Odkrij mi to skrivnost ...«

»Dragi prijatelj,« sem odvrnil s skrivnostnim nasmehom, »uradni tajnosti ne gre izdajati. Samo to ti rečem: tista vdova je idealna ženska, vsaj ... zame. Upam celo, da napravim še eno potovanje z njo: ženitovansko potovanje.«

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za leto 1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

1930?

Med šmarnami

Jablane, hruške in druge cepljene v mladosti za stare zobe!

Čas med Velikim šmarnom (15. avgusta) in Malim šmarnom (8. septembra) je za rastlinogojca zelo važen. To je znano tudi našemu narodu in se prenaša tradicionalno od roda do roda. Dečva, ki še komaj začne gojiti nageljčke, fajgeljčke in rožmarin, ve, da mora posvetiti svojim miljenkam prav v tem času največjo pažnjo, da jim mora zagurati življenje ter dati pobudo k še lepšemu razvitju prav sedaj s tem, da jim poda novo zalogo hrane, novo prst — da jih presadi. V tem času se vrši tudi razmnoževanje onih trajnic, ki jih ne vzgajamo iz semena, posebno onih, ki zaradi hiperkulture (profinjene vzgoje) semen sploh več ne nastavijo, kakor je to pri žlahtnih nageljih, roženkravtu, rožmarinu, pelargonijah itd.

Fako razdelimo (raztrgamo) razkošateno trojnico. (Na desni čaka na delitev druga cvetlica.)

V tem času so cvetlice večinoma že odcvetele, vsaj v glavnem in posamezni deli rastline (v poštev pridejo posebno vršički) so dozoreli. Rast poneha. Rastlina dela od zdaj naprej pa do pozne jeseni v glavnem na tem, da utrdi pridobljeno, od spomladi prirastlo in da nabira snovi za prihodnje leto. Od spomladi do zdaj je zbirala kvantitativno, za naprej pa zbira kvalitativno, zbiramo moč, zalogo, ki naj ji pomaga na eni strani pri prenašanju zimskega trpljenja (miraza), na drugi pa omogoči spomladi na vse zgodaj novo, živo udejstvovanje tako na polju lastnega življenja (rasti), kakor na polju ohranitve vrste (cvetje, plod, sad).

Prirodni pojav, da poneha v tem letnem času (dolžinska) rast, se je dognal potom znanstvenih raziskovanj (Schuyten, Lobsien, Lav, Mallin-Hansen in drugih.) tudi pri človeku. Ta raziskovanja so dognala, da je rast pri človeku od februarja do avgusta ugodna, od septembra do januarja pa majhna. Največ raste človek spomladi, najmanj pa jeseni. Prav tako padejo pri človeku julija meseca (začetek že junija): možnosta pozornosti, duševna moč in psihofizična energija. Temu nasproti pa pade telesna moč človeka spomladi, ko je njegova dolžinska rast najjačša, se začne potem dvigati in je v jeseni največja.

Pa tudi zračne okolnosti so med šmarnami za presajanje in razmnoževanje rastlin ugodne. V vročem poletju, suhem zraku in dolgi solnični dnevi izhlapevajo rastline tako močno, da oveneje celo na svojih starih, dobro vkoreninjenih prostorih. S presajanjem bi jih tedaj (ako nimamo cvetlične grede) ugonobili. Pomniti moramo, da je to močan obseg v življenju rastline. Zato se mora vršiti tudi zdaj obzirno. Presajaj tudi zdaj po možnosti ob vlažnem vremenu, nikar pa ob suhih dneh, posebno ne ob suhi sapi! Pred presajanjem rastlini dobro zalijemo, to pa zato, da se prime stara zemlja korenin, posebno koreninice, ter ne odpade vsa proč. To je potrebno posebno pri onih rastlinah, ki nimajo mnogo korenin (pelargonije in druge). Pri rastlinah z obilnimi koreninami (n. pr. asparagus) pa seveda odstranimo tudi nekaj zemlje med koreninami.

Presaditi moramo vselj v primerno velik lonec (čeber, zaboj). Koronice naj ne segajo do stene posode, temveč naj bo med steno in koncem korenin po velikosti rastline še 1 cm do 5 cm prostora, ki se napolni s prstjo. Prav tako pa tudi ne smemo saditi v prevelike posode. Zemlja, ki je korenine ne dosega, postane vsled zalivanja kisla. Korenine začnejo gniti in rastlina zamre.

Posoda (lonec, čeber) mora imeti spodaj, na dnu, za odtok odvisne vode luknjo. Da se luknja s prstjo ne zamaši, položimo na njo pred vsajanjem čepinjo

ali par čepinjo. Ta luknja nam omogoča tudi zalivanje ali namakanje zemlje od spodaj, kar se godi na ta način, da vlijemo vodo v podstavek. To je priporočljivo posebno pri onih rastlinah, ki rade gnijejo (ciklame itd.) Ako je lonec nov, ga moramo namočiti pred presajanjem dobro v vodi.

Razmnoževanje.

Razmnoževanje trajnic se vrši na dva načina: 1. potom deljenja, 2. potom vršičkov.

Za deljenje so primerne rastline, ki se pri rasti košatijo ter nastanejo iz njih tekom časa zeliščni grmiči, kakor pri primulah marjet. itd. V tem primeru primemo rastlino, kakor kaže slika, z obojema rokama, s palci znotraj ter korenine previdno ločimo, nato pa vsadimo vsako zase. Iz močnega grmiča naredimo tudi lahko več novih rastlin.

Pelargonije, roženkrat, rožmarin, žlaht. nageljne itd. pa razmnožujemo potom vršičkov. V to svrhu narežemo dozorele vršičke, jih spodaj precepimo z nožem, vtaknemo v vsak precep po eno ovsneno zrno ter jih posadimo.

Vsaki presajeni ali vsajeni rastlini moramo zemljo potlačiti, poškopiti in dobro zaliti. To se mora ponavljati po potrebi, ob suhem vremenu več, ob vlažnem manjkrat. Ob dežju jih postavimo najboljše na dež.

Rastline se zadovoljujejo večinoma z navadno vrtno zemljo. Vzamemo jo pa vselej s suhega in solčnega, ne pa senčnega in vlažnega prostora. Ako imamo kompostno zemljo ali malo gnojila za pod korenine, nam bodo rastline hvaležne. Gnoj pa smemo rabiti le pri večjih posodah, ker korenine, posebno ako je gnoj svež, ne smejo priti naravnost nanj. Za nasajene vršičke in sploh rastline, ki naj požene šele korenine, namešamo med prst polovico drobnega peska. Rastline, ki rastejo v gozdu, kakor ciklame, aceleje itd. pa imajo rade gozdno ali barsko zemljo, pomešano tudi s peskom.

Vrtne jagode.

Ako imamo na vrtu jagode, ki rastejo že tri leta ali še več let na istem prostoru, jih moramo zdaj tudi presaditi na

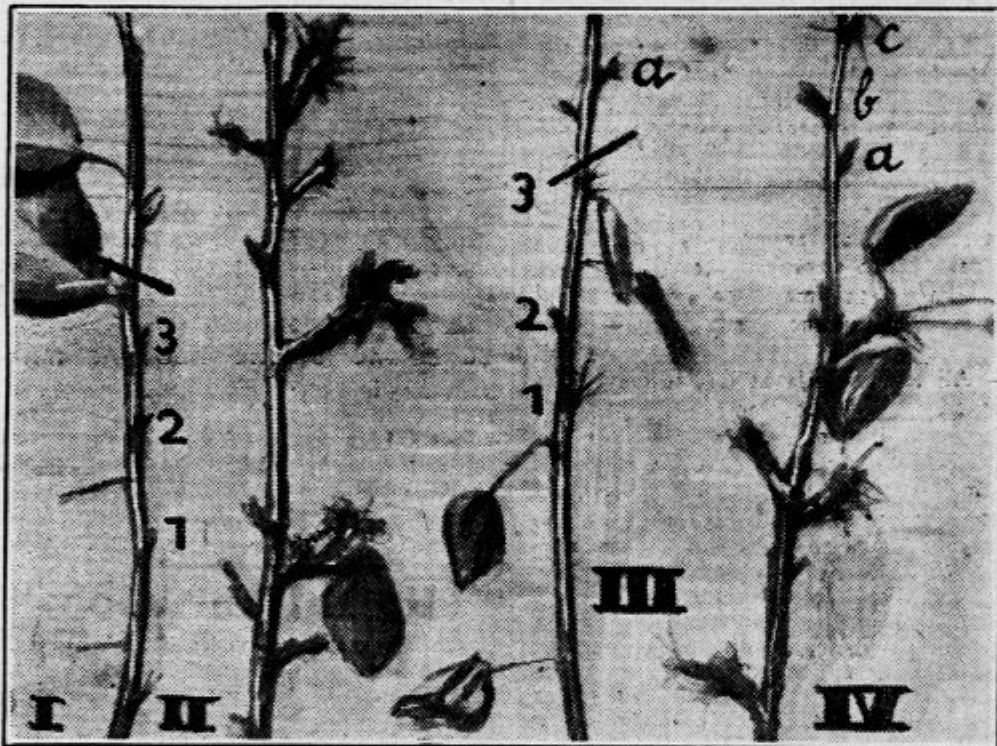
pe sadove, jih moramo presaditi vsako tretje leto na drug prostor. Za novi nasad porabimo mlade in mladičje rastline. Stare porabimo samo tedaj, ako nimamo mladih in hočemo obdržati in razmnožiti gotovo vrsto. Ako so rastline močne, jih lahko razdelimo, kakor je opisano pri primulah. Presajanje se mora izvršiti zdaj.

Sadno drevje.

Dejstvo, da preneha proti jeseni dolžinska rast in se začne zbirati telesna moč, se kaže prav posebno tudi na sadnem drevju. Mladike se začnejo debeliti, les postane kompakten, na vejicah se začne tvoriti sadonosni les, sadni, leseni popki. Kakšen pa je sadonosni les? Ako opazujemo vejice sadnega drevesa, na pr. jablane ali hruške, boš opazil, da so nekatere vejice povsem gladke, kakor šibe vrbe, druge pa so grbaste, izgledajo tako, kot bi bilo narezanih na njih vse polno obročkov, ki so med seboj zrastle in obrastle. Neveščaki so često mnenja, da so dobre le gladke veje in vejice, ki izgledajo res zdravo, a grbaste vejice, ki izgledajo starikavo, včasih skoro bolešno, da so za nič, da utegnemo drevesu celo škodovati. Prve pustijo, a druge odrežejo z drevesa, potem pa tarnajo zaradi neplodnosti sadnega drevesa, ki mora iti včasih zaradi nepoučenosti gospodarja celo v peč. Kdor postopa na opisani način, tisti od sadnega drevesa seveda nikdar ne bo imel dobička in ne veselja. Gladke vejice in veje, ki se imenujejo tudi vodeni poganjki, ne cvetijo in ne rodijo, roditi ne morejo. Cvetje, ki je pogoj sadu, se more tvoriti samo na grbastih vejicah. Prav v teh grbach je nakopičena moč, snov za pomladni cvet in sad, ki se ima iz tega razviti.

Nekatere vrste sadja tvorijo rade gladke veje, druge pa grbaste. Prve nam ne prinesejo ne veselja, ne dobička. Zato je treba, da se obrnemo pred izbiro na strokovnjaka. Neznanih vrst pa se varujmo!

V mnogih krajih so ljudje mnenja, da se da odpomoči nerodovitnosti s tem, da zakopljemo pod drevo kako mrhovino (poginulega psa, mačko, prašiča). Ako tako drevo pogledamo, vidimo navadno, da raste dobro, še preveč, da ima mnogo vodenih šib, a nič

I neplodna jabolčna, III neplodna hruševa veja. II plodna jabolčna, IV plodna hruševa veja. — Pri IV vidimo spodaj stare lesene popke, ki so že dali cvet in sad. Zgoraj vidimo manjše letošnje, ki so šele v razvoju in bodo dali cvet in sad prihodnje leto. Prav tako se utegne razviti pri III a sam od sebe sadni popke. Ako odrežemo veji I in III tako, kakor je označeno s črto, se bo razvil pri 1, 2, 3 roden les (listi so večinoma odstranjeni).

drugo mesto, in sicer na dobro pregnojeno, ako mogoče s kompostno prstjo pomešano zemljo. Rastlina jagode ima to lastnost, da požene, potem ko je odcvetela in je dozorel sad, od sebe ravne 20–30 cm dolge, za tanko špago debele poganjke, trte. Na koncu take trte zraste mlada rastlina, ki živi in raste po tej popkovini iz maternega telesa dotelej, da ji zatrejo tudi korenine, ki se zarasejo takoj v zemljo in začnejo srkati iz nje živež. Šele zdaj se posušijo opisane trte. Tudi primule, marjetice in druge trajnice poženejo mlade rastline. A te rastejo tik poleg njih. Dejstvo, da jih zanese mati jagoda proč od sebe, nam pove, da je zemlja pri materi izčrpana. Mladič, ki potrebuje prav tako rodovitno zemljo, bi v njej ne mogel uspevati. Zato ga je presadila skrbna mati stran, na neizčrpano zemljo.

Ako hočemo, da nam bodo jagode še rodile in posebno ako hočemo imeti le-

plodnega lesa. Z mrhovino pa drevesu pognojimo in rast še povečamo. Tako dosežemo baš nasprotno. Gnojenje je mršavemu in obilno rodečemu drevesu potrebno, a takemu ne. Tu jo pomoč samo v tem, da nastavimo rodnega lesa izsilimo. V to svrhu zdaj ob tem času vodene poganjke ukrijmo. S tem sok, ki hiti proti vrhu veje, zaustavimo po veji. Iti mora v oči, ki se nahajajo po veji in tvori iz njih roden les, lesene popke.

Pripogibanje vej je pa mogoče le na špalirjih. Pri drugih drevesih si pa pomagamo na ta način, da šibe približno za tretjino od vrha kakor trto uvijemo. S tem smo uničili v njej na tem mestu gambij in onemogočili, da bi mogel krožiti sok do vrha. Lahko pa šibo tudi nalomimo ali pa kratkoma odstranimo, za tretjino skrajšamo.

Okuliranje.

Drugo važno omogoča med šmarnami je požlahtnjevanje z očmi ali okuliranje. Odkar je znano, da je rastlina živo bitje, da sestoji prav tako iz celic kakor človek ali žival, da se pretaka po njej življenski sok slično kakor po človeškem in živalskem telesu kri ter da se vrši rast na enak način potom tvorbe celic, si pridobiva ta način požlahtnjevanja čedalje več privržencev, ker je najbolj human in za rastline najmanj riskanten. Okuliranje se vrši v tem letnem času iz razlogov, ki so navedeni zgoraj. Oči, ki jih prenašamo z žlahtne vejice na divjaka, so zdaj dovolj dozorele; burno življenje je prenehalo, a je še toliko močno, da do zime žlahtno oko na divjaku dobro pri-raste.

Kako se okuliranje vrši, vidimo na sliki. Na njej kaže I. oko žlahtne vejice. Preden ga odrežemo, odstranimo zeleni list do peclja. Zanj držimo oko, kajti rane se ne smemo dotikati s prsti. Na divjaku naredimo, kakor kaže II, dve zarezi, eno podolgem, eno poševno, da tvori črko T. Nato odluščimo previdno z nožev kline na

vsako stran skorjo ter vtaknemo pod njo obenem oko, kakor kaže slika III. Nazadnje povijemo vse z ličjem, kakor kaže slika IV. Ako nimamo ličja, povijemo lahko z ozkim trakom, volneno ali bombaževo nitjo.

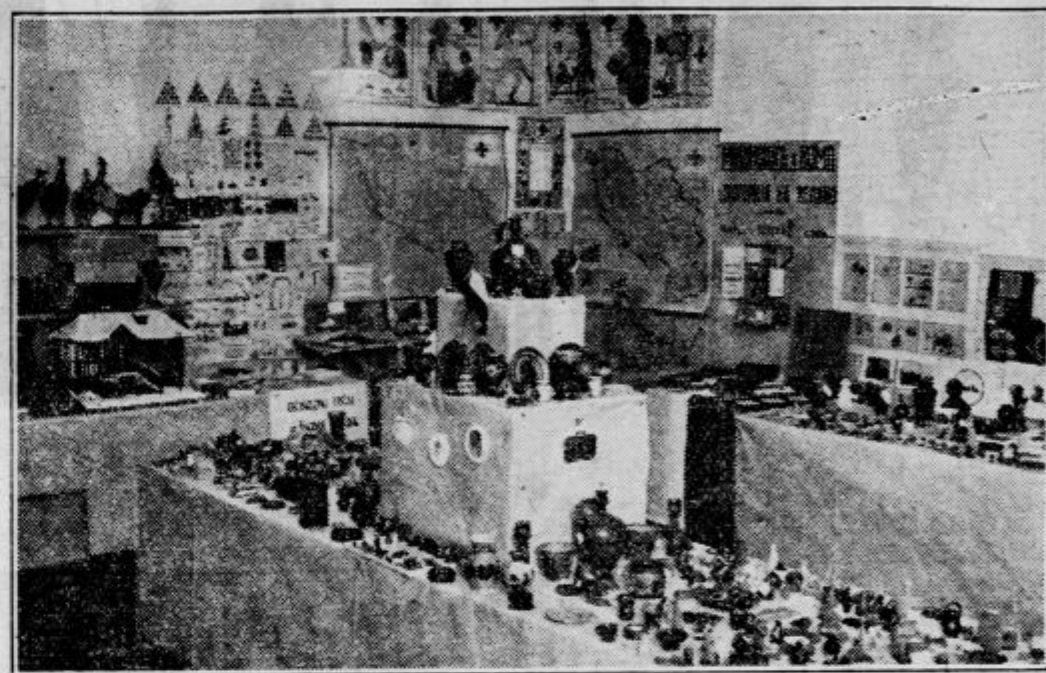
Za okuliranje se dobijo nožki s posebnimi klinami. Izvrši se pa to delo lahko tudi z manjšo kline žepnega noža. Biti pa mora snažna in ostra. Ob sapi okuliranje ne smemo izvrševati, ker se tedaj sok preveč izsuši. Ako je

po okulaciji suho vreme, je dobro, da divjaku zalijemo (z vodo). Pecelj, ki smo ga pustili pri žlahtnem očesu, ni važen samo zaradi tega, da zanj oko primemo, temveč tudi zato, da kontroliramo na njem rast očesa, uspeh okuliranja. Ako namreč pecelj čez teden, dva, bodisi sam, ali pa pri rahlem dotiku odpade, je to znak, da oko raste; ako čez par tednov noče odpasti, je to znak, da se je žlahtno oko posušilo.

Josip Jekli.

Bogastvo šolske razstave v Beogradu

Krasna revija učnih uspehov v naših osnovnih šolah

Razstava keramičnih in drugih izdelkov

Ena največjih prireditelj, ki se vrši v okvirju jubilejnega kongresa UJU v Beogradu, je Vsešoljska šolska razstava v poslopju osnovne šole Kralja Petra tik Saborne cerkve.

Razstava naj bi bila po prvotnem zamisleku poizkus, prikazati vse, kar je v zvezi z našo osnovno šolo, nje poukom, njenim delom, z življenjem med štirimi šolskimi stenami in izven njih.

Po priznanju vseh pa je prvotni poizkus daleko prekoračen. Vse, kar je razstavljeno, daje naši šoli pomemben pečat vsakega stanja naše šole, najlepše priznanje modernemu razmahu v naših učilnicah; delovna šola si utira pot iz šole v življenje.

Največja razstava delovanja naših otrok je to in vsak obiskovalec mora visoko oceniti žrtve onih, ki so zastavili svoje sile, da je bil izgotovljen ves ta materijal, — uspeh podrobnega dela, ki ga sicer opazi malokdo — in ki bi se ga razveselil lahko prav vsak kulturni narod Evrope. Razstava pa je tudi živ dokaz, da naša osnovna šola stopa z istimi koraki, za istimi smotirji kakor sestrskost ustanove Dunaja, Praga, Berlina in Pariza.

Jugoslavija dobiva po zaslugi naše osnovne šole novo lice. Mladina je že na pohodu z zmagovitim korakom.

Ureditev razstave

je beograjski izvršni odbor UJU poveril znanemu slovenskemu pedagogu in šolniku g. Pavlu Fleretu, zdaj šefu budžetskega oddelka v ministrstvu prosvete.

Uspeh njegovega dela je tu! Na poziv razstavnega odbora se je začelo na kraju šolskega leta odbiranje po vseh naših šolah. Poudarjamo, da namenoma za to razstavo ni bilo izdelano ničesar, vabilo k razstavljanju je bilo prišlo prekasno.

Posamezna poverjenstva so uvedla za svoja področja zbirališča in vsi naši malčki so ponudili svoje izdelke. Preveč bi bilo vsega materijala. Izbrali so in le nekaj od ogromne množice poslali v Beograd. Nič nara ne loči posameznih predelov naše domovine! — je bilo geslo razstaviteljev. Ko ogleduješ razstavo, se ti nudi najvernejša slika popolnega našega udeležja: mladi škofjelečan razstavlja poleg neznanke iz Pančeva, izdelek deklice iz Gjevrgelje pri izdelku mojstranske šole, poleg Krškega Zemun itd.

Razstavljani predmeti

so deljeni le po strokah in starostnih stopnjah. Evo nekaj mojih utisov s sprehoda po tem pestrem labirintu:

Prav ganljivo so izdelki otroških vtcev, ko se skušajo ti mali umetnjakariji z glino, žveplenkami in v risanju.

Nižji razredi uvajajo novo metodo, da tisto, kar obravnavajo pri pouku, tudi rišejo, odnosno izdelajo v glini ali v lesu.

Posebne prostore ima defektna deca iz Ljubljane, Maribora, Jagodine (slepi, gluhi, imbecilni), zavod za slepe v Kočevju in Zemunu. Interesantne so tabele za preizkus otroške inteligence in psihološki profil teh revežev.

Vsakogar zanimajo: »Naš dnevnik« in »Moja delovna knjiga«, kamor mali solarji beležijo dnevno kroniko, svoje vtise, ki jih krasijo slike iz revij, dnevnikov, knjig. Številno je zastopana pripovedna literatura za slepe čitatelje, ročni izdelki v Braillovi pisavi.

Iz prosvetnega oddelka razstave

Siromaki razstavljajo tu, čijih življenje mineva v temi, a po njih delih je tu dokaz, da jim nosi šola v dušo — solnce... pisano življenje, nadomestek za vse izgubljeno.

Vso pestrost prinaša v šolo pouk ročnih del. Razstava kaže v oddelkih za višje razrede že take izdelke, ki bi bili vredni pohvale tudi kot ročna obrt. Posamezne skupine iz življenja ilustrirajo dovoljno te težnje delovne šole. N. pr. skupina »Promet«. Vse kar »leze ino gre«, po cesti, železnici, reki, morju, zraku, pod zemljo, in služi prometu, so izdelale pridne roke solarja. Posebno lični so izdelki naših fantičkov, ki so okrepljeni z mojstrsko fantazijo.

Pohvalno moram omeniti tudi risbe, kompozicije, ki žare v pestrosti in harmoniranju barv. Polni so jih hodniki. Ovitke, lične, umetniško zasnovane so poslane iz ključno slovenske šole.

Navduši te pletarstvo in rezbarstvo. Postopno uvajanje v ta dela. Mali Domžalci prav lepo branijo svojo tradicijo s skupinami šarenih cekarjev in slamikov, s praktičnimi, v slamo ovitimi steklenicami. Radoveden privzdigne steklenico, da li ni notri simpatična tekočina chianti?... V pletarstvu zaslužio pohvalo podkumljanski Sentjurci, solarji iz Kostanjevice, rekel bi skoro, da so jih izdelale starejše roke.

Tudi v linorezu je nekaj poizkusov. Vse pa poseka Kocjancičev Oskar iz ljubljanske Ledine. Njegovi izdelki razodevajo izredno mnogo obetajoč talent.

Podmladek Rdečega križa

ima seveda svoje prostore. Osupneš pred to močno razpredeno mrežo plemenitih delavcev. Veliki diagrami na stenah kažejo, kje povsod že imajo mladi rdeči križarji svoja tla. Na gostjo je prebuden zemljevid, pa še ni povsem točen. Se manjkajo nekatere organizacije; naše litijske podružnice zemljevid ne navaja. Kljub nedostatkom pa so ogromne številke v statistiki PRK.

Razširjen je na 2010 šolah v državi, šteje za 232.284 članov. Ponekod imajo svoje ročne lekarne, najbolj pa so gotovo vredne pohvale šolske kuhinje pod okriljem PRK. Vseh je 517.

Izdelki tečajev za izobrazbo učiteljev v ročnih delih, ki so se vršili nedavno v Beogradu in na Kriku, kažejo naravnost mojstrske sposobnosti tečajnikov, ki posedujejo v počitnicah tudi sami v šolske klopi, da razširijo svoje znanje. Omenim naj samo novost: nagačevanje živali. So kakor žive!

Razstavi je priključen poseben slikarski oddelk, kjer so umetniška dela učiteljev. Slovenijo zastopa France Zupan z 8 deli (7 akvarelov, 1 olje).

Ga Fleretova, nameščena v ministrstvu prosvete, je nad vse okusno aranžirala oddelke za narodne vezenice. Od najmlajših rok do pridnih umetnic. Se gobeblino so vmes, izdelki 4. razreda iz Zemuna. Seveda ženski svet posebno vabijo izdelki — belo žensko perilo — krške šole. Še jaz sem skrivaj pogledal vabljiva oblacija...

Sokolstvo ima tudi svoje razstavne prostore. Uredil jih je znani sokrski delavec g. Dušan Bogunović, šolski nadzornik v Zagrebu. Zanimive so higijenske naprave, učila, slike in pa bogata strokovna dela za

propagando sokolske misli med učiteljskim svetom.

Mladinska literatura

tvori važen oddelek. Razstavljene so tudi vse osnovnošolske knjige od prevarata sem, ki so jih rabili po vsej državi.

Prvenstvo gre v knjigah za mladike Fletovci »Naša prva čitanka« in pa Lavtarjevi »Računici«, med Srbohrvati pa Dizdarevi delom. Mnogo pisanih prizorov, barvaste slike lajšajo pouk našim najmlajšim učencem.

Več kakor za koš je tudi leposlovnih del. Slovenci smo v ospredju. Na častnem mestu so šareno ovite knjige Tiskovne zadruge, kjer imata »Princesa Zvezdana« in »Sinko Debelinko« že prav pestro, dolgo tovaršijo. Vsekakor vzbujajo mladinska knjižnica »Jutra« vso pozornost pedagogov.

Ogromna soba je namenjena jezikovnemu pouku. Kvadratni metri, kaj, — ari, hektarji popisanih listov, zvezkov. Pa brez — pack! Si kakor sredi čudežne dežele. Je li to mogoče? Nobene »packe«!

Kakor bi pogledal v redakcijo nemškega magazina »Uhu«, tako se zdijo kotički, kjer je ilustrativno spise. Jezikovne nagloge krasi slike. To je nekaj za spretno oko, ki jo vodi živahna fantazija! Čudiš se vsem iznajdljivim soljarjem, našim bodočim pisateljem, pesnikom, žurnalistom. Ne verjameš?

Naši blejski so razstavili cel letnik »Naša mladost«, z roko pisane glasila višjega razreda. Magacin z ilustracijami! Bravo, blejski mladi žurnalisti!

Med poslovnim spijem pa opažamo občutno vrzel, edino Dravska banovina je obogatila razstavo z natančnimi izdelki tega preprobnega področja, ki naj pomaga napredku našega obrtnika in malega trgovca.

Zemljepis in zgodovina

Natprana dvorana. Pridnost, napredek je tu doma. »V očeh pade« ogromen relief naše države, ki so ga izdelali »petarčki« in »šestarčki« iz Ormoža. Vsi udeleženci se divijo temu delu. Kako taka stvar nastaja, te pouči skica na oglu reliefa. Vzpetina dajo ogroditeljčki, preko teh pritisek plasti kita in takó. Zanimivo so tudi reliefi, ki so jih poslale višje osnovne šole iz vseh predelov države. So tu reliefi, ki predstavljajo posamezna šolska okrožja, sreze, banovine; seveda je v tem oddelku tudi bogat material, ki je posvečen neodrešeni domovini...

Vso našo domovino najdeš tu, Evropo; vse, kar tvori naš planet: v slikah, skicah, lesu, zemljevidih, lepenki, plastelinu in slinčen. Naše ljudi bodo posebno zanimala dela Vrančeve šole iz Maribora. Razstavil je med drugim 5 knjig zbirki slik in ilustracij in časopisov, vsak kontinent ima svojo zbirko, ki služi pri pouku. Nekaj priložni leksikon v izdaji soljarjev samih. Gospičani so razstavili zgodovinsko orožje iz lesa. Buzdovanov Kraljeviča Marka je kar cela vrsta po fantaziji malih sotrudnikov, njegovih naslednikov...

Interesantne so tabele iz Dravske banovine, primerjalna statistika šolstva v naši domaciji med letom 1918 in 1930. Ti listi kažejo ogromen skok našega šolstva. Št. vilke, ki kriče o mogočem razmahu!

Manjšinsko šolstvo v Dravski banovini tudi ima svoj kotiček. Nič ne more zanikati tolerance naše državne uprave. Mišle, ki nas prime ob tem pogledu, je želja, da bi ravnali v manjšinskem vprašanju in glede šolstva prav tako tudi drugod! Ta kotiček je vsekakor lep dokaz naše srčne kulture!

Priroda

Tako nosi naziv dvorana, urejena od g. Frinčiča z Viča, ki je namenjena kmetijstvu, živalstvu in drugim panogam tega poglavja. Zopet stvari — na milijone! Kmetijsko orodje, ki ga rabijo na šolskem vrtu. Kmetijska družba iz Slovenije je dala na razpolago ves potrebni material. Bogati so izdelki kmetijskega orodja, ki ga je izdelala deca v miniaturi.

Dalje naj le še v bežnem koraku navedem: herbariji, izdelki živali iz gline (dela otrok!) in v naravnih barvah. Stenske slike. Literatura. Pestre pošiljke iz posameznih krajev. Mali Splitčani so poslali serijo posušenih morskih rib, ki so pritrjene na lepenki. Pametna reklama!

Kar sem zapisal, so neurejeni, prvi vtisi z razstave. Precej slinčnih privedev sem že videl, doma in za državno mejo. Ta mi je pa najbolj ljuba. Saj kaže dela naših otrok, naša ožja domovina pa prednjači — to je mnenje vseh!

Ne rečem nič več. Razstava sama govori mnogo, pove vse; želel bi, da si jo ogleda le čim največ narod. Končam z besedami g. Vlade Petroviča, ki je rekel tistoglavni množici ob otvoritvi: »Glejte delo učitelja, evo uspehov učencev!... Naša šola je modernizirana, gre navzgor, naprej...«

Zaupajmo sami v sebe!

Jože Zupančič.

Iz Kočevja

kč— Občni zbor Nabavljalne zadruge. V soboto se je vršil občni zbor kočevske Nabavljalne zadruge državnih nameščenec, ki je prinesel novo življenje v to ustanovo, ki je za državnega nameščenca v Kočevju življenjskega pomena glede na silno dragino, ki je tako zelo občutna baš pri živilih. Izvoljen je bil popolnoma nov odbor, ki se je na prvi seji konstituiral takole: predsednik Cetinski, podpredsednik prof. Uršič, odborniki prof. Voštar, inspektor Betriani, nadoficial Paradiž in Zbrizaj.

kč— Vročina. Po dolgem deževju je nastopila velika vročina. Kopalci, ki so že obupali nad vremenom, kaj pridno hodijo k Rinži in skačejo v hladne valove naše slavne reke.

kč— Nogometna tekma filozof: juristi. Originalno nogometno tekmo so si zamislili naši akademiki. V nedeljo popoldne hočejo nastopiti filozofi proti juristom v zanimivi borbi na igrišču tukajšnjega Dijskega doma.

kč— Živilski trg. Naše branjeve so prav dobro založene z različno zelenjavo, z novim krompirjem in fižolom. Tudi sadja ne manjka. Grozdje fine kakovosti stane 12—14 Din za kg. jabolka 6—7 Din— hruške 6—8 Din, breskve 24 Din za kg. komad 2 Din. Jajca so razmeroma zelo draga: par 2,50—3 Din. Tudi okoliščini z dežele so začeli prinašati v mesto sadje, ki ga prodajajo skoraj po istih cenah kot branjeve. Čeprav imajo te večje režijske stroške.

Zelo dobro se opazi na trgu, da bo letos zelo malo jabolk in še manj hrušk, dočim so slive in češnje obrodile normalno.

Iz Višnje gore

vg— Za sokolski slet v Višnji gori 7. septembra so pripravljala dela v polnem teku. Društvo je zaprosilo za četrtinsko vožnjo in si preskrbelo priznano godbo. Če nam bo vreme naklonjeno, nam bo vestranski uspeh siguren.

vg— Skoro neverjeten dogodek... Cigani so lovili kokošjega tatu. Malo čudno se to sliši, saj je znano, da to človeško plemo ni baš nenaklonjeno kokošjim bedcem. Pa se je dogodilo naslednje. Pretekli teden, bila je noč, in je obiskal kokošji tat v Gorenji vasi pri Stični posestnika M. K. in nu odnesel 12 komadov perotnine. Oglasti se je med potjo tako mimogrede tudi v vasi Polju pri posestniku I. S. ter mu istotako rekviriral 18 grebenov. Pot ga je vodila po stari, sedaj zapušteni cesti, ki vodi od Gorenje vasi proti Zagradcu. Ničesar hudega sluteč je krepko nosil na svojih ramenih 30 nemirno utripajočih kokošjih src. Prav v tistem času je pa bivalirala med Zagradcem in Kitnim vrhom na križišču stare in sedanjice nove ceste ciganska družina, ki je zasilila kokošje kokodakanje. Naravno, da je to ciganom pognalo silneje kri po žilah. V tistem nočnem mraku so zagledali možaka, nosečega obilno breme 30 živih teles. Nosač pa, zapazivši se tako nepričakovano v bližini tuje družine, je odvrnil svoj tovar in jo ubral urnih krač po cesti. V trenutku so mu bili cigani za petami in ni trajalo dolgo, pa so ga imeli v rokah in že se je moral legitimirati. Tam od Suhe Krajine je primahal posestnik kokošje družine. Prijavili so ga, okradenca sta pa dobila nazaj svoje blago. Pa so se potrkali cigani po svojih zagorelih prsih češ: »Sedaj vidite, da ne krađejo samo cigani«.

Iz Trbovelj

t— Velika sokolska tombola bo 7. septembra ob 2. popoldne. Izredno lep in praktičnih dobikov je nad 700 in presegajo vse dosedanje tombole. Dobitki so razstavljeni v Sokolskem domu.

t— Turiste se gredo. Nad Portejevim travnikom je precej skalnat hrib, ki je torišče otroških iger. Poleg drugih otroških iger se radi igrajo tudi turiste ter s pomočjo vrvi plezajo po skalah in po drevju. Pri taki igri je padel v četrtek nek fantek in dobil precej težke notranje poškodbe. Starši bi morali pač nekoliko gledati na to, kje in kako se njih deca igra in zabava, kajti po toči zvoniti je prepozno.

Iz Hrastnika

h— Legitimacije za velesojem (lovsko in šumarsko razstavo) se dobe tudi sedaj v tukajšnji občinski ekspozituri. Legitimacija stane 30 Din in ima lastnik z njo pravico do polovične vožnje v Ljubljano in nazaj ter prost vstop na velesojem.

h— Nalezljiva bolezen. V zadnjem času se je pojavila pri nas škrlatinka, na kateri je obolelo že več otrok. Da bolezen ne zavzame širšega obsega, so bili bolniki takoj prepeljeni v občinsko izolirnico. Nevarno bi bilo, če bi se škrlatinka razširila baš sedaj, ko bodo pričeli otroci zopet hoditi v šolo.

Iz Laškega

l— Z občinske seje. 18. t. m. se je vršila redna seja mestnega zastopa. Pred predhodom na dnevni red je povzel besedo g. d. s. sv. dr. Pernat ter v izbranih besedah izrekel v imenu odbora iskrene čestitke k imenovanju g. župana za banovinskega svetnika. Čestitkam se je odbor pridružil z živahnimi klici »živjo«. — Sklepi se je uvesti trošarina na vinski mošt po 25 Din za l hl v dopolnitvi proračuna za l. 1930. Razglas je javno nabit. — Rešile so se nato številne prošnje za odpis in znižanje vodarine. — Za občinskega tajnika je bil imenovan g. Fran Jenko.

Iz Šoštanj

št— Osebnost vest. Vodja ekspoziture OUZD v Šoštanju g. Straus je premeščen v Celje; na njegovo mesto je imenovan g. Tomc iz Celja.

št— Koča na Smrekovcu. Zemljišče za novo kočo je podaril podružnici SPD g. Mazej, po domače Zgornji Brložnik, ki je tudi obljubil, da bo prispeval za stavbo potreben les, katerega bodo še pred zimo obtesali. Ker je finančno stanje podružnice SPD zadovoljivo, se lahko z gotovostjo računa, da bo še pred prihodnjo jesenjo nova koča že stala. Zgrajena bo povsem praktično. Imela bo žensko prenočišče z 20 in moško s 30 posteljami in skupno ležišče, tako da 50 oseb lahko dobi hkratu zatočišče. Nova planinska postojanka bo služila izvrstno zlasti smučarjem. Smrekovec ima za gojitev tega zdravega zimskega športa polno pripravnega terena. Ze obstoječim smučarskim odsekom tukajšnje podružnice SPD se nudi na Smrekovcu prilika, da se kar najbolj razvije. Tudi bo nova koča važna prehodna točka na črti Urška gora — Mozirске planine — Peca, Šoštanj — Smrekovec — Luče in naprej.

Iz Slovenjgradca

sg— Himen. Poročila sta se gđ. Vida Ivančeva, učiteljica na tukajšnji meščanski šoli, in g. Miro Veljak, učitelj istotam. Oba sta agilna člana odbora tukajšnjega Sokola. Naše najpriščišnje čestitke!

sg— Vsakoletna veselica Opleševalnega in tujsko-prometnega društva bo v nedeljo 7. septembra popoldne v vseh prostorih Sokolskega doma. Za obilno zabavo bo preskrbljeno.

sg— Nov trotoar. Dela na novem trotoarju proti Staremu trgu so se že pričela. Ker je ta del ceste ob deževnem vremenu najbolj blaten in moker, je bila naprava hodnika res nujno potrebna.

Iz Ptuja

j— Mestni avtobus. Na zadnji seji mestnega sveta je sklenila mestna občina uvesti več avtobusnih prog, ki bi vezale mesto z pomembnejšimi kraji okraja in tudi izven njega. V to svrhu se je odločila občina nabaviti nekaj avtobusov. V četrtek, 21. t. m. ji je bil predstavljen po tvrdki Barešič & Co., Zagreb, odnosno Ljubljana, lep 20 sedežni »Chevrolet« za ceno 106.000 Din. Še istega dne se je vršila s tem avtomobilom

poskušna vožnja, katere se je udeležil župan g. Breščič z več občinskimi odborniki in tudi drugimi interesi. Avto se je poskusil na najtežjih progah ptujskega okraja ter preizkušnjo izvršno prestal. Brezhibno in z lahkoto je prevozil, obtežen z 14 odraslimi osebami, po najslabši cesti Grabšenski hrib na progi Ptuj—Ljutomer. Motor je deloval z lahkoto in brezhibno. Z uvedbo avtobusnih prog je upati, da se bo zopet dvignil promet našega mesta, ki je postalo brez posebnega pomena, odkar je tu nimo vodeča železniška proga, ki je bila v stari Avstriji glavna žila med Budimpešto in Trstom, takorekoč postranska proga.

j— Adaptacija državne gimnazije. Pretekli teden so bila v glavnem dovršena notranja adaptacijska dela tukajšnje gimnazije »kraljeviča Andreja«. Adaptacija je izvršila zelo okusno mestna občina.

j— Velika vojašnica. Mestna občina bo še to leto preuredila več stanovanj, ter tudi drugače renovirala in izpopolnila notranje dele, nedavno od drž. erarja pridobljene »Veliko vojašnice« v Panonski ulici št. 5. Tozadevna dela so bila razpisana in so tudi že oddana. Na spomlad na namerava mestna občina tudi na zunanji deli temu poslopju povsem novo lice — napraviti modernno in tej prometni ulici odgovarjajočo fasado, z primernimi trgovskimi lokali in izloženimi okni.

Iz Murske Sobot

mr— Za kopališče v Murski Soboti. Vse bi pri nas še nekako bilo, kopališče pa tako težko pogrešamo, da bi večina žrtvovala ne vem kaj, ako bi se moglo to na primernem kraju in s primerno udobnostjo urediti. Do Mure imamo 11 km. Vlak stane 11 Din. Poleg tega pa je Mura postala pri železniškem mostu, kjer je edino mogoče udobno kopanje, nevarna. Ledava pa je tako nehijska, da je težko človeku stopiti v to brozgo. Inicijati nekaterih pa se bomo morali zahvaliti, ako vseeno dobimo lepo urejeno kopališče, in sicer obstoja načrt gradbe kopališča ob Ledavi tam, kjer je že bilo pred 15—20 leti. Prostor je za gostilno Benkič, od koder naj bi vodil tudi glavni dohod, na Siftarjevem travniku, takoj za zatvornico. Prostor je idealen, treba bi ga bilo samo razširiti in betonirati ter napraviti močan filter. Ker ima g. Šiftar Ludovik itak že vodno črpalko, bi bilo pač najbolje, da on pristopi k realizaciji tega načrta. Pomoči bi mu tako občina kakor tudi občinstvo in predvsem sportni klub »Mura« gotovo ne odrekli. Bazen, ki bi se napravil, bi bil lahko 70 × 40 velik, za kar se ne bi potrebovalo več kakor 80.000 Din.

mr— Na veleposestvu grofice Zichyjev v Betlincih se je te dni vršila zakupna revizija. Dosedaj je bilo od 8000 oralov v zakupu 4300. Stanje ostane tudi po tej reviziji v glavnem neizpremenjeno, ako iz vzamemo onih 80 oralov, ki jih več dobe kmetje, predvsem odpuščeni uslužbenci veleposestva. Odobravati je odločitev komisije, da se stanje na tem posestvu ne izpreminja, zakaj tako vzorno urejenega gospodarstva, kakor ga ima upravitelj veleposestva g. inž. Mikuš, ne bi mogli sicer najti nikjer.

mr— Ali je Slovenija za nas tujina? Tako smo se vprašali, ko smo čitali Kleklove »Novine« od 24. t. m. Pod naslovom »Smrt v tujini« prinašajo namreč poročilo o ponesrečenem delavcu iz Prekmurja, ki je izgubil svoje življenje v papirnici v Vevčah. Ali nam Prekmurcem naša zemlja, takoj, ko smo prestopili Muro, ni več domovina?

mr— Odhodnica. V soboto 31. t. m. priredi Sokol v Murski Soboti odhodnico svojemu najdelavnejšemu članu, davčnemu upravitelju g. Prelogu, ki nastopi s 1. septembrom svoje novo službeno mesto v Mariboru.

Radio naročniki:

Sedaj je čas za popravila, pregled in moderniziranje Vaših radio aparatov. Obrnite se tozadevno na spec. radio trgovino **RADIOVAL — Ljubljana, Dalmašnova ulica št. 13.** 10618 Zamenjava starih aparatov za najmodernejše.

Trgovsko izurjene, spretno

prodajalke

za konfekcijo sprejem. — Ponudbe s sliko na: Grand-Magazin-Confection — Trgovski dom, Maribor. 11.568

Dr. Josip Prodan

bivši zdravnik zdravilišča Golnik in splošne bolnice v Ljubljani — otvori privatno prakso 25. t. m.

Ordinira od 10.—12. in od 13.—5. ure **LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 4.** 11574

Ali ste že naročeni na ilustrirano tedensko revijo **„ŽIVLJENJE IN SVET“?**

KNJIGARNA

UČITELJSKE TISKARNE

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6

naznanja

OTVORITEV

preurejenih poslovnih prostorov

ter se priporoča za obisk

Telefon št. 33-97

11593

Račun poštne hran. 10.761

Obleke, perilo in čevlje

za šolske otroke nabavite najugodnejše pri poznani domači

oblačilnici »Iliriji«

Ljubljana, Mestni trg št. 17, I. nadstr.

Največja izbira, najboljše blago, najnižje cene in najpovoljniji plačilni obroki. — Zahtevajte vzorce. — Zahtevajte potnika.

šoferska šola

Oblastveno
koncesionirana

I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite

Lubljana, Beiseisova cesta 52.

Prihodnji redni tečaj prične 1. septembra.

11587

Vino. je otvoril čez ulico
M. Paltauf, Krčevina 168
toč nasproti občine Košaki.
Liter Din 10.— in 14.—

AMERICAN

štedilna in trajnogorna peč

najpopolnejša, najlepšeantješa in najcenejša

KOKSOVA PEČ.

Nadomešča centralno kurjavo. Ogrije več

sob naenkrat.

Dobiva se pri

VOJVODJANSKA LIVNICA D. D.

NOVI SAD

in nje prodajališčih povsod na deželi.

Preden kupite peč, zahtevajte ponudbo

11436 Iščete se spretni zastopniki.

Naznanjamo p. n. trgovcem in sličnim podjetjem, da imamo na razpolago

TOVORNI AVTOMOBIL

s katerim smo po naročilu vsakomur na razpolago za vsakovrstni prevoz blaga

AVTOPODJETJE PEČNIKAR

INSERIRAJTE V „JUTRU“.

Naznanjam

slavnemu občinstvu, da sem otvoril krojaško obrt. Izgovljal bom po najnovejši modi.

Se najljubneje priporočam

Srečko Cerar

Ljubljana VII. — Celovška c. 67

ŠTEDITE TUDI VI

in uporabljajte

patentirano ploščo za brzo pečenje

Prihranite

mast

čas

trud

Speče meso

ukusno

čisto

brzo

Dobiva se v vsaki trgovini z železnino po Din 25.—

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

načrtanega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpriprostejšega do najfinjšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, **LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.**

Najpopolnejši

STOEWER

šivalni stroj

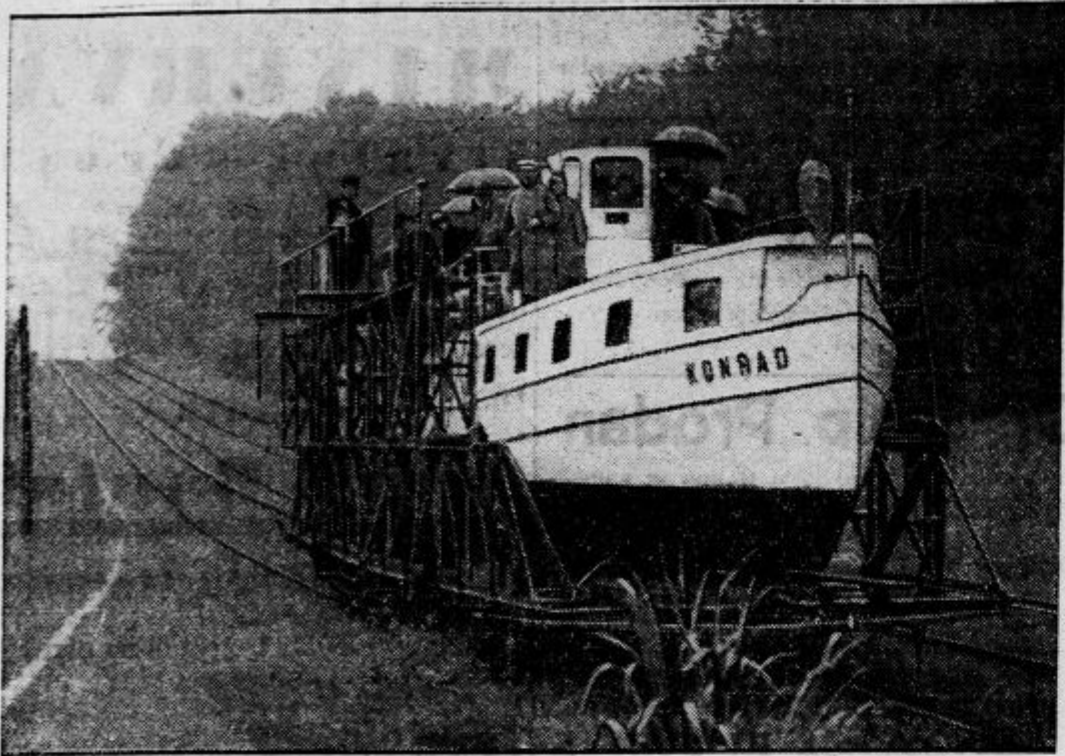
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ulica 6

Brezplačen pouk. — 15-letna garancija. Telefon št. 29-80.

Iz življenja in sveta

Ladja, ki vozi tudi po suhem

Med pruskima mestoma Osterode in Elbingom je že par let uveden potniški promet po prekopu, ki veže obe mesti. Ker je med obema mestoma znatna razlika v višini gladine prekopa, je ta prekinjen s širokimi nasipi namestu dragih zatvornic. Preko teh nasipov se motorna ladja enostavno prepelje z vozom in na drugi strani zopet zdrkne v vodo, da nadaljuje vožnjo po prekopu. Potnikom pri tem ni treba prestopati.

Kaj se lahko pripeti izseljencem v domovini

Po vojni leta 1871. je mnogo Alzacianov zapustilo domovino, ker niso marali postati nemški državljani. Med njimi je bil tudi mladi knjigovodja Charles Hartman, ki je odpotoval leta 1876. kot 20-letni mladenič s trebuhom za kruhom v Ameriko. Po dolgem in vztrajnem delu si je priboril skromno blagostanje kot ravnatelj male kreditne zadruge. Na koncu življenja s 74 leti je zdaj sklenil obiskati staro domovino. Naredil je dolgo in naporno pot, da pred smrtjo vnoči vidi svoj, zdaj zopet francoski rojstni kraj Nordheim. Ves ganjen je stopil na domača tla, a moral je doživeti hud udarec. Sorodniki so ga gledali kakor garjevca, znanci so se mu izogibali na ulici. Kaj je to pomenilo? Naposled so Hartmanu zaupno priporočili njegovi nečaki, naj čimprej zopet pobegni, saj je bil med svetovno vojno v odsotnosti obsojen na vešala. Francosko vojno sodišče je dognalo, da je volunirjal za Nemce! Obupani stari je takoj tekel na policijo in mlo prosil, naj ga operejo sramote. Dokazal je preiskovalnemu sodniku, da v teku 44 let ni zapustil San Franciska. Kako bi mogel volunirati v Alzacijo, če je sedel ves čas v banki onstran Oceana? Ameriški poslanik v Parizu, ki mu je smel Hartman brzojaviti o svoji nesreči, se je takoj zavzel za čuden slučaj. Kmalu je dobil uradne podatke iz S. Franciska, ki so popolnoma potrdili Hartmanovo izjavo in ugotovili njegovo nemadeževanost. Na temelju teh ugodnih vesti so izpustili Hartmana iz ječe, a ostali mu moral v Nordheimu, dokler ne bo ponovne razprave pred vojnimi sodiščem v Parizu. Starec je najbrž postal žrtev usodne pomote. Leta 1916., ko so v Nordheimu še vladali Nemci, je postal mestni župan vse osebne listine nekemu Hartmanu, ki jih je zahteval iz Washingtona. Najbrž je dvignila listine nemška volunska uprava, ki je zvedela, da je Hartman v emigraciji, in na ta način pridobila ameriški potni list za svojega nastavljenca. Francozi so že med vojno prišli na sled nemškemu volunu z ime-

nom Charles Hartman in ga obsodili na smrt, dasi ga niso mogli prijeti. Odtod izvirajo sedanje nepravilne pravega lastnika izposojenega imena.

V očetovi senci

Vsi spominski članki, ki so namenjeni pred kratkim umrlemu Siegfriedu Wagnerju, poudarjajo, da ima sin velikega moža vedno težko stališče. Kot glasbenik in skladatelj je upal Siegfried v svojih mladih letih, da ne bo »samo Wagnerjev sin«. A naposled se je prepričal, da ga je določila usoda za varuha in apostola očetove dedščine. Našel je v tem poslanstvu življensko nalogo in tudi srečo, katere seveda ne bi bil deležen, če bi hotel tekmovali z genialnim očetom. Veliko manj so pisali mednarodni dnevniki o Sigurdu Ibsenu, ki je umrl konec maja meseca t. l. Samo skandinavski listi so počastili spomin nekdanjega norveškega ministrskega predsednika. Toda Sigurd Ibsen, sin velikega pesnika, ni bil samo politik, temveč tudi pisatelj. Pisal je celo drame, a bil je manj srečen nego Siegfried Wagner: tožil je, da se ne more otresti sence očetovega imena in slave! Pred kakimi desetimi leti je imela Sigurdova drama »Robert Frank« dokaj uspeha pri vpisovitvi v Berlinu. Kritika jo je soglasno označila kot najboljšo igro doletene sezone. Torej je moral sin vendar podedovati očetove zmožnosti. A zanimivo pa je, da pomeni »Robert Frank« odgovor in ugovor znanemu »Dr. Stokmanu« (Sovražnik ljudstva) Ibsena očetu. Dočim je trdil oče, da stre večina posameznika, čeprav nima nikoli prav, je sin odvrnil: »Samo večina urejuje javno življenje. Lahko se zgodijo napake, a v splošnem pomeni vendar njeno hotenje edino pravo pot v bodočnost!« Seveda je to stališče umljivo pri ministrskem predsedniku, a kako težko je vendar sinu velikega očeta živeti izven območja očetove sence!

Velikodušni ženin

Ameriški listi imajo novo senzacijo iz tk. zv. boljše newyorške družbe. Hčerka tamošnjega milijonarja Olneya Mairsa, ki je bila šele nedavno sprejeta v »družbo«, je nenadoma izginila in se skriva poročila z malim uradnikom neke newyorške banke. Mož je siromaken ko cerkvena miš, pač pa je lep, pameten in razumen. Milijonarjeva hčerka je zapustila svojega prejšnjega ženina g. Daniela Hubrechta, sina nizozemskega poslaškega svetnika. Ženin je pokazal plemenito velikodušje

in s pristrčno brzojavko častital svoji bivši nevesti k poroki. Očividno mu ni žal niti za nevesto niti za njenimi milijoni. Nevestin oče pa se je razjezil nad hčerko in namerava podati tožbo za razveljavljenje tega zakona.

Filatelistična novost

Španska poštna uprava je pred nekaj tedni presenetila ves svet z novo znamko, ki je vzbudila mnogo občudovanja in še več ogorčenja. Na znamki je bil namreč vpodobljen goli akt slikarja Goye po znanem umotvoru »Maja Desnuda«. Slika predstavlja portret španske krasotice Marije Teresije vojvodinje Alba. Komaj pa se je akt pojavil na znamkah, so se dvignili protesti z vseh strani in zlasti Amerika je po svojih številnih ženskih organizacijah zahtevala, naj se nemoralna znamka takoj vzame iz prometa. Protesti so res toliko zalegli, da se je španska poštna uprava udala in vzela znamko iz prometa. S tem je dobila znamka seveda šele pravo vrednost in filatelisti vsega sveta nimajo druge želje, nego da pridejo v posest »gole Majec«.

Nove fronte na Ruskem

Kadar se sovjeti lotijo kake doslej zanemarjene panoge narodnega gospodarstva, velja nova kampanja vsej državi in časopisi, radio ter agitatorji govore o novi »fronti«. Letošnje polje so sovjeti uveli dve novi fronti: gobovo in zelenjadno. Osrednji sovjet strokovnih zvez je za »gobovo bitko« organiziral po vaseh brigade starih ženic in otrok ter jim dal podrobna navodila za nabiranje in sušenje gob. Za posamezne nabiralec, ki bodo imeli največji uspeh, so razpisane nagrade v denarju, ženske dobe šivalni stroj, moški pa radio aparat. Tudi kampanja za gojenje sadja in zelenjave je uvedena v istotako velikem obsegu. Komisariat financ je dovolil 35 milijonov rubljev za podporo sadjerejem in vrtnarjem.

Od 1. avgusta
Znatno znižanje cen
Ovomaltine
velika škatla Din 56.—
srednja škatla Din 32.—
mala škatla Din 16.—

Intenzivno delo
zahteva intenzivno hrano.

OVOMALTINE
vsebuje v koncentrirani obliki vse hranilne sestavine, ki služijo kot vir telesne moči.

Manjša pšenična žetev v Italiji

Letošnja pšenična žetev v Italiji je silno neugodna za fašiste. Kljub velikim naporom se bo pridelalo le 70 milijonov proti 70 milijonom metriških stotov lanskega leta. Pšenična bitka fašizma se bo končala letos s porazom. Pri vsem tem pa je bila letošnja posevna ploskev pšenice daleko večja nego lanska, toda ujme in povodnji so marsikje uničile obširne posevne ploskve, tako da je kljub večjemu prizadevanju pridelek manjši. Italijanski listi pravijo, da je fašizem sicer vse storil za doseg večje žetve, ali na žalost oni, »ki dela vreme, ni fašist«.

Tajinstveni otok

K francoski kolonialni posesti spada zagonetni otok Saint Paul v Indijskem oceanu, ki ga francoske ladje zadnji čas porabljajo kot oporišče paroplovbe. Ognjeniško delovanje bo Francijo bržčas v kratkem pripravilo ob ta otok, ki meri kakih 7 štirjakiških kilometrov in leži nekako na polovici poti od Kapškega mesta v Avstralijo. Na otoku, ki je pravzaprav le žrelo še vedno delujočega ognjenika, ne raste niti najmanjša zel, ker so tla še prevroča za rastline. Potoki, ki namakajo zemljo, so vsi topli, nekateri celo vrelo vroči. Edini prebivalci otoka so jate ptičev, da je ves otočič ogromno skladišče ptičjega gnoja. Odkrili so ga pred nekoliko leti, ko se je v njegovi bližini razbila francoska ladja in so se mornarji oteli na dotle neznano suho zemljo. Mornarji so odkrili, da žive ob obrežju otoka množice morskih rakov izvrstne kakovosti. Ko so jih po dolgem času rešili, so mornarji javili svoje odkritje francoski tvečki, ki izdeluje konzerve iz jastogov. Ta je takoj napravila podružnico za konserviranje morskih rakov. Nameščenci tvečke, ki so se bavili z lovom na jastoge, so bili v stalni brezžični zvezi z domovino in so vsak teden poročali o svojem delu. Zadnje mesece pa je prestalo vsako poročanje in francoska vlada je poslala na otok ladjo »Sadi Carnot«, da poizve o usodi otoka in njegovih prebivalcev. Na veliko začudenje odprave je od otoka ostala komaj polovica, večji del pa se je bil medtem pogreznil v morje. Na srečo je ostal

oni del, kjer so ribiči tri mesece v neprestanem strahu pričakovali svoje rešitve. Ladja je vzela na krov nesrečnike in se vrnila domov z vestjo, da bo otok v kratkem izginil v valovih.

V človeku spi besna zver

Povodim nedavnega grozovitega napoliskega potresa poročajo nekateri italijanski listi o nerazpoloženju »izbruhlih človeškega divjstva, ki so zasenčili divjanje elementov«. Pri begu iz napol raztrganih hiš po vijugastih ozkih in temnih ulicah so moški neusmiljeno odriivali in teptali ženske in deco. Poprej mirni meščani so se nenadoma spremenili v zverine: planili so v zapuščene hiše svojih lastnih sosedov, nosili odtod vse, kar je imelo vrednost, celo srebrne žlice in blazine ter se tepli med seboj za plen. Slični prizori se žal redno ponavljajo pri železn. nesrečah, na potapljajočih se ladjah in pri sličnih nesrečah. Med grozovitim mesinskim potresom januarja l. 1909. so morali na prošnjo prebledelega italijanskega častnika prijeti in razorožiti ruski mornarji njegov vojaški vod. Poslan je bil, da reši zaklade podružnice državne banke. Namesto tega so se vrgli »reševalci« na jekleno skrinjo z več milijoni zlatih lir, jo razbili s kopiti in pričeli basati denar v žepe... Medtem ko so postali mirni meščani zločinci, so pa o priliki potresa izpuščeni kaznjenci v Salerno, Melfiju in drugod preganjali vlomilce ter čuvali imetje ljudstva. V teh izjemnih prilikah so pošteni in nepošteni elementi zamenjivali svoje vloge. Pred sto leti so si razbijali francoski enciklopedisti kot Diderot in potem Rousseau glave z vprašanjem, dali je človek od narave naklonjen k dobremu? Težko vprašanje...

Zvižča vstaških Afridov

Poročali smo že o uporah afganskega plemena Afridov v severozahodni Indiji ter o angleških vojaških letalcih, ki so obsipali upornike z bombami. Zdaj pa javlja »Morning Post« iz Kalkute, da se je ta letalska odprava proti Afridom končala z velikim fiaskom. Afridi so namreč prevarali letalce s tem, da so jim nastavili svoje stare plašče in turbane, ki so jih letalci cele ure obmetavali z bombami. Med tem pa so se Afridi zbrali na drugem kraju in se je njih vojski, ki ji poveljujejo izkušeni dosluženi indijski vojaki, posrečilo pridobiti za upor še sosedna plemena. Kakor vse kaže, bodo imeli Angliji precej dela z vstaši, tembolj ker je najmodernejši sredstvo — letala — popolnoma odpovedalo.

Brizgalna učinkovitejša nego puška

V mestni ječi v Nantesu na Francoskem so nedavno imeli razburljiv dan. Iz Pariza je prišel inspektor na revizijo ter so morali vsi kaznjenci in pazniki v vrstah nastopiti na dvorišču. Eden od obsojencev, vlomilec Schwere, je ujel trenutke, planil iz vrste in po žlebu splezal na streho. Odtod se je povzpela na bližnji zvonik in takoj udaril plat zvona. Gospod inspektor je prekinil revizijo in zaman prigovarjal beguncu, ki je skoro dve uri stopical po strehi in zvonil, kakor za požar. Naposled so prispeli ognjegasci z lestvami. Schwere je pripravil velik kup opeke in se je odločil za dolg boj z oblegovalci. A ognjegasci so poplavalili streho z mrzlo vodo iz brizgalnic, in vstaš se je moral vdati. »To je hujše nego kroglice«, je pravil paznikom, — »pripravljen sem bil stradati in se boriti, a voda mi je naravnost vzela vid. Bal sem se, da bom zdrknil s strehe na tla... V zaporu je vsaj suho.«

Svetovni zlati zaklad

Federalna banka v Zedinjenih državah je objavila podatke o svetovnem zlatega zakladu. Ta znaša kakšnih 60 milijard dolarjev. Levji del, 250 milijard, imajo seveda Zedinjene države. Na drugem mestu je Francija z 102 milijardami. Po 29 milijard imajo Anglija, Nemčija, Japonska in 27 milijard Argentina. Vendar pride zadnja na prvo mesto, če razdelimo zlato gotovino na število prebivalcev vsake države. Potem pride na vsakega Argentina po 40 zlatih dolarjev, na Francoza 39, na Ame-

ričana samo 32 in na Angleža 15 dolarjev. Vse ostale države zdaleka ne dosežejo teh števil.

Duhovnik, ki zagovarja samomor

Prost londonske stolnice sv. Pavla Inge, znani govornik anglikanske cerkve, je na nedavni konferenci duhovnikov v Oxfordu izrazil nazor, da bi se na smrt obsojenim dovolilo, da si sami vzamejo življenje. Tudi je razumljivo, ako si konča življenje, kdor je obremenjen s tako neozdravljivo boleznijo.

Zamotana tatvina

Dunajska policija je prišla kot tatu nekega Vehzelyja, 20-letnega mehanika, čeprav se je bil mož pošteno utrudil, da bi zabrisal za sabo vse sledove svojega greha. Letošnjega aprila je namreč nekomu ukradel motorno kolo, ki ga je odnesel na Dunajsko goro. Tam ga je razložil v njegove posamezne dele, ki jih je vsakega posebej zakopal v pesek. Te dele je potem posamič nosil domov, a doma je motorno kolo sestavil. Ko ga je imel vsega sestavljenega, ga je prepleskal z rdečo barvo, nato si je kupil za majhen denar staro, polomljeno, rdeče barvano motorno kolo, ki naj bi dalo znak njegovemu. A navzlic vsem tem previdnostim so tatu po nekoliko mesecih le ujeli.

Nova kulturna rastlina

V današnjih časih je kavčuk skoro tako nujno potreben, kakor n. pr. premog. Ni je skoro industrijske panoge, ki bi lahko bila brez kavčuka. Tehnika je zato z navdušenjem pozdravila odkritje nove rastline iz katere se pridobiva tekoč kavčuk. Francoski botaniki so preiskali neke vrste evtorbijskega (mleček), ki je bila sicer doslej že znana, niso pa bila znana vsa njena svojstva. Ta mleček raste na Madagaskarju po pustih brezvodnih tleh. Ima debelo cevasto korenino, ki je nekakšen rezervoar za vodo. V največji vročini je ta korenina polna vode, ki je užitna, dasi ima nekoliko neprijeten okus. Ako pa se steblo nareže, poteče iz njega izleček, ki je skoraj čisti kavčuk. Ameriški inudstriji so se že zavzeli za ta čudoviti mleček ter nameravajo po pustinjah južnih držav ameriške unije napraviti obširne plan-taze za to velekorisno rastlino. S tem bodo tudi doslej neoporne brezvodne pušave Texasa in Nove Mehike obdelane in bodo služile človeštvu. Kakor znano so tudi Rusi v Turkestanu odkrili slično rastlino ter delajo z njo poskuse, da bi se osvojili tujega uvoza. Ako se osnujejo nove farme, bodo znatno ponehala grozodejstva, ki jih evropski izkoriščevalci uganjajo nad brezčasitimi črnci v osrednji Afriki zaradi nabiranja surovega kavčuka. Tem črnim tlačanom bo usoda nekoliko olajšana.

Zora voda

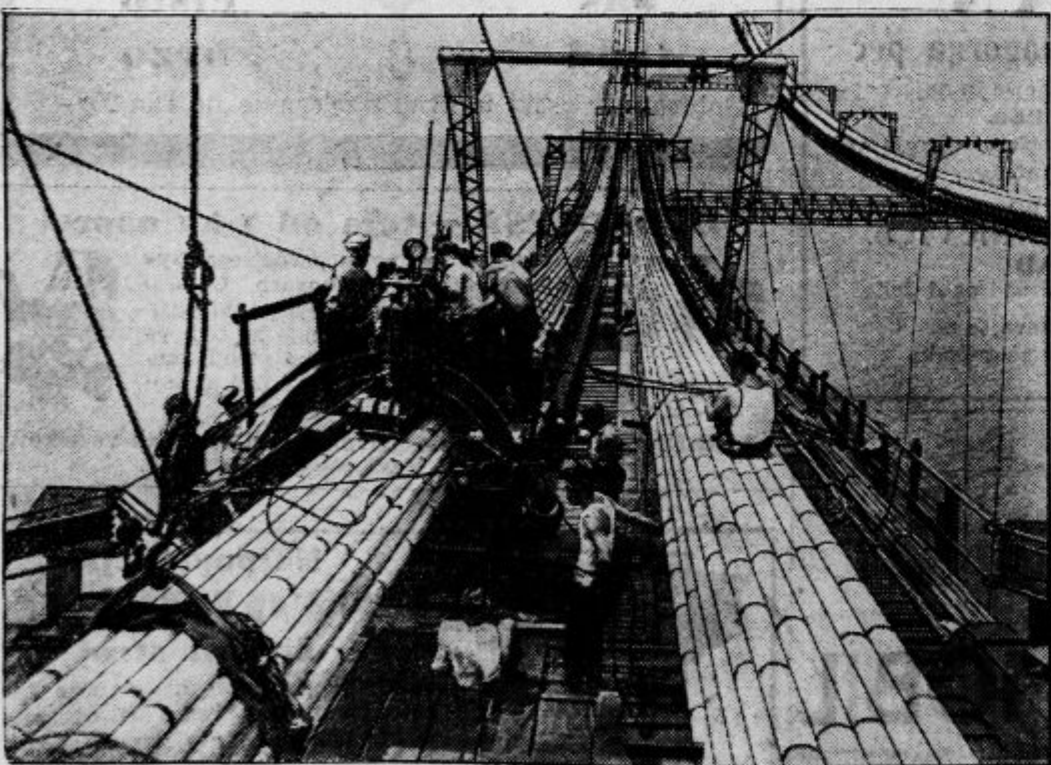
proti sivim lasem!
Ne barva, temveč vrača
sivim lasem prejšnjo
naravno barvo.
Zak. zašt. Odobrena od zdravstvene
nega odseka pod št. 1793—20 kot za
zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si-
guren in trajen. Cena steklenici brez poš-
tline Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radićeva (Duga) ul. 32.
Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive
naslove.

Damske plašče

v največji izbiри dobite naj-
ugodnejše pri
DRAGO SCHWAB, Ljubljana

Gradba mostu preko Hudsona

Novi viseči most preko reke Hudson v New Yorku bo v kratkem dograjen. Dolg bo 1300 m in bo stal okoli 3 milijarde dolarjev. Slika nam kaže dva ogromna jeklena kabla, na katerih bo visel novi most.

S smučmi preko Rokavskega preliva

Nemški profesor Mitterer (desno) s svojo novo iznajdbo: povodnimi smučmi. Izumitelj je najavil, da bo s temi smučmi prehodil Rokavski preliv in vsa Anglija je radovedna na prvega gosta, ki bo prišel peš na Angleško.

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

1. poglavje
Umor

»Imeniten prizor! Samo — ali se vam ne vidi nekoliko pregrozen?« Farrar je za trenutek vzdignil oči od rokopa, iz katerega je bral.

»Smešno, prijatelj,« je dejal Kenyon. »Česa pa dandanes iščejo ljudje v gledališču? Sčegotanje živcev, ki jih odvraca od enolične vsakdanjosti. Vseka-ko ta prizor ostane.«

»Kakor mislite,« je rekel Farrar in bral dalje.

Kenyon je živčno hodil sem ter tja. V eni roki je držal rokopis svoje najnovejše drame, v drugi pa svileni rutico. Iz sosednje sobe se je oglašalo Kitty Lakeove tiho igranje na klavir. Kdaj pa kdaj je bilo slišati gospo Moiro, ki je šarila po kuhinji.

»Včeraj ste mi povedali idejo svojega prihodnjega dela — je prišel Farrar.«

Prekinil ga je Kenyonov vzklik: »Stojte! Kaj je bilo to?« Dramopisec se je zdrznil.

Tajnik je začudeno pogledal. Zakaj se je bil Kenyon tako iznenada ustrašil? Mar zato, ker je bila igra v sosednji sobi mahoma utihnila?

»Moj Bog, kdo je to?« je zdaj rekel Kenyon. Njegov glas je bil hripav.

Farrar je po prstih stopil k vratom. Tudi on je zdaj razločno čul v sosednji sobi moški glas. Takoj nato je bilo slišati žensko ihtenje in glasove, podobne tesnobnim prošnjam. »Idite, za Boga, idite vendar,« je moledeval deklčin glas. In spet je udarila v divji jok, ki je tiral srce.

Kenyon je z enim skokom planil k vratom in stresel ključko. »Zaklenjeno,« je šepnil. »Hitro, Farrar, pogledajte v vnanje strani kdo je pri Kitty. Strah je trepetal v njegovem glasu.«

Farrar je bil že na vrta. A zunaj je stal kosilni stroj, ob katerega se je spotaknil. To ni šlo brez hrupa, ki je utegnil pregnati nepovabljenega gosta, če je bil res v hiši. Tajnik je preklinjal vstal in si podrgnil odrte golene. Ko je vendar že prišel na ono stran hiše, so bila steklena vrata odprta. Prostor je bil videti prazen. Obenem s tem je nekdo razbijal po notranjih vratih, dokler niso s treskom odletela. Kenyon in gospa Moira, ki jo je bil trušč privabil iz kuhinje, sta planila v sobo.

Na tleh ležalo truplo Kitty Lakeove. Njena kri se je v ozkem potoku cedila po preprogi.

Vsi trije so poklekli k obnemelemu telesu, ki je bilo še pred nekaj minutami polno vročega življenja. Groza se je razlezla po prostoru.

Na prvi pogled so videli, da je grlo mlade igralko zverinsko prerezano. Smrt je morala biti trenutna.

Bore se z blaznostjo je skočil Kenyon na noge.

»Hitro! Za njim, preden uide!« je zakričal in planil skozi steklena vrata. Farrar pa za njim. Moira Kenyonova je nema od bolečine in groze skoro v nezavesti klečala zraven trupla.

Moška sta zdrvela po griču nizdol v gozd. Grmovje je bilo gosto in le z največjim trudom sta si krčila pot.

Ko sta naposled dospela na ozko gozdno stezo, sta zagledala pred seboj sključeno postavlo. Kenyon se je z enim skokom zapodil k njej in jo pobil na tla.

»Imam te, peklenšček!« je zarjovel. Strašen vzdih se je iztrgal možu, ki si ni mogel pomagati. Farrar je moral s silo odtrgati Kenyona od njega.

»Za Boga!« je rekel. »Umorili ga boste! Najprej morava vendar vedeti, kdo je.«

Kenyon je vstal.

Tudi neznanec je vstal. Težko je dihal. »Kaj mi pa hočeta, gospoda? Saj vendar nisem ničesar napravil!«

»John!« je presenečen vzkliknil Kenyon. »Kaj delaš tu? Hitro, govori želi!«

»Prav ničesar ne delam,« je užaljen godrnjal dedec in si podrgnil vrta. »Hotel sem le videti, ali so prašiči že vsi v svinjaku.«

»Ali nisi ničesar slišal, ničesar opazil?«

»Med tem, ko tukaj z njim zapravljate čas, nam utegne zločinec uiti,« se je zdaj oglašal Farrar. V naglici je povedal možaku, kako in kaj: »Pravkar so tu nekoga umorili; morilec mora biti še blizu. Ali niste videli ničesar sumljivega?«

John si je še vedno užaljeno drgnil vrta: »Umorili? Koga pa?«

»To tebi nič mar. Ali si koga videl?«

»Da, če dobro premislim, sem prav za prav res nekoga videl.«

Nagle pameti John ni bil! »Nu, tja dol nekam je tekal. A kam, tega vam ne bi mogel povedati. Mislim sem samo na prašičke.«

»Tak spomni se vendar!«

John je nedoločno pokazal z roko.

»Vsekako je ušel daleč naprej,« je menil Farrar. »Dohiteti ga ne moreva več. Rajši obvestiva policijo in doktorja, čeprav ni verjetno, da bi mogel še kaj pomagati.«

»Če pomislim, da tiči morilec nemara le nekaj metrov od naju, se mi kar meša. Moram ga iskati, moram! Izkušajte med tem pomiriti mojo ženo, Farrar, nato pa vzemite voz in se peljite po policijo. Ti, John, pa z menoj!«

V knjižnici je našel Farrar truplo na zofi, pokrito z ruho. Gospa Moira je bila zdaj navzven mirna, a njen obraz je bil smrtnobled in komaj je stala na nogah.

»Kje je moj mož?« je vprašala.

»V gozdu pretika za morilecem. Jaz pojdem tačas po policijo in po zdravnik.«

»Dajte, storite to,« je rekla kakor da ni pri sebi.

»Nič se ne sme tu v sobi ničesar dotakniti, dokler ne pride policija. Prav za prav niti trupla ne bi bili smeli obrabiti.« A mahoma je pomislil na to, da se utegne ženska pred njim vsak trenutek zrušiti.

»Prepuščajte vse to meni, gospa Moira.«

Moirine moči so bile pri kraju. »Kako strašno je vse to! Uboga, uboga Kitty!« Spustila se je v naslanjač in nestrinljivo zaihtela. »Tak pojdite! Jaz se bom že pomirila!«

Garaža je bila v kmečki hišici, ki je stala ob cesti, nekaj minut od Kenyonove hiše, in je obenem služila soferju za stanovanje. Sofer, miren človek z imenom Hunter, se je bil pravkar vrnil z izprehoda in se je obširno umival.

Farrar je nestrpno čakal. Komaj je bil sofer napravljen, je voz že odbrzel proti vasi Littleworthu.

Nekazna hiša je imela napis: »Okrajna policija.« Domači redar je delal na svojem vrtu. Ko je slišal Farrarjevo zgodbo, je zasadil lopato v tla in snel suknič s plotu. »Poklani bom še narednika Curtisa v Kattworthu, potlej pa pridem.«

Redar je bil mož počasnih besedi in še bolj počasnega dejanja.

»Dajte,« je rekel Farrar. »Jaz pojdem med tem po doktorja.«

»Lahko mu telefonirate odtod, Dr. Weaver stanuje zraven vstaje.«

Ko je Farrar obvestil doktorja, se je začutil upravičenega, da si priveže dušo, in stopil je v gostilno »Pri brljanu«. Pogled na hrumeče kmete ob polnih vrčih piva ga je nekoliko pomiril.

»Ali imate tudi kake tujce?« je vprašal gostilničarja, ko si je naročil pijačo.

»Samo dva Američana, moža in ženo, ki si ogledujeta kraje; in pa nekakšnega gledališkega igralca.«

»Kako se piše ta?« je vprašal Farrar.

»Počakajte malo! Ti, Marv, kako je ime gledališkemu igralcu, ki sanuje pri nas?«

»Anthony,« je odgovorila hči, izza točilnika. »V posebni sobi sedi, ali ga kdo išče?«

»Anthony? Pa menda ne George Anthony?«

»Ne vem,« je dejal gostilničar. »Videti je bilo, da ga stvar ne zanima Bog si ga vеди kako.«

»Kakšno naključje, če bi bil res George,« je pomislil Farrar. Anthony je bil vzhajajoča zvezda, ki je v Kenyonovih zadnjih dramah igral poleg Kitty Lakeove glavne vloge. Farrar je zamišljeno izpraznil svoj kozarec in stopil v posebno sobo, kjer je sedela za-

pisalno mizo osamljena postava. Farrar je takoj spoznal mladega igralca Georgea Anthonyja, čigar nagla kariera je bila eden izmed velikih dogodkov v minuli gledališki sezoni.

»George,« je vzkliknil Farrar, »ne, takšno presenečenje! Kako vraga ste pa prišli v ta kraj?«

Mož je vstal. Bil je vitek in krepak, z lepo oblikovanim obrazom in vrtimi, nemirnimi očmi. Po njegovem obrazu je bilo videti, da mu pogled na Farrarja ni ravno prijeten. Ta je nadaljeval, ne da bi počakal odgovora:

»Sicer je pa vse eno. Nekaj strašnega se je zgodilo. Kitty Lakeova je stanovala v Kenyonovi letni hiši, neda-le od tod. Pred eno uro so jo umorili.«

»Umorili?« Njegov glas, ki je bil drugače tako blagovzvočen, je hripavo zasigal. »Menda se šalite? Oh, brž povejte, kaj je!«

»Tako je, kakor vam pravim. Pravkar se vracam od redarja.«

Anthony se je oklenil njegove roke. Farrar je izpustil Farrarjev komolec in kalno gledaje omahnil nazaj.

»Ni mogoče! Jaz — Premolknil je. »Dajva, takoj pojdiva tja. Spotoma mi morate vse natanko povedati.« Farrar ga je ostro pogledal. V svojem prejšnjem poklicu je bil častnik in umetniška duša ni bila zanj nič kaj umljiva.

»Prav, stopiva. Zunaj me čaka voz.«

Med tem, ko je avto drevil po griču navkreber, je v kratkih, odsekanih stavkih povedal, kako in kaj. Kmalu sta dospela do nesrečne hiše. Družinska soba je bila polna ljudi. Razen zdravnika in policijskega narednika Curtisa je bil prišel še mož srednje starosti z redečkastimi lasmi in osiveli mi brki, ki je govoril s Kenyonom, med tem ko je vaški redar stražil vrata v knjižnico. Dramopiščeve soproge ni bilo videti.

»Srečo imamo,« je rekel Kenyon, »če je pri taki strašni stvari moči govoriti o sreči. Nadzornik Sinclair, znani detektiv iz Scotland Yarde je bil po naključju v Kettworthu na nadzorstvenem potovanju.«

Farrar in Anthony sta radovedno pogledala moža, ki so ga tolikrat imenovali v zvezi s senzacionalnimi procesi in sta našla v njem skromnega, preprostega človeka, prav nič ne polobnega detektivom, kakor jih opisujejo romani. Ob tistem času je opravljal nadzornik Sinclair eno izmed najvišjih zaupnih mest pri angleški policiji. Svoja prejšnja službena leta je bil preživel v Indiji; odkar so ga bili prestavili v London, si je bil pridobil sloves, ki mu ga je zavidala večina tovarišev. Za njegovim čelom se je skrivalo mnogo zamotanosti skrivnosti, a na oko je bil vsekako izmed najbolj nekaznih članov policijskega zbora; vzlic temu je bil ostal miren, vpluden in dobiega srca kakor od nekdaj.

Farrar se je obrnil h Kenyonu. »Ali ste v gozdu koga našli?«

»Ne, bilo je brezupno. A mogoče je seveda, da je pustil zločinec ključ suhemu vremenu kake sledi za seboj. Nadzornik Sinclair bo kmalu vedel, kako je.«

Nadzornik je bil pravkar prišel in ko so vsi posedli okoli mize, se je najprej obrnil k Farrarju:

»Gospod Kenyon mi je povedal, da sta se v tej sobi razgovarjala o neki njegovi drami, ko je začul v sosednji sobi tuj glas.«

»Tako je.«

»Moški glas. Ali ste kaj razumeli?«

»Tega, kar je rekel moški, ne. Mislim, da je govoril nalašč s pridusenim glasom.«

»A gospodično Lakeovo ste slišali, ko je govorila?«

»Da. Bila je zelo razburjena. Slišala sva jo, kako je ihtela. Pojdite že, tak pojdite vendar, za Boga, ali nekaj podobnega.«

»Odklej je bila gospodična Lakeova v pisalni sobi?«

»Tri četrte ure je utegnili biti tega. Odsla je bila tja, ko sva midva začela delati.«

Sinclair se je obrnil h Kenyonu: »Ali ste jo prosili, naj gre? Ali je nemara gospodična Lakeova rekla, da vas noče motiti pri delu?«

»Ne tako, ne tako. Vstala je in odšla iz sobe, ne da bi rekla besedico.«

»Nato je sedla h klavirju in jela igrati?«

»Da.«

»Prosim, skušajte se zdaj natanko spomniti! Ali ste med tem, ko je šel stotnik Farrar okoli hiše k steklenim vratom, morda slišali, da bi bil kdo klical na pomoč?«

»Ne. Glas je bil utihnil. Jaz sem seveda takoj poskusil vlomiti vrata.«

»Na žalost vam moram zadati nekaj osebnih vprašanj. Ali ste opazili na gospodični Lakeovi kaj posebnega, ko je prišla k vam v goste?«

Kenyon je poskočil: »Čudno, da me to vprašate. Drugače je bila zmerom vesela in dobre volje; to je bilo med drugim tudi vzrok, da jo je moja žena povabila. Veliki prijatelji sta bili. Ko je prišla semkaj, smo videli, da je pobita in slabe volje; nekaj jo je težilo. Moja žena jo je dvakrat zalotila, ko je plakala.«

»Ali veste, če je imelo deklet kakega — recimo, častila? Ali morda slutite, s kom bi se bila utegnila domeniti za vašim hrbtom?«

»Še malo ne. Vse mi je popolnoma nerazumljivo. Midva z ženo poznavata Kitty že iz njenih otroških let. Častilcev je imela seveda veliko, a živela je samo svojemu poklicu.«

»Kar vi veste, ni dobivala pisem?«

»Ne.«

Ako se smehljate

ako se vam ustnice smeje odpirajo — kažejo tedaj belo — bleščeče zobe — lepe zobe, ker so snažni!

Erasmic Savon Dentifrice dela Vaše zobe bele in jih ohranja bele in daje Vašemu smehu dražljivo mičnost. Rabite jo redno. Osvežujoča pena bo ohranjala lepoto Vaših zob za večno!

ERASMIC SAVON
DENTIFRICE

ESD 105-075

Ležalne stole

Spalne fotelje

patent. divane otomane
carinirane modre, posle
ne mreže, železne slojstive
postelje in tapetirane iz
delke nudi ustresnele

Rudolf Radovan
tapatnik 141
Mestni trg šte. 13.

MEDNARODNI
VELESEJEM
V PRAGI

7. do 14. septembra 1930

svetovni velesejem, na katerem so
zastopani narodi in države.

Znižana vožnja

za brzovlake in navadne vlake Jugo-
slavija 25 %, Češkoslovaška 33 %,
Avstrija 25 %.

Pojasnila in legitimacije daje:

Češkoslovaški konzulat, Ljubljana, 11455
Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2.

A. Golob & Komp.

LJUBLJANA, Fuharjeva ulica št. 3.

Izdelovanje emajliranih PEČI. Popravilo vseh vrst
ločevinastih, emajliranih in Lucovih peč. Splošno
arstvo, inštalacija strelodovov. Zaloga šamotne
opeke.

CENE KONKURENČNE.

Original Lutz peči

zazidane s šamoto in s kremenčevim
kamenjem v nepregorljivi masi po-
stavljajo in ima stalno v veliki izbiri
v zalogi po najnižjih cenah samo

INŽ. GUZELJ, LJUBLJANA — ŠIŠKA

Beljaška ulica 4 vohod Celovška cesta 58
Telefon 3252 Original LUTZ PEČI Telefon 3252

Pričetkom šolskega leta

imajo starši velike izdatke za šolobvezne otroke in dijake,
zato opozarjamo že sedaj starše, da si ogledajo našo bogato
zalogo narejenih oblek in zimskih sukenj znamke »TIVAR«,
katere prodajamo po originalnih tovarniških cenah. Kdor
kupi pri nas obleko, si prihrani ogromne izdatke, ker so cene
»TIVAR« oblek sledeče:

Oblekce za otroke od 3—6 let	od Din 110.—
Oblekce za fante od 7—10 let	> 130.—
Oblekce za fante od 11—15 let	> 200.—
Obleke za moške vsake velikosti	> 240.—
Obleke za moške vsake vel., boljše	> 290.—
Raglani za fante	> 290.—
Raglani za odrasle	> 450.—
Zimske suknje	> 300.—
Posamezne hlače	> 89.—
Modne hlače	> 150.—
Volnene struks hlače	> 150.—

Razen tega opozarjamo, da imamo vedno v zalogi fine črne
in modre kamgarn obleke od Din 690—790.

Izvrstna izdelava. Blago dobro.

Cene brez konkurence. Postrežba solidna.

Samoprodaja »TIVAR« oblek

IVAN KOS, dru. ba z o. z.,

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 23 in Celovška cesta 63.

1154

Naznanilo.

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da bom
OTVORIL dne 30. avgusta t. l.

v Žirih, nasproti farni cerkvi
trgovino modnega, manufakturnega
in galanterijskega blaga

Zagotavljam, da se bom trudil v vsakem po-
gledu zadovoljiti cenj. občinstvo in mu solidno
postregel z najboljšim blagom po najnižjih cenah,
ter se najvljudneje priporočam z odličnim spo-
štovanjem

IVAN ROMIH

Ako želite kupiti

na obroke

obrnite se na

Kreditno zadrugo
detajlnih trgovcev

r. z. o. z. v Ljubljani,
Cigaleva 1. traven sodniš. e
282

Telefon 2059
Premog
suha drva

Pogačnik. Bohorčeva 6.

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLA ND, SPLIT.

Saloni

ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo »Alpeko«, trg. industr. društvo, Ljubljana, Masarykova 23

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopu)

Obrotovanje vlog, zakup in prodaja vrsko-
vstanih vrednostnih papirjev, deviz in valut
borzna naročila, predprijmi in krediti vsake
vrste, oskopi in inkasa menic ter naka-
sila v tu in inozemstvo safe - deposit
itd itd itd

Brzojavke: Kredit, Ljubljana — Telefon
št. 3040, 2457, 2548 Interurban 2706 2448
87 L

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglaševanje, ki služi v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če pa je oglaševanje posebej pristojbino 2 Din. Če pa je oglaševanje pristojbino za štiro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tisto se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za štiro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obenem z naročilom, sicer se oglaševanje ne priobčuje. St. ček. rač. pri Pošti. Hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

In druge informacije tisto se oglasov, se dobijo tudi v podružnicah JUTRA v

Novem mestu

Ljubljanska cesta št. 42

in na Jesenicah

pri kolodvoru št. 100

Male oglaševanje in inserate naročite v naših podružnicah.

Učena

za ključavničarsko obrt sprejme takoj Lovro Belec v Kamniku. 34010

Dva šipalca

(evkarija) sprejme takoj v stalno službo. Prednost imajo oni, ki se dobro razumejo na šipalce stroje. Poudarja na Prešernu, tovarna čevljev, Kranj. 33395

Prvovrstna

zobotehniko asistentko iščem za takoj ali s 1. novembrom. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Plačilno natakario

starejša, z 2000 Din kavelj, iščem. Naslov v oglaševanju. 34205

2 čevlji. pomočnika

za šivanje in zbiranje, hrano in stanovanje v hiši sprejme v stalno delo Andrej Vidic, Naklo št. 53. — Slovenija. 34172

Orodničar

mlajši, sprejem takoj v stalno službo. Prednost imajo oni, ki se dobro razumejo na orodja. Poudarja na Prešernu, tovarna čevljev, Kranj. 33395

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

15. Med tem je Sambo pritekel do ravnateljice hiše. Lakomno voha na vse strani. Skozi kuhinjska vrata mu udari v nosnice prekrasen vonj. Tiho se splazi noter.... Nikjer žive duše! Samo lep kos govedine leži na jedilni omari. Ham, ham! — pa ga ni več!

16. Iz kuhinje se Sambo oprezno splazi na hodnik in od tod po stopnicah na vrh, na ravnost v spalnico. Tam sta gospod ravnatelj in njegova gospa. Povabljen sta v goste pa se hoteta malo nalopiti. Vse začudeno gleda Sambo, ne da bi ga čustva dvajeta opazila.

17. Tedaj pa se začne strašanski vakril! Gospa ravnateljica je v zrcalu opazila grozno Sambovo podobo! Vsa iz uma se obrne in plane iz soke. Ko pa hoče tudi soprog storiti po njenem zgledu, ga Sambo ujame za naramnice in ga potegne nazaj.

Prvovrstna moč

zmožna knjigovodstva in korespondence v slov. in italijanskem jeziku, dobi stalno službo pri lesni trgovini na delu. — ženske imajo prednost. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Spretnega strugarja

na delo dela strugarja. — Poudarja na oglaševanju. 34199

Pletiljo

sprejem takoj v stalno službo. Naslov pove oglaševanju. 34173

Manufakturst

dobro izvešan dobi takoj službo v manufakturi. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Vajenko

za strojno pletenje sprejme Bož. Strelška ul. 24. 33801

Učena

v mešano trgovino sprejme takoj. Naslov v oglaševanju. 33863

Dobro pletiljo

hrano in stanovanje v hiši sprejme Jerica Fajgelj, Zeleništvo št. 46. 33700

Vzgojiteljico

Inteligentno — ki obvlada slovensko, srbohrvaško in klavir, iščem. Cenjena plača, dobi stalno službo pri lesni trgovini na delu. — ženske imajo prednost. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Prodajalko

za prvo in drugo izobrazbo sprejme manufaktura trgovina v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju. 34168

Učena

se primerno šolsko izobrazbo sprejme manufaktura trgovina v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju. 34168

Vajenca

za deželo, zdravstva, poštnega, ne nad 14 let starega, sprejme trgovina Engelsberger, Trzin. Večji nemošne imajo prednost. 34094

Čevljar. pomočnik

se sprejme. Stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Travnik, Trebnje. 34129

Služkinjo

pošteno, zmožno kuhati mešano hrano in večjo hišnega dela sprejme v boljšo hišo. Starost 20-30 let, zdrava, lepega vedenja, z daljšimi službi. Plača 300-400 Din. Naslov v oglaševanju. 34139

Sedlarskega in tapetn. pomočnika

srednje starosti, z nekaj premenjenimi, kateri je izvešan na delo, sprejme. Zenitve in dopisovanja ter oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za štiro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obenem z naročilom, sicer se oglaševanje ne priobčuje. St. ček. rač. pri Pošti. Hranilnici v Ljubljani, 11842.

Uradnika

začetnika ali mlajšo moč sprejme. Poslovna in strojna pomoč. — ženske imajo prednost. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Učena

sprejme v trgovino perila pleten in galanterije. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Gospodinj

pošteno, skrbno, zdravo, preprosto, vajeno vsakega dela, srednjih let, dobrih, pripravih in čedne preteklosti, išče za stalno vdovec v trgovino in gošpodarstvo. Poudarja na oglaševanju. 34062

Učenko

za strojno pletenje sprejme takoj. Vida Bukčič, Vidmarje. 34106

Soferja

izkušena, ki tovrstnemu avtomobilu za prevoz gospodnih izdelkov s takojšnjim nastopom, se sprejme. Plača po dogovoru, prostost stanovanja in razvedrila. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Trgovsko moč

samoisto in vestno sprejme takoj v trgovino. — Več ustenmo. Naslov v oglaševanju. 33901

Črevarja

kvallificirana delavca — sposobnega vseh pačih izdelave črev in ki ima lasten obrtni list, sprejme takoj podjetje v Dalmaciji, proti plači po dogovoru. Poudarja na oglaševanju. 33940

Vzgojiteljico

veščo francoskino, nemško in klavir, sprejme boljša rodbina, ki enajst letnemu fantku in desetletni deklici. Zdraviliški dom, Bled. 33704

Inteligentno žensko

srednjih let, ki ima osebnostno pravico, sprejme za prakso od zime 1930 do zime 1931, da samostojno vodi srednje hotelsko podjetje v Dubrovniku. Dopolne: »Vul., hotel Triglav, Bohinjska Bistrica. 34131

Dve pomočnici

za francoska dela, dobro izurjeni, sprejme modni stolec F. Jager, Kolodvorska ul. 28, dvoršič. 34136

Mizar. pomočnika in vajenca

kolodvorska 18. 34173

Plačilna natakario

brez šubi, glavice, stara 30-40 let, zmožna slovenskega in nemškega jezika, marljiva in abogivna, kaveljo in dolgoletni sprejmi, dobi službo v nekem hotelu v Celju. Poudarja na oglaševanju. 33930

Praktikanta

(učena) sprejme takoj Julio Meini d. d., Celje. 33927

Samost. gospodinj

pošteno, večje vseh domačih del in kuhne, stara nad 40 let, ki bi vrgala dva fantka sprejem takoj. — V pošteno pride samostojno v vodo brez otrok. Vprašati v trafikah na Sv. Petra cest, Ljubljana. 34135

Prodajalko

sprejememo v trgovino s elektroničnimi materijali. — Predstaviti se je s priporočili v ponedeljek 25. t. m. v pisarni »Elektroindustrija, Gospodarska c. 34163

Učena

se primerno šolsko izobrazbo sprejme manufaktura trgovina v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju. 34168

Vajenca

za deželo, zdravstva, poštnega, ne nad 14 let starega, sprejme trgovina Engelsberger, Trzin. Večji nemošne imajo prednost. 34094

Čevljar. pomočnik

se sprejme. Stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Travnik, Trebnje. 34129

Služkinjo

pošteno, zmožno kuhati mešano hrano in večjo hišnega dela sprejme v boljšo hišo. Starost 20-30 let, zdrava, lepega vedenja, z daljšimi službi. Plača 300-400 Din. Naslov v oglaševanju. 34139

Sedlarskega in tapetn. pomočnika

srednje starosti, z nekaj premenjenimi, kateri je izvešan na delo, sprejme. Zenitve in dopisovanja ter oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za štiro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obenem z naročilom, sicer se oglaševanje ne priobčuje. St. ček. rač. pri Pošti. Hranilnici v Ljubljani, 11842.

Uradnika

začetnika ali mlajšo moč sprejme. Poslovna in strojna pomoč. — ženske imajo prednost. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Učena

sprejme v trgovino perila pleten in galanterije. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Gospodinj

pošteno, skrbno, zdravo, preprosto, vajeno vsakega dela, srednjih let, dobrih, pripravih in čedne preteklosti, išče za stalno vdovec v trgovino in gošpodarstvo. Poudarja na oglaševanju. 34062

Učenko

za strojno pletenje sprejme takoj. Vida Bukčič, Vidmarje. 34106

Soferja

izkušena, ki tovrstnemu avtomobilu za prevoz gospodnih izdelkov s takojšnjim nastopom, se sprejme. Plača po dogovoru, prostost stanovanja in razvedrila. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Trgovsko moč

samoisto in vestno sprejme takoj v trgovino. — Več ustenmo. Naslov v oglaševanju. 33901

Črevarja

kvallificirana delavca — sposobnega vseh pačih izdelave črev in ki ima lasten obrtni list, sprejme takoj podjetje v Dalmaciji, proti plači po dogovoru. Poudarja na oglaševanju. 33940

Vzgojiteljico

veščo francoskino, nemško in klavir, sprejme boljša rodbina, ki enajst letnemu fantku in desetletni deklici. Zdraviliški dom, Bled. 33704

Inteligentno žensko

srednjih let, ki ima osebnostno pravico, sprejme za prakso od zime 1930 do zime 1931, da samostojno vodi srednje hotelsko podjetje v Dubrovniku. Dopolne: »Vul., hotel Triglav, Bohinjska Bistrica. 34131

Dve pomočnici

za francoska dela, dobro izurjeni, sprejme modni stolec F. Jager, Kolodvorska ul. 28, dvoršič. 34136

Mizar. pomočnika in vajenca

kolodvorska 18. 34173

Plačilna natakario

brez šubi, glavice, stara 30-40 let, zmožna slovenskega in nemškega jezika, marljiva in abogivna, kaveljo in dolgoletni sprejmi, dobi službo v nekem hotelu v Celju. Poudarja na oglaševanju. 33930

Praktikanta

(učena) sprejme takoj Julio Meini d. d., Celje. 33927

Samost. gospodinj

pošteno, večje vseh domačih del in kuhne, stara nad 40 let, ki bi vrgala dva fantka sprejem takoj. — V pošteno pride samostojno v vodo brez otrok. Vprašati v trafikah na Sv. Petra cest, Ljubljana. 34135

Prodajalko

sprejememo v trgovino s elektroničnimi materijali. — Predstaviti se je s priporočili v ponedeljek 25. t. m. v pisarni »Elektroindustrija, Gospodarska c. 34163

Učena

se primerno šolsko izobrazbo sprejme manufaktura trgovina v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju. 34168

Vajenca

za deželo, zdravstva, poštnega, ne nad 14 let starega, sprejme trgovina Engelsberger, Trzin. Večji nemošne imajo prednost. 34094

Čevljar. pomočnik

se sprejme. Stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Travnik, Trebnje. 34129

Služkinjo

pošteno, zmožno kuhati mešano hrano in večjo hišnega dela sprejme v boljšo hišo. Starost 20-30 let, zdrava, lepega vedenja, z daljšimi službi. Plača 300-400 Din. Naslov v oglaševanju. 34139

Sedlarskega in tapetn. pomočnika

srednje starosti, z nekaj premenjenimi, kateri je izvešan na delo, sprejme. Zenitve in dopisovanja ter oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za štiro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obenem z naročilom, sicer se oglaševanje ne priobčuje. St. ček. rač. pri Pošti. Hranilnici v Ljubljani, 11842.

Uradnika

začetnika ali mlajšo moč sprejme. Poslovna in strojna pomoč. — ženske imajo prednost. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Učena

sprejme v trgovino perila pleten in galanterije. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Gospodinj

pošteno, skrbno, zdravo, preprosto, vajeno vsakega dela, srednjih let, dobrih, pripravih in čedne preteklosti, išče za stalno vdovec v trgovino in gošpodarstvo. Poudarja na oglaševanju. 34062

Učenko

za strojno pletenje sprejme takoj. Vida Bukčič, Vidmarje. 34106

Soferja

izkušena, ki tovrstnemu avtomobilu za prevoz gospodnih izdelkov s takojšnjim nastopom, se sprejme. Plača po dogovoru, prostost stanovanja in razvedrila. Poudarja za zahtevno plačo na zobni stolu Pavla Marjice Kocjančič v Ljubljani. 33423

Trgovsko moč

samoisto in vestno sprejme takoj v trgovino. — Več ustenmo. Naslov v oglaševanju. 33901

Črevarja

kvallificirana delavca — sposobnega vseh pačih izdelave črev in ki ima lasten obrtni list, sprejme takoj podjetje v Dalmaciji, proti plači po dogovoru. Poudarja na oglaševanju. 33940

Vzgojiteljico

veščo francoskino, nemško in klavir, sprejme boljša rodbina, ki enajst letnemu fantku in desetletni deklici. Zdraviliški dom, Bled. 33704

Inteligentno žensko

srednjih let, ki ima osebnostno pravico, sprejme za prakso od zime 1930 do zime 1931, da samostojno vodi srednje hotelsko podjetje v Dubrovniku. Dopolne: »Vul., hotel Triglav, Bohinjska Bistrica. 34131

Dve pomočnici

za francoska dela, dobro izurjeni, sprejme modni stolec F. Jager, Kolodvorska ul. 28, dvoršič. 34136

Mizar. pomočnika in vajenca

kolodvorska 18. 34173

Plačilna natakario

brez šubi, glavice, stara 30-40 let, zmožna slovenskega in nemškega jezika, marljiva in abogivna, kaveljo in dolgoletni sprejmi, dobi službo v nekem hotelu v Celju. Poudarja na oglaševanju. 33930

Praktikanta

(učena) sprejme takoj Julio Meini d. d., Celje. 33927

Samost. gospodinj

pošteno, večje vseh domačih del in kuhne, stara nad 40 let, ki bi vrgala dva fantka sprejem takoj. — V pošteno pride samostojno v vodo brez otrok. Vprašati v trafikah na Sv. Petra cest, Ljubljana. 34135

Prodajalko

sprejememo v trgovino s elektroničnimi materijali. — Predstaviti se je s priporočili v ponedeljek 25. t. m. v pisarni »Elektroindustrija, Gospodarska c. 34163

Učena

se primerno šolsko izobrazbo sprejme manufaktura trgovina v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju. 34168

Vajenca

za deželo, zdravstva, poštnega, ne nad 14 let starega, sprejme trgovina Engelsberger, Trzin. Večji nemošne imajo prednost. 34094

Čevljar. pomočnik

se sprejme. Stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Travnik, Trebnje. 34129

Služkinjo

pošteno, zmožno kuhati mešano hrano in večjo hišnega dela sprejme v boljšo hišo. Starost 20-30 let, zdrava, lepega vedenja, z daljšimi službi. Plača 300-400 Din. Naslov v oglaševanju. 34139

Stanovanje
eventualno tudi celo hišo
vrtom dam v našem
vrtu. Pomoči na delu.
Mesečna najemina Din
200. Poizve se v restavraciji
»Soca«, Ljubljana. 34129

Stanovanje
2 sobi in kuhinjo, dobri
ti. ali plača 1 leto na
prej. Oddam za pisarno ali
poslovno. Pomoči na delu.
»Soca«, Ljubljana. 34129

Soba s kuhinjo
Iste 2 sobi ali posojne
zakonski par brez otrok
blizu kolodvorov. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«
34135

Stanovanje
2 sobi, kuhinje in pritrilj
iše stranka brez otrok.
Pomoči na delu. »Sredina
sta«. 34191

Stanovanje
komfortno, 5 sob in pritrilj
s plinom in električno
osvetlenjem, na prometnem
mestu, primerno za zdravniško
praktiko, oddam za novembra.
Pomoči na delu. »Sredina
sta«. 34181

Stanovanje
komfortno in čisto, s 3 sobami
in pritrilji, za novembra
mesečno najemina 300 Din.
Pomoči na delu. »Sredina
sta«. 34182

Stanovanje
1 ali 2 sobi in kuhinjo
Iste stranka brez otrok.
»Sredina sta«. 34129

Soba in kuhinjo
lepo opremljeno, ali samo
soba takoj oddam. Poizve
se v restavraciji »Soca«
ulici 8. 34170

Solno stanovanje
komfortno, 3 sob in pritrilj
v 1. nadst. neposredno
od centra mesta. »Sredina
sta«. 34170

Mlekarno, delikateso
iz kavotese iz 2 leti.
moderno opremljeno, s sobo
in kuhinjo za stanovanje, v
prometni ulici radi bolezni
prodaja s pohištvom. Pomoči
na delu. »Sredina sta«. 34174

Mirna stranka
(2 osebi) išče stanovanje
v kuhinji za takoj ali
novembra. »Sredina sta«. 34174

Dobro opremljeno
soba in kuhinjo
event. tudi samo sobo s
dvema posteljama. »Sredina
sta«. 34174

Stanovanje
3-4 sob, samo v parterju,
za februar 1931 išče stranka
brez otrok. »Sredina sta«. 34174

Stanovanje
obstoječa iz 2 sob, kuhinje
in pritrilj, na Kette-Mur
cesti št. 21 (nasproti
Kolske tovarne) oddam.
Vrhu se poizve v pisarni
»Sredina sta«. 34174

Stanovanje
4-5 sob, s vsemi pritlikami,
v središču mesta, na
prometni točki išče s 1.
novembrom mirna stranka
brez otrok. Na željo se
pomoči na delu. »Sredina
sta«. 34174

Soba
Šivilja
Iste 2 sobi ali posojne
zakonski par brez otrok.
»Sredina sta«. 34174

Prazno sobo
s posebnim vzhodom in električno
osvetlenjem, oddam za
pisarno ali poslovno. »Sredina
sta«. 34174

2 opremljeni sobi
oddam na Miklošičevi cesti
št. 22-III. vrata 33. 34130

Prazno sobo
s centralno kurjavo oddam
na Miklošičevi cesti št. 22-III.
»Sredina sta«. 34130

Lepo sobo
blizu obrtne šole in univerze
oddam za pisarno ali poslovno.
»Sredina sta«. 34130

Prazno sobo
strogo senarirano, z vzhodom
in stropi, išče stranka brez
otrok. »Sredina sta«. 34130

Krasno prazno sobo
nolez franciskanskega
mesta oddam za pisarno ali
poslovno. »Sredina sta«. 34130

V Laškem
5 minut od Toplice, oddam
dve lepi zračni sobi. Pension
35 Din dnevno. »M.
Verhovc, Dobra 15. Laško. 34301

Učiteljica
sprejme dijakinjo v dobro
oskrbo. Klavir na razpolago.
»Sredina sta«. 34308

Opremljeno sobo
z 3-4 posteljami oddam
za čas veseleje. »Sredina
sta«. 34113

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vzhodom
oddam s 1. septembrom.
»Sredina sta«. 34110

Katera dobrosrčna
rodbina
v Celju bi sprejela 17 letnega
vajuca brez očetov
na hranu in stanovanje za
200 Din mesečno. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«
34040

Opremljeno sobo
z elektriko v centru
posojam oddam. »Sredina
sta«. 34072

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom s
od 1. sept. Tavčarjeva
13/II. levo. 34079

Lepo sobo
z elektriko razsvetljuje
in posebnim vzhodom
oddam dvema boljšima
gospodoma ali zakonitemu
paru. Tržaška cesta 28/II.
34073

Soba
lepo, zračno, z elektriko
razsvetljuje in posebnim
vzhodom oddam. »Sredina
sta«. 34104

Sostanovalec
sprejme. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 34083

Dva gospoda ali zakonski par
sprejme na izbrano
hrano in stanovanje v
separirano sobo. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«
34071

Inženjer
išče lepo sobo s 1. septembrom,
eventualno z vso
oskrbo, pri fin. dami.
»Sredina sta«. 34083

Sostanovalec
starejši, sprejme 2
deklica, pri fin. dami.
»Sredina sta«. 34083

Opremljeno sobo
z elektriko oddam eni ali
dvema osebam. Istotam
oddam tudi lokalček.
»Sredina sta«. 34083

Soba na dvorišču
oddam. Naslov pove oglasni
oddelku »Jutra«. 34001

Solno sobo
oddam solidnemu gospodu
1. septembrom. Ljubljana,
Gruberjevo nabrežje št. 16.
34137

Prazno sobo
s posebnim vzhodom in električno
osvetlenjem, oddam za
pisarno ali poslovno. »Sredina
sta«. 34130

2 opremljeni sobi
oddam na Miklošičevi cesti
št. 22-III. vrata 33. 34130

Prazno sobo
s centralno kurjavo oddam
na Miklošičevi cesti št. 22-III.
»Sredina sta«. 34130

Lepo sobo
blizu obrtne šole in univerze
oddam za pisarno ali poslovno.
»Sredina sta«. 34130

Prazno sobo
strogo senarirano, z vzhodom
in stropi, išče stranka brez
otrok. »Sredina sta«. 34130

Prazno sobo
s posebnim vzhodom in električno
osvetlenjem, oddam za
pisarno ali poslovno. »Sredina
sta«. 34130

2 opremljeni sobi
oddam na Miklošičevi cesti
št. 22-III. vrata 33. 34130

Prazno sobo
s centralno kurjavo oddam
na Miklošičevi cesti št. 22-III.
»Sredina sta«. 34130

Dve lepi sobi
brez kuhinje oddam takoj
za pisarno ali stanovanje.
Miklošičeva cesta št. 14-1.
34185

Šivilja
išče prazno sobo, če mogoče
s kuhinjo. Prevzame
gospodinjstvo pri samostojni
osobi. Pomoči na delu.
»Sredina sta«. 34130

Sostanovalec
s hrano ali brez sprejme
na Cankarjevem nabrežju
št. 7-II. levo. 34088

Sostanovalec
sprejme Tegi, Resljeva c.
št. 12, parter. 34069

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in električno
osvetlenjem, oddam
solidnemu gospodu. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«
34019

Soba
z elektriko in separatnim
vzhodom oddam Kavčičeva
št. 16. 34032

Inženjer
išče za takoj dobro opremljeno
soba v bližini Cerkovne
novega grada. »Sredina
sta«. 34030

2 opremljeni sobi
vezani, event. 1 prazno
pripravo tudi za pisarno,
v bližini sodišča, v 1. nadstropju
oddam. »Sredina sta«. 34072

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vzhodom
oddam v Tavčarjevi ulici
št. 3, vrata 8. 34052

Opremljeno sobo
išče državni uradnik v
sredini mesta s 1. septembrom.
Pomoči na delu. »Sredina
sta«. 34056

Veliko sobo
s številnim oddam
tudi takoj ali kasneje.
Prodaja na
34084

2 pletilna stroja
8/30 in 10/30 ter stroj za
port. Dam tudi na obroke
ali proti odsotnosti z delom.
»Sredina sta«. 34084

Separirano sobo
srednje kakovosti telim.
»Sredina sta«. 34084

Prazno sobo
oddam takoj v šopanih
vsi št. 109 — pri ribniku.
34210

Dve sobi
z elektr. razsvetljavo
prva s eno, druga z dvema
posteljama oddam s 1. septembrom
solidni dami. »Sredina
sta«. 34261

Prazno sobo
s posebnim vzhodom in električno
osvetlenjem, oddam za
pisarno ali poslovno. »Sredina
sta«. 34261

Lepo sobo
s balkonom, sep. vzhodom,
uporabo kopanele in električno
osvetlenjem, oddam za
pisarno ali poslovno. »Sredina
sta«. 34261

Dama
želi radi pomanjkanja
znatnega dohodka in
srednjih let. Neopredeljen
dohodki oddam »Sredina
sta«. 34261

Lepi kapelnik
Vrhnik — ponovno
prosi za odgovore »Lepote
žejne rožice«. 34288

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

Dama
želi radi pomanjkanja
znatnega dohodka in
srednjih let. Neopredeljen
dohodki oddam »Sredina
sta«. 34261

Lepi kapelnik
Vrhnik — ponovno
prosi za odgovore »Lepote
žejne rožice«. 34288

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

Dama
želi radi pomanjkanja
znatnega dohodka in
srednjih let. Neopredeljen
dohodki oddam »Sredina
sta«. 34261

Vdovec
s stalnim dohodki in kapitalom
50.000 Din želi
znatnega dohodka. »Sredina
sta«. 34032

Sostanovalec
sprejme s 1. septembrom.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 34036

Lepote žejne rožice
Nizko mlajenje prezirivo
ignoriram. — Vrhnik. 34316

»Angenehm«
Dvigajte pisno. 34315

»Ciklami«
Polžite naslov in sliko
Anonimno ne dopisujem.
Ljubo. 34321

3 mladi letoviščarji
katere so ravno sedaj prišli
v Beograd in od katere
ima vsak svoj lasten avto
s tremi gospodinjstvi in
slovenski študent 18-20 let.
»Sredina sta«. 34032

Simbol
v mišli vedno pri Tebi.
Ti pošiljam vroče poljube,
pozdrave. 34087

Lampe hrepeti po Tebi.
Prilji danes kaj mimo.
Poljub. 34085

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 34089

»Pavčina 95«
Dvigajte pisno v podružnici
»Jutra« v Celju. 3408

Naznanjamo, da otvori 1. septembra t. l. trrdka

LJUBLJANA
Mestni trg 22

A. ŽLENDER

LJUBLJANA
Mestni trg 22

NOVO MANUFAKTURNO TRGOVINO

ter priporoča za predstoječo sezijo v veliki izberi in po izredno nizkih cenah:

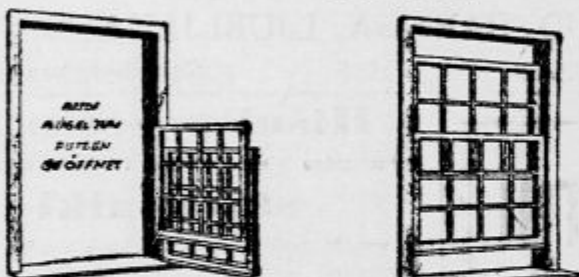
različno moško sukno in kamgarn, žensko voleno blago za obleke in plašče, svilo, pliš, perlini baržun, modni in perlini barhent, šifone in kretone za žensko in posteljno perilo

znamenite trrdke SCHROLL in drugo belo tkanino, cefirje za moško perilo, gradl za žimnice, posteljne garniture in odeje, raznovrstno podlogo za krojače in šivilje i. t. d.

Geslo trrdke bo: DOBRO BLAGO, MALI DOBIČEK IN VELIK PROMET!

Stürmannova premična okna in vrata

Državni nemški in mnogi inozemski patenti. — Posebno se priporoča za hotele, restavracije, vile, zaprte verande, šole, društvene domove in bolnice.

Premakljiva dela obojestransko v kovinastih členskih tračnicah tekoča dajeta sigurnost: polnega zapaha, lahkega teka brez trenja, ker se les in barva ne dotikata, popolnega higijenskega zračenja in lahkega premikanja, čiščenja brez vsake nevarnosti, ker se da sta oba dela na znotraj odpreti.

Oglej si originalno okno pri proizvajalcu za Jugoslavijo, specialna mizarska tvornica

M. GOGALA, Bled I.

Telefon šte. 52. 295a

opr. št.: E 16/30—20.

11474

Dražbeni oklic.

Dne 15. oktobra 1930 predpoldne ob 7. uri bo pri podpisnem sodišču na licu mesta na Savi — Jesenice šte. 25, Gorenjsko, dražba nepremičnin zemljiška knjiga Jesenice vl. št. 113, 29, 114, 50, 159, 174, 281, 308, 534 (idealna šestinka), 422, 446, 513, 525 (idealna četrtinka) 579, 580 in 581 ter zemljiška knjiga Planina vl. št. 83. — Cenilna vrednost 1,649.628 Din 14 para.

Glavni predmet je vložek št. 113 d. o. Jesenice, h kateremu so pripisane: stavbišče, hiša št. 25 na Savi, gospodarsko poslopje, žaga, polnojarmenik, šupa za lesne odpadke, sadni vrt itd. Cenilna vrednost nepremičnin vl. št. 113 znaša 1,171.600. Din. — Najmanjši ponudek za vse gori navedene nepremičnine znaša 1,099.541.86 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdržitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Kranjski gori,
odd. I., dne 12. avgusta 1930.

Nedelja 14. IX.

Postojnska jama

VELIK GODALNI IN
PEVSKI KONCERT
Pevci Milanske Scale
50% popust na železnici.
Vstopnina 15 lir
Brezplačen vizum

Pojasnila, vstopnice,
vozovnice Biró JOSIP
ZIDAR, Ljubljana
Dunajska cesta št. 31
Telefon šte. 27—59

Ant. Rud. LEGATov

Enoletni trgovski tečaj v Mariboru

VRAZOVA ULICA šte. 4

(Odobren od Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu.)

Učni predmeti:

nauk o trgovini in menicah,
enostavno, dvostavno in
ameriško knjigovodstvo,
trgovsko računstvo,
slovenska korespondenca in
kontorna dela,
srbsko-hrvatski jezik in korespondenca,
nemška trgovska korespondenca,
gospodarski zemljepis,

blagovnanstvo,
slovenska stenografija (sistem Gabelsberger),
strojepisje in nauk o pisarniških strojih,
lepopisje,
slovenščina,
nemščina,
nemška stenografija (enotni sistem),
italijansščina.

Končni izpiti in izpričevala pod državno kontrolo.
Lastni penzionat za dočke.

ZACETEK DNE 2. SEPTEMBRA 1930.

Prospekti brezplačno pri ravnateljstvu zavoda, Maribor 1040.

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

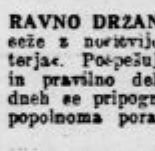
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Mladostna lepota!

NOVA KOZA OBRAZA. Z uporabo epohalnega sredstva biološkega preparata dr. Dorraine & Co., Pariz. »Astringent Special Venus« postane obraz v 10—14 dneh pomlajen. Izgubijo se za v dno vse gube, madeži, pege, boboljice, madežna in groba koža. — Obras postane mekši, sveži in mehek, kakor pri mladem otroku. — Garnitura stane 92 Din.

LEPA OKROGLA IN POLNA PRSA se okras vsake dame. Če prav so prsa se tako jako zakrkljajo in viseča, dobila bodo z uporabo »Lait de Junce« zavidno bujnost, okroglost in trdnost v najkrajšem času. Stane 95 Din.

RAVNO DRZANJE TELES se doseže z novotvijo »Sasa Geradehalterja«. Pospešuje normalno dihanje in pravilno delovanje pljuč. V 14 dneh se pripravi na hrast hrbe popolnoma poravnava. Stane 55 Din.

»CENTIPOLIA« kosmetični zavod, Zagreb, Jurišićeva 8. Zadrževanje brezplačne ilustrirane cenike!

Polaganje parketnih podov

in vsa druga parketska dela,
izvrši točno in solidno
v mestu in na deželi

Anton Bokal

Dobava in polaganje parketov

11567 LJUBLJANA

Slomškova ulica 19. — Telefon 25—27

Slo in prelo sio ljudi kupuje pri nas hitro in gospodinjstve. Naša referenca: kvaliteta sama. Ilustrirani katalogi brezplačno v hišo. I. razpisalnica »ONIA« Ljubljana 11511

OTVORITEV

delavnice moškega, ženskega, otroškega in posteljne perila

kakor tudi ENTLANJA, lepa izdelava in poceni. — Se priporoča 11548

P. MIHELAK,
Rimska cesta šte. 5, Ljubljana.

To
sukno
more
biti

samo od trrdke STERMECKI, ker se ne da trgati!

Naročite takoj nove vzorce! Cene nizke! Zaloga ogromna!

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 20

CENIK IN VZORCI ZASTONJ! 231 3

Svetovno znane originalne

Weck-ove čaše

in aparati za vkuhavanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič; Maribor: Karl in Pinter & Lenard; Glavna zaloga za Jugoslavijo: »FRUCTUS« Ljubljana, Krekov trg 10. 60a

Obiskovalci velesejma

se opozarjajo na trrdko 11473

IVAN KNECHTL

krznarstvo, Ljubljana, Kolodvorska u. 26 katera izdeluje vsa krznarska dela in ima v zalogi raznovrstne kože. — Izdelujejo se prvovrstne čepice po konkurenčnih cenah.

Glasbenika ali strokovnjaka

išče tovarna glasbil za prodajalca v detailni trgovini. Znanje hrvatskega jezika pogoj. Resni in povsem zanesljivi gospodje, ki imajo veselje in smisel za trgovino, naj naslovijo obširne ponudbe pod »Stalno mesto 297-25« na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska 28. 11483

Hiša z delavnico in vrtom na prodaj

v Kostanjevici na Dolenjskem. — Kupnina bo znašala okrog 30.000 do 35.000 Din. — Pripravno za vsako obrt. — Informacije se dobe v notarski pisarni v Trzinu. 11504

Prevzem trgovine

Vljudno naznanjam, da sem PREVZEL od g. Marija Pozniča, Ljubljana, Stankeva ul. št. 6, TRGOVINO MEŠANEGA BLAGA.

Nudil bom vedno sveže blago po najnižji ceni in solidno posredstvo.

Se priporočam 11510

Julij Wieser

OBVESTILO

Zaradi popolne preselitve v svojo lastno hišo Ljubljana VII, Dermotova ulica, oddajam svojo TRGOVINO za Bežigradom.

Zahvaljujem se vsem cenjenim odjemalcem za naklonjenost in se priporočam z odličnim spoštovanjem

11541

Marija Poznič, Ljubljana
Bežigrad.

Peki, pozor!

Čast nam je, obvestiti Vas, da priredimo letos na jesenskem velesejmu v paviljonu »F«, šte. 116/118, RAZSTAVO PEKOVSKIH STROJEV in pekarskih potrebščin v obliki. Razstava se začne dne 31. avgusta ter se zaključuje dne 15. septembra 1930. 11490

Prosimo za obilni obisk

Severočeška tovarna vagonov in pekarskih strojev, d. d. Česká Lipa (Č. S. R.)

Pozor lovci

Za lovsko sezijo nudi puškarna F. K. KAISER, LJUBLJANA: Nove vrste lovske patrone znamke »R«, basane z nemškim Hasloch brezdimnim smodnikom in v zalogi bodo »Geco« patroni z nemškim Rohtweilskim smodnikom. 11

OBVESTILO.

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da bom z dnem 1. septembra t. l. otvoril v Celju, Gospodarska ul. 2, trgovino modnega blaga in manufaktur. Z ozirom na to, da se bom v vsakem pogledu potrudil zadovoljiti celi občinstvo s najpoljšim blagom, najnižjimi cenami in solidno posredstvom, se najljubše priporočam z odličnim spoštovanjem. Anton RUTENEC 11529

JLM avtomatični brusilni stroji
ZA JARMENIČNE, KROŽNE
IN TRACNE ŽAGE
na transmisijski in električni pogon.

»JLM« razvodni stroji (Schränkmachinen) za tračne žage.

Jos. Loroč Maschinenfabrik
Mörlenbach (Hessen)

Moderna in solidna konstrukcija. —
Brezhibno in precizno delovanje. —
Velika storitev, enostavno ravnanje.

Najnižje cene!

Od interesentov se sprejemajo za čas
velesojma žage vseh vrst v strokovno
brušenje.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Ing. G. Römer
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 8/1.
Velesojem (jesenska razstava):
Paviljon »F« št. 149—165.

NAJCENEJŠA IZVIRNA VINA

iz domačih zidanic

Povhe Ant., Ravne nad Krškimi, belo 11% Din 12.—
grščina Vučer, Nemškavas nad Krškimi, rdeče 11% Din 12.—
Povhe, Sremit nad Krškimi, belo 12.2% Din 14.—
Al. Gorenc, Drenovc nad Krškimi, rdeče 12% Din 14.—
Ant. Zorko, Sv. Lovrenc nad Krškimi, črna 12.5% Din 16.—

Vsa gornja vina čez ulico 1 Din cenejša.

Poleg tega točim najcenejša in najboljša bela in črna dal-
matinska vina ca 13% močna po 10 Din.

Kot specialiteto točim očarljivo dober ljutomerski Muškati-
Silvanc 0.7 l steklenico 20 Din.

Komfortno opremljene sobe za tuje 20 Din.

Danes ob 19. uri na ražnu pečeno JAGNJJE. — Piške na
vse načine prirejene porcija 7 Din. Velika izbira sveže prireje-
nih jedil po nižjih cenah.

Iščem dobavitelja za piške, odojke, goske in purane.

Kupim domači most portugalko in ljutomerski muškatelec v
moštu, toda samo iz najboljših gričev.

gostilna „Pri belem Kranjcu“, Kajfež
Florijanska ulica št. 4. Tel. 2625. 168

Klišee

vseh vrst za eno in večbarvni tisk izdeluje

„JugografiKa“
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23

Dobroupeljana delikatesna pivnica

v centru Beograda z opremljenim stanovanjem
NAPRODAJ. Naslov: Svandova, Poenka-
rejeva 32, Beograd. 11538

Predno se
odločite
za nakup
parketP
A
R
K
E
T
Ivseh
vrst in
velikosti 297

zahtevajte naše brezobvezne oferte,
oglejte si naše blago. Storitve to v
svojem lastnem interesu! Naši par-
keti priznajo izvrstne kvalitete in
najprečnejše izdelave Vas bodo za-
dovoljili v najvišji meri! Cene abso-
lutno konkurenčne.

IVAN ŠIŠKA

tovarna parket in parne žage
LJUBLJANA
Metelkova ulica 4. Telefon
int. 2244.

Prevozni triciklji

se izdelujejo za trgovce, peke in
mesarje v različnih modelih. —
Cenik franco. Prošnja na obroke.
»Tribuna« P. B. L., Ljubljana.

Zahtevajte cenik!

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in
srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Prešernova ulica št. 4.
(Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej.
Birmanske zapestne ure od Din 70.— naprej.

**Zahtevajte cenik, gratis in
franko.** 271

Manufaktura

Reboud
Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

Iskreno Vam povemo:

Kupovanje na obroke

je postalo vsled splošne gospodarske
krize tako nujna potreba, da boste tudi Vi
spoznali prednosti konzumnega kredita in
kupovali pri nas. 171

POSETITE NAS V TRGOVINI!
ZAHTEVAJTE POTNIKA!

Izolacije železobetonskih streh, teras, mostov in zidov zoper VODO
in VLAGO, pločevine zoper RJO itd. obvarujejo v desetletja

Conco azbestni produkti

The Continental Products Co., Euclid — Ohio, U. S. A.
Samoprodaja za Jugoslavijo: MIRKO MARMOLJA, Maribor, Cankar-
jeva ulica št. 26. 11487

Stoewer pisalne stroje

za potovanje in pisarne
dobite najceneje pri trvdki

LUD. BARAGA, LJUBLJANA 19

Telefon 29-80

Šelenburgova ul. 6

Hišni posestniki

kojim zidna vlaga uničuje vrednost njihovih hiš

stavbeniki

in vsi, ki hočejo vlažno zidovje osušiti oziroma
zavarovati pred vlago in vodo, naj uporabljajo
naš absolutno zanesljiv izolacijski preparat

„ISOL“

Prospekte z navodili uporabe pošilja brezplačno

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA

Ljubljana, Bleiweisova 18. 114

Kaj briga Vaše sosede

da v svojem stanovanju pokončavate go-
lazen. Uporabljajte zato »PIRETRIN«,
ki ima pri vsem svojem brezopojno si-
gurnem učinku vendar prijeten duh, kot
da brizgate po svojem stanovanju s teko-
čino za razkuževanje zraka. Ako in do-
kler ne dobite »PIRETRINA« v trgovini,
nam sporočite z dopisnico in dostavili
Vam ga bomo pol litra po povzetju z
obratno pošto z brizgalnico vred za 55
Din. Če pa brizgalnico že imate, tedaj
Vam bomo poslali pollitersko ploščenko
za 35 Din. 292/5

»PIRETRIN« d. d.

Zagreb, Branimirova 43.

CELOVEC (Klagenfurt)

Domgasse 3/II Telefon 1397
strokovno zdravniško in strokovno
tehnično voden

inhalatorii

najmodernejše opremljen. Mrzle in
in tople inhalacije

Uporaba **RADIJEVE** emanacije
in

KISIKA

Otvoritev 11. avg. 1930

Na vse zdravniške predpise na raz-
ličnih poljih uporabe se jemlje točno
ozir. 11535

Odvetniškega koncipijenta

ISCEM za takojšnji nastop službe v odvet-
niško pisarno v trgu. Izvežbani imajo pred-
nost.

Naslov pove oglašni odd. »Jutra«. 11502

VODNE TURBINE

za vse razmere, avtom. regulatorje, opre-
me za mline in žage izdeluje

G. F. SCHNEITER, Škofja Loka

Podjetje za zgradbo vodnih turbin.

Proračuni brezplačno. — Zmerne cene.
Prvovrstne reference. 98

Voz izvrstnih lastnosti

Poleg velike brzine in izredne elegancije naj-
manjša uporaba bencina. Po dolgi uporabi

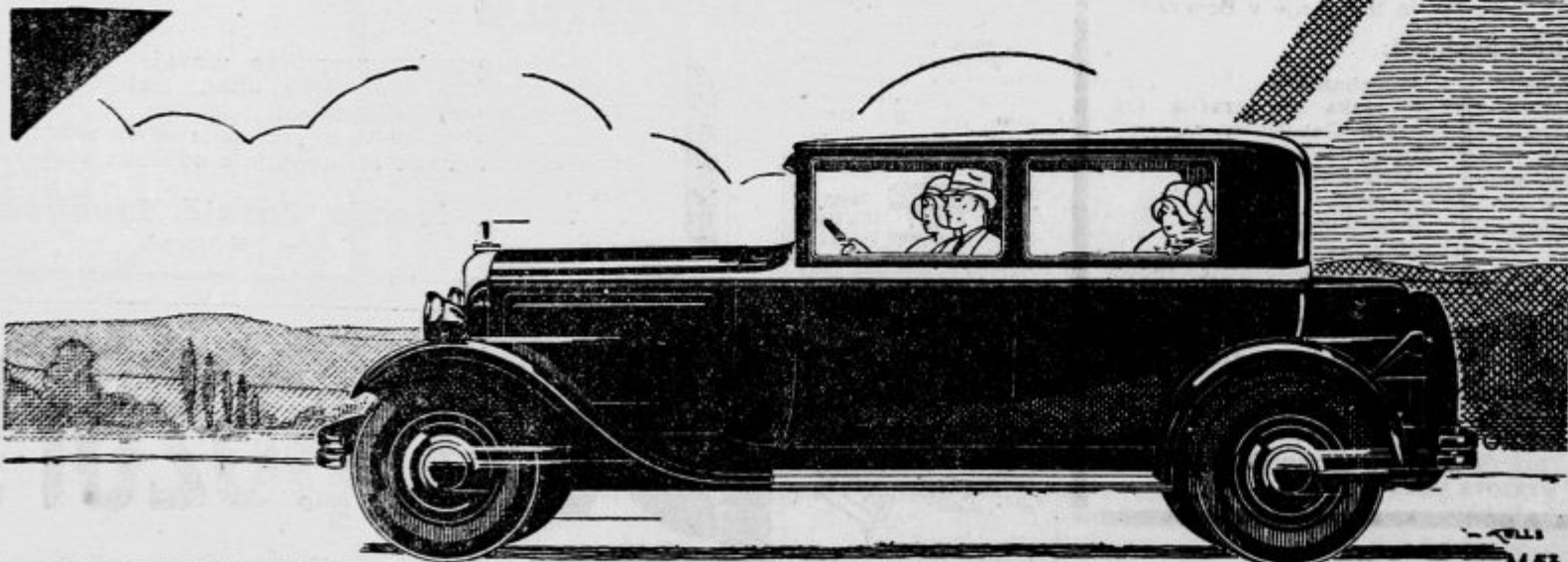
CITROËN C6

ohrani vse svoje posebnosti.

Je luksuzni voz, pri katerem udobnost ni
žrtvovana na ljubav cen.

Povoljni pogoji plačevanja omogočajo vsa-
komur lahkoten nakup. — Enoletna garancija,
kompletno skladišče rezervnih delov in velika
ekonomičnost napravijo izdržavanje neobčut-
nim

287

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo Ing. DJOKIĆ I VUČO

Centrala Beograd, Filijala Novisad. — Lam-
prest i drug. Nunska ulica 10. Ljubljana —
Grand Garage, Lipna ulica 29. Zagreb —
Autostroj, Zupanijska 3. Osijek — Laibó
Kain Gravela kuća Subotica. — Autocaraža

AUMERA, la Benevolencia ulica, Sarajevo. —
Dusan M. Krečić, Obrenovičeva 13. N.Š. —
Braća Dimon, Ul. br. 99, br. 19. Skoplje.
G. A. Mosettig, Nodilova br. 1. Split.
Anton B. — ein Vei Beckerek — Blag.

Djukanović i sin. Bijeljina. — Braća Zurić
i Drag. Stojadinović, Buzoj — Anka S.
Atanacković, Kjaševac. — Dubrovačka trg.
banka, Dubrovnik. — Vrankić i drug. Lo-
kovac.